

Linköpings kommun

**Nämndernas delårsrapporter
augusti 2018**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunfullmäktige -----	
Kommunens revisorer-----	
Kommunstyrelsen-----	
Kommunstyrelsens anställningsmyndighet -----	
Överförmyndarnämnden -----	
Valnämnden -----	
Äldrenämnden-----	
Omsorgsnämnden-----	
Barn- och ungdomsnämnden -----	
Bildningsnämnden -----	
Kultur- och fritidsnämnden-----	
Samhällsbyggnadsnämnden -----	
Socialnämnden -----	
Bygg- och miljönämnden-----	
Utförarnämnden-----	
Pensionsenheten -----	
Intern finansiering, resursmedel -----	

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Kommunfullmäktige

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Indikatorer	4
Ekonomi.....	5
Driftsammandrag	5

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Liksom under våren har arbetet med att intensifiera och höja ambitionerna gällande utskottens dialog med kommuninvånarna fortsatt. Arbeta pågår även med att, i kommunfullmäktiges arbetsordning, utforma uppgifter och ansvar för de sju utskott för medborgardialog som kommer att ersätta de nuvarande geografiska utskotten i och med den nya politiska organisation som träder i kraft i januari 2019.

Indikatorer

Medborgare som kontaktar kommunfullmäktiges utskott ska snabbt hänvisas till rätt instans.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Andel medborgare som hänvisas till rätt instans skyndsamt

Utfall: Synpunkter och frågor som inkommer till de geografiska utskotten från medborgare besvaras skyndsamt av utskottssekreterare eller ledamöter alternativt skickas vidare för att besvaras av berörd förvaltning eller nämnd. Vissa frågor föranleder informationsinhämtning och kommunikation innan frågan kan besvaras. I vissa fall resulterar synpunkter i skriftliga yttranden som i sin tur förmedlas vidare till nämnd eller förvaltning.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Kommunfullmäktiges utskott ska ta initiativ till offentliga möten kring olika frågor i utskottsområdena.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Minst ett offentligt möte per geografiskt utskott och år eller deltagande vid olika stadsdelsaktiviteter som Skägetorpsdag, Nygårdsdag, Lambohovsdag och Bergadag. Viktigt är också att utskottsledamöterna är representerade vid samrådsmöten som anordnas lokalt i utskottsområdena

Utfall: De flesta geografiska utskott har utskottsledamöter representerade i lokala samverkans- och/eller trygghetsråd och flera utskott har deltagit vid olika stadsdelsaktiviteter och har arrangerat dialogmöten. Utöver dessa aktiviteter deltar utskottsledamöter vid trygghetsvandringar med mera och har kontakt med enskilda medborgare/föreningar/byalag i olika frågor. Under våren har ledamöterna i geografiska utskotten mött skolungdomar i samband med Öppet Stadshus.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Redovisning	Redovisning	Förändring
Verksamhet	31/8 2018	31/8 2017	
Kommunfullmäktige, arvoden m.m.	3 461	3 383	77
Verksamhetsutskott, ekonomi	37	74	-37
Geografiska utskott	604	672	-68
Partistöd	4 221	4 160	61
Representation, minnesgåvor, KF's middag	604	388	215
Summa	8 927	8 677	249

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Prognos helår	Budget	Avvikelse	Bokslut
Verksamhet		2018		2017
Kommunfullmäktige, arvoden m.m.	5 356	5 573	217	5 914
Verksamhetsutskott, ekonomi	37	81	44	107
Geografiska utskott	854	854	0	1 089
Partistöd	4 221	4 241	20	4 160
Representation, minnesgåvor, KF's middag	1 863	2 327	464	1 100
Summa	12 330	13 076	746	12 371
<i>varav kostnader</i>	<i>12 346</i>	<i>13 076</i>	<i>730</i>	<i>12 530</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>16</i>		<i>-16</i>	<i>159</i>

Analys och kommentar

Ett fortsatt prognostiserat överskott inom verksamhetsområdet representation, minnesgåvor, KF's middag. Där bedöms utfallet bli ett relativt stort överskott. Mindre avvikelser för övrigt, inom området arvoden är det kommunikationsutveckling och övrigt som bedöms visa överskott. Det är inte arvoden i sig som visar överskott, dessa ligger i nivå med budget.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Kommunens revisorer

INNEHÅLL

Stadsrevisorernas bedömning och analys	3
Uppföljning av revisionens basuppdrag och utmaningar	4
Revisorernas mål, analys och bedömning	4
Uppföljning av intern kontroll	4
Ekonomi.....	5
Driftsammandrag	5
Investeringar	5
Uppföljning av lokalförsörjningsplanen	5

Stadsrevisorns bedömning och analys

Revisorerna har enligt sin riskanalys identifierat många områden som behöver granskas, och har i revisionsplanen för 2018 prioriterat hårt. Antalet granskningsinsatser i planen innebär en utmaning.

För att tillmötesgå behovet av fler granskningar inom budgetramen måste revisionen utveckla sina processer. Utveckling har skett för bland annat:

- Planering och metoder i granskningsarbetet.
- Dialoger med de som granskas.

Det finns ett behov att fortsatt utveckla vår revisionsprocess. Att leverera fler granskningar och samtidigt bedriva ett utvecklingsarbete är en utmaning. Det finns en osäkerhet om alla aktiviteter i planen kommer att genomföras. Trots det bedömer vi att målet att lämna revisionsberättelser och granskningsrapporter för 2018 kommer att uppnås. Revisionen prognostiserar ett överskott på cirka 40 tkr till följd av bland annat lägre personalkostnader än budgeterat.

Uppföljning av revisionens basuppdrag och utmaningar

Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om verksamheten följer och uppnår fullmäktiges beslut och mål inom givna ekonomiska ramar och andra förutsättningar, samt har en tillräcklig styrning och kontroll. Genom sin oberoende granskning och prövning bidrar revisorerna till att styrelse och nämnder arbetar mot de mål och uppdrag som fullmäktige fastställt.

Revisorerna granskar årligen 12 nämnder och styrelser samt kommunfullmäktiges utskott. Genom lekmanarevisorerna granskas även stadshuskoncernen och delägda bolag (med undantag för räkenskapsrevision). Utöver detta granskas två kommunalförbund, ett samordningsförbund, EU-projekt samt statliga projekt. De förtroendevalda revisorerna granskar även verksamhetsstiftelser. För att effektivt genomföra revisionsuppdraget har revisorerna fördelat revisionsobjekten mellan sig.

I revisionsplanen för 2018 har revisorerna planerat granskningsarbetet. Revisorerna har påbörjat sin granskning med att följa nämndernas och bolagens arbete, utveckling och interna kontroll. Arbetet avslutas när revisionsberättelser och granskningsrapporter avges i mars-april 2019. Revisorerna har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys för styrelser och nämnder i kommunen. Analysen utgör grund för revisionsplanen 2019.

Revisorerna ser en utmaning i att svara upp mot lagstiftarens krav om att all verksamhet ska granskas enligt god revisionsledning:

- Linköpings kommun växer och verksamheterna är uppdelade i nämnder och kommunägda bolag. Behovet av att genomföra fler granskningsinsatser är stort och revisorerna har prioriterat hårt i granskningsarbetet.
- Revisorerna har behov av att följa upp de granskningar som har påvisat brister. En del i detta är att skapa en dialog med kommunfullmäktige och dess presidium om uppföljning av dessa granskningar.
- Det är en utmaning att ha tillräckligt med kunskaper om de verksamheter som nämnder och bolag bedriver.

Revisorernas mål, analys och bedömning

Revisorernas mål är att lämna revisionsberättelser för nämnderna och granskningsrapporter för bolagen. För att kunna utföra uppdraget arbetar revisorerna enligt god revisionsledning och har ambitionen att:

- Lämna tillräckliga och tillförlitliga underlag som skall ligga till grund för fullmäktiges prövning och beslut i ansvarsfrågan.
- Lämna tillräckliga och tillförlitliga underlag som skall ligga till grund för lekmanarevisorernas uttalande i granskningsrapporterna avseende bolagen.
- Ge underlag till förändring och utveckling i verksamheterna.

Revisionen bedömer att det finns en osäkerhet om alla aktiviteter i revisionsplanen kommer att genomföras. Trots det bedömer vi att målet att lämna revisionsberättelser och granskningsrapporter kommer att uppnås.

Uppföljning av intern kontroll

Revisorerna har ingen internkontrollplan för 2018, men har tagit fram en riskanalys och kommer under hösten att besluta om en internkontrollplan.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Revision	2 964	2 846	118	-424
Summa	2 964	2 846	118	-424

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Revision	5 000	5 044	44	4 780
Summa nettokostnader, tkr	5 000	5 044	44	4 780
<i>varav kostnader</i>	5 952	5 819	-133	5 577
<i>varav intäkter</i>	952	775	177	797

Analys och kommentar

Revisionen redovisar för perioden en nettokostnad på 2 964 tkr vilket är en positiv avvikelse på 424 tkr jämfört med budget per 31 augusti. Överskottet består till största delen av ökade intäkter i lekmanrevisionen under våren, då fler granskningsinsatser än budgeterat genomförts inom kommunens bolag, samt av lägre utbildnings- och personalkostnader än budgeterat. Utrymmet kommer att användas till köp av externa granskningsinsatser under hösten, men viss osäkerhet finns gällande kostnaden för dessa. Prognosen för helår 2018 är en positiv avvikelse på 44 tkr jämfört med budget.

Investeringar

Kommunens revisorer har inga planerade investeringar för 2018.

Uppföljning av lokalförsörjningsplanen

Kommunens revisorer har ingen lokalförsörjningsplan.

Delårsrapport

per den 31 augusti 2018

Kommunstyrelsen

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Kommunövergripande	4
Administration	4
Säkerhet och räddningstjänst	4
Mark och översiktsplanering	5
Näringsliv	5
Ekonomi.....	5
Marknadsföring och kommunikation.....	5
Hållbarhet	5
Flyktingsamordning.....	6
Arbetsmarknad och etablering	6
Personal	6
Digitalisering	7
Indikatorer	9
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	13
Nämndens mål	13
Styrande dokument	14
Strategiska utvecklingsuppdrag	15
Uppföljning av prioriterade aktiviteter	19
Uppföljning av intern kontroll	24
Ekonomi	25
Driftsammandrag	25
Investeringar	27

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Verksamheten under kommunstyrelsen levererar positiva bidrag till kommunfullmäktiges övergripande mål. Arbetet pågår i alla områden som fastställts i kommunstyrelsens internbudget. I stort följer verksamheten såväl tidplan som ekonomiska ramar, några aktiviteter har förskjutits av särskilda skäl som kommenteras särskilt i rapporten. Nedan redovisas några övergripande eller större förändringar. Utfall per mål, uppdrag och aktivitet kommenteras i efterföljande avsnitt.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om start av Stadsbyggnadsprojekt Ostlänken med ett antal tillhörande delprojekt. Beslutet innebär en budgetökning om 1 mkr för Mark- och översiktsplanering 2018. Aktualitetsprövning av fördjupad översiktsplan för Kallerstad samt planering för utarbetande av nya fördjupade översiktsplaner för Stångebro, Steninge och Malmslätt har genomförts.

Arbetet inom Näringsliv löper på enligt plan. En kommungemensam Företagsservice startade enligt plan i slutet av januari. Det är en långsiktig satsning då det krävs förändrade arbetssätt inom flera förvaltningar. KS-uppdraget att upprätta en klusterstrategi har upphävts och ersatts av ett nytt KS-uppdrag, med syftet att ta fram en strategi för hur kommunen strategiskt styr och organiserar arbetet med sina utvecklingsmiljöer. Tillsammans med Stockholm Business Alliance pågår förbättringsarbete för att proaktivitet hantera företagsetableringar. Ett första möte med Linköpings näringslivsråd har ägt rum den 16 augusti. Syftet är att skapa förutsättningar för samsyn kring vad som är långsiktigt viktiga näringslivsfrågor för Linköping, samt att få ett ökat kunskapsutbyte som främjar näringslivsutvecklingen och stadens attraktivitet. I maj utsågs Linköping till Årets stadskärna 2018 vilket ytterligare bidragit till att stärka kommunens attraktivitet.

Kommunstyrelsens ansvar för flyktingsamordning består till övervägande del av mottagande av kommunanvisade nyanlända, anknytningsfamiljer och kvotflyktingar samt bostadsförmedling för dessa målgrupper. Verksamheten fortgår enligt plan. Bostadsförsörjningsplaneringen är fortsatt utmaning beroende på begränsad tillgång till bostäder för målgrupperna samt svårprognoserade behov.

I juni fastställde kommunfullmäktige Hållbarhetspolicy för Linköpings kommunkoncern. Kommunkoncernen ställer sig bakom Agenda 2030 och de globala målen, och definierar hållbar utveckling enligt angivna definitioner. Utgångspunkten för hållbarhetsarbetet i Linköpings kommun är att genom lokala insatser bidra till en hållbar utveckling i kommunen och till att uppnå de globala målen. Arbetet i den så kallade Bergadialogen har slutförts i projektform, arbetet pågår med att fullfölja kommunens åtaganden och bibehålla den goda dialogen med boende i Berga. Vidare används erfarenheterna i arbetet med planering av former och arbetssätt för de sju utskott för medborgardialog som ska börja verka från och med 2019 med gemensamma arbetssätt.

Under perioden har ett stort arbete genomförts med att implementera kommunens gemensamma modell för mål- och verksamhetsstyrning i budgetarbetet inför 2019 och även inför 2020. Det långsiktiga arbetet med att säkra personalförsörjningen pågår. Digitaliseringsarbetet är fortfarande under uppbyggnad, en ny förvaltningsmodell sjsätts för att underlätta för digitaliseringsarbetet. Ett strategiskt kartlägningsarbete har inletts som sätter fokus på de kommunala tjänster som har störst potential att digitaliseras. Kartläggningen kommer att utmynna i en handlingsplan för implementering av e-tjänster.

Studentmedarbetare startade som ett pilotprojekt i kommun 2014. Projektet har sedan dess vuxit och under första halvåret 2018 har 22 studenter från Linköpings Universitet anställts på 20 % för att under 2018/2019 driva projekt i kommunens digitaliseringsarbete. Studenterna är placerade på kommunens förvaltningar för att driva isolerade projekt men ska också ge input till krav från unga kommuninvånare.

Kompetensförsörjningen har förändrats och försvårats och utvecklingen går fort. Med den låga arbetslöshet som råder i Linköping är det svårt att rekrytera för de flesta av kommunens bristyrken. Att bedriva en arbetsgivarepolitik som ligger i framkant och skapar förutsättningar för att klara kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning för kommunstyrelsen som centralt arbetsgivarorgan.

Linköpings tillväxt genererar krav på volymökningar vad gäller tillgången till välfärdstjänster. Detta, i kombination med förändringar i demografi, lagstiftning och nationell målsättning skapar utmaningar för kommunstyrelsen i arbetet att leda, styra, följa upp, utveckla och ansvara för uppsikten av kommunens verksamheter. Inom ekonomiområdet pågår arbete med att utveckla kommunens ekonomiplanering för längre perioder samtidigt som kommunens modell för mål- och verksamhetsstyrning behöver fortsatt utvecklas.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Kommunövergripande

Kommunstyrelsen har under perioden arbetat med att förbereda och fastställa förutsättningarna för nästa mandatperiods planering och uppföljning av den kommunala verksamheten.

En ny kommungemensam modell för mål- och verksamhetsstyrning, med anpassade kommunövergripande mål har fastställs. Vidare har budgetprocessen vidareutvecklats. Ett nytt och samlat reglemente för kommunens samtliga nämnder är fastställt. Kommunledningsförvaltningen har anpassat omvärldsbevakning och utredningsarbete för att möta de nya arbetssätten.

Som en effekt av de nya reglementet för kommunen så har kommundirektören fått i uppdrag att förändra förvaltningsorganisationen under kommunstyrelsen.

Samarbetet med andra kommuner och regionen utvecklas väl. Särskilt arbete har bedrivits tillsammans med de kommuner som har gräns mot Linköping i den statistiska "lokala arbetsmarknadsregionen" LA-Linköping med syftet att hitta möjligheter för samutnyttjande av specialistkompetenser samt att stärka de funktionella sambanden.

Administration

Under 2018 har arbete i styrgruppen för förvaltningsmodellen PM 3 objekt Administration, kommunikation och näringsliv påbörjats. En sortering av olika system har gjorts, verksamhetsutvecklingsområden har sammanfattats och resurser har preliminärt tidsatts. Utvecklingen av E-arkiv pågår enligt plan. Kommunens processverktyg 2 C8 används i allt större utsträckning. Arbetet med att utveckla interna e-tjänster med hjälp av 2 C8 och kommunens andra ärendehanteringssystem Flexite har påbörjats.

Under 2017-2018 har kommunledningsförvaltningen drivit ett projekt med syfte att införa ett processinriktat arbetssätt. Projektet avslutades under våren 2018. Slutrapporten föreslår att kommunledningsförvaltningen fortsätter arbetet med att implementera ett processinriktat arbetssätt och att sprida goda exempel.

Kommunledningsförvaltningens behov av administrativa lokaler förändras. Under året har kommunledningsförvaltningen genomfört ett antal omflyttningar av arbetsplatser inom stadshuset och från stadshuset till Ågatan 40. Syftet med omflyttningarna har varit att ha ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler.

Säkerhet och räddningstjänst

Ett omfattande säkerhetsarbete har påbörjats under 2018 med risk- och sårbarhetsanalys för kommande mandatperiod. Det är ett kommungemensamt "kommunkoncern" arbete som väntas pågå en bit in på 2019. Planeringen för uppdatering av säkerhetsskyddsanalyser har påbörjats. Arbetet har inletts med att anpassa och ta fram en ny riktlinje för säkerhetsskyddsanalys, vilken anpassats för "nya säkerhetsskyddslagen". Då säkerhetsskyddet inom kommunen spänner över kommunkoncernen kommer analyserna i första hand att riktas emot de helägda kommunala bolagen, som innefattar civila skyddsobjekt. Inom området informationssäkerhet kommer informationssäkerhetshandboken att lanseras under kvartal 4 2018. Handboken kommer att gälla från och med den 1 januari 2019. Informationssäkerhetshandboken har anpassats för förvaltningsmodellen PM3.

Planeringen för civila försvaret skall i särskild ordning återrapporteras till kommunledningen under slutet av oktober 2018. Detta med utgångspunkt från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) omfattande uppdrag till kommunerna vars fokus kommande år skall vara på 1. Kompetenshöjning avseende totalförsvaret, 2. Säkerhetsskydd och 3. Krigsorganisation och krigsplacering. Detta uppdrag från staten påverkar kommunen/säkerhetsorganisationen i hög grad, såväl organisatoriskt som ekonomiskt (t.ex. krigsplacering, tillsättning av tjänster för utförande av civilförsvarsplanering för in-/utrymning, utbildning, säkerhetsskydd, informationssäkerhet etc.). Under 2018 har kommunstyrelsen fattat beslut om flytt av ledningsplats, i projektet får kommunledningsförvaltningen hjälp med projektledning av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Inom räddningstjänsten har förberedelser startat avseende lagen om skydd mot olyckor (LSO), där kommunerna/medlemskommunerna i räddningstjänstförbundet Östra Götaland har ett gemensamt handlingsprogram. Arbetet är i förberedelsefas för uppstart.

Mark och översiktsplanering

Arbetet med planering av höghastighetsjärnväg genom Linköping pågår. Trafikverket och kommunen arbetar med en gemensam målbild för passagen genom staden. Linköpings kommun har tydligt uttryckt sin ståndpunkt avseende sträckning, teknisk utformning, tidplan för byggande samt finansiering av det nya höghastighetsjärnvägsnätet. Trafikverket arbetar med förfrågningsunderlag för framtagande av järnvägsplan, kontrakt med konsult beräknas vara klart under januari 2019.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om start av Stadsbyggnadsprojekt Ostlänken med ett antal tillhörande delprojekt. Beslutet innebär en budgetökning om 1 mkr för Mark- och översiktsplanering 2018. Aktualitetsprövning av fördjupad översiktsplan för Kallerstad samt planering för utarbetande av nya fördjupade översiktsplaner för Stångebro, Steninge och Malmslätt har genomförts. Tidplanen för Trafikplan för Linköpings innerstad och Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad har förskjutits för att anpassas till tidplan för järnvägsplanen för Ostlänkens passage genom Linköping.

Tidigt samråd för Utvecklingsplan för Linköpings ytterstad samt utställning för Linköpings mötesplatser och Fördjupad översiktsplan för Mjärdevi och Västra Valla har genomförts.

Utvecklingsmålen för Linköpings kommuns geografiska informationssystem (LinGIS) under 2018 har handlat om att förbereda en fortsatt digitalisering. Det är angeläget att säkerställa ett effektivt informationsflöde som innebär att information är tillgänglig, sökbar, entydig och användbar. En viktig del i detta är standardisering som är en av utvecklingsaktiviteter under 2018. Verksamhetsuppföljningen visar att ökade förmågor i kommunens system leder till att kunder kan göra mer själv, samtidigt leder detta till ökade förvaltningskostnader för systemen.

Näringsliv

Ett strategiskt näringslivsråd har bildats med representanter från de stora organisationer som samlar näringsliv, företagare och fastighetsägare. Från kommunen deltar representanter från politisk ledning liksom relevanta direktörer. Arbetet syftar till att föra en strategisk dialog för en gemensam syn kring prioriterade utvecklingsområden och insatser med sikte framåt. Ett första möte med Linköpings näringslivsråd ägde rum under augusti.

Ekonomi

Kommunens långsiktiga ekonomi står inför stora utmaningar de kommande åren. Demografiska förändringar tillsammans med Linköpings fortsatta tillväxt kräver prioriteringar. Inom ekonomiområdet pågår arbete med att utveckla kommunens ekonomiplanering för längre perioder. Arbetet omfattar investeringar, finansiering och framtida driftkostnader. Utveckling av både verksamhetens informationsinhämtning och analysarbetet pågår, på sikt ska arbetet effektiviseras genom att bland annat automatisera så mycket som möjligt av rapporteringen.

Planering för ett införande av ny budgetprocess (Budget 2020 med plan 2021-2022) pågår vilket kommer att kräva stora insatser från samtliga förvaltningar framöver. Nya regelverk, ny redovisningslag och ny företagsbeskattning innebär förändringar för kommunkoncernen på både kort och lång sikt. Utredningar kommer att genomföras under hösten för att få att se hur förändringarna påverkar kommunen.

På grund av vakanta tjänster och ledigheter inom ekonomistaben har omprioriteringar gjorts innebärandes att en del arbete förskjutits i tiden.

Marknadsföring och kommunikation

En uppdaterad digital varumärkesmanual är lanserad under 2018. Genom en gemensam och etablerad varumärkesplattform skapas en tydlig bild av Linköpings kommun. Syftet med den uppdaterade manualen, som finns tillgänglig på externa webbplatsen, är att det ska bli enkelt att göra rätt.

En ny extern webbplats för Klimatsmart Linköping har lanserats. Det är en samlingsplats för arbetet med att göra Linköping koldioxidneutralt 2025. Intresset för webbplatsen har varit stort och lanseringen har fallit väl ut.

Internt ligger stort fokus på att bygga förutsättningar för en mer effektiv kommunikationsverksamhet. Som ett led i detta har kommunikationsstaben organiserats om i två grupper; Nyheter och media samt Planerad kommunikation. Syftet är att effektivisera arbetet och göra uppdraget tydligare. En del i detta är också ett antal rekryteringar som delvis är genomförda och delvis pågår under hösten.

Hållbarhet

Underlag tagits fram inför kommunfullmäktiges fastställande av Hållbarhetspolicy för Linköpings kommun och kommunstyrelsen tillstyrkande av Program för solel respektive Klimatanpassningsprogram. En inventering och sammanställning har skett av kommunkoncernens planerade insatser 2018-2020 för att bidra till ett koldioxidneutralt Linköping 2025, vilket kommer att behandlas i kommunstyrelsen under hösten. Nämda styrdokument utgör, tillsammans med redan fattade beslut inom social hållbarhet, en viktig del i att vidareutveckla kommunens samlade arbete och arbetssätt inom hållbar utveckling.

Kommunen har med korta tidsramar fått möjlighet att söka statliga bidrag för arbete mot minskad segregation. Kommunledningsförvaltningen samordnar det kommunövergripande ansökningsarbetet, och det kommande arbetet med att ta fram utvecklade underlag för politiska prioriteringar.

Inventerings-, förankrings- och planeringsarbete av insatser pågår i linje med beslut om att utropa Linköping till MR-kommun. Detta sker med inriktningen att utropningen ska göras i samband med att Linköpings kommun anordnar den nationella konferensen MR-dagarna 2019.

Erfarenheter från medborgardialoger, såsom det avslutade projektet "Mitt Berga", romskt samråd, lärandepromenader på landsbygden, befintliga geografiska utskott med mera, har insamlats och kommer att utgöra en viktig del i höstens arbete att utarbeta metod- och utbildningsstöd kopplat till de geografiska utskotten för medborgardialog.

Arbete pågår att bilda ett kommuninternt nätverk för att stödja och bidra till ökad samverkan med civilsamhället. Kommunen stödjer genomförandet av Linköpings regnbågsvecka. Gällande hbtq-frågor har en studentmedarbetare anställts för att kartlägga kommunens arbete inom området.

Flyktingsamordning

Verksamheten inom boendeförmedling, mottagande av kommunanvisade nyanlända, anknytningsfamiljer och kvotflyktingar samt Frivilligcentrum fortgår enligt plan. Utmaningarna under hösten 2018 består i fortsatt samverkan med bland annat berörda myndigheter för att uppnå ett effektivt mottagande och etablering. Bostadsförsörjningsplaneringen är en fortsatt utmaning på grund av den begränsade tillgången på bostäder för målgrupperna och att behovet är svårprognoserat. Mottagandet av kvotflyktingar ställer särskilda krav på verksamheten avseende praktikaliteter i samband med mottagande och bosättning men även i att tillgodose särskilda behov som vissa kvotflyktingar har.

Frivilligcentrum

Frivilligcentrum har under sitt andra verksamhetsår fortsatt arbetet med att sprida kännedom om kommunens lagreglerade frivilliga insatser; familjehem, kontaktfamilj, stödfamilj, kontaktperson och god man. Genom ökad kännedom och bemötandet av intresserade skapar Frivilligcentrum vägar in till något av uppdragen.

Frivilligcentrum har under året initierat en länsamverkansgrupp för tjänstemän i Östergötland som arbetar med lagreglerade frivilliga uppdrag. För andra året i rad genomför Frivilligcentrum och socialstyrelsen en nationell konferens på temat länsövergripande arbete och verksamhetsutveckling runt lagreglerade frivilliga insatser, riktat till kommunala tjänstemän.

Öppen dörr

Öppen dörr är ett nystartat projekt som finansieras av § 37 medel från Länsstyrelsen. Projektet är planerat att pågå till april 2019. Öppen dörr syftar till att skapa boenden till nyanlända genom olika marknadsföringskampanjer, huvudsakligen genom tryckta medier och interaktiva möten. Projektet kräver en stark närvaro av Linköpings kommun i uthyrningsprocessen genom att informera och stötta både hyresvärdar och hyresgäster i de olika momenten. Öppen dörr har sedan uppstart etablerat samarbeten med organisationer där potentiella hyresvärdar och hyresgäster är aktiva.

Arbetsmarknad och etablering

Arbetsmarknadsutskottet har initierat ett arbete med att kartlägga målgruppen "arbetslösa" på avdelningen för försörjningsinsatser. Detta arbete är presenterades under våren för arbetsmarknadsutskottet. Rapporten ska utgöra ett planerings- och beslutsunderlag för både politiker och chefer i kommunen.

Redovisningarna som varit på Arbetsmarknadsutskottet visar att det finns ett behov av utökat samarbete och samverkan mellan kommunen och andra myndigheter så att inte enskilda människor hamnar utanför systemet. Det har också identifierats utvecklingsbehov i samarbetet med Företagarna och Svenskt Näringsliv där framförallt småföretagen framfört att de vill ha mer kontakt och stöd för att kunna ta emot målgrupper som står långt från arbetsmarknaden.

Personal

Antalet medarbetare med månadslön ökar, andelen medarbetare med heltidsanställning ökar och den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökar och uppgår idag till 95 % (män 96,1 % och kvinnor 94,7 %). Arbetet med att införa rätt till önskad högre sysselsättningsgrad ger rätt effekt och den positiva utvecklingen bedöms fortsätta. Personalförändringar per den 31 augusti förklaras främst med volymökningar inom förskola och grundskola men även satsningar som mindre grupper i förskolan och på lågstadiet påverkar. Leanlink får fler medarbetare genom verksamhetsövergångar och nya direktavtal.

I december 2017 uppgick andelen medarbetare med utomnordisk bakgrund till 14,3 % (1 347 %). Det är en ökning med 219 personer från föregående år. Framförallt sker ökningen genom tillsvidareanställningar. Arbetet med att bedriva en arbetsgivarepolitik för en ökad mångfald och jämställdhet ger positiv effekt.

Det sker en oroande ökning av antalet sjukfrånvarotimmar. Sjukfrånvarons utveckling varierar mellan olika åldersgrupper och mellan män och kvinnor. Under 2017 ökade den korta sjukfrånvaron med över 41 000 timmar. Det är en ökning

inom samtliga åldrar och oavsett kön. Andelen sjukfrånvaro minskar dock både för män och kvinnor förutom i åldersgruppen yngre än 30 år som totalt ökar med 0,8 procentenheter. Här krävs tydliga insatser och nya sätt att arbeta förebyggande med såväl korttidsfrånvaro som värdegrundsfrågor och förhållningssätt till arbete och arbetsplatsen hos våra yngre åldersgrupper. HR arbetar med att tillskapa metodstöd och strukturer för chefer att ta det operativa ansvaret för arbetsmiljöarbetet i sin helhet, d.v.s. hälsofrämjande, förbyggande och rehabilitering.

Utvecklingen visar en fortsatt hög personalomsättning vilket är det som främst driver kommunens rekryteringsbehov. Med den låga arbetslöshet som råder i Linköping är det svårt att rekrytera till de mest personalintensiva verksamheterna inom vård, skola och omsorg och till kommunens bristyrkesgrupper. Ytterligare åtgärder behöver därför vidtas för att såväl attrahera som behålla medarbetare. Bristsituationen kräver ett tydligt ledningsinitiativ och det arbete som pågår på förvaltningarna behöver utvecklas vidare och intensifieras. Förbättringsåtgärder är inriktade på nya vägar för kompetensförsörjning för att tillvara digitaliseringens möjligheter och på att organisera arbetet på nya sätt samt att möjliggöra validering och livslångt lärande. Utöver detta sker också förbättringsåtgärder för att öka chefers förutsättningar för det professionella chefsuppdraget. Vidare görs organisation, roller och uppdrag för HR arbetet om för en mer verksamhetsdriven HR-organisation.

Inom ramen för arbetet med kompetensförsörjning har de riktade satsningarna mot vård och omsorgspersonal under haft ett lyckat resultat, t.ex. validering/komplettering av de som saknar undersköterskekompetens, vidareutbildning av undersköterska samt kompetenslyftet. En satsning genomförs också inom ramen för ESF projektet ”arbetshoppet” som syftar till att öka antalet anställda i vården. Validering och utveckling av karriärvägar till stödassistenter och stödpedagoger pågår också som planerat. Vidareutbildning för barnskötare och validering barnskötare till förskollärare, samt fortsatta satsningar på läraryftet pågår också.

Personal – Kommunledningsförvaltningen

I april påbörjade kommundirektören en översyn av förvaltningsorganisationen under kommunstyrelsen med fokus på att etablera en ändamålsenlig och effektiv förvaltningsorganisation som är anpassad efter den nya politiska organisationen som kommer att gälla från och med 2019. Det konstaterades att de verksamheter som ska organiseras under kommunstyrelsen har olika verksamhetslogiker. Översynen har därför tagit sin utgångspunkt i att kategorisera och organisera enheterna efter en verksamhetslogisk indelning, vilket kommer att innebära en förändrad organisation för Kommunledningsförvaltningen från årsskiftet.

Inom förvaltningen märks en ökad konkurrens och rörlighet på arbetsmarknaden samtidigt som flera av förvaltningens medarbetare går i pension. Detta medför att förvaltningen måste kraftsamla kring kompetensförsörjningsfrågor. Under 2018 har det varit en relativt hög personalomsättning. I och med att dataskyddsförordningen (GDPR) infördes fanns behov av förstärkning inom det juridiska området varför flera dataskyddsombud har anställts. En funktion med stöd till valadministration och nämndsekretariat har anställts plus att förvaltningen har kompetensväxlat och rekryterat fler verksamhetsutvecklare. Förberedelser för införandet av Kontaktcenter pågår med rekrytering av medarbetare i olika roller. Att det finns ett strukturerat arbetssätt för kompetensöverföring, mentorskap, ambassadörskap och introduktion är av stor vikt. Att digitalisera vår introduktion av nya medarbetare är ett arbete som pågår samt att chefer får ett professionellt stöd i samtliga rekryteringsprocesser.

Ett arbete med att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet har påbörjats. Arbetet ska leda till mer hälsofrämjande och inkluderande arbetsplatser i syfte att utgöra en attraktiv arbetsplats för både chefer och medarbetare. Förbättringsarbetet fokuserar framförallt på att utveckla metodstöd och på att skapa strukturer för chefer så att de kan ta det operativa ansvaret för arbetsmiljöarbetet i sin helhet d.v.s. hälsofrämjande, förbyggande och inom rehabilitering.

Digitalisering

Under perioden har en ny förvaltningsmodell sjuöatts. Linköpings Kommun etablerar förvaltningsmodellen PM3 för att underlätta för digitaliseringsarbetet. PM3 kommer vara en kommunikationsplats för verksamhetsbehov mellan förvaltningarna och IT. Under året har fem objekt definierats; Administration, kommunikation och näringsliv, Utbildning, kultur och fritid, Samhällsbyggnad, Vård stöd och omsorg samt Ekonomi och HR.

Under perioden har samtliga PM3-objekt etablerats. Detta innebär att förvaltningsobjekten har besatt objektsledare och objektägare samt att en preliminär förvaltningsplan har fastställts. Förvaltningsplanen dokumenterar de behov som finns och en karta över de IT-system som stödjer behov i objekten.

Samtliga objektägare samlas i en portföljstyrgrupp. Portföljstyrgruppen ska definiera kommungemensam infrastruktur som solidariskt finansieras mellan objekten. Den gemensamma infrastrukturen ska skapa en gemensam standardiserad infrastruktur och också ange riktning i vilken digitaliseringsarbetet är på väg. Det första portföljstyrgruppsmötet har hållits och det gemensamma arbetet har inletts.

Studentmedarbetare startade som ett pilotprojekt i kommun 2014. Projektet har sedan dess vuxit och under första halvåret 2018 har 22 studenter från Linköpings Universitet anställts på 20 % för att under 2018/2019 driva projekt i kommunens digitaliseringsarbete. Studenterna är placerade på kommunens förvaltningar för att driva isolerade projekt men ska också ge input till krav från unga kommuninvånare.

Interaktion med offentlig förvaltning genom ett internetbaserade gränssnitt, så kallade e-tjänster, är en prioriterade önskan från medborgarna. Ett strategiskt kartläggningsarbete har därför inletts som sätter fokus på de kommunala tjänster som har störst potential att digitaliseras. Kartläggningen kommer att utmynna i en handlingsplan för implementering av e-tjänster.

Digitaliseringsarbetet är fortfarande under uppbyggnad och det finns få exempel där verksamheten realiserat digitaliseringens fulla potential. En gemensam terminologi behövs för att kommunicera nyttoeffekter av potentiella investeringar och likaså genomförs kunskapsinventeringar för att utarbeta en handlingsplan för att höja medarbetarnas kompetens inom området.

Indikatorer

Kommunfullmäktige har beslutat om indikatorer för respektive nämnds verksamhet under budgetperioden. Nedan redovisas nämndernas utfall per den sista augusti 2018. Fler resultat redovisas i nämndens årsredovisning. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Personal					
Personalomsättning (inkl. Leanlink)	7,3	7,3	5,5	Minska	
Total sjukfrånvaro (inkl. Leanlink)	6,1	5,8	6,5	Minska	
<i>Kvinnor</i>	6,5	6,3	7,1		
<i>Män</i>	4,4	4,2	4,6		
Korttidsfrånvaro (inkl. Leanlink)	2,7	2,7	2,9	Minska	
Antal vakanta tjänster (inkl. Leanlink) <i>medel per vecka</i>	162	148	151	Minska	
Sjuklönekostnad som andel av total lönekostnad (inkl. Leanlink)	1,4	1,2	1,4	Minska	
Inköp och upphandling					
Antal anbudsgivare per upphandling	<i>i.u.</i>	<i>i.u.</i>	4,7	<i>Not. 1</i>	
Andel små och medelstora (SME)			55 %		
Lokaler					
Yta per plats, administrativa lokaler, kvm	30	30	I.U.	28	
Hyra per kvm i nyproduktion, verksamhetslokaler					
<i>Förskola</i>	1 791	1 830			
<i>Grundskola</i>	1 730	1 830			
<i>Gymnasium</i>					
<i>Vårdbostäder</i>					
<i>Gruppboheter</i>					
<i>Idrottshallar</i>					
IT/Digitalisering					
Andel med tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.	85,11	87,6	I.U.	95 ¹	
Linköping WiFi, antal accesspunkter	50	50			
Andel etablerade förvaltningsobjekt (portföljer) enligt systemförvaltningsmodell pm3 (%)	<i>i.u.</i>	<i>ufm</i>	100	100	
Näringsliv					
Antal nyföretagsamma människor per 1 000 invånare (16-74 år).	8,54	8,66	I.U.	Öka	
<i>Kvinnor</i>	5,8	5,43			
<i>Unga</i>	8,32	8,69	I.U.		
Andel branscher i procent av totala antalet branscher	I.U.	I.U.	I.U.	Andelen ska bibehållas eller öka ²	

¹ Regeringens kortsiktiga mål är att 95 % av alla hushåll ska ha tillgång till 100 Mbit/s 2020.

² Branchbredden var 68,7 år 2014 (senaste mätningen).

Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%). Kolada N01982.	54,5	53,1	I.U.	Öka	
Löpande insikt, Företagsklimat, SKL ³	73	75	I.U.		
<i>BrandSäkerhet</i>			78		
<i>ByggLov</i>			71		
<i>MarkUpplåtelse</i>			77		
<i>Miljö- och HälsoSkydd</i>			80		
<i>LivsMedelsKontroll</i>			78		
<i>ServeringsTillstånd</i>			82		
Kommunal service					
Tillgänglighet, e-post <i>Andel som får svar på e-post inom två dagar, (%)</i>	68	74	I.U.		
Tillgänglighet, telefoni <i>Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)</i>	44	50	I.U.		
Etablering					
Andel i arbete eller reguljär utbildning, dag 1 efter avslutad etableringsplan (%)	18	20			
Andel i arbete eller studera, 90 dagar efter avslutad etableringsplan (%)	30	35			
Andel i arbete eller reguljär utbildning 360 dagar efter avslutad eta- bleringsplan (%)					
Lägenheter kopplat till ÖP					
Antal lägenheter i gällande översiktsplan	40 000	40 000	38 400	40 000	38 400
Integration					
Försörjningsstöd som andel av nettoinkomsten bland skyddsbehö- vande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	6.8	I.U.	I.U.	Ande- len ska minska ⁴	
Skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-25 år som varken förvärvsarbetar eller studerar, andel (%)	19.7	I.U.	I.U.	Ande- len ska minska	
Andel nyanlända av beslutat kommunal enligt bosättningslagen som kommunen klarar av att bosätta (%)	100	100	I.U.	100	
Andel hushåll som anvisats till kommunen som bosätts i kategori A boenden där det finns möjlighet att erhålla eget förstahandskon- trakt efter två år (%)	50	I.U.	I.U.	Ande- len ska öka ⁵	
Andel hushåll som vid ankomst till kommunen som bosätts i kate- gori A boende och efter två år erhållit ett förstahandskontrakt (%)	Statistik ej pub- licerad	I.U.	I.U.	Ande- len ska öka	
Andelen hushåll som någon gång under etableringstiden (2 år) er- bjudits ett andrahandshyreskontrakt på kategori A boende med möjlighet att erhålla förstahandskontrakt (%)	Statistik ej pub- licerad	I.U.	I.U.	Ande- len ska öka	
Hållbar utveckling					
Social hållbarhet					
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	81,5	81,7			
Återstående medellivslängd vid födseln (kvinnor) kommun, år	84,6	84,9			

³ Kommunens service rankas totalt och inom myndighetsområdena brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd. Sex serviceområden mäts: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Utgångspunkten är att kommunen kontinuerligt ska förbättra sitt resultat i servicemätningen. Betygsskala 0-100, under 50 anses lågt, över 70 anses högt, rikssnitt för NKI 2017 var 71.

⁴ Andelen med försörjningsstöd som andel av nettoinkomsten ska minska men bedömningen är att andelen kan öka under 2018 och framåt utifrån förändrat antal skyddsbehövande och anhöriga.

⁵ Avseende planperioden 2018-2021 är ambitionen är att utöka antalet samarbetsavtal med hyresvärdar och på så sätt bosätta så många som möjligt i kat A boenden.

Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun, andel (%)	76				
<i>Kvinnor</i>	73				
<i>Män</i>	78				
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	679	770			
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	25				
<i>Kvinnor</i>	26				
<i>Män</i>	24				
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	10,5				
Hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd i 10-12 månader under året, andel (%)	2,4				
Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel (%) av bef.	3,1	3,0			
<i>Kvinnor</i>	2,7	2,7			
<i>Män</i>	3,4	3,3			
Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	85,2	85,2	89,03		
Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr	-113	26			
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	86,9	85,5			
<i>Kvinnor</i>	87,8	87,9			
<i>Män</i>	86,2	83,3			
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	81,1	77,4			
<i>Kvinnor</i>	83,4	77,6			
<i>Män</i>	78,8	77,3			
Ekologisk hållbarhet⁶					
Insamlat hushållsavfall totalt kommun, kg/person	469				
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	44				
Slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv	24				
Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO ₂ -ekv/inv					
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 (medelbefolkning) inv.	294,5	280,7			
<i>Kvinnor</i>	365,2	347,0			
<i>Män</i>	225,8	216,5			
Ekologiskt odlad åkermark kommun, andel (%)	27	29			
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)	25	32			
Ekonomisk hållbarhet					
Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv	5 758	10 430			
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv	35,9	38,7			
Skattesats till kommun, (%)	20,20	20,20			
Demografisk försörjningskvot, kommun	0,67	0,67			
<i>Kvinnor</i>	0,71	0,72			
<i>Män</i>	0,63	0,63			
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	75,9				
<i>Kvinnor</i>	75,0				
<i>Män</i>	76,7				
Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	5,3	5,6			
Nettoinpendling till kommun, andel (%)	11				
<i>Kvinnor</i>	11				

⁶ Miljömässig hållbarhet är idag en av de tre dimensionerna av hållbar utveckling istället för ekologisk varför Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har övergått till miljömässig hållbarhet.

<i>Män</i>	11				
Nettoinvesteringar exkl. finansiella investeringar kommun, kr/inv	1 096	1 337			
Kostnad forskning och utveckling kommun, kr/inv	I.U.	I.U.			
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	52,6	53,1			
<i>Kvinnor</i>	54,9	55,8			
<i>Män</i>	50,4	50,6			

i.u = ingen uppgift

Not.1) Uppgifter tas fram från och med 2018

Kommentar

Målvärdet för sjukfrånvaron bedöms inte uppnås under 2018. Detta beror främst på den ökade sjukfrånvaron.

Målet om 40 000 lägenheter i gällande översiktsplan förväntas uppnås, antalet är idag 38 400 och beräknas uppgå till 42 000 när fördjupad översiktsplan Mjärdevi är antagen.

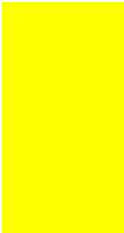
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens viktigaste mål per den sista augusti 2018.

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse
I Linköping ska fler människor nå egen försörjning		
En kommun med ett växande näringsliv		
En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor	-	
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv		
En ekologiskt hållbar kommun	Kommunens klimatarbete ska styras av målet om koldioxidneutralitet år 2025.	
Fler bostäder för en växande kommun		
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet	Kommuninvånarna ska uppleva att kontakten med Linköpings kommun ska präglas av högklassig service och tillgänglighet och vår kommunikation ska aktivt bidra till insyn, påverkan och dialog.	
En kreativ kommun		
En kommun med bra arbetsvillkor	Linköpings kommun har goda arbetsplatser, där varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Innovativt arbete ska främjas för att för utveckla verksamheterna och stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Kommunens arbetsplatser ska kännetecknas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor, där medarbetare behandlas lika och ges lika möjligheter att utvecklas. I Linköpings kommun ska medarbetarna ha möjlighet att arbeta heltid eller önskad tjänstgöringsgrad.	
En ekonomiskt hållbar kommun		
En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt		

Nämndens analys och bedömning

Kommunens klimatarbete ska styras av målet om koldioxidneutralitet år 2025

Målet förväntas delvis uppnås. I budgetdirektiven för Budget 2019 med plan för 2020-2022 anges att samtliga nämnder särskilt ska ange hur nämnderna kommer att arbeta för att bidra till en ekologiskt hållbar kommun. Detta har sedan konkretiserats genom instruktioner till samtliga nämnder. Instruktionerna har inneburit att, med erbjudet processtöd från kommunstyrelsen, redovisa vilka planerade eller pågående åtgärder respektive nämnd har för avsikt att genomföra under 2018-2020 och som bidrar till målet om koldioxidneutral Linköping 2025. Det har resulterat i att kommunstyrelsen har agerat processtöd, samlat in och sammanställt nämnders och bolags angivna åtgärder. Utifrån det har ett förslag till handlingsplan 2018-2020 för kommunkoncernens insatser för koldioxidneutral Linköping tagits fram.

Under året har kommunens Rese- och fordonspolicy, med tillhörande tillämpningsanvisningar, uppdaterats för att tydligare styra mot målet om koldioxidneutralitet.

Kommuninvånarna ska uppleva att kontakten med Linköpings kommun ska präglas av högklassig service och tillgänglighet och vår kommunikation ska aktivt bidra till insyn, påverkan och dialog.

Målet förväntas delvis uppnås. Etableringen av Linköpings kommuns Kontaktcenter fortlöper enligt projektplan. Beräkning lansering är april 2019 där effekten av kontaktcenter tidigast kan följas upp under tredje kvartalet 2019.

Linköpingsförslaget (e-förslag eller e-petition) drivs enligt plan. Av de 102 förslag som fått fler än 100 röster under 2018 har 12 förslag fått bifall, 70 avslag och 20 noterats.

Linköpings kommun har goda arbetsplatser, där varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Innovativt arbete ska främjas för att för utveckla verksamheterna och stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Kommunens arbetsplatser ska kännetecknas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor, där medarbetare behandlas lika och ges lika möjligheter att utvecklas. I Linköpings kommun ska medarbetarna ha möjlighet att arbeta heltid eller önskad tjänstgöringsgrad.

Målet förväntas delvis uppnås. Medarbetarenkäten senaste resultat visar att den positiva trend från 2016 års medarbetarundersökning har brutits. Linköpings kommuns organisationsindex har för första gången försämrats med med två procentenheter och indexet ligger nu på 63. Den negativa utvecklingen gäller samtliga frågeområden för kommunen totalt men tillbakagången är störst för området Information. Samtliga förvaltningar utom Socialförvaltningen har utvecklats negativt utifrån ett medarbetarperspektiv. Tydligast är tillbakagången inom Kultur- och fritidsförvaltningen följt av Omsorgs- och äldreförvaltningen. Bland de stora förvaltningarna backar Utbildningsförvaltningen medan Leanlink ligger kvar på samma nivå som 2016.

Organisationsindexet har minskat bland kvinnor, yngre- och medelålders medarbetare samt för medarbetare med deltidsanställning. Det finns dock inga tydliga strukturella skillnader i hur man upplever sin arbetssituation baserat på ålder, kön eller anställningsform. Cheferna är däremot mer tillfreds med sin arbetssituation än medarbetare utan chefsuppdrag. Tydligast tillbakagång i resultatet ses bland undersköterskor och vårdbiträden, vårdare, barnskötare, förskolelärare och handläggare. Starkast positiv utveckling finns bland personliga assistenter samt gymnasielärare.

Linköpings kommuns styrkor är framför allt kännedom och målen på arbetsplatsen, medarbetarsamtalen, tydligheten i medarbetarnas ansvar, att utvecklas genom mer utmanande arbetsuppgifter, stödet från arbetskamrater vid behov samt närmaste chefsambassadörskap.

Områden med utvecklingspotential är:

- Ambassadörskapet
- Sysselsättningsgrad
- medarbetarnas förtroende för Linköpings kommun som varumärke
- Ledarskap
- Kompetensutveckling
- Tillgång till nödvändiga hjälpmedel

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

För att de prioriterade områdena i upphandlingspolicyn ska bli verklighet i upphandlingar har flera insatser genomförts. För att tillvarata och vårda konkurrensen har exempelvis flertalet dialogmöten hållits med företag. Kommunen har haft dialog inför annonsering av upphandlingar i form av RFI (request for information) och externa remisser, men även genom att träffa företag från en specifik bransch för att prata om upphandlingsstrategier. Därutöver har större informationstillfällen hållits om hur du kan bli leverantör till Linköpings kommun.

För att säkerställa att kommunen genom upphandlingar jobbar för en miljö- och klimatmässigt samt socialt hållbar utveckling har en arbetsmetod tagits fram som kommunen kommer arbeta med framåt. Kommunen har under 2018 inventerat kommunens upphandlingsplan för att identifiera vilka upphandlingar det kan vara lämpligt att ställa krav på sysselsättningskrav, krav har hittills i år ställts inom entreprenader och vårdboenden. Arbetsrättsliga villkor ställs i upphandlingar i upphandling av vårdboenden. Inom lokalvårdsupphandlingar kommer krav på arbetsrättsliga villkor att ställas i kommande upphandlingar. På entreprenadsidan pågår en analys för att se hur kraven ska ställas.

Under 2018 har en inventering gjorts för att identifiera upphandlingsområden där innovation kan vara lämplig. Här handlar arbetet om förändrade tankesätt vid upphandlingar och om att våga ställa funktionskrav i upphandlingar. Hittills har kommunen bara påbörjat en upphandling med tydlig innovativ inriktning under 2018.

Ett prioriterat arbete har varit att säkerställa att kommunen har en effektiv inköpsorganisation där rätt person gör inköp och att inköpen sker av rätt produkt. För att åstadkomma detta har det varit prioriterat att se över inköpsorganisationen och få fler e-handelsordrar. Här har kommunen anledning att fortsätta arbetet för att öka e-handelstroheten (det vill säga hur många av beställningarna från kommunens e-handelsleverantörer som skett med kommunens e-handelsverktyg)

som i augusti endast uppgick till 46 % i kommunen. En ökad e-handelstrohet skulle innebära en ekonomisk besparing i både administration och i varukostnad. För att säkerställa att kommunen får den kvalitet som efterfrågats i upphandlingarna har krav ställts på kommunens upphandlingsfunktioner att i samband med upphandlingar ta fram en uppföljningsplan. Detta för att säkerställa att uppföljning sker under avtalsperioden i de upphandlingar som kommunen gör och därmed säkerställa att kommunens krav efterföljs.

Digital agenda

Linköpings Digitala agenda är vägledande för digitaliseringsarbetet och fokuserar på fyra huvudområden; Förstärkt lärande, Individanpassad och kvalitativ vård och omsorg, Smart, effektiv och enkel förvaltning samt Uppkopplat, innovativt och hållbart Linköping. Samtliga förvaltningar har i uppdrag att bygga sitt digitaliseringsarbete runt dokumentet.

Huvuduppgiften för kommunledningsförvaltningen är att ge förutsättningar för en effektiv förvaltning och samordning mellan förvaltningar och inom kommunkoncernen. Ett sammanhållet digitalt flöde från ärende till slutligt ett digitalt arkiv, sammanhållen dataanalys av verksamheter (Business Intelligence) samt gemensam plattform för etjänster är exempel på aktiviteter som pågår. Vidare förvaltar kommunledningsförvaltningen PM3 strukturen vilken följer de fyra huvudområdena i den Digitala Agendan till viss del och är till del än mer ambitiös.

Informationssäkerhetspolicy

Den digitala agendan och kravet från verksamheter/medborgare om 24/7 myndigheten ställer även höga krav på informationssäkerhet (tjänster som är digitaliserade för behov). Utifrån ett säkerhetspolitiskt perspektiv får information och informationssäkerhet en allt mer växande roll, då skyddet rör hela Linköpings samhälle och dess välbefinnande.

Arbetet med informationssäkerhetshandboken är nödvändigt för att en kommun av Linköpings storlek ska kunna möta PM3, NIS-direktivet⁷, ledningssystemet LIS/ISO 27000, Dataskyddsförordningen (GDPR) samt digital lagring i arkiv (LTA). Informationssäkerhetsboken är ett omfattande arbete som fördröjts och inte kunnat färdigställas innan den sista augusti. En första version för remiss beräknas vara färdig under tidig höst 2018.

Implementering av Informationssäkerhetsboken kommer att vara av omfattande art. Systemhjälp kommer att behövas för att stödja efterföljandet av direktiven i boken. Konsekvenserna av oplanerade driftavbrott i informationssystem blir större och mer oöverskådliga och riskerar att påverka samhällsviktiga funktioner allt mer. Detta ställer krav på att en kommun/kommunkoncern innehar robusthet i system samt bland annat cyberförsäkringar.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Att utveckla arbetets organisering och processer både ur ett hälsoperspektiv och ett kompetensförsörjningsperspektiv för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.

Ett flertal pilotprojekt testas för att utveckla arbetets organisering. En modell för att införa nya kompetenser inom socialförvaltningen och inom utbildningsförvaltningen med fokus på förskolelärare har tagits fram. Dessa piloter ger värdefull kunskap om de utmaningar och framgångsfaktorer som finns och ger en plattform för ett senare breddinförande.

För att utveckla förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv har det gjorts riktade satsningar för verksamheter som ligger över sjuktalmålet. Fokus är på de yngre åldersgrupperna där sjukfrånvaron ökar. Resultat är förbättrat chef och metodstöd samt en ökad uppföljning av kortidssjukfrånvaron bland yngre medarbetare.

Ett arbete med arbetstidsavtal är genomförd på utbildningsförvaltningen som resulterade i utvecklade bemannings- och arbetstidsmodeller som möjliggör mer reflektion, kollegialt lärande, förstärkt ledarskap samt förbättrad arbetsmiljö. Fler projekt är inplanerade inom området.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att arbeta med lönebildning och lönestruktur i större utsträckning för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.

Arbete pågår med ny lönebildningsmodell anpassad till kommande nämnds- och förvaltningsorganisation.

Lokaler

Kommunstyrelsen har i uppdrag att gå igenom nämndens lokalförsörjningsplan för att hitta effektiviseringsmöjligheter och synergieffekter i lokalnyttjandet i syfte att få ned den totala kostnadsnivån för lokaler. Nämnderna

⁷ NIS-direktivet trädde i kraft i hela EU 2018 och ställer nya krav på säkerhet i nätverk och informationssystem. De nya reglerna omfattar leverantörer av samhällsviktiga tjänster och vissa digitala tjänster.

får även i uppdrag att ta fram förslag till hur framtidens lokaler ska utformas för att stödja verksamheten på bästa sätt samtidigt som hög effektivitet i lokalnyttjandet uppnås.

Kommunledningsförvaltningen har analyserat nämndernas lokalförslöjningsplaner för att hitta effektiviseringsmöjligheter och synergieffekter i lokalnyttjandet. Det kan konstateras att för att kunna göra detta på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt behövs en god planering över nämndgränserna. Detta arbetssätt tillämpas nu vid samtliga nya förvaltningsövergripande projekt. En gemensam planering tillsammans med förvaltningar och Lejonfastigheter är en förutsättning för att nå optimala och kostnadseffektiva lösningar samt ett samnyttjande av lokaler. Exempel på detta är nya Vasahallarna samt nya Kungsbergskolan, där ska lokalerna nyttjas effektivt över dygnets timmar och veckans dagar. Här behövs dock nya förhållningssätt och effektiva mätmetoder då verksamheterna är vana att "äga" sina lokaler.

Samtliga lokalintensiva nämnder arbetar med strategisk lokalplanering och omvärldsbevakning avseende sina respektive verksamhetslokaler. För skolans del inbegriper det framtida pedagogik och inlärningsmetoder samt hur verksamheten kan stödjäs av lokalutformning och lokalnyttjande. Samtliga nämnder jobbar även med Benchmarking- projekt och jämförelser med andra kommuner för resultatuppföljning. Vid kommande delårsrapportering ska nämnderna redovisa resultat från dessa uppföljningar.

Digitalisering

Kommunstyrelsen har i uppdrag att redovisa hur nämnden kommer att arbeta med digitalisering. Utgångspunkt och målsättning för arbetet med den digitala transformeringen är bland annat "En digital agenda för Linköping" och den nationella ambitionen "Digitalt först".

Utgångspunkten är att fortsätta implementeringen av den nyligen introducerade förvaltningsmodellen PM3. Portföljstyrgruppen kommer successivt gemensamt definiera kommungemensam infrastruktur för att skapa en standardiserad förutsättning för digital acceleration.

Etablering

Kommunstyrelsen har i uppdrag att redovisa hur nämnden kommer att bidra till målet om förkorta etableringstiden gällande delaktighet i samhället.

Kommunstyrelsens ansvar för flyktingsamordning består främst av boendeförmedling, mottagande av kommunanvisade nyanlända, anknytningsfamiljer och kvotflyktingar samt Frivilligcentrum. Uppdraget omfattar även samverkan med statliga myndigheter och civilsamhälle samt samordningsansvar med kommunens övriga förvaltningar. Kommunstyrelsens arbete är, att inom ramarna för verksamheten, se till att individerna snarast möjligt efter inflyttning till kommunen känner sig välkomna och orienterade vad gäller allmän samhällsservice i kommunen. Det handlar om att berätta vad målgruppen förväntas göra den första tiden i kommunen som att t.ex. snarast möjligt skriva in sig på Arbetsförmedlingen, folkbokföra sig etc. så att etableringsinsatser kan starta fortast möjligt. Kommunledningsförvaltningen arbetar i nära samverkan med Leanlink. En del i arbetet är att sprida relevant information till olika förvaltningar och medverka i regionala forum som Länsstyrelsen bjuder in till.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att redovisa hur nämnden kommer att bidra till målet om att halvera etableringstiden för nyanlända gällande inträde på arbetsmarknaden.

Kommunledningsförvaltningen säkerställer att människor som blir kommunanvisade får en bostad. Bostaden är en viktig faktor för människors möjligheter att delta i samhället, etablera sig socialt och bygga upp långsiktiga kontakter. En bostad är viktig för möjligheterna att söka och erhålla ett arbete samt därmed för möjligheterna till egen försörjning.

För att säkerställa bostadsförsörjning fortsätter kommunledningsförvaltningen att utveckla samarbete med fler fastighetsägare i kommunen. Bostaden är viktig för att kunna förkorta etableringstiden.

Sammanhållen kommun

Kommunstyrelsen har i uppdrag att redogöra för vad nämnden planerar att göra för att utveckla sitt arbete för att skapa en sammanhållen kommun.

Under perioden har kommunstyrelsen på olika sätt bidragit till att skapa en sammanhållen kommun. En uppgift har handlat om att genom en utvecklad uppsikt säkerställa att nämnder beslutar och genomför insatser som bidrar till ökad jämlikhet eller minskad segregation. Kommunstyrelsen arbetar bland annat med kunskapshöjande insatser i den kommunala organisationen. Under 2018 har fokus varit utarbetandet av en Hållbarhetspolicy och beslut kring jämställdhet.

Kommunstyrelsen ansvarar också för medborgarkontor i vissa stadsdelar och uppdraget till särskilda stadsdelssamordnare. Kommunledningsförvaltningen har arbetat med att tydliggöra uppdrag och mandat för dessa verksamheter med syftet att öka effekten av satsningarna.

Genomförda aktiviteter per verksamhetsområde beskrivs under rubriken "Uppföljning av prioriterade aktiviteter".

Nämnds specifika

Kommunstyrelsen har i uppdrag att säkerställa en hög tillgänglighet till Linköpings kommuns förvaltningar och verksamhet och föreslå åtgärder för en högre servicenivå. Möjligheter att erbjuda medborgarna kontakt och lösningar enligt principen ”digitalt först” ska ligga till grund för förslag på insatser.

Etableringen av Linköpings kommuns Kontaktcenter fortlöper enligt projektplan. Styrgruppen som består av förvaltningschefer, kommunikationsdirektör och digitaliseringsdirektör har godkänt inriktningen av kontaktcenter.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att använda undersökningen ”Löpande Insikt” som en servicemätning av kommunens myndighetsutövning i enlighet med kommunstyrelsens beslut 2016 (KS 2016-02-09 § 46). Förutom områdena bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd ska brandskydd omfattas av undersökningen vilket förutsätter att Räddningstjänsten Östra Götaland skickar in uppgifter för deltagande i servicemätning.

Kommunen mäter alla områden löpande, inklusive brandskydd genom Räddningstjänsten Östra Götaland. En särskild gruppering med en ansvarig från respektive myndighetsutövande enhet har bildats och samordnas av representant från Näringsliv och tillväxt.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att mäta antalet anbudsgivare/upphandling och hur många av dessa som är små och medelstora (SME). Mätningen ska också ange hur många SME-företag som vunnit upphandlingarna.

Mellan perioden januari och augusti 2018 avslutades 90 upphandlingar. På kommunnivå kan det konstateras att andelen SME-företag (mikro, små och medel) som är vinnare uppgår till 59 %, vilket följer andelen anbud från SME-företag (55 %). Andelen anbud från SME-företag (mikro, små och medel) är dock väsentligt lägre än vid en jämförelse med Sveriges samtliga upphandlingar från 2016 (86 %), där andelen SME-företag som är vinnare är 70 %. Detta visar att kommunen behöver jobba hårdare på att underlätta för SME-företag att lämna anbud.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att ställa krav på sysselsättning i de tjänster och entreprenader som upphandlas av förvaltningen där genomförandetiden överstiger 4 månader, det krävs minst 2 anställda för att genomföra Under 2018 har analys av upphandlingsplanen gjorts för att identifiera lämpliga upphandlingar att ställa sysselsättningskrav i. I analysen framkom att det kan ställas i upphandlingarna inom drift av boenden, där praktikanter från vårdutbildningarna tas emot, och i entreprenadupphandlingar där krav ställts på lärlingsplats.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att utveckla verksamheten för en fortsatt minskning av antalet med långvarigt och mycket långvarigt ekonomiskt bistånd samt andel barn som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. I uppdraget ingår att även att minska andelen återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd. Uppdraget ska genomföras tillsammans med bildningsnämnden och socialnämnden.

Åtgärder vidtogs i internbudgeten 2018, se resultat under ”Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer” och ”Uppföljning av prioriterade aktiviteter”.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att redovisa indikatorer för näringsliv, integration och hållbarhet (social, ekonomisk och ekologisk).

Inom ramen för uppdraget utarbetades indikatorer för näringsliv, integration och hållbarhet med syfte att särskilt följa, redovisa samt analysera dessa i samband med uppföljningar i delårsrapporter och bokslut. Indikatorerna togs fram och redovisades i kommunstyrelsens internbudget.

Olika aspekter på näringsliv, integration och hållbarhet är en viktig faktor för den strategiska planeringen, som underlag för prioritering och för att agera rätt i den egna verksamheten. För att svara upp mot behovet av en sådan omvärldsanalys har indikatorer som i högre grad beskriver läget i systemet, än den egna organisationens bidrag, inkluderats. Indikatorerna speglar därför både det som kommuner direkt kan påverka, och det som är svårare att påverka men viktigt att känna till och ta hänsyn till i planeringen. Dessa redovisas under rubriken indikatorer.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att säkerställa mätning av tillgång till bredband i olika geografiska delar av kommunen.

Linköping följer Post och Telestyrelsens (PTS) officiella mätningar och rapporter om bredbandsutbyggnad till kommunen. Eventuellt behövs kompletterande mätningar, alternativt genomgång av definitioner levererade av PTS så att jämförbarhet av siffror kontra riket som helhet. Enligt PTS officiella siffror har 87,68 % av hushållen i Linköping tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. till 87,68 %. Regeringens kortsiktiga mål är att 95 % av alla hushåll ska ha tillgång till 100 Mbit/s 2020. Linköping når inte målet idag men har goda förutsättningar att nå regeringens mål då det finns en infrastruktur som stödjer målet. Bedömningen är dock att det behövs informations- och kommunikationsinsatser för att samtliga hushåll som har direkt access till bredband också ska installera detta.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att säkerställa att nya dataskyddsförordningen följs i hela kommunen.

Projektet för att följa dataskyddsförordningen (GDPR) har genomfört en rad kommunövergripande åtgärder, exempelvis utbildning av all personal, framtagande av informationsmaterial och en e-tjänst för ansökan om registerutdrag. Två nya Dataskyddsombud har rekryterats och är på plats. Fortsatt arbete koncentreras på att förändra rutiner och arbetsätt inom flera områden exempelvis gallring av personuppgifter, information om behandlingarna och dokumentation. I många fall behöver avtal uppdateras. Projektet har fokuserat på att utveckla metoder och riktlinjer för arbetet i förvaltningarna. Hitills har projektet identifierat ca 400 olika personuppgiftsbehandlingar som behöver hanteras.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att redovisa arbetet med ett koldioxidneutralt Linköping 2025 och ta fram indikatorer för insatser som görs för att nå målet.

Se redovisning under nämndmålet ”Kommunens klimatarbete ska styras av målet om koldioxidneutralitet år 2025”, indikatorer under rubriken ”Ekologisk hållbarhet” och aktiviteter under rubriken ”Hållbarhet”.

Uppföljning av prioriterade aktiviteter

Nedan redovisas utfall av prioriterade aktiviteter per delområde med en kort kommentar.

- Visar att aktiviteten genomförts eller förväntas genomföras
- Visar en positiv utveckling och att aktiviteten delvis förväntas genomföras
- Visar på en negativ utveckling och att aktiviteten inte förväntas genomföras
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Kommunövergripande

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
Utveckling av kommunövergripande modell för planering och uppföljning	Genomfört – En kommungemensam modell för mål- och verksamhetsstyrning har tagits fram och antagits av kommunfullmäktige.
Översyn av reglemente inför nästa mandatperiod	Genomfört – beslutat av kommunfullmäktige
Översyn av organiseringen i anställningsmyndigheter	Genomfört – implementering i samband med nytt reglemente 2019
Utökad samarbete med kommunerna i arbetsmarknadsregionen enligt utvecklingsavtal	Pågår – utredningar genomförs som underlag för stärkt samverkan
Förstärkning av den politiska organisationen politiska sekreterare	Genomfört
Inrättande av Kontaktcenter - projekt	Pågår – Kontaktcenter startar april 2019
Bevaka Linköpings intressen i den fortsatta planeringen av höghastighetsjärnväg/Ostlänken	Pågår

Administration

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
Digitalisering av nämndhandlingar i hela dess livslängd (E-arkiv)	Pågår
Stödsatser till förvaltningar vid överförande av information till kommunens e-arkiv.	Pågår
Säkerställa att gällande rutiner fungerar, t.ex. uppföljning av uppdrag som ges av nämnder och kommunstyrelsen återrapporteras i enlighet med beslut.	Pågår
Utveckling av interna e-tjänster	Pågår – En e-tjänst har tagits fram (beställningar till reception/vaktmästeri) som nu ska testas.
Digital anslagstavla på kommunens externa webbplats.	Genomfört
Utveckla förutsättningarna för insyn och delaktighet, bland annat genom att förankra Linköpingsförslaget	Pågår
Utveckling av e-learning	Pågår – Medarbetarintroduktionen genomförts via e-learning.
Insatser för tillämpning av ny dataskyddslag	Genomfört

Säkerhet och räddningstjänst

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
Risakanalys inför valrörelsen i samarbete med säkerhetspolisen.	Genomfört
Uppdatering och implementering av Linköpings kommuns säkerhetshandbok.	Pågår
Ökad förmåga avseende incident/krisberedskap – utbildning och träning i enlighet med planen i Risk- och sårbarhetsanalysen.	Pågår
Insatser mot grov organiserad brottslighet och gängmiljöer i Linköping, fokus på otillåten påverkan.	Löpande

Samverkansmöten mellan kommunala aktörer och myndigheter för att motverka bland annat social oro och våldsbejakande extremism.	Pågår löpande, utvärdering kommer att ske efter sommaren.
Aktualitetsprövning av Risk- och sårbarhetsanalys för kommande mandatperiod.	Förberedelser pågår för uppstart i aug/sep inför kommande mandatperioden.
Översyn av kommunens försäkringssystem samt fördelningsmodell för t.ex. premiekostnader – uppdraget kvarstår och slutförs under 2018.	Pågår

Mark- och översiktsplanering

Prioriterade aktiviteter	Utfall
Utvecklingsplan Ytterstaden	Tidigt samråd genomfört, tidplanen har efter det förskjutits för att möta statens planering för Ostlänken
Samverkansinsatser för utveckling av stadskärnan "Citysamverkan"	Pågår
Tillägg för innerstadens tre byggstenar: Arkitekturprogram, Mötesplatser, Trafikplan	Utställning för tillägget Linköpings mötesplatser är genomförd, arbete med framtagande av antagandehandling pågår. Trafikplan förskjutet för att möta statens planering av Ostlänken. Arkitekturprogram antaget i december 2017.
Fördjupad översiktsplan Mjärdevi och Västra Valla	Utställning pågår till och med 30 september.
Tillägg till översiktsplan Miljö- och riskfaktorer	Slutarbete med utställningshandling pågår, beslut om utställning planeras i oktober.
Förvaltning och utveckling av LinGIS	Pågår enligt plan.

Näringsliv

Prioriterade aktiviteter	Utfall
<i>Nämnds specifika uppdrag</i>	
Följa upp och analysera genomförda insiktsmätningar för ökad service och kvalitet mot företagen	Pågår – Nöjd Kund Index (NKI) genomförs i alla områden. Resultatet visar att Linköping förbättrar sin position.
<i>Övriga aktiviteter</i>	
Ökad kraft i implementering av den strategisk inriktning för näringslivsutveckling i Linköping	Pågår
Ett mer proaktivt arbete för att locka nya investeringar och företagsetableringar, bland annat genom att dra full nytta av medlemskapet i Stockholm Business Alliance	Pågår
Löpande utbildning och information mot små och medelstora företag kring offentlig upphandling	Pågår
Inrättande av en kommungemensam företagservice. Företagservice är förvaltningsöverskridande funktion som erbjuder företagen en väg in oavsett ärende.	Genomfört
Utbildningsinsatsen Förenkla helt enkelt inom kommunen fullföljs. Ett upplägg för löpande utbildning på temat arbetas fram.	Genomfört
<i>Uppdrag från KS</i>	
Klusterstrategi (uppdrag från KS till tidigare NuLink)	Upphävt, nytt uppdrag givet kring utvecklingsmiljöer
Utvecklingsmiljöer (nytt uppdrag)	Pågår – förslag utarbetas till hösten 2018

Ekonomi

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
<i>Strategiska utvecklingsuppdrag</i>	
Lokaler - Utveckla lokalförsörjningsplaner och rapportering avseende lokaler och lokalutnyttjande	Pågår – KF har beslutat om nytt uppdrag för Lejonfastigheter som nu ska implementeras
<i>Nämndspecifika uppdrag</i>	
Mäta och följa upp antalet anbudsgivare per upphandling samt andelen SME	Pågår
Följa upp och återrapportera utfall av sociala och miljömässiga krav vid upphandlingar	Pågår
<i>Övriga aktiviteter</i>	
Utveckling av budgetprocessen	Pågår, Budget 2019 med plan för 2020-2022 genomförs enligt ny modell
Utveckling av Linq (Qlik), med bl.a. uppföljning av indikatorer, underlag delårsrapporter och bokslut, stöd vid genomförande av styra leda 2	Pågår
Utvärdering av finanspolicy och finansregler	Pågår
Gemensamt system för uppföljning av finansverksamhet införs	Genomfört. Kommunen och kommunens bolag använder idag samma system.
Utveckling av uppföljningsrapporter inom upphandling/inköp	Pågår
Utveckling av e-handel	Pågår
Utveckling av ekonomiprocesser, t ex internfakturor i syfte att förenkla och effektivisera	Pågår

Marknadsföring och kommunikation

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
Intern och extern förankring av platsvarumärke för Linköping	Förberedelsearbete pågår.
Utveckling av medborgarkommunikation (sociala medier, webb etc.) inom projekt Kontaktcenter	Pågår
Fortsatta kommunikationsinsatser kring Vallastaden efter bo- och samhällsexpot	Genomfört
Marknadsföringskampanj ”Vi är Linköping” fortsätter	Avvaktar platsvarumärkesarbete innan beslut om fortsatt kampanj tas.
Ansökan om Årets stadskärna 2018	Genomfört. Linköping utsågs till Årets stadskärna 2018.
Arbete för arbetsgivarvarumärke genom fortsatta satsningar på kommunikation	Pågår
Utveckling av intranät/Digital arbetsplats	Förstudie framtagen
Förstärkning av Kommunledningsförvaltningens internkommunikation	Genomfört
Översyn av nyhetsprocessen internt och externt	Pågår

Hållbarhet

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
<i>Nämndspecifika uppdrag</i>	
Redovisa arbetet med CO2 neutralitet – Utveckling av handlingsprogram för klimatneutralitet inklusive indikatorer för måluppfyllelse	Pågår – En handlingsplan för kommunkoncernen bereds till kommunstyrelsens i oktober 2018.
Indikatorer för hållbarhet – redovisas i budgethandlingen genom ett nytt indikatorset	Genomfört
<i>Övriga aktiviteter</i>	

Översyn av kommunens samlade hållbarhetsarbete - för att integrera arbetet i den övergripande styrning- och ledningen av kommunkoncernens verksamheter	Pågår
Framtagande och implementering av styrdokument	Pågår – Kemikalieprogram, Hållbarhetspolicy, Handlingsplan för kommunkoncernen för koldioxidneutralitet är framtagna och beslut har fattats kring jämställdhet. Implementeringsarbete pågår.
Genomförande av handlingsplan för folkhälsoarbete	Arbetet har förskjutits på grund av ansökan om statsbidrag för att motverka segregation.
Genomförande av Linköpingsinitiativet, som en del av arbetet med CO2 neutralitet	Pågår – I april tecknades en överenskommelse och företagen arbetar enligt plan.

Flyktingsamordning

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
För att säkerställa tillgång till bostäder för nya kommunanvisade samt hushåll som lämnar etableringsfasen kommer ett antal aktiviteter genomföras: <ul style="list-style-type: none"> förlänga befintliga samarbetsavtal med fastighetsägare föra dialog med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen kring bosociala utvärderingskriterier föra dialog med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen kring krav på kommunala boenden i samband med markanvisningstävlingar föra dialog med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen kring markupplåtelse för särskilt bostadsutvecklingsprojekt 	Pågår
Säkerställa mottagningskapacitet för att ta emot kommunanvisade nyanlända inkluderat kvotflyktingar	Pågår
Översyn av gemensamma aktiviteter med regionen i syfte att kvalitetssäkra ett gott mottagande av kvotflyktingar som är i behov av akut vård vid ankomst till kommunen	Pågår

Arbetsmarknad

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
<i>Strategiska utvecklingsuppdrag</i>	
Insatser för att förkorta etableringstiden för nyanlända – genomförande av flera insatser (exempelvis Drivbanken, lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen, Jobbslussen).	Pågår
<i>Nämndspecifika uppdrag</i>	
Ekonomiskt bistånd – utveckla behovsbedömning och insatsplanering	Pågår
<i>Övriga aktiviteter</i>	
Införande av arbetsmarknadsutskott under kommunstyrelsen	Genomfört
Utvecklad strategisk samverkan med Arbetsförmedlingen	Pågår
Utvecklade beställningar till andra nämnder/förvaltningar	

Personal

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
<i>Strategiska utvecklingsuppdrag - Personal</i>	
Utveckla en modell för analys av arbetets organisering för att genomföra professionsanalyser i syfte att införa nya kompetenser, nya arbetssätt och/eller digitalisera arbetsflöden.	Genomfört
Arbeta med lönebildning och lönestruktur i större utsträckning för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.	Pågår – kontinuerligt arbete
Utveckla förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv med riktade satsningar och analyser på verksamheter som ligger över sjuktalmålet	Pågår – genomförs hösten 2018
Utveckla nya bemannings- och arbetstidsmodeller för möjlighet till mer reflektion, kollegialt lärande, förstärkt ledarskap samt förbättrad arbetsmiljö	Pågår – genomförs hösten 2018
Utveckla kommunens arbetsgivarepolitik för ett mycket tydligare helhetsgrepp kring kompetensförsörjning för brytgruppsgrupper och i syfte att skapa förutsättningar för såväl omskolning, livslångt lärande som validering	Pågår – särskilt arbete genomförs mot vård- och omsorgspersonal, stödassistenter och stödpedagoger, lärarlyft samt vidareutbildning av barnskötare.
Genomföra en översyn av ledarskapets förutsättning och chefsuppdraget med koppling till den direkta arbetsmiljön på arbetsplatsen	Pågår - Fas 1 genomförs hösten 2018
<i>Övriga aktiviteter</i>	
Genomföra handlingsplan för Rätt till önskad högre sysselsättningsgrad.	Pågår – genomförs hösten 2018
Ta fram riktlinjer för ett förlängt arbetsliv	Pågår – genomförs hösten 2018

Digitalisering

<i>Prioriterade aktiviteter</i>	<i>Utfall</i>
<i>Strategiska utvecklingsuppdrag</i>	
Digital Agenda – Kommunledningsförvaltningen ökar det strategiska arbetet för digital transformering av kommunens verksamheter	Pågår
<i>Nämndspecifika uppdrag</i>	
Säkerställa att Linköpings kommun följer dataskyddsförordningen (GDPR) – lämnat till LKDATA	Genomfört
Säkerställa mätning av tillgång till bredband – följa och redovisa PTS mätning	Genomfört - redovisas i årsredovisning, nu redovisas 2017
<i>Övriga aktiviteter</i>	
Implementering av pm3 förvaltningsmodell för IT-objekt	Genomfört
Införande av en digitaliseringsfunktion på Kommunledningsförvaltningen	Genomfört
Aktiviteter för att säkerställa tillgången till bredband med minst 100 Mbit/s	Genomfört - Utsikt erbjuder fiber på landsbygd

Uppföljning av intern kontroll

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Kommunstyrelsen ska upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll d.v.s. de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
-

Kommunstyrelsen arbetar enligt Reglemente för intern kontroll, beslutat av KF 2002-10-29 § 179. Arbetet följer årscykeln för planering och uppföljning, varje år tas en internkontrollplan fram för nästkommande år, samtidigt implementeras den plan som antogs föregående år, och föregående års genomförande följs upp.

Under 2018 har arbetet fortlöpt enligt plan, nya kontrollmoment för 2019 håller på att utarbetats och kontrollmomenten för 2018 ska sammanställas till en rapport som redovisas till kommunstyrelsen senast i november enligt reglementet. Inga avvikelser finns i dagsläget att rapportera.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Kommunövergripande	28 491	30 037	-1 546	
Administration	8 011	7 990	21	
Säkerhet inkl. räddningstjänst	82 985	76 223	6 762	
Mark- och översiktsplanering	5 610	5 083	527	
Näringsliv	23 640	20 713	2 927	
Ekonomi	18 215	17 336	879	-16 000
Marknadsföring och kommunikation	28 269	28 459	-190	
Hållbarhet	6 348	4 010	2 338	
Flyktingsamordning	6 437	7 081	-644	
Arbetsmarknad och etablering	0	0	0	
Personal	21 117	38 915	-17 798	
Digitalisering/IT-verksamhet	1 065	1 699	-634	
Nämndens verksamhet	-1 205	-2 926	1 721	
Summa	228 983	234 619	-5 636	-16 000

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Kommunövergripande	54 706	52 164	-2 542	60 535
Administration	13 343	13 743	400	13 031
Säkerhet inkl. räddningstjänst	112 264	112 306	42	111 530
Mark- och översiktsplanering	11 590	11 336	-254	10 566
Näringsliv	22 850	24 255	1 405	42 548
Ekonomi	32 244	41 588	9 344	24 872
Marknadsföring och kommunikation	52 223	54 222	1 999	49 813
Hållbarhet	14 728	15 101	373	19 555
Flyktingsamordning	16 850	16 850	0	11 755
Arbetsmarknad och etablering	27 000	27 000	0	0
Personal	39 928	40 377	449	50 234
Digitalisering/IT-verksamhet	2 941	4 741	1 800	2 360
Nämndens verksamhet	-615	0	615	-2 441
Summa	400 053	413 683	13 630	394 358
<i>varav kostnader</i>	<i>445 053</i>	<i>442 728</i>	<i>-2 325</i>	<i>529 212</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>45 000</i>	<i>29 293</i>	<i>-15 707</i>	<i>134 854</i>

Analys och kommentar

Totalt visar helårsprognosen per sista augusti för kommunstyrelsens verksamhet på ett överskott med 13,6 mnkr mot budget. Nedan redovisas de största avvikelserna mot budget.

Kommunövergripande

Underskottet inom verksamhetsområdet beror dels på det ospecificerade besparing som är inlagd i budget. Inför budget 2018 uppgick det till 3 450 tkr, det är inte effektuerat. Samtidigt finns kostnader som inte är budgeterade, det avser omställningsstöd som är beslutat i kommunstyrelsen (KS 180410 § 153). Prognosticerad kostnad avseende omställningsstödet är på 1 200 tkr i underskott. Beräknat underskott inom verksamhetsområdet uppvägs av diverse överskott, bland annat utvecklingsmedel.

Ekonomi

Den enskilt största orsaken till överskottet är ett tidigare periodiserade statsbidrag som till stor del återförts till driften, vid delårsbokslut per sista augusti har 8 mnkr återförts av dessa medel. Vid bokslut kommer ytterligare avstämning att göras. Statsbidragen avser olika ersättningar från Migrationsverket där socialförvaltningen hämtar/begär medel av kommunstyrelsen för att täcka sitt underskott avseende försörjningsstöd. Utöver detta redovisar verksamhetsområdet ett överskott på 1,3 mkr. Överskottet kan bland annat förklaras av lägre kostnader för upphandlingar, högre intäkter och kostnader för inkassoverksamheten, lägre ränte- och avskrivningskostnader samt lägre utvecklingskostnader. Inkasso- verksamheten har under året haft en större omfattning än planerat vilket innebär både ökade kostnader men framförallt ökade intäkter. Inom ekonomi var det planerat ett antal större utvecklingsprojekt men på grund av vakanta tjänster, ledigheter med mera kommer vissa planerade delar inte att genomföras.

Näringsliv

Näringsliv och tillväxt är en ny organisation och 2018 är det första hela verksamhetsåret, med full bemanning först vid utgången av augusti. Nya rutiner och arbetssätt införs, aktiviteter som gjorts utifrån tidigare organisering utvärderas och fokusområden är under utformning. Sammantaget innebär det att vissa aktiviteter som budgeterats för inte kommer att genomföras. En större budgetpost om 0,8 mnkr fanns också reserverad för genomförande av ett eventuellt Aerospace Forum, en aktivitet som helt utgår 2018. Sammantaget innebär det att ett utrymme om ca 1,5 mnkr inom given budgetram inte kommer att utnyttjas.

Kommunikation

Under verksamhetsområde Kommunikation prognostiseras ett överskott på ca 2 mnkr, det är främst marknadsföring nationellt och intranät som visar överskott. För övrigt är det inga väsentliga avvikelser i form av händelser eller förändringar jämfört med budget.

Personal

Under verksamhetsområdet redovisas kostnader för den fackliga verksamheten, aktiviteter som arbetsgivaren enligt lag är skyldig att stå för har under flertalet år dragits med underskott. Då kostnaderna påverkas av antal medlemmar hos facken och volymökningar på medarbetarsidan kommer sannolikt underskotten att öka. Fler fack har numera även lyckats rekrytera ordförande och HSO vilket tidigare stått vakant hos vissa. Överskottet jämfört med budget gäller ett eventuellt överskott på 1-3 miljoner på grund av en osäkerhet i utfall när det gäller införandet av rätten till önskad högre sysselsättningsgrad och hur mycket de piloterna kommer att kosta under hösten.

Investeringar

Investeringar	Redovisning	Redovisning	Prognos	Prognos	Prognos	Investeringsram
Belopp tkr Ändamål	313/8 2018 Utgifter	313/8 2019 Inkomster	2018 Utgifter	2018 Inkomster	2018 Netto	2018
<i>Mark o byggnader*</i>	7 637	0	8 284	0	8 284	8 300
<i>Fastighetsköp, Vreta Kloster Berg 7:1</i>	0	0	34 500	0	34 500	34 500
<i>IT-utveckling</i>	5 548	0	5 548	0	5 548	5 000
<i>Inköp aktier etc.</i>	122	0	122	0	122	122
<i>Övrigt</i>	647	0	647	0	647	278
Summa	13 955	0	49 101	0	49 101	48 200

* - budget enligt beslut (KS 2018-03-06 § 68 och KS 2018-391, beslut ej klart och KS 2018-03-20 § 99)

Analys och kommentar

I ordinarie investeringsram för kommunstyrelsen för 2018 finns 5 mnkr avsatt för inköp av verksamhetssystem (uppgradering LinQ). Det har blivit något dyrare än budget, utfall blev 5,5 mnkr. I ramen finns även ett allmänt utrymme på 400 tkr, de medlen prognostiseras till att de kommer användas. Till det har det tillkommit mark och fastighetsinköp vilket kommunstyrelsen tilldelas extramedel för.

Delårsrapport

per den 31 augusti 2018

Kommunstyrelsens anställningsmyndighet

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	5
Indikatorer	6
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	7
Strategiska utvecklingsuppdrag	8
Ekonomi.....	11
Driftsammandrag	11
Investeringar	13
Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen	14
Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler, administrativa.....	14
Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler, räddningstjänst	15

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Kommunledningsförvaltningen

I april startade kommundirektören en översyn av förvaltningsorganisationen under kommunstyrelsen med fokus på att etablera en ändamålsenlig och effektiv förvaltningsorganisation som är anpassad efter den nya politiska organisationen som kommer att gälla från och med 2019. Det konstaterades att de verksamheter som ska organiseras under kommunstyrelsen har olika verksamhetslogiker. Översynen har därför tagit sin utgångspunkt i att kategorisera och organisera enheterna efter en verksamhetslogisk indelning, vilket kommer att innebära en förändrad organisation för Kommunledningsförvaltningen från årsskiftet. Arbetet pågår med att genomföra en fördjupad analys utifrån Kommunstyrelsens verksamhetsplan samt kompetensförsörjningsplaner med fokus på vilka aktiviteter som behövs för att på bästa sätt introducera, rekrytera, utveckla samt behålla medarbetare. Det handlar om att rekrytera och utveckla medarbetarna så att vi kan klara framtidens utmaningar med nya vägar för kompetensförsörjning. Dessa nya vägar handlar bland annat om samverkan, att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och att organisera arbetet på nya sätt.

På förvaltningen märker vi av en ökad konkurrens samt rörlighet på arbetsmarknaden samtidigt som vi har flera medarbetare som går i pension, vilket medför att vi måste kraftsamla kring kompetensförsörjningsfrågor. Vi har under perioden haft en relativt hög personalomsättning. I och med att dataskyddsförordningen (GDPR) infördes fanns behov av förstärkning inom det juridiska området varför flera dataskyddsombud har anställts. En funktion med stöd till valadministration och nämndsekretariat har anställts samt att vi har kompetensväxlat och rekryterat fler verksamhetsutvecklare. Förberedelser för införandet av Kontaktcenter pågår med rekrytering av medarbetare i olika roller. Att vi har ett strukturerat arbetssätt för kompetensöverföring, mentorskap, ambassadörskap och introduktion är av stor vikt. Att digitalisera vår introduktion av nya medarbetare är ett arbete som pågår samt att chefer får ett professionellt stöd i samtliga rekryteringsprocesser.

Vi har arbetat med att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet för att ha hälsofrämjande och inkluderande arbetsplatser så att vi är en attraktiv arbetsplats för både chefer och medarbetare. Det handlar framförallt om metodstöd och att skapa strukturer för chefer så att de kan ta det operativa ansvaret för arbetsmiljöarbetet i sin helhet d.v.s. hälsofrämjande, förbyggande och inom rehabilitering.

Införande av ett processororienterat arbetssätt pågår som syftar till att säkerställa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Vi arbetar även för att vi ska utnyttja modern teknik och verkar för att ha ett hållbart medarbetarskap samt ledarskap. Att leda för innovation är ett annat viktigt utvecklingsområde där chefen visar vägen till hur idéer och innovationer testas och implementeras. Målet att Linköpings kommun ska ha goda arbetsplatser där varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet är en viktig del i det kommande personal- och kompetensförsörjningsarbetet.

Utbildningsförvaltning

Förvaltningsledningens arbete under året har präglats av nämndernas budgetarbete avseende 2019 med plan 2020-2022 samt uppdraget att varje förvaltning ska ta fram en verksamhetsplan. Förvaltningsledningen arbetar även med att ta fram en reviderad organisation för kontoret för att bättre kunna möta framtiden. Arbetet med en ny dataskyddsförordning, upphandling av skolplattform samt en ny förvaltningsmodell för kommunens IT system är ytterligare stora arbetsuppgifter som genomförts under 2018 och som även kommer att fortsätta framöver. Den fortsatta utvecklingen med fler riktade statsbidrag inom utbildningsområdet genererar ett mer omfattande administrativt arbete på utbildningskontoret.

Flera utredningar har även genomförts bl.a. en organisation av elevhälsan, konsultativt stöd och IT avdelningen. Inom ramen för det kommunövergripande beslutade uppdraget ”rätt till ökad högre sysselsättningsgrad” bedrivs pilotprojekt och utredningar inom förskola, särskola och LSS för barn och unga.

Under april beslutade Barn- och ungdomsnämnden (BOU § 31) och Kultur- och fritidsnämnden (KOF § 67) att tillstyrka att den politiska styrningen av Fritidsverksamhet 13-16 år, från och med årsskiftet 2019, flyttas verksamheten över från Barn- och ungdomsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden. Förvaltningarna har tillsammans påbörjat utvecklingsarbetet inför en flytt av berörd verksamhet. Förvaltningen arbetar även med förberedelse av inrättandet av den nya Arbetsmarknadsnämnden som sker från årsskiftet.

Ett nytt arbetstidsavtal har förhandlats fram inom vuxenutbildningen. Detta för att verksamheten kan bedrivas enligt de statliga bestämmelserna. Det försök med nya arbetstidsavtal som genomförts på ett antal skolenheter har utvärderats med gott resultat och förlängts.

Socialförvaltning

Under året har utmaningen fortsatt med rekryteringssvårigheter och vakanser har uppstått när medarbetare gått på föräldraledighet eller av annan anledning lämnat socialförvaltningen, vilket fått till följd att väntetiden för handläggning har ökat. Ärendeflödet har varit fortsatt högt och utredningar har inte avslutats inom lagstadgad tid. Särskilt svårt har läget varit inom område äldre och funktionsnedsatta beträffande begäran om insatser avseende LSS. Det är drygt 200 ärenden som står i kö för handläggning enligt LSS, fler personer begär hjälp och längre livslängd påverkar också köerna. LSS-handläggarna vid socialförvaltningen har i dagsläget cirka 100 aktuella ärenden per handläggare att hantera, medan motsvarande siffra för riket ligger på cirka 40-60 ärenden per handläggare. För att hantera det stora antalet befintliga ärenden har överanställningar gjorts och personal från bemanningsföretag anlitats. Inom äldreområdet har inflödet varit stort under andra kvartalet och även här har handläggningstiderna ökat. Regionens vårdplatsbrist har bidragit till ökad efterfrågan på kommunala insatser. Även inom individ och familjeomsorgens barngrupper finns konsulter inne från bemanningsföretag då ärendenivån är fortsatt hög avseende anmälningar om barn som får illa. Resultatet från den senaste medarbetarundersökningen visar att personalomsättningen minskat något jämfört med föregående år och stressindex är lägre, vilket är positivt. Kompetensutvecklingsinsatser sker fortsatt enligt den framtagna Kompetenstrappan.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning

Linköping växer och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har en central roll för stadens tillväxt. För att kunna möta denna utmaning har förvaltningen fortsatt med utvecklingsarbetet kopplat till arbetssätt, kvalitet och service där förvaltningen bland annat arbetar enligt ett processorienterat arbetssätt.

En viktig framgångsfaktor är att förvaltningen har den kompetens som uppdragen och projekten kräver. Förvaltningen har ett kontinuerligt rekryteringsbehov och det är många tjänster som är svårrekryterade då konkurrensen är hård från både privata marknaden och andra arbetsgivare inom offentlig sektor. De många arbetena som nu utförs inom verksamheten gör också att våra medarbetare blir ännu mer attraktiva för andra arbetsgivare och vi behöver agera proaktivt med tanke på kommande pensionsavgångar och annan extern rörlighet. I och med att kommunen växer, växer också förvaltningen varvid det har arbetats med att hitta en arbetsytta som rymmer all personalstyrka. Olika alternativ har diskuterats och förvaltningen är nära en lösning i frågan.

En av utmaningarna som förvaltningen har arbetat med under året är att säkerställa hantering av personuppgifter enligt nya dataskyddsförordningen där vi har kartlagt vilka åtgärder som behöver vidtas och informerat tjänstemän och nämnd om dessa.

För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare, men även möta framtida behov behöver localsituationen förändras. Det är en utmaning i en dynamisk förvaltning samt även ett krav för att underlätta det processorienterade arbetssätt som förvaltningen arbetar efter. På grund av platsbrist har vi sett över alternativ till ökad arbetsytta i andra lokaler samtidigt som vi fortfarande arbetar med att hitta en så optimal lösning som möjligt i befintliga lokaler.

För övrigt har det arbetats intensivt på förvaltningen med kommunövergripande projekt som företagsservice, PM3 och kontaktcenter.

Kultur- och fritidsförvaltning

Under första halvåret 2018 har förvaltningsledningens bland annat fokuserat på arbetet med budget 2019 med plan 2020-2022, samt uppdraget med framtagande av förvaltningens verksamhetsplan i enlighet med kommunens nya styrsystem. Vidare har Kultur- och fritidsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen tagit fram en gemensam förvaltningsplan för PM3 samt påbörjat arbetet med den nya Dataskyddsförordningen (GDPR). Utvecklingsarbetet med riktade statsbidrag har i första hand omfattat inkludering och inkludering.

Under april beslutade Kultur- och fritidsnämnden (KOF § 67) och Barn- och ungdomsnämnden (BOU § 31) att tillstyrka att den politiska styrningen av Fritidsverksamhet 13-16 år, från och med årsskiftet 2019, flyttas över från Barn- och ungdomsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden. Förvaltningarna har tillsammans påbörjat utvecklingsarbetet inför en flytt av berörd verksamhet. Kultur- och fritidsdirektören fick under våren 2017 i uppdrag av Kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för en samordnad idrottsanläggning i Stångebro/Kallerstad. Utredningen presenterades för Kommunstyrelsen i april 2018 (KS § 145).

Arbetet med att stärka den inre organisationen, som är en viktig förutsättning för att kunna möta upp Kultur- och fritidsnämndens utmaningar under 2018, har också fortgått under våren. Andra utmaningar under 2018 är fortsatt och/ eller utökad samarbete och samordning med andra förvaltningar och kommunala bolag.

Omsorg- och äldreförvaltning

Från och med den 1 april har en ny organisation startats på förvaltningen. Syftet med den nya organisationen är att svara bättre på uppdraget. Uppdraget har formulerats med sju olika målområden och med ett mer processinriktat arbetssätt. Ett antal olika arbetsgrupper är tillsatta utifrån den riskbedömningen som gjordes. Arbetsgruppernas arbete syftar till att skapa delaktighet och ansvar i förändringsprocessen. Under året har ett utvecklingsarbete pågått med involvering av samtliga medarbetare i flera av momenten i processarbetet. Tillsättning av nya chefer och pensionsavgångar har lett till flera nyrekryteringar på förvaltningen. Parallellt har ett utredningsuppdrag pågått med en översyn över organiseringen av hela den sociala sektorn. Resultat av det arbetet är ett beslut om en gemensam förvaltning för socialförvaltningen och omsorg- och äldreförvaltningen.

Förvaltningen har fortsatt att arbeta med upphandlingscentrum för att utveckla samarbetet och för att säkerställa upphandlingsprocessen övergripande på förvaltningen. Vi kommer även att påbörja ett processarbete tillsammans med LK-lokalplanering för att hitta effektivare och säkrare arbetssätt.

Omsorgsnämnden, äldrenämnden och socialnämnden har tagit ett gemensamt beslut om kvalitetsuppföljning av respektive nämnds ansvarsområde. Detta innebär att nytt arbetssätt och samverkan mellan förvaltningarna är påbörjat. Även internt på förvaltningen jobbar vi med vidgat uppdrag där analyser blir mer centralt och helheterna redovisas till respektive nämnd. Beslutet är ett förtydligande av ansvar mellan nämnder och tjänstepersonernas ansvar i uppföljningen.

En av utmaningarna som förvaltningen har arbetat med under året är att säkerställa hantering av personuppgifter enligt nya dataskyddsordningen där vi har kartlagt vilka åtgärder som behöver vidtas och informerat tjänstemän och nämnd om dessa.

För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare, men även möta framtida behov behöver localsituationen förändras. Det är en utmaning i en dynamisk förvaltning samt även ett krav för att underlätta det processorienterade arbetssätt som förvaltningen arbetar efter. På grund av platsbrist har vi sett över alternativ till ökad arbetsyta i andra lokaler samtidigt som vi fortfarande arbetar med att hitta en så optimal lösning som möjligt i befintliga lokaler.

För övrigt har det arbetats intensivt på förvaltningen med kommunövergripande projekt som företagservice, PM3 och kontaktcenter.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Vi har arbetat med att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet för att ha hälsofrämjande och inkluderande arbetsplatser så att vi är en attraktiv arbetsplats för både chefer och medarbetare. Det handlar framförallt om metodstöd och att skapa strukturer för chefer så att de kan ta det operativa ansvaret för arbetsmiljöarbetet i sin helhet d.v.s. hälsofrämjande, förbyggande och inom rehabilitering.

Införande av ett processorienterat arbetssätt pågår som syftar till att säkerställa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Vi arbetar även för att vi ska utnyttja modern teknik och verkar för att ha ett hållbart medarbetarskap samt ledarskap. Att leda för innovation är ett annat viktigt utvecklingsområde där chefen visar vägen till hur idéer och innovationer testas och implementeras. Målet att Linköpings kommun ska ha goda arbetsplatser där varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet är en viktig del i det kommande personal- och kompetensförsörjningsarbetet.

Indikatorer

Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Personal					
Personalomsättning (exkl. Leanlink)	7,2	5,5	5,2	ska minska	
Total sjukfrånvaro (exkl. Leanlink)	5,6	5,2	6,0	ska minska	
<i>Kvinnor</i>		5,7	6,7		
<i>Män</i>		3,2	3,5		
Korttidsfrånvaro (exkl. Leanlink)	2,2	2,5	2,5	ska minska	
Antal vakanta tjänster (<i>kommunövergripande nivå</i>) <i>medel per vecka</i>	162	160	151	ska minska	
Sjuklönekostnad som andel av total lönekostnad (exkl. Leanlink)	1,2	1,1	1,4	ska minska	
Lokaler					
Yta per plats, administrativa lokaler, kvm					
<i>Kommunledningsförvaltning</i>	32				
<i>Utbildnings- samt Kultur- och fritidsförvaltningen</i>	25				
<i>Socialförvaltningen</i>	24				
<i>Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen</i>	29				
<i>Omsorg- och äldreförvaltningen</i>	24				

Kommentar

Resultat och effekter

Antalet medarbetare med månadslön ökar kontinuerligt och andelen medarbetare med heltidsanställning har ökat de senaste åren. Årets personalförändringar förklaras främst med volymökningar inom förskola och grundskola men även satsningar som mindre grupper i förskolan och lågstadiesatsningen påverkar.

Utvecklingen visar en fortsatt hög personalomsättning och svårigheter att rekrytera personal till de mest personalintensiva verksamheterna inom vård, skola och omsorg är tydliga. Det är främst komponenten personalomsättningen som driver rekryteringsbehovet. I det perspektivet krävs åtgärder för att såväl attrahera som att behålla medarbetare. Bristsituationen i många verksamheter kräver ett tydligt ledningsinitiativ och det arbete som pågår på förvaltningarna behöver fortsätta, utvecklas vidare och intensifieras.

Senaste personalbehovsprognosen utgår från oförändrad fördelning mellan privat och kommunal verksamhet och det uppskattade personalbehovet baseras på tre komponenter personalomsättning, pensionsavgångar och befolkningsutveckling. Prognos pekar på ett rekryteringsbehov mellan 800 - 1 000 personer per år under perioden. Ökningen förespås dock inte bli så stor som det faktiska behovet främst då det råder arbetskraftsbrist och nya vägar till kompetensförsörjning som inte inkluderar nyrekrytering (utan istället nya organisationsformer och digitalisering) är avgörande. Våra utmaningar ställer därmed krav på nya, innovativa arbetssätt och samverkan för att säkerställa att rätt kompetens finns för uppdragen så att nämnderna kan utföra sina uppdrag och nå sina mål.

Det sker en oroande ökning av antalet sjukfrånvarotimmar. Sjukfrånvaros utveckling varierar mellan olika åldersgrupper och mellan män och kvinnor. Under 2017 ökar den korta sjukfrånvaron med över 41 000 timmar. Det är en ökning inom samtliga åldrar och både hos män och kvinnor. De förändringar som noteras är att andelen sjukfrånvaro minskar både för män och kvinnor förutom i åldersgruppen yngre än 30 år som totalt ökar med 0,8 procentenheter. Här krävs tydliga insatser och nya sätt att arbeta förebyggande med såväl korttidsfrånvaro som värdegrundsfrågor och förhållningssätt till arbete och arbetsplatsen hos våra yngre åldersgrupper.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökar och är idag 95 procent – för män 96,1 procent respektive 94,7 procent för kvinnor. Arbetet med att införa rätt till önskad högre sysselsättningsgrad ger effekt och utvecklingen förespås fortsätta.

I december 2017 är det 14,3 procent eller 1 347 medarbetare som har en utomnordisk bakgrund. Det är en ökning med 219 personer från föregående år. Framförallt sker ökningen genom tillsvidareanställningar. Arbetet med att bedriva en arbetsgivarepolitik för en ökad mångfald och jämställdhet ger effekt.

Förbättringsåtgärder

Med den låga arbetslöshet som råder i Linköping är det svårt att rekrytera många av kommunens bristyrkesgrupper och svårt att möta det växande rekryteringsbehovet. Kommunstyrelsen som centralt arbetsgivarorgan har en stor utmaning i att bedriva en arbetsgivarepolitik som skapar förutsättningar för att klara kompetensförsörjningen. Förbättringsåtgärderna fokuseras på nya vägar för kompetensförsörjning. Dessa nya vägar handlar då främst om att ta tillvara digitaliseringens möjligheter, organisera arbetet på nya sätt samt att möjliggör validering och livslångt lärande. Utöver detta sker också förbättringsåtgärder för att öka chefers förutsättningar för det professionella chefsuppdraget

Utifrån de stora kompetensförsörjningsutmaningarna måste HR-organisationen börja arbeta verksamhetsdrivet i större utsträckning. För att skapa förutsättningar för ett verksamhetsdrivet HR-stöd görs organisation, roller och uppdrag för HR arbetet om så att det proaktiva HR-arbetet på förvaltningsnivå stärks och att förvaltningarnas HR-funktioner i större utsträckning måste arbeta med, och stötta i förändringsarbete, ledarskap, arbetsmiljö och kompetensförsörjning vilket är de fyra största utmaningarna cheferna upplever att de står inför den närmsta tiden

Andra förbättringsåtgärder handlar om kraftiga åtgärder för att minska korttidssjukskrivning av våra yngre anställda. Det handlar om att skapa metodstöd och strukturer för chefer att ta det operativa ansvaret för arbetsmiljöarbetet i sin helhet d.v.s. hälsofrämjande, förbyggande och rehabilitering.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens analys och bedömning

Sammanfattande analys av verksamhetens utveckling och bedömning av måluppfyllelse.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- I syfte att utveckla innovativa arbetssätt och samverka testa alternativa kompetenser
Ett projekt ” Alternativa kompetenser” har genomförts inom barn och unga med syfte att se över möjligheterna att rekrytera medarbetare som inte är socionomer. Projektet har visat att den främsta alternativa kompetensen är beteendevetare. Kartläggning av chefers förutsättningar har genomförts och en plan för åtgärder kommer att tas fram. En ny yrkeskategori har införts ”verksamhetsstödjare” som kommer att avlasta cheferna. Mentorskonceptet utvecklas successivt. Utbildning i socialrätt har genomförts och ytterligare utbildning planeras i höst. Avtal är tecknat med socionomprogrammet om att årligen ta emot aspiranter. Förvaltningen tar även haft VFU och servicetjänster.
- I syfte att satsa på förbättrat chefstöd och ledarskapets förutsättningar - genomföra chefens år och utveckling av det professionella chefsuppdraget på varje förvaltning.
En kartläggning av chefernas arbetssituation är gjord och just nu pågår planering av åtgärder för att förbättra förutsättningarna. Detta arbete kopplas till det centrala projektet om chefers arbetsmiljö.
- I syfte att satsa på digitalisering - Införa e-utbildningar vid varje förvaltning
E-utbildningar kommer att användas som en metod så att medarbetare kan ta till sig kunskap när det passar verksamheten.
- I syfte att satsa på digitalisering - Införandet av GDPR kopplat till arbetsgivarrollen för varje förvaltning
Kontaktperson från förvaltningen har ingått i den centrala arbetsgruppen som arbetar med konsekvenser av GDPR. Prioriterat har varit information till avtalsparter och brukare. Visst internt arbete finns kvar att utföra.
- Utveckling och decentralisering av lönebildningsprocessen på varje förvaltning
En långsiktig strategi har tagits fram avseende lönebildning med syfte att löneläget ska ligga i nivå med kringliggande kommuner.
- I syfte att utveckla ett hållbart arbetsmarknadsåtagande - Genomföra jobbslussen och vårt arbetsmarknadsåtagande av platser fördelat på varje förvaltning
Extratjänster har fått möjlighet till arbete
- I syfte att utveckla vårt arbetsgivarvarumärke - Införande av ny digital interaktiv medarbetarintroduktion för varje förvaltning
En digital medarbetarintroduktion som kompletterar övrig introduktion har införts.

- Arbeta vidare med att införa ett processororienterat arbetssätt för ökad delaktighet och säkra resultat
- Ta fram en yrkesintroducerande utbildning för anställda som är nyexaminerade inom svårrekryterade kompetenser samt ha ett strukturerat mentorskapsprogram för dessa
- Ett Linköpings kommun filial i Stockholm för att rekrytera erfarna kompetenser
- Implementera ett projektstyrningsverktyg för att kunna planera, styra och följa upp projekt
- Lyfta fram kommunens arbetsgivarerbjudanden och marknadsföra Linköping som en attraktiv arbetsgivare och arbeta med ambassadörskap

Analys och kommentar

Ett omtag har gjorts gällande processarbetet där vi under året kommer inkludera kund- och målorientering för att säkerställa att medarbetare känner till värdet av att utveckla processerna. Vi följer kontinuerligt processernas utvecklingsmöjligheter. Arbetet pågår enligt plan. Personalomsättning har lett till att arbete med yrkesintroducerande utbildning har försenats. Planering pågår för filial i Stockholm. Arbetet med projektstyrningsverktyg pågår samt även arbetet med att planera och redovisa tid i samma verktyg. Gällande arbetsplatser i Stockholm är projektet klart och förankrat inom förvaltningen. Rekryteringsprocessen startar nu med annonsering i mitten av september. Beräknad uppstart i Stockholm i januari 2019.

Projektstyrningsverktyget Primavera är implementerat och arbetet fortsätter med att optimera data in i verktyget. Ett gediget samarbete sker tillsammans med Employer Brandig gruppen på centrala kommunikation. Förvaltningen arbetar vidare med detta perspektiv på kontorsmöten. Vi implementerar kommunikationshandboken för att utveckla goda kommunikationsmönster, bra möten mm.

Förvaltningen har ansvar för kompetensutveckling för sektorn. Det pågår ett utredningsarbete för att klargöra gränsdragningen mellan arbetsgivaransvaret och sektorsansvaret. Detta för att rätt part ska göra rätt insatser. Förvaltningen samverkar med regionen och de andra kommunerna i Östergötland med vill kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Innan sommaren fick våra 13 kommuner och regionen i Östergötland en EU-ansökan beviljad som riktar sig att hitta nya metoder för kompetensutveckling och kompetensförsörjning för våra medarbetare och chefer i verksamheterna. Linköping kommer att vara projektansvariga för detta stora projekt. Förvaltningen har även beställt en rapport via PWC gällande behovet av kompetensutveckling och kompetensförsörjning inom sektorn.

Förvaltningen jobbar aktivt med att erbjuda medarbetare och utförare utbildning via e-Learning. Flera av våra utbildningsinsatser sker i dag via e-Learning.

Strategiska utvecklingsuppdrag

- Att utveckla arbetets organisering och processer både ur ett hälsoperspektiv och ett kompetensförsörjningsperspektiv för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.

Görs genom systematiskt arbetsmiljöarbete där hälsoinspiratörerna medverkar. Processhandbok finns tillgänglig för alla anställda. Lean är infört för att arbeta med ständiga förbättringar. E-learningmoduler tas fram i kompetensutvecklingsarbetet.

- Att arbeta med lönebildning och lönestruktur i större utsträckning för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.

En flerårig lönestrategi är framtagen och har under året gjort att Linköping närmat sig kringliggande kommuners löneläge.

- Samtliga nämnder får i uppdrag att redovisa hur nämnden kommer att arbeta med digitalisering. Utgångspunkt och målsättning för arbetet med den digitala transformeringen är bland annat "En digital agenda för Linköping" och den nationella ambitionen "Digitalt först".

E-hälsoplaner är framtagna och förvaltningen arbetar intensivt mot ett mer mobilt arbetssätt. En flerårig utbytesplan av datorer och smartphones finns och har påbörjats.

- Samtliga lokalintensiva nämnder får i uppdrag att gå igenom nämndens lokalförsörjningsplan för att hitta effektiviseringsmöjligheter och synergieffekter i lokalnyttjandet i syfte att få ned den totala kostnadsnivån för lokaler. Nämnderna får även i uppdrag att ta fram förslag till hur framtidens lokaler ska utformas för att stödja verksamheten på bästa sätt samtidigt som hög effektivitet i lokalnyttjandet uppnås.

Underlag för upphandling av nya lokaler är framtaget ur verksamhetsbaserat arbetssätt för att möta framtidens socialtjänst, vilket ökar flexibiliteten och effektiviteten.

- Redogör vad nämnden planerar att göra för att utveckla sitt arbete för att skapa en sammanhållen kommun. Förvaltningarna bidrar med kunskap i olika utvecklingsprocesser som sker över förvaltningsgränserna.
- Att säkerställa en hög tillgänglighet till Linköpings kommuns förvaltningar och verksamhet och föreslå åtgärder för en högre servicenivå. Möjligheter att erbjuda medborgarna kontakt och lösningar enligt principen ”digitalt först” ska ligga till grund för förslag på insatser. E-tjänster är framtagna och kommer att utvecklas än mer för att brukaren ska kunna följa sitt ärende (Mina ärenden). Inom försörjningsstöd är arbetet påbörjat för att införa automatiserat beslutsunderlag. Samarbete sker med medborgarkontoren och underlag är lämnat för utveckling av Kontaktcenter.

- Att säkerställa att nya dataskyddsförordningen följs i hela kommunen. Information har getts till avtalsparter och avtal har reviderats. Tydlig information införs på blanketter och i väntrum. Administrativ chef ingår i kommunal arbetsgrupp samordnar förvaltningens arbete.

- Digitalisering
Digitaliseringen är viktig såväl idag som i framtida användning. För att öka tillämpningen av våra digitala tjänster och vår digitala handläggning både internt på förvaltningen och mot våra medborgare pågår det en översyn av våra befintliga e-tjänster i syfte att förbättra och effektivisera dessa. Exempelvis har ett gemensamt projektplaneringsverktyg införts. Förvaltningen kommer under hösten att ta emot två studentmedarbetare som kommer belysa digitaliseringsmöjligheter inom förvaltningens verksamhet.

- Att säkerställa att nya dataskyddsförordningen följs i hela kommunen. Förvaltningen har under året arbetat med att säkerställa hantering av personuppgifter enligt nya dataskyddsförordningen där vi har kartlagt vilka åtgärder som behöver vidtas och fortsatt arbete kommer att vara tidsomfattande.

- Personal- och kompetensförsörjning
Möjlighet till god kompetensutveckling är en viktig konkurrensfördel. Att arbeta med attraktiva arbetsgivare varumärket och marknadsföra våra intressanta och spännande jobb är av stor vikt. Satsning krävs på att utreda vilka universitet och högskolor våra potentiella medarbetare finns på och hur vi ska nå dessa genom närvaro vid arbetsmarknadsdagar, mässor etc. Det är även viktigt att se över stödet till nyexaminerade som börjar i vår verksamhet som är nya i sin yrkesroll. Förvaltningen arbetar aktivt med att förbättra introduktion och seniort mentorskap för nya medarbetare.

Ett intensivt arbete pågår med att hitta strategier och insatser för att möta framtidens kompetensbehov inom socialsektorn. Vi arbetar i samverkan med länets övriga kommuner och regionen med att hitta gemensamma insatser. T.ex. har vi fått hem ett stort projekt i länet gällande kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Vi behöver utreda vilka arbetsuppgifter som kan digitaliseras eller utföras på annat sätt för att minska behovet av personella resurser. Vi jobbar i dag med en förvaltningsplan gällande digitaliseringen men vi behöver höja nivån på våra målsättningar för att möta framtidens utmaningar. En sådan planering kommer att göras under hösten. Det pågår ett intensivt arbete med att jobba med den områdesbaserade socialtjänsten, verksamheten ska utvecklas och följas upp för att se vilka effekter verksamheten får i området. Det finns en planering att utöka områdeskonceptet till ett område till under 2019. Förvaltningen utreder och planerar att lägga fram ett förslag under hösten på hur Linköping ska arbeta med förenklat beslutsfattande för äldre personer med hemtjänst. Detta för att göra insatserna mer lättillgängliga för våra medborgare. Vi utvecklar även tekniska hjälpmedel för våra medborgare för att öka självständigheten och delaktigheten.

Personal- och kompetensförsörjning

Innovativa arbetssätt och samverkan

Pågår ständigt, exempelvis genom LEAN arbetet.

Ta ett ökat ansvar för kompetensutveckling för våra bristyrken och skapa ett livslångt lärande

Se kompetenstrappan.

Satsa på förbättrat chefstöd och ledarskapets förutsättningar

Kartläggning av chefers förutsättningar har skett och en plan för åtgärder kommer att tas fram.

Ökat förebyggande arbetsmiljöarbete

Ny struktur har tagits fram avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet där även friskfaktorer tas upp. Inom ramen för förvaltningens övergripande handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet pågår arbete med att tydliggöra prioriteringar i verksamheten. Arbete med att mäta arbetsbelastning pågår inom IFO barn och unga och anpassning av modellen pågår för att användas inom andra delar av verksamheten. Arbetsgivaren har också skapat förutsättningar för medarbetare att kunna få massage genom att upplåta lokal för detta.

Socialförvaltningens organisationsindex har förbättrats något jämfört med föregående mätning. Stressindex har minskat från 23 till 13. Förbättrade värden finns också avseende ledarskap och diskriminering. Arbetet med att minska personalomsättningen pågår kontinuerligt och förvaltningen har deltagit i ett nationellt arbetsmiljöprojekt och kommer under året att fortsätta arbeta med verktyget Kraftkartan.

Satsa på digitaliseringen och öka den digitala kompetensen

- Att arbeta med lönebildning
- Utveckla arbetstidsmodeller i större utsträckning för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.

Hållbart arbetsmarknadsåtagande

Attraktiva anställningsvillkor och ett tydligt kommunicerat arbetsgivare budskap

Diskussion förs kring mer flexibla arbetstider. Mobilt arbetssätt är infört och kommer att utvecklas än mer. Arbetsgivarens budskap som presenteras vid mässor och i sociala medier har tydliggjorts.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, tkr	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2017
Verksamhet				
Kommunledningsförvaltning	75 984	61 446	14 538	
Utbildningsförvaltningen	16 434	15 959	475	
Socialförvaltningen	128 151	124 684	3 467	
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	79 958	80 071	-113	4 110
Kultur- och fritidsförvaltningen	6 046	5 552	494	
Omsorg- och äldreförvaltningen	13 053	11 893	1 160	606
Summa	319 625	299 605	20 020	4 716

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Verksamhet				
Kommunledningsförvaltning	106 973	105 773	-1 200	93 946
Utbildningsförvaltningen	29 929	29 929	0	25 301
Socialförvaltningen	197 479	198 979	1 500	197 114
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	123 613	128 303	4 690	121 230
Kultur- och fritidsförvaltningen	10 493	10 493	0	8 737
Omsorg- och äldreförvaltningen	20 489	20 489	0	18 773
Summa nettokostnader, tkr	488 976	493 966	4 990	465 100
<i>varav kostnader</i>	-628 778	-639 338	-10 560	655 965
<i>varav intäkter</i>	139 802	145 372	5 570	190 865

Analys och kommentar

Kommunledningsförvaltningen

Prognosen för kommunledningsförvaltningen per sista augusti visar på ett mindre underskott, 1,2 mnkr. Framst på grund av flyttkostnader och nya hyreskostnader som inte finns budgeterade. Samtidigt finns en hel del osäkerhet i prognosen på grund av pågående omorganisation där både omlokalisering kostar pengar samtidigt som grupper delas upp där det kan vara svårt att få ett helhetsgrepp på kostnader.

Utbildningsförvaltning

Utbildningsförvaltningens resultat för perioden visar ett överskott med 3 519 tkr vilket är bättre än periodiserad budget för perioden. Överskottet beror på vakanta tjänster, sjukskrivningar, ökade intäkter. Årsutfallsprognosen för år 2018 bedöms bli ett noll resultat.

Socialförvaltning

Resultatet för socialförvaltningen per den 31 augusti i relation till den periodiserade budgeten visar på ett överskott med 1,9 mnkr. Förvaltningen tillämpar en periodiserad budget utifrån att vi har stora årsvariationer för timlöner för semester-vikarier under sommaren samt för personalens uttagna semester. Jämfört med kommunbidraget visar verksamheten ett något större överskott med 4,5 mnkr. Viktigt att observera är att 2 x 13,2 mnkr, d.v.s. 26,4 mnkr under 2018 hämtats ur uppbokade EKB medel för socialnämnden från 2016 enligt beslut i KS hösten 2017 för att nå rätt budgetnivå för förvaltningen utifrån befintliga tjänster. Dessa medel saknas i kommunbidraget. Regleringen påverkar interna intäkter för förvaltningen jämfört med tidigare år.

Prognosen för året för socialförvaltningen visar på ett överskott med cirka 1,5 mnkr.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning

Förvaltningen har under året haft ett antal vakanta tjänster inom olika kontor som är den största anledningen till ett prognosticerat överskott. Samtidigt har konsultkostnaderna lyckats hållas nere jämfört med budget, vilket spår ytterligare på överskottet.

Kultur- och fritidsförvaltning

Kultur-och fritidsförvaltningen redovisar ett överskott med 949 tkr vilket beror till största delen på sjukskrivningar och föräldraledighet. Årsutfallsprognosen för år 2018 beräknas bli noll.

Omsorg- och äldreförvaltning

Ekonomiskt utfall bedöms hamna inom budget

Investeringar

Investeringar Belopp tkr Ändamål	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2018 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 Netto	Investerings- ram 2018
Kommunledningsför- valtningen <i>Kontorsinredning</i>	309	0	350	0	350	100
Utbildningsförvalt- ningen <i>Kontorsmöbler</i>	83	0	83	0	83	200
Socialförvaltningen <i>Löpande inventarieut- byte</i>	0	0	250	0	250	250
<i>Brandsäkra aktskåp</i>	0	0	150	0	150	150
Miljö och samhälls- byggnad <i>Kontorsinventarier</i>	0	0	390	0	390	390
Omsorgs- äldreförvalt- ningen	299	0	350	0	350	0
Summa	692	0	1 573	0	1 573	1 090

Analys och kommentar

Kommunledningsförvaltningen

Löpande inköp av kontorsinventarier och nya möbler i samband med omlokalisering. Budgeten beräknas överskridas relativt kraftigt.

Utbildningsförvaltning

Utbildningsförvaltningen har fortsatt upprustningen av konferenslokaler i början av 2018. Under hösten kommer förvaltningen att se över sin lokaldisponering vilket troligen kommer att få till följd att hela ramen kommer att behöva användas.

Socialförvaltning

Löpande inventarieutbyte pågår inom förvaltningen efter hand som möbler bedöms vara uttjänta. Även i år kommer ett antal brandsäkra aktskåp köpas inom som planerat. Målet är att byta ut samtliga ej brandsäkra aktskåp till nya med cirka 10 skåp årligen. Detta utbyte har pågått sedan 2015.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning

Bedömning är att utgifter för kontorsinredning, kontorsmöbler och löpande inventarieutbyte kommer att ligga i nivå med budget. Även brandsäkra aktskåp bedöms hamna i nivå med budget.

Omsorg- och äldreförvaltning

På grund av ökat antal medarbetare behöver förtätning ske varför nya möbler har införskaffats

Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler, administrativa

Typ av lokal	Yta per plats (kvm)	Lokalkostnad per plats (Års-hyra i Tkr)
Administrativa lokaler		
Kommunledningskontoret		
Stadshuset, KS Förvaltning	41	24
Ågatan 40, HR	23	39
Ågatan 40, Statistikkontoret, juridik, säk.	33	61
Storgatan 58, Kommunikationsavd	36	50
S:t Larsgatan 41, Facken	26	34
S.t Larsgatan 41, Överförmyndaren	28	51
Storgatan 50, Ekonomiservice	24	42
Medborgarkontor, City	46	96
Medborgarkontor, Skäggetorp	80	75
Medborgarkontor, Berga	33	129
Stadsarkivet (inkl. magasindepåer, forskarrum etc.)	176	137
Omsorg och äldreförvaltningen		
Drottninggatan 16, Omsorgskontoret	24	52
Mos Förvaltning		
Drottninggatan 45, MOS Förvaltning	36	46
Drottninggatan 47, MOS Förvaltning	35	43
Djurgårdsgatan 2, MOS Förvaltning	17	16
Socialförvaltningen		
Barnhemsgatan 2, Socialkontoret	23	34
Hertig Karlsgatan 4, Socialkontoret	21	31
Storgatan 39 D, Socialkontoret	24	34
Utbildning samt KoF		
Apotekaregatan 13, Utb kultur och Fritid	27	44
Revision		
Kommunrevisorerna		
Östgötagatan 17	61	50

Kommentarer

För att skapa utrymme i stadshuset för kommande organisationsförändringar har säkerhet, juridik och förhandling flyttat ut från stadshuset. Samtidigt har kontrakten på Storgatan 58 (tidigare Nulinks lokaler) och Storgatan 50 (ekonomiservice) omförhandlats till ettårs kontrakt. En övergripande översyn pågår för en ökad samlokalisering där även lokalerna är mer funktionsbaserade och moderna.

Socialförvaltningen har utökat sin lokaler under året samtidigt som Miljö o samhällsbyggnad fortfarande håller på att se över sina lokaler. Behov finns av en utökad lokalyta men utredning pågår.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler, räddningstjänst

Typ av lokal	Yta kvm	Årshyra 2016
Räddningstjänst		
Stationer:		
Kallerstad	4 500	8 177
Vikingstad	497	150
Bestorp	449	339
Ljungsbro	502	397
Ulrika	607	37
Lambohov	274	5 451

Kommentarer

Räddningstjänstens nya lokal i Ljungsbro är nu påbörjad och beräknas stå färdig vid årsskiftet. För räddningstjänsten stationen i Ljungsbro har diskussioner inletts om utbyte men inga beslut har tagits. Första skedet är att bestämma lämplig lokalisering, det arbetet har påbörjats.

Det övningsfält som finns i Djurgården planeras fortfarande att avvecklas, diskussioner pågår tillsammans med Norrköpings kommun om alternativ och lokalisering.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Överförmyndarnämnden

INNEHÅLL

Nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys.....	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	3
Indikatorer	3
Nämndens viktigaste utmaningar.....	3
Jämförelser och verksamhetsmätt.....	3
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	5
Nämndens mål	5
Strategiska utvecklingsuppdrag	6
Uppföljning av intern kontroll	6
Ekonomi.....	7
Driftsammandrag	7

Nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Överförmyndaren är en av kommunens obligatoriska verksamheter. Nämndens viktigaste uppgift är tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Detta innebär att granska hur ställföreträdarna sköter sina uppdrag att företräda huvudmän som inte själva kan tillvarata sina rättigheter. Överförmyndarnämndens utgångspunkt är att verksamheten ska kännetecknas av rättssäkerhet och skapa trygghet för huvudmännen.

Det är tingsrätten som fattar beslut om de flesta godmanskap och förvaltare medan överförmyndarnämnden ansvarar för rekrytering, utbildning och tillsyn av gode män och förvaltare. För att rekrytera rätt kompetens till dessa frivilliga uppdrag har både nya och mer traditionella metoder prövats under året i samarbete med kommunens Frivilligcentrum. Mot bakgrund av allt mer komplicerade uppdrag och ökat antal byten behövs insatser både för att behålla, utveckla och rekrytera nya ställföreträdare.

I delårsrapporten redovisas resultatet för nämndens mål gällande andel granskade årsräkningar som den sista augusti uppfyllts med god marginal. Även nämndens övriga tre mål bedöms ha förutsättningarna för måluppfyllelse vid årets slut.

Det dagliga tillsynsarbetet innebär att stora mängder information kommer in till och skickas från verksamheten. Omställning från papper till digital hantering hör till en av de större utmaningarna som kräver både stora investeringar och förändrade arbets sätt. Efterfrågan på ärendehantering och redovisning via e-tjänster ökar bland ställföreträdarna och arbetet med att utveckla olika digitala lösningar har påbörjats och kommer fortsatt att behöva prioriteras.

Inom området ensamkommande barn har nyanlända barn varit fortsatt låg även om rörligheten mellan kommuner ger ett visst inflöde. Kvarvarande gode män ställs fortsatt inför utmanande frågeställningar kopplat till lång väntan på beslut, ny lagstiftning och praktiska oklarheter kring ungdomarna. För nämnden har en av utmaningarna varit att beräkna kostnaderna för arvoden eftersom flera osäkerhetsfaktorer finns inom området. För 2018 har nämnden tillförts extra medel via beslut i kommunstyrelsen och utöver detta redovisas intäkter från Migrationsverket, vilket sammantaget innebär ett överskott på 2 727 tkr för aktuell period och beräknat överskott om 4 000 tkr för året.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Indikatorer

Kommunfullmäktige har inte beslutat om specifika indikatorer för överförmyndarnämndens verksamhet under aktuell budgetperiod. Nedan redovisas i stället aktuella verksamhetsmått och jämförelsetal med andra kommuner.

Nämndens viktigaste utmaningar

Överförmyndarens främsta verktyg i tillsynsarbetet är granskning av ställföreträdarnas årsräkningar och redogörelser. Utmaningen ligger i att effektivt och skyndsamt granska varje uppdrag utan avkall på kvalitet. Delårsrapporten visar på en god måluppfyllelse gällande andel granskade ärenden men kontinuerlig uppföljning och verksamhetsutveckling krävs för att utveckla metoder för ett ändamålsenligt och effektivt granskningsarbete. Fördjupning av olika verktyg i tillsynsarbetet pågår och kommer att fortsätta genom kompetensutvecklingsinsatser och erfarenhetsutbyte med andra överförmyndare.

Överförmyndarverksamheten har anor långt bak i tiden. Trots detta finns en stor okunskap om vad godmanskap och förvaltare innebär och behovet av information är tydligt, både till medborgare i allmänhet och yrkesverksamma som i sitt arbete möter ställföreträdare och personer i behov av stöd. Ny lagstiftning gällande framtidsfullmakter och anhörigbehörighet berör indirekt överförmyndarverksamheten och även om ansvaret för information ligger på andra aktörer kanaliseras många frågor till överförmyndaren. Verksamheten har under året ökat antalet informationstillfällen och ser ytterligare behov att sprida information för att personer med behov får rätt stöd och att uppdraget som ställföreträdare bli tydligare. Det kan i sin tur också bidra till att fler intresserar sig för att ta uppdrag som god man eller förvaltare.

Jämförelser och verksamhetsmått

Verksamhetsmått Linköping, verksamhetsåret 2018

Ärendetyp	Antal aktiva ärenden					
	31/8 2018	31/8 2017	Avvikelse 2017-2018	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse
Godmanskap 11:1-11:4 FB*	895	947	-52	940	900	-40
Förvaltare	110	109	1	110	110	0
Ensamkommande barn (ekb)**	101	240	-139	180	75	-105
Förmyndarskap ***	484	467	17	500	500	0

* FB = Föräldrabalken

** Antal godmanskap samt särskilt förordnad vårdnadshavare ekb

*** Förmyndarskap = Legalt förmyndarskap, särskilt förordnad förmyndare och särskilt förordnad vårdnadshavare ej ekb

Under 2017 och 2018 har det skett en kontinuerlig minskning av ärenden som avser godmanskap för såväl vuxna som barn. Däremot ligger antalet förvaltare stabilt för fjärde året i rad. Prognosen för godmanskap enligt FB 11:1-11:4 sänks följaktligen (40 ärenden) och även för ställföreträdarskap för ensamkommande (105 ärenden). Prognosen för förvaltare behålls oförändrad. När det gäller förmyndarskapsärenden har dessa successivt ökat under de senaste månaderna men eftersom antalet fortfarande är lägre än budget görs ingen förändring av prognosen.

Den 31 augusti hade 579 förordnade ställföreträdare uppdrag i Linköpings kommun. Av dessa var 323 kvinnor (56 %) och 256 män (44 %). Antalet ställföreträdare fortsätter att minska och kan till stor del förklaras av att antalet ensamkommande barn minskar. När en ställföreträdare begär sig entledigad startar en process att hitta en ny lämplig person som är villig att överta uppdraget. Fram till den 31 augusti har byten skett i 55 ärenden.

Den största minskningen av ärenden märks bland ställföreträdarskap för ensamkommande barn och förklaras främst av att barnen blir myndiga och därmed inte längre har rätt till god man/särskilt förordnad vårdnadshavare, samtidigt som inflödet av nya barn under året varit lägre än förväntat. Det kan konstateras att Migrationsverket fortfarande har genomsnittligt långa handläggningstider för asylprövning vilket innebär att ärendena är aktiva under lång tid. Den 31 augusti fanns 101 ensamkommande barn aktuella vid Överförmyndarenheten vilket är att jämföra med 240 vid samma tidpunkt föregående år (391 i augusti 2016). Av de nu aktuella barnen har 80 en god man och övriga 21 en särskilt förordnad vårdnadshavare. I hälften av godmanskapen har barnen fått uppehållstillstånd och i resterande finns ännu inga lagakraftvunna beslut om asyl. I 22 av godmanskapen har barnen placerats i Linköpings kommun av andra kommuners socialtjänst.

Sammantaget innebär ovanstående att ärendemängden inte kommer att uppgå till budgeterade värden och den största skillnaden återfinns i godmanskap för ensamkommande barn. Under föregående år trädde ny lagstiftning i kraft gällande så kallade framtidsfullmakter och anhörigbehörighet. Den senare skulle kunna vara del av förklaringen till att godmanskap enligt FB 11:4 minskar. Dock kan framtidsfullmakterna i ett längre perspektiv leda till att ett nytt ärendeslag uppkommer för Överförmyndaren då det är denna myndighet som ansvar för granskning av fullmakterna om anmälan skulle inkomma som indikerar misskötsel. I vilken omfattning verksamheten påverkas är i dagsläget svårt att förutse.

Jämförelser nationellt, verksamhetsåret 2017

Ärendetyp	Jönköping	Norrköping	Helsingborg	Västerås	Örebro	Linköping
<i>Antal invånare</i>	<i>137 481</i>	<i>140 927</i>	<i>143 304</i>	<i>150 134</i>	<i>150 291</i>	<i>158 520</i>
Godmanskap 11:1-11:4 FB	1 194	1 305	969	1 095	1 108	927
Förvaltare § 11:7	183	240	170	212	178	112
Godmanskap ekb	207	137	153	223	82	163
Förmyndarskap	325	515	496	550	494	499
Redovisningshandlingar	1 479	3 165	1 636	1 455	4 231	1 322
Anmärkningar	6	11	4	59	73	50

Länsstyrelsen i Dalarna har uppdraget att sammanställa nationell statistik inom överförmyndarområdet. I tabellen ovan redovisas den senast presenterade statistiken för kommuner av jämförbar storlek och med snarlik organisation för överförmyndarverksamhet.

Utmärkande för Linköping är det förhållandevis låga antalet godmanskap enligt FB 11:1-11:4 i relation till befolkningens mängden. Noteras kan också att ställföreträdare har fått anmärkning i 50 ärenden, vilket motsvarar cirka 3,8 % av de granskade redovisningshandlingarna. Endast Västerås har procentuellt fler anmärkningar än Linköping. Analysen är att det ökade antalet anmärkningar i Linköping är en följd av ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån överförmyndarnämndens mål om effektivare granskning.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

Överförmyndarnämndens arbete med att bidra till att Linköpings kommun är en plats där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv uttrycks i fyra mål. Av dessa är det ett som följs upp i samband med delårsrapporten i augusti.

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall per 31 augusti 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	1: Huvudmännen ska kunna känna sig trygga genom en effektivare granskning av ställföreträdarens redovisning av uppdragen.		<i>Redovisas vid årets slut</i>	89 %	87 %	75 %
	2: Rättssäkerheten för huvudmännen ska öka genom att rätt stödinsatser ges.		<i>Redovisas vid årets slut</i>			
	3: För att huvudmännens rätt ska tas tillvara och för att de inte ska lida rättsförlust, ska årsräkningar som inlämnas i rätt tid granskas skyndsamt.		<i>Senast den 31 augusti ska 75 % av årsräkningarna vara granskade</i>			
	4: För att tillförsäkra trygghet och säkerhet för huvudmännen, ska ställföreträdarnas möjlighet att kunna utföra sitt uppdrag på bästa sätt öka.		<i>Redovisas vid årets slut</i>			
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet	Se ovan mål 1 och 3					

Nämndens analys och bedömning

Verksamheten har under årets första åtta månaderna fokus på granskning av ställföreträdarnas årsräkningar. Totalt sett uppgår antalet årsräkningar som ska granskas till 952. Vid augusti månads utgång hade 87 % av årsräkningarna granskats och nämndens delmål på 75 % därmed uppnått. En skyndsamt granskning innebär att huvudmännens rätt tas tillvara och att man så långt som möjligt undviker att eventuella rättsförluster. Granskningen ska visserligen ske skyndsamt, men utan avkall på kvalitet. Många årsräkningar är ofullständiga eller felaktiga och måste därför kompletteras för att granskning ska vara möjlig. Överförmyndarverksamheten arbetar kontinuerligt med information till ställföreträdarna i syfte att kvalitén på deras redovisningar ska förbättras.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Överförmyndarenhetens personal tillhör kommunledningsförvaltningen. När det gäller gode män och förvaltare är detta ett frivilligt uppdrag där arvode utgår som enligt huvudregeln ersätts av huvudmannen själv. Ställföreträdarna är således inte anställda av kommunen. Den 31 augusti hade 579 ställföreträdare ett uppdrag, vilket är en minskning med 58 personer från årsskiftet. Delvis beror minskningen på minskat antal ärenden, men nämnden ser också en ökad omsättning utifrån utmaningen att kunna kombinera ett i många gånger krävande uppdrag med arbetsliv eller andra åtaganden. Rekruteringsinsatser har under året skett på bred front gentemot kommuninvånarna i samarbete med Frivilligcentrum. Annonser, radioreklam, informationsträffar och deltagande vid olika arrangemang har gett ett inflöde på ett 65 intresseanmälningar hittills i år. Långt ifrån alla leder dock till uppdrag efter genomgången lämplighetsbedömning och matchning.

Digitalisering

Under året har arbete genomförts för att rusta verksamheten att möta den nya dataskyddslagstiftningen. Utöver det har utvecklingsarbete påbörjats för att se på vilket sätt ställföreträdarnas efterfrågan på e-tjänster kan mötas samt hur hemsidan kan utvecklas på ett sätt som gör att både gode män, förvaltare och förmyndare och allmänhet enkelt kan få svar på frågor.

Uppföljning av intern kontroll

Överförmyndarnämndens egna kontrollmoment 2018 fokuserar på tre områden

- 1) Granskning av beslut om samtycke upp till 200 000 kr
- 2) Granskning av uppgifter i verksamhetssystemet Wärna
- 3) Granskning av tillsyn av ställföreträdare för barn

Internkontroll har gjorts enligt planering för moment 1 och 3 har genomförs under våren med genomgång av akter. Kontrollmoment 2 planeras under september och oktober tillsammans med det kommunövergripande kontrollmomentet gällande jämställdhetsaspekten i nämndens verksamhet.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring
<i>Överförmyndarnämnden</i>	312	258	54
<i>Gode män och förvaltare, ej ekb*</i>	3 450	3 379	71
Varav arvoden och ersättningar, netto	3 104	3 117	-13
Varav övriga kostnader	346	262	84
<i>Gode män, ekb*</i>	-2 078	-1 055	-1 023
Varav arvoden och ersättningar, netto	-2 099	-1 072	-1 027
Varav övriga kostnader	21	17	4
Summa	1 684	2 582	-898

* ensamkommande barn

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
<i>Överförmyndarnämnden</i>	450	530	80	417
<i>Gode män och förvaltare, ej ekb*</i>	5 066	6 023	957	4 743
Varav arvoden och ersättningar, netto	4 512	5 200	688	4 642
Varav övriga kostnader	754	823	69	428
Varav resultatpåverkan från föregående år	-200	0	200	-327
<i>Gode män, ekb*</i>	-2 934	63	2 997	-1 817
Varav arvoden och ersättningar, netto	-2 964	0	2 964	-1 845
Varav övriga kostnader	30	63	33	28
Summa nettokostnader, tkr	2 582	6 616	4 034	3 343
<i>varav kostnader</i>	<i>15 749</i>	<i>18 722</i>	<i>2 973</i>	<i>22 214</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-13 167</i>	<i>-12 106</i>	<i>1 061</i>	<i>-18 871</i>

* ensamkommande barn

Analys och kommentar

Överförmyndarnämnden redovisar ett överskott för perioden januari-augusti 2018 som uppgår till 2 727 tkr. Vid jämförelse med samma period föregående år kan noteras att även då redovisades överskott, men att årets resultat är cirka 950 tkr högre. Såväl intäkter som kostnader är betydligt lägre innevarande år och den huvudsakliga anledningen är att godmanskap för ensamkommande barn fortsätter att minska under 2018. Även övriga godmanskap har minskat men det har inte haft någon inverkan på intäkter och kostnader för arvoden och övriga ersättningar.

Prognosen för 2018 är att överskottet vid årets slut kommer att uppgå till drygt 4 000 tkr. Den största bidragande orsaken är att nämnden för 2018 fått beslut om 6 000 tkr i form av extra intäkter att finansiera kostnader för arvoden och ersättningar i godmanskap för ensamkommande barn. Då färre barn kommer till Sverige än vad som tidigare antagits, kommer inte hela beloppet att behöva tas i anspråk.

Överförmyndarnämnden

Inom verksamhetsområdet inryms huvudsakligen kostnader hänförliga till den politiska nämnden. Här redovisas ledamöternas arvoden, ersättningar, utbildning, konferenser etc. Kostnaderna för perioden uppgår till 312 tkr vilket är 54 tkr högre än i fjol. Under året har alla ledamöter deltagit i den nationella överförmyndarföreningens årliga tredagars konferens. Dessutom anordnades en seminariedag där Sveriges Kommuners och Landstings expert på överförmyndarfrågor utbildade utredningssekreterare vid Överförmyndarenheten samt ställföreträdare med uppdrag i Linköpings kommun. I prognosen för 2018 bedöms verksamheten generera en positiv avvikelse mot budget motsvarande 80 tkr.

Gode män och förvaltare, ej ekb

I verksamhetsområdet återfinns majoriteten av Överförmyndarnämndens bruttokostnader, vilka utgörs av arvoden och övriga kostnadsersättningar till ställföreträdare som har uppdrag för vuxna huvudmän eller för omyndiga som ej är ensamkommande. Ersättningen grundar sig på uppdragets omfattning och svårighetsgrad. Intäkterna som redovisas uppkommer med anledning av att kommunen fakturerar de huvudmän som själva ska bekosta ställföreträdarens arvode.

I augusti återstod cirka 100 årsräkningar att granska där god man/förvaltare begärt ersättning. Kostnaderna för dessa uppdrag har bedömts och ingår i de redovisade kostnaderna ovan. Intäkterna för 2018 beräknas bli 54 %, det vill säga huvudmännen antas i genomsnitt kunna svara för så stor del av bruttokostnaden för arvoden och ersättningar, och kommunen för resterande 46 %. För perioden redovisas nettokostnader om totalt 3 450 tkr, varav 3 104 tkr avser arvoden inklusive kostnadsersättningar och 346 tkr är övriga kostnader. Arvodeskostnaderna är i nivå med föregående år och övriga kostnader något högre. Övriga kostnader är sådana som uppstår bland annat i samband med nämndens uppdrag att rekrytera, utbilda och stödja ställföreträdarna. Under året har fler rekryteringsinsatser företagits tillsammans med Frivilligcentrum jämfört med föregående år. Även administrativa kostnader för verksamhetens inkluderas i det som benämns "övriga kostnader" i tabellen ovan.

Prognosen för verksamhetsområdet innefattar ytterligare en kostnads- eller intäktspost som kallas "resultatpåverkan från föregående år". Denna post uppstår då beloppet som huvudmannen ska betala inte kan fastställas under innevarande år utan först i samband med att årsräkningen granskas efterföljande år. Vid granskningen klarläggs huvudmannens ekonomiska situation och det kan enligt Föräldrabalkens regler fastställas om hen ska betala ställföreträdarens kostnader helt, delvis eller inte alls. Av detta följer att årets intäkter utgörs av en bedömning baserad på erfarenhet från tidigare år. Således kommer det årligen att uppstå en justeringspost mot den fordran som bokförts föregående år, vilken kan vara positiv eller negativ.

I prognosen antas att verksamhetsområdet kommer att ge ett överskott som uppgår till 957 tkr, varav 200 tkr är resultatpåverkan från föregående år. I stort sett hela överskottet avser lägre nettokostnader för arvoden och övriga kostnadsersättningar än vad som budgeterats. Endast en mindre del beror på lägre övriga kostnader (69 tkr).

Gode män, ekb

Många ungdomar har blivit eller kommer att bli myndiga under året och för närvarande har barnen i cirka hälften av ärendena fått uppehållstillstånd, vilket medför lägre arvoden för ställföreträdarna. Det har hittills anordnats 25 godmanskap för ensamkommande barn. Flera av dessa barn är inte i nya i Sverige utan har av olika skäl placerats i Linköping av annan kommuns socialtjänst.

Utbetalningarna av arvoden och ersättningar till gode män för ensamkommande barn har minskat under 2018 så att bruttokostnaderna är mer än hälften så låga jämfört med motsvarande period föregående år. Hittills uppgår de till cirka 3 600 tkr medan motsvarande siffra 8 200 tkr under 2017. I driftsammandraget framgår endast nettobelopp och i och med att överförmyndarnämnden beviljats 6 000 tkr i extra intäkter totalt för 2018, redovisas en nettointäkt för perioden (2 078 tkr). Också föregående år beviljades nämnden extra intäkter till verksamhetsområdet (3 000 tkr) och även då redovisades en nettointäkt per 31 augusti.

I samband med införandet av nytt regelverk för ersättning till landets kommuner kunde överförmyndarnämnden utnyttja Migrationsverkets övergångsregler. Konsekvensen blev att kostnader motsvarande cirka 1 670 tkr kunde återsökas enligt gamla regler och återfinns som även som intäkter i årets redovisning. I och med den nya förordningen utbetalar Migrationsverket schablonbidrag som bland annat ska täcka arvodeskostnader för gode män för asylsökande ensamkommande barn. Via beslut i kommunstyrelsen får överförmyndarnämnden från och med 2018 del av bidraget, som fördelas mellan socialnämnden och överförmyndarnämnden (53 % respektive 47 % av 52 tkr per barn). För överförmyndardelens vidkommande ska bidraget räcka under hela den tid som barnet befinner sig i asylprocess, vilket för närvarande är i genomsnitt ungefär 19 månader.

Prognosen för verksamhetsområdet visar på en positiv avvikelse mot budget som uppgår till 2 997 tkr, huvudsakligen på grund av de faktorer som redogjorts för ovan.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Valnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	3
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	3
Nämndens mål	3
Ekonomi.....	4
Driftsammandrag	4

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Valnämndens ansvarsområde innefattar att genomföra val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen, folkomröstningslagen, lagen om kommunala folkomröstningar samt övrig till verksamhetsområdet hörande lagstiftning.

Nämnden ansvarar för att allmänna val till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige genomförs vart fjärde år. Den ansvarar också för valet till Europaparlamentet som hålls vart femte år, samt för folkomröstningar och eventuella extra val. Valnämnden ska bland annat utse och utbilda röstmottagare, se till att det finns vallokaler och ansvara för förtidsröstningen i kommunen. Nämnden ansvarar också för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen och under onsdagen, veckan efter valdagen. Valen ska genomföras på ett rättssäkert sätt.

Valnämnden har under perioden arbetat med förberedelser inför valet till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige som hålls den 9 september samt det val till Europaparlamentet som hålls 2019. Material har beställts, lokaler har bokats och röstmottagare har rekryterats samt utbildats. Den 22 augusti startade förtidsröstningen.

Valnämndens mål är att alla röstberättigade i Linköpings kommun ska ha möjlighet att rösta i allmänna val och folkomröstningar. Vidare ska de allmänna valen arrangeras med god tillgänglighet för alla röstberättigade. När det gäller konkretisering av visionerna i majoritetens övergripande mål samt samverkansprogram finns det inga målvärden/indikatorer som går att applicera på nämndens verksamhet.

Nämnden får statsbidrag för förtidsröstningen. På grund av minskad ersättning i form av statsbidrag för förtidsröstningen med 436 tkr redovisas i nuläget en avvikelse i förhållande till budget med motsvarande del.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Valnämndens viktigaste mål är att alla röstberättigade i Linköpings kommun ska ha möjlighet att rösta i val till riksdag, kommun och landsting samt folkomröstningar. Dessutom ska val till riksdag, kommun och landsting arrangeras med god tillgänglighet för alla röstberättigade.

En utmaning inför kommande val är ett högt och jämlikt valdeltagande. Även om valdeltagandet i Sverige och därmed Linköping är högt ut ett internationellt perspektiv skiljer sig valdeltagandet mellan olika grupper och geografiska områden. Så är fallet även i Linköpings kommun.

Uppföljning och utvärdering av årets val till riksdag, kommun och landsting som hålls den 9 september kommer att ske efter genomfört val.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

Valnämndens viljeinriktning är att val till riksdag, kommun och landsting ska genomföras med högre valdeltagande än förra gången. Valnämnden i Linköpings kommun kommer att arbeta mycket aktivt för ett högre och jämlikt valdeltagande i hela kommunen.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring
Valnämnden	2 146	-187	2 333
Summa	2 146	-187	2 333

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Valnämnden	3 725	3 289	-436	276
Summa nettokostnader, tkr	3 725	3 289	-436	276
<i>varav kostnader</i>	<i>6 699</i>	<i>6 699</i>	<i>0</i>	<i>276</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>2 974</i>	<i>3 410</i>	<i>436</i>	<i>0</i>

Analys och kommentar

Statsbidraget för förtidsröstningen år 2018 blev 436 tkr lägre än budgeterat.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Äldrenämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Indikatorer	5
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	7
Nämndens mål	7
Styrande dokument	8
Strategiska utvecklingsuppdrag	8
Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare	9
Uppföljning av intern kontroll	9
Ekonomi.....	10
Driftsammandrag	10
Investeringar	11
Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen	12
Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler	12
Lokalprojekt 2018.....	12
Nyckeltalsredovisning – Egna lokaler jämfört med andra kommuner	12

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Vårdboende

Balans råder idag på en övergripande nivå mellan behov och antalet platser. Bedömningen är att behovet av att det totala antalet platser kan tillgodoses under året.

Omställning har skett av ålderdomshemsplatser till särskilt boende i vårdbostad och särskilt boende i vårdbostad för personer med demenssjukdom. Behov finns fortfarande av att ställa om platserna till fler med demensinriktning. Omställning pågår även bland servicehusen till att bli sammanhållna eller omvandlas till trygghetsboende.

Sedan den nya lagen om samverkan vid utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården trätt i kraft 15 januari 2018 pågår arbete med att hitta metoder för att beräkna betalningsansvar. Kommunen har ännu inte fått någon faktura från Regionen. Kostnaden kommer att vara betydligt lägre än tidigare år. Omställningsarbetet pågår fortfarande för att hitta nya arbetssätt för att tidigare planera och sätta in insatser efter vistelse i slutenvården.

Privata utförare behöver från och med i år ha tillstånd från IVO att bedriva verksamheten. Alla utförare har ännu inte fått beslut om tillstånd från IVO.

Hemtjänst

Ett stort omtag har gjorts gällande införandet av tids- och insatsregistrering i hemtjänsten. Detta har medfört att vi from 1 september har alla utförare och verksamheter i skarpdrift. En utvärdering av ersättningssystemet kommer att genomföras under hösten.

Vi ser en minskning av hemtjänststimmar 2018 jämfört med tidigare år.

De mål och indikatorer som finns visar på att måluppfyllelsen i stort är god utifrån de mål som satts upp.

Övergripande verksamhet

Linköpings kommun har tillsammans med övriga kommuner i länet och med delar av regionen fått en stor ansökan beviljad som kommer att möta delar av vår stora utmaning vad gäller kompetensförsörjningen inom verksamhetsområdet.

Aktiviteter i e-hälsoplanen pågår och vi kommer att ha wi-fi på våra servicehus och våra vårdboenden i allmänna utrymmen under första halvåret 2019.

Flera av nämndernas målgrupper löper en ökad risk för digitalt utanförskap, i nämndens e-hälsoplan beskrivs en insats med syfte att möta den utmaningen, konceptet IT-guider innebär att nysvenska ungdomar agerar guider inom IT för främst seniorer. Syftet med verksamheten är integration och ökad delaktighet av nysvenska ungdomar i samhälle och arbetsliv, samtidigt ökar det seniorers delaktighet på Internet. Fördelen är att öka den digitala delaktigheten och skapa mångkulturella mötesplatser. IT-guide konceptet etablerades under våren 2018.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Vårdboende

Under augusti 2018 var det 49 lediga bostäder som förmedlats. I genomsnitt var motsvarande siffra 50 per månad under 2017 samt januari till augusti 2018. I augusti har 2 personer väntat mer än tre månader på ett erbjudande om plats men har under tiden fått erbjudande. Bedömningen är att behovet av att det totala antalet platser kan tillgodoses under året.

Omställning har från januari skett av ålderdomshemsplatser till särskilt boende i vårbostad och särskilt boende i vårbostad för personer med demenssjukdom. Behov finns fortfarande av att ställa om platserna till fler med demensinriktning. Omställningen sker succesivt och totalt kommer 85 platser ställas om till vårbostad för personer med demenssjukdom. Arbete pågår med att göra en översyn och en bedömning av totalt antalet platser och dess inriktning. Omställning från ålderdomshem till korttidsplatser är 12 stycken och det sker succesivt.

Sedan den nya lagen om samverkan vid utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården trätt i kraft 15 januari 2018 kan betalningsansvar inte beräknas initialt. En länsövergripande arbetsgrupp har uppdraget att ta fram ett system för att beräkna enligt den politiska överenskommelsen. Hittills under året har detta inneburit att äldrenämnden inte har haft några kostnader för betalningsansvar. När systemet för betalningsansvar är beslutat kan kostnader komma att komma för året.

Äldrenämnden fattade i slutet av 2016 beslut om sammanhållna servicehus och att omvandla en del servicehus till trygghetsbostäder. För 2018 innebär detta att 3 servicehus omställs till trygghetsboende och 11 blir sammanhållna servicehus.

Privata utförare behöver från och med 15 april 2017 ha tillstånd från IVO att bedriva verksamheten. En övergångsbestämmelse var att de som drev verksamheter skulle skicka in ansökan senast 31 mars 2018. Fram till dagens datum har 17 av 33 verksamheter fått tillstånd av IVO. Fem enheter har fått avslag på grund av att de skickat in ansökan för sent men de har ansökt på nytt. Resterande verksamheter har IVO ännu inte fattat beslut om. Konsekvensen kan komma att bli att om en privat utförare inte får tillstånd medför det att de inte får driva verksamheten och då måste kommunen ta över driften.

Hemtjänst

Äldrenämnden har sagt upp en hemtjänstutförare, två nya utförare har blivit valbara under året och en utförare har valt att avsluta sin auktorisation. I dagsläget finns 12 hemtjänstutförare i kommunen.

Införandet av tids och insatsregistrering pågår och är i full drift 2018-09-01. Ersättningen till utföraren kommer då att baseras på utförd tid och inte som idag på planerad/bedömd tid. Antalet hemtjänsttimmar har minskat hittills under året.

Införandet av ett mobilt arbetssätt inom vård och omsorg (projekt MAIVOR) har varit omfattande. Framför allt införandet av etapp två, tids- och insatsregistrering inom hemtjänsten, vilket medfört ett stort omställningsarbete för samtliga i projektet inblandade parter. Syftet med projekt MAIVOR är ett förenklat arbetssätt och en förbättrad arbetsmiljö för medarbetare, där tid förskjuts från exempelvis nyckelhantering till brukarnyttor. Andra syften med projektet är att skapa en ökad trygghet för den enskilde genom säkrare nyckelhantering, ett mer korrekt och rättvist system för fakturering av brukare och utbetalning av ersättning till utförare, samt möjlighet att följa upp insatser på individnivå och att kunna mäta kontinuitet.

På grund av avvikelser mot tidsplanen genomförde PwC hösten 2017 en oberoende granskning av projektet. Resultatet mynnade ut i en förstärkt projektorganisation med möjlighet till hög delaktighet från hemtjänstutförarna, förstärkta utbildningsinsatser och en kvalitetssäkring av förutsättningarna för införandet. Varje utförare fick själv välja startdatum för skarp drift av tids- och insatsregistrering under perioden 1/3-1/9 2018. Varje hemtjänstutförare ansvarar för att lokala förutsättningar skapas och att omställningsarbetet sker i verksamheterna. Under våren 2018 gick 8 utförare i skarp drift. Resterande utförare har valt startdatum 1/9. Omsorgsdirektören gav i februari 2018 PwC i uppdrag att fortsatt under införandefasen fungera som extern kvalitetsgranskare.

Den tredje etappen i MAIVOR utgör mobil dokumentation, till exempel tillgång till genomförandeplan i mötet med kunden inom hemtjänst och beräknas starta kvartal 1 2019.

Indikatorer

Färgsättningen indikerar:

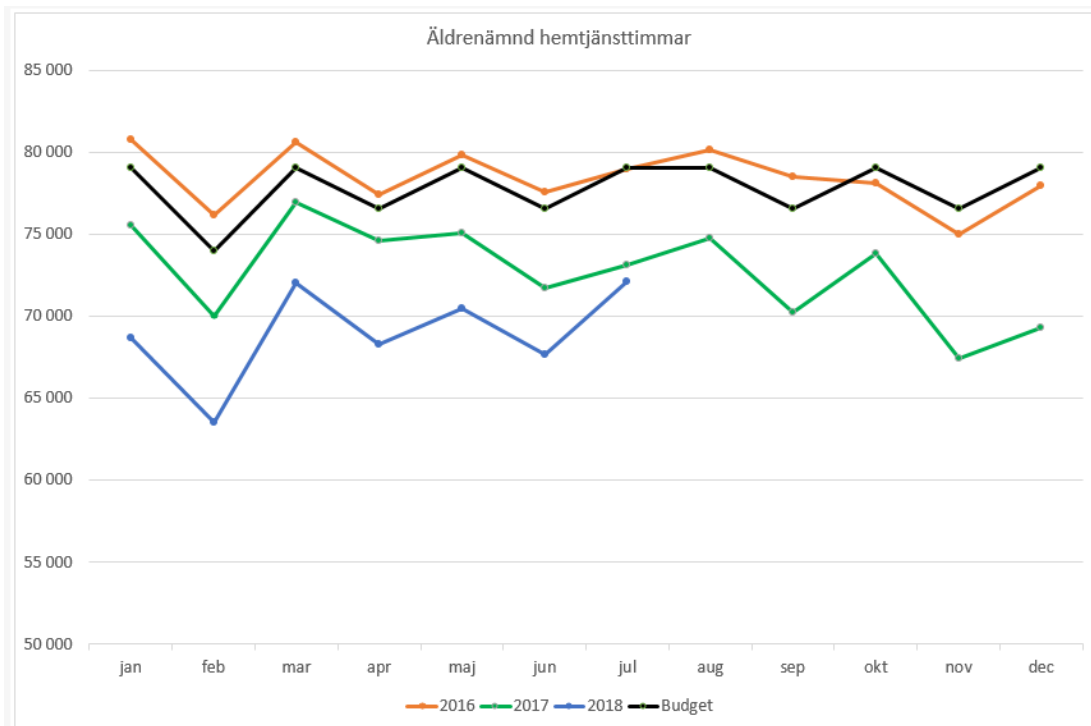
- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Avvikelse mot referenskostnad äldreomsorg (%)	-17,8	-16,4	-		
Lokaler*					
Vårdbostäder (äldre)					
<i>Yta per plats</i>	71	71	71	Bör revideras	71
<i>Lokalkostnad per plats</i>	15 000	17 000	19 000		19 000
Hemtjänst					
Invånare 65+ beviljade hemtjänst	3 227	3 262	2 807	3 300	3300
Män	1 098	1 130	933		
Kvinnor	2 129	2 132	1 874		
<i>Varav 80+ beviljade hemtjänst</i>	2 307	2 258	2 069		
<i>Män</i>	725	648	631		
<i>Kvinnor</i>	1 582	1610	947		
Utförda hemtjänsttimmar per månad och person 65+	35,9	34,1	34,2	35	34,2
Totalt antal hemtjänst timmar 65+	941 078	872 458	482 802	945 000	
Män	303 424	274 335	146 956		
Kvinnor	637 654	598 123	335 847		
<i>Varav 80+ timmar</i>	634 461	588 121	342 316		
<i>Män</i>	182 621	166 995	93 864		
<i>Kvinnor</i>	451 840	421 126	248 452		
Brukarbedömning, Socialstyrelsen hemtjänst- sammantagen bedömning	91%	90%	Saknas statistik.	91%	
Brukarbedömning, Socialstyrelsen vårdboende-sammantagen bedömning	79%	82%	Saknas statistik.	83%	
Särskilt boende					
Täckningsgrad särskilt boende					
<i>Andel av personer 65+ resp. 80 år och äldre som bor i särskilt boende</i>	7%	7%	7%	7%	7%
Antal personer med hemsjukvård	720	730	730	730	730

Kommentar

Hemtjänsten avser uppgifter tom juli månad. Trenden visar att hemtjänsttimmarna minskar. Statistikuttaget är i många fall förändrat varför en del skillnader delvis kan förklaras av statistikhanteringen.

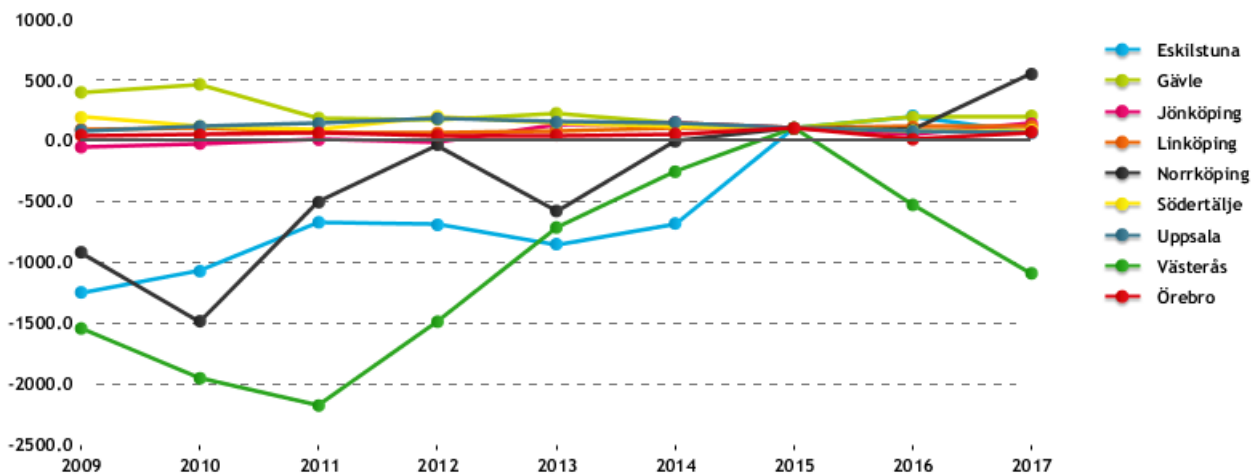
Diagram hemtjänsttimmar

Kommentar: För 2018 visar diagrammet antal hemtjänsttimmar till och med juli månad.

Hemtjänsttimmarerna ligger lägre än budgeterade värden och lägre än tidigare två år. Antalet individer har minskat med från i genomsnitt 2183 till 2122 (2016-2018) personer med tid per månad.

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) (Rangordning) (N20900)- jämförelser andra kommuner

Kommentar: Nettokostnadsavvikelsen i jämförelse med utvalda kommuner visar hur hög kommunens kostnad är i förhållande till vad som förväntas utifrån kommunens struktur (referenskostnad). Linköping har fortsatt lägre kostnader än vad som förväntas. Skillnaden har dock minskat med ett par % -enheter mellan 2016 och 2017.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

Bedömning av måluppfyllelse

Visar att målet förväntas uppnås

Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås

Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås

- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse
I Linköping ska fler människor nå egen försörjning		
En kommun med ett växande näringsliv		
En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor		
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	<p>Individen ska uppleva meningsfull vardag</p> <p>Utifrån individuella förutsättningar ska individen ha möjlighet att uppnå en god psykisk och fysiska hälsa</p>	
En ekologiskt hållbar kommun		
Fler bostäder för en växande kommun	Individen ska ha möjlighet till anpassat boende med upplevelse av trygghet och inflytande	
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet		
En kreativ kommun		
En kommun med bra arbetsvillkor		
En ekonomiskt hållbar kommun		
En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt		

Nämndens analys och bedömning

I bilagan verksamhetsplan 2018 redovisas indikatorerna och arbetet med aktiviteterna ytterligare.

Mål 1 Individen ska uppleva meningsfull vardag

Målet bedöms uppnås. Det mesta av arbetet med undersökningarna kommer ske under hösten

Mål 2 Utifrån individuella förutsättningar och ett holistiskt synsätt ska individen ha möjlighet att uppnå en god psykisk och fysiska hälsa

Målet bedöms uppnås när det gäller undersökningar och analyser. Förbättringsarbete sker med systemstöd för läkemedelshantering

Mål 3 Individen ska ha möjlighet till anpassat boende med upplevelse av trygghet och inflytande

Målet bedöms uppnås när det gäller Erbjudande om bostad och insatser fungerar och uppföljningar sker angående nöjdhet.

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Upphandlingspolicyn innebär för äldrenämndens del att en ökad samverkan kommer att ske mellan Upphandlingscenter, kommunens upphandlingsstrateg och omsorgs- och äldreförvaltningen för att effektivisera arbetet med upphandlingar. Utöver de sociala krav som nämnden i dag ställer kring att utförare skall ta emot elever och praktikanter från utbildningsanordnare och för arbetsmarknadsåtgärder kommer krav ställas på kollektivavtalsliknande förhållanden för den personal som arbetar i verksamheten. Omsorgs- och äldreförvaltningen har även sett över skrivningarna i verksamhetsuppdragen så att det är samstämmiga med de krav som ställs vid upphandling.

Digital agenda

Nämndernas testbäddar utgör en viktig faktor i arbetet med att identifiera behov och krav. Hösten 2018 kommer ett upphandlingsarbete att starta. Nya resurser tillförs hösten 2018 och arbetet i testbäddarna kommer att formaliseras mellan parterna med syfte att öka takten i arbetet. Metod och angreppssätt i testbäddarna består av att identifiera behov och krav samt omsätta dessa med så kallade brukarscenarion och visualisera arbetsprocesser, dessa kommer att utgöra grund för funktionsbeskrivningarna som stöd för upphandlingen.

Ett viktigt syfte med funktionsbeskrivningarna är att dra nytta av marknaden inom sensorteknik och artificiell intelligens (AI). Utvecklingen går extremt snabbt inom AI och vår bedömning är att kunskapen om hur våra behov och funktionsbeskrivningar kan lösas finns hos dessa leverantörer. Ett mål är att utan dröjsmål kunna uppmärksamma behov hos en brukare, det stärker både integritet och trygghet hos den enskilde.

Informationssäkerhetspolicy

Arbetet med att säkerställa följsamhet till dataskyddsförordningen är en del av kommunens informationssäkerhetsarbete. Kommunens jurister har under våren 2018 framställt så kallade Personuppgiftsbiträdesavtal för nämndernas utförare, dessa ska reglera behandlingen av personuppgifter. Effektivisering av dessa sker under hösten 2018.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Det är i dag och kommer att bli en stor utmaning för kommunerna att tillhandahålla rätt kompetens till det uppdrag som ska utföras inom äldrenämndens ansvarsområde. I dag är det svårt att rekrytera undersköterskor och sjuksköterskor i våra verksamheter. Då behovet av insatser för våra äldre kommer att öka utifrån demografin och att de insatser som utförs kring den enskilde blir mer och mer komplex och komplicerad. Detta ställer krav på att rätt kompetens utför rätt insatser kring den enskilde. Nya arbetssätt och teknik måste möta delar av den kompetensbrist som kommer att fortsätta utvecklas inom verksamhetsområdet och i vissa delar även ersätta arbetskraft. I dag står kommunen för kompetensutveckling inom olika områden, detta behöver utvecklas och anpassas utifrån nya arbetssätt och tekniska lösningar. För att få in ny arbetskraft i verksamheterna är kommunen med i olika projekt där medel sökts externt och även där kommunen som arbetsgivare driver olika projekt som ger äldrenämndens verksamheter nytta. Vi behöver vara offensiva inom detta område och vara aktiva i extern finansiering och driva olika projekt inom området för att hitta metoder och arbetssätt för att möta framtiden.

Lokaler

Äldrenämndens förhyrda lokaler är i huvudsak bostäder för de som bor i de ca 2 000 lägenheter som finns i särskilt boende. Utöver bostäder ingår lokaler för personal och t.ex. lokaler för fritidsverksamhet och restaurangverksamhet. Årligen uppstår behov av lokalanpassningar, förändringar och renoveringar av bostäder och lokaler. Äldrenämnden fastställer varje år en lokalförsörjningsplan för att tillgodose behovet av särskilt boende.

Lokalkostnaderna i den reviderade planen bedöms inrymmas inom ramen som justerats med ny demografi.

Äldrenämnden har fattat beslut om ändrade riktlinjer för särskilt boende för såväl vårdboende som servicehus. Genom de nya riktlinjerna och omställningen av servicehusen kommer de befintliga resurserna av särskilt boende komma att användas mer effektivt. Omställningen och utvecklingen mot sammanhållna servicehus med en utförare bedöms kunna ge vård och omsorg till en del av de brukare som tidigare beviljades vårdbostad i form av ålderdomshem. På ett par ställe pågår arbeten för att bereda möjligheten för tillagningskök.

Äldrenämnden har fattat beslut om att vårdboende kommer att finnas med inriktning för demenssjuka och för somatiskt sjuka. Omställningen när framförallt ålderdomshemsplatserna omvandlas till demensplatser kan ses som en del av utbyggnaden.

Digitalisering

Linköpings kommuns styrande dokument pekar tydligt ut riktningen - digitalt först. Inom socialtjänstens tre nämnder har arbetet startat och det finns en tydlig ambitionsnivå.

För att göra rätt saker har ett utvecklingsarbete bedrivits tillsammans med Leanlinks affärsområdeschefer och dess verksamheter under våren 2018, dessa omfattar följande område:

- Inom hälso- och sjukvård startar en pilotverksamhet för mobilt arbetssätt inom hemsjukvården samt i särskilt boende, målgruppen är legitimerad personal. Målsättningen är att journalinformation och dokumentation kan ske vid mötet med patienten. Bedömningen är att det mobila arbetssättet kan leda till en bättre arbetsmiljö och mer tid för patienterna. Arbetssättet kommer att utvärderas under hösten 2018.

Sammanhållen kommun

Inga särskilda aktiviteter syftar till begreppet sammanhållen kommun. It- guiderna s arbete kan hänföras till området.

Nämnds specifika

Uppdrag	Uppföljning
Att föreslå åtgärder för att förkorta kötiden till vårdboende	För närvarande inget behov av åtgärd p.g.a. ingen kö
Se över kostnadsutvecklingen inom äldreomsorgen i relation till den upplevda kvaliteten och föreslå åtgärder för att öka andelen brukare som är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende. Utgångspunkten skall vara att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet	Avrapporteras i december
Att införa tids- och insatsregistrering samt uppföljning av effekter och resultat.	Infört 1 september
Att säkerställa en likvärdig kvalitet inom äldreomsorgen vid upphandling och verksamhetsuppdrag	Arbete pågår

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Alla nya uppdrag följs upp av förvaltningen inom 6 månader. Avsikten är att tillse att uppdragen utförs enligt anbud och avtal. Därutöver gör förvaltningen uppföljningar på förekommen anledning och även uppföljningar i dialog med olika enheter på förvaltningen och socialförvaltningen.

Under våren 2018 har ett par större övergripande uppföljningar av verksamhet genomförts. Resultatet av de uppföljningarna kommer att leda till uppföljning av flera verksamheter, som på ett eller annat sätt uppvisar brister. Uppföljningen påbörjas under hösten 2018.

Förvaltningen kommer även påbörja en större uppföljning av åtgärdsplaner som inkommit vid tidigare uppföljningar. Målet är att under hösten följa upp alla åtgärder på uppföljningar som genomfördes under 2017.

Sammantaget fortgår uppföljningsarbetet som planerat och en sammanfattning av förvaltningens uppföljningsarbete kommer att presenteras på äldrenämndens sammanträde i december.

Uppföljning av intern kontroll

Arbetet utifrån internkontrollplanen pågår enligt planering och kommer redovisas till nämnden i slutet av året.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Äldrenämnden	978	1 171	-193	355
Köpta administrativa tjänster	10 493	16 448	-5 955	7 553
Särskilda boendeformer för äldre	448 268	406 971	41 297	-5 743
Hemtjänst 65 år-	317 652	297 840	19 812	1 304
Hemsjukvård	42 744	50 884	-8 140	8 215
Föreningsbidrag	2 409	2 634	-225	65
Summa	822 544	775 948	46 596	11 749

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Äldrenämnden	2 000	2 000	0	1 866
Köpta administrativa tjänster	27 069	27 069	0	29 988
Särskilda boendeformer för äldre	661 787	663 787	2 000	641 948
Hemtjänst 65 år-	475 435	478 435	3 000	411 533
Hemsjukvård	76 439	76 439	0	74 699
Föreningsbidrag	3 710	3 710	0	3 515
Summa nettokostnader, tkr	1 246 440	1 251 440	5 000	1 163 569
<i>varav kostnader</i>	<i>1 550 216</i>	<i>1 555 216</i>	<i>5 000</i>	<i>1 488 488</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>303 776</i>	<i>303 776</i>	<i>0</i>	<i>324 919</i>

Budget 2018 är justerad utifrån slutjusteringar pris och lön 2018.

Analys och kommentar

Resultatet till och med april månad visar på ett överskott på 11,7 miljoner kronor. Förra årets resultat vid samma tidpunkt var ett överskott på 6,4 miljoner kronor. Nämnden har rekvirerat 4,4 miljoner kronor för satsning inom välfärdsteknik 2018. Den största budgetavvikelsen är inom området för hemtjänst och särskilda boendeformer för äldre.

Sammantaget är bedömningen för året ett överskott på 5 miljoner kronor.

Särskilda boendeformer för äldre

Inom området särskilda boendeformer för äldre finns osäkerheter i bedömningar. Kostnader för särskilt vårdkrävande (extra ersättningar) är lägre än samma period föregående år. Det har inkommit ansökningar som ännu inte är beslutade. Under året har äldrenämnden inte haft några kostnader för betalningsansvar. När systemet för betalningsansvar är beslutat kan kostnader för året komma att efterfaktureras. Jämfört med föregående år har äldrenämnden kostnader för omställning av platser. Bedömningen är att dessa kostnader kommer att hamna på budgeterad nivå. Beläggningsen har under året varit något lägre än budgeterat. Ett överskott på 2 miljoner kronor prognosticeras.

Hemtjänst 65 år-

De totala kostnaderna för hemtjänst fortsätter att vara lägre än budgeterade kostnader, vilket har varit en trend sedan slutet av år 2016. Ingen justering för demografi har gjorts i prognosen men kan komma att göras i samband med bokslut. Prognosticerat överskott beräknas till 3 miljoner kronor.

Intäkter i form av hyror och ersättningar från brukare avviker ej i större omfattning mot budgeterade intäkter. Statsbidraget för ökad bemanning har erhållits, ca 28 miljoner och periodiserats.

Investeringar

Investeringar	Redovisning	Redovisning	Prognos	Prognos	Prognos	Investerings-	Avvikelse
Belopp tkr	31/8 2018	31/8 2018	2018	2018	2018	ram	
Ändamål	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto	2018	
Licenser inom E-hälsoområdet	0	0	1 000	0	1 000	1 000	0
Summa	0	0	1 000	0	1 000	1 000	0

Analys och kommentar

Investeringar omfattar licenser inom E-hälsoområdet, kopplat till tids-och insatsregistrering. Införandet av tids och insatsregistrering pågår och planeringen är att det skall vara i full drift 2018-10-01. Prognosen för 2018 är baserad på budget 2018.

Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen

Äldrenämndens förhyrda lokaler är i huvudsak bostäder för de som bor i de ca 2 000 lägenheter som finns i särskilt boende. Utöver bostäder ingår lokaler för personal och t.ex. lokaler för fritidsverksamhet och restaurangverksamhet. Årligen uppstår behov av lokalanpassningar, förändringar och renoveringar av bostäder och lokaler. Äldrenämnden fastställer varje år en lokalförsörjningsplan för att tillgodose behovet av särskilt boende.

Lokalkostnaderna i den reviderade planen bedöms inrymmas inom ramen som justerats med ny demografi.

Äldrenämnden har fattat beslut om ändrade riktlinjer för särskilt boende för såväl vårdboende som servicehus. Genom de nya riktlinjerna och omställningen av servicehusen kommer de befintliga resurserna av särskilt boende komma att användas mer effektivt. Omställningen och utvecklingen mot sammanhållna servicehus med en utförare bedöms kunna ge vård och omsorg till en del av de brukare som tidigare beviljades vårdbostad i form av ålderdomshem. På ett par ställen pågår arbeten för att bereda möjligheten för tillagningskök. Detta kommer att innebära att fler individer kommer att få tillgång till närlagd mat.

Äldrenämnden har fattat beslut om att vårdboende kommer att finnas med inriktning för demenssjuka och för somatiskt sjuka. Omställningen när framförallt ålderdomshemsplatserna omvandlas till demensplatser kan ses som en del av utbyggnaden.

I samband med den varma sommaren har ett flertal boenden haft problem med hög värme och dålig luft i lokalerna. Från förvaltningen kommer man att vidta åtgärder för att förhindra detta inför kommande väderförändringar.

Under året har även en del boenden och avdelningar ställts om till demensenheter. Detta har inneburit större förändringar i lokalerna för att anpassa för målgruppen.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Typ av lokal Belopp tkr	Yta per plats	Lokalkostnad per plats	Nyttjande grad
Vårdbostäder	71	19	Max 95%

Kommentarer

Avtalen utgår från 95 % nyttjande grad.

Lokalprojekt 2018

Kommentarer

Inga färdigställda projekt under 2018. Vallastadens vårdboende pågår och beräknas öppnas under våren 2019.

Nyckeltalsredovisning – Egna lokaler jämfört med andra kommuner

Kommentar

Idag finns inte nationella jämförelsetal gällande yta och kostnad per plats.

Delårsrapport

per den 31 augusti 2018

Omsorgsnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Indikatorer	6
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	9
Styrande dokument	10
Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ..	12
Uppföljning av intern kontroll	12
Ekonomi.....	13
Driftsammandrag	13
Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen	16
Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler	16
Lokalprojekt 2018.....	16

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Övergripande verksamhet

Digitaliseringen omfattar hela sociala sektorn med stöd av e-hälsostategin 2017-2022 samt respektive nämnds e-hälsoplan 2018-2019. Arbetet med nämndens testbäddar har fördröjts och startar kvartal 4 2018. De utvecklingsinsatser som pågår är etablering av journalsystemet Treserva inom Individ och familjeomsorg, öppenvård. Arbetet inkluderar ökad följsamhet till dataskyddsförordningen. Ungdomsmottagningens målgrupper kan kontakta Råd och stöd via en Chat-funktion med start kvartal 3 2018, syfte är att öka tillgängligheten för ungdomar i utsatta områden.

Som en del i arbetet med att öka den personcentrerade vården planeras ett införande av Individens behov i centrum med start hösten 2018, insatsen ska slutföras 2019. Samtliga områden följer planen.

Flera av nämndernas målgrupper löper en ökad risk för digitalt utanförskap, i nämndens e-hälsoplan beskrivs en insats med syfte att möta den utmaningen, konceptet IT-guider innebär att nysvenska ungdomar agerar guider inom IT för främst seniorer. Syftet med verksamheten är integration och ökad delaktighet av nysvenska ungdomar i samhälle och arbetsliv, samtidigt ökar det seniorers delaktighet på Internet. Fördelen är att öka den digitala delaktigheten och skapa mångkulturella mötesplatser. IT-guide konceptet etablerades under våren 2018.

I omsorgsnämndens lokalförslagsplan finns en utbyggnad av ett flertal boenden med särskild service. Flera av dessa är tyvärr försenade och köer finns. Personer som väntar på boende har dock andra insatser eller en extern placering i avvaktan på att utbyggnaden blir klar. Ett par boenden har försenats bland annat på grund av överklaganden och de rättsliga processerna som följer på det.

Då flera verksamheter inom området ensamkommande barn planeras att avvecklas under 2018 p.g.a. ett minskat mottagande och en åldrande målgrupp pågår ett arbete att se över samtliga lokaler för uppsägning eller för omställning till boende med särskild service.

Individ och familjeomsorg samt Socialpsykiatri

Under 2017 beslutade Migrationsverket om ett nytt ersättningssystem vilket bygger på anvisade barns ålder istället för antalet boendeplatser som kommunen tillhandahåller. Leanlink Råd och stöd har sedan 2017-07-01 ett verksamhetsuppdrag som omfattar nästan allt mottagande såsom Hvb-hem, stödboende, boendestöd och ett stödcentrum. Antalet ensamkommande barn och ungdomar har under året successivt minskat och uppdraget kräver stor flexibilitet för att kunna möta behovet av kontinuerlig omställning utifrån antalet ungdomar och behovet av personalstöd.

En översyn av socialtjänstlagen pågår (Dir.2017:39). I direktiven skriver regeringen att utredaren skall "se över möjligheten för kommuner att tillgängliggöra och erbjuda insatser på ett enklare sätt än idag och samtidigt säkerställa en

socialtjänst som är jämlik, jämställd, likvärdig och rättssäker." I april kom ett delbetänkande vars syfte var att fördjupa kunskapen om och möjligheterna med att arbeta förebyggande för att främja strukturell långsiktighet, bidra till hållbarhet och minska behovet av individuella insatser. I augusti flyttades datum för redovisning av uppdraget fram till juni 2020.

Flertalet öppenvårdsverksamheter inom Individ- och familjeomsorg handlades upp under hösten 2017 med avtalsstart vid årsskiftet samt 1 mars 2018. I upphandlingen fick flera nya utförare uppdrag vilket innebar utförarbyten och avveckling av verksamhet för några utförare.

Efterfrågan av familjestödande insatser samt boendestöd har ökat under de senaste åren. Fram till idag har dessa insatser tillgodosetts av upphandlad verksamhet samt genom direktupphandlade särskilda avtal som upprättats av socialförvaltningen. Enligt gällande lagstiftning Lagen om offentlig upphandling (LOU) ska kommunen vara avtalstrogen och använda de utförare som genom upphandling erhållit ett avtal om inga särskilda skäl föreligger. För att möta behoven av familjestödande insatser och boendestöd utan att teckna särskilda avtal beslutades i april att för en del av de medel som tidigare överförts till socialnämnden för tecknande av särskilda avtal istället utlösa optioner hos de utförare som idag har avtal inom berörda områden samt utöka verksamhetsuppdrag till Råd och stöd. I nuläget finns inga köer till familjestödande insatser.

LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade)

En översyn pågår av korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, korttidsvistelse och bostad med särskild service för barn och ungdomar. Syftet är att hitta ett mer effektivt sätt att organisera och leda verksamheterna, samt möta de behov som uppkommer. En fråga att lösa är ansvaret för HSL-insatser för barn och ungdomar med LSS-insatser. Här pågår diskussioner med Regionen när det gäller ansvarsfrågan.

När det gäller personlig assistans finns ett delat ansvar mellan kommunen och FK (Försäkringskassan). Försäkringskassan har blivit alltmer restriktiv i sina bedömningar av personlig assistans, vilket har medfört att flera personer fått avslag. Socialförvaltningen kan utifrån detta se en viss ökning av ansökningar som kommer till kommunen. För personlig

assistans i sin helhet kan man inte se att någon direkt ökning har skett under året. Även om nya personer kommer till finns ett visst flöde då insatser också avslutas pga. att personer flyttar eller avlider.

Ett utvecklingsarbete avseende personlig assistans har genomförts på förvaltningen. Nya rutiner trädde i kraft 2018-09-01. I korthet innebär det att det nu finns ett enhetligt ersättningsystem för samtliga utförare av personlig assistans. De avtal som tidigare har funnits med varje utförare har ersatts av en information från kommunen om vilka regler som gäller, och vilka underlag som behöver skickas in tillsammans med fakturan.

En upphandling har gjorts av det yttersta ansvaret för den personliga assistansen. Upphandlingen avbröts dock pga. av bristande konkurrens. Arbete pågår nu med en direktupphandling. Uppdraget bedöms vara så litet att det ryms inom gränsen för vad som är möjligt att direktupphandla.

Det finns behov av nya platser i bostad med särskild service. Utöver den redovisade kön har också socialförvaltningen ett antal ansökningar om bostad med särskild service som ännu inte är utredda. Det bedöms troligt att flertalet av de personer som har ansökt också har rätt till insatsen bostad med särskild service. En liknande situation med outredda ansökningar finns för daglig verksamhet.

Omsorgs- och äldreförvaltningen har tillsammans med Socialförvaltningen tagit fram en ny rutin för bostad med särskild service enl. LSS och SoL. Rutinen har tagits fram för att stärka struktur och arbetsordning avseende erbjudande och inflyttning i bostad med särskild service. Syftet är också att rutinen ska motverka att platser står tomma under lång tid. Ett mer effektivt flöde kommer också kunna bidra till att flera personer med beslut om insatsen kan erbjudas bostad med särskild service inom 6 månader från det att beslut om insatsen fattats. Det är inte ovanligt att personer som erbjuds bostad med särskild service tackar nej, och då medför det också att det kan ta längre tid än 6 månader från erbjudande till inflytt.

Byggnation kommer inom kort att påbörjas för två gruppboendestäder som är planerade sedan tidigare. Det är två gruppboendestäder med lantligt läge, den ena i Västerlösa och den andra på Tinneröområdet (Alorp). Till båda gruppboendestäderna finns en planering för vilka personer som ska erbjudas plats. Främst är det personer som f.n. bor på externa platser.

Det finns 10 personer i kö till gruppboendestad. 7 lediga platser. 5 personer har fått erbjudande om minst ett boende, men tackat nej. Anledningen till att man tackar nej till erbjudet boende varierar mycket. 5 personer har väntat mer än 6 mån. Ett flertal personer som väntar på gruppboendestad finns på externa placeringar. Övriga personer som väntar på boende har eller har erbjudits andra insatser.

Till serviceboendestad finns tre personer i kö. Samtliga har blivit erbjudna boende. Fyra lediga platser finns.

Antalet externt placerade personer inom LSS-området uppgår till 15.

Den sammantagna bedömningen över måluppfyllelsen är att en positiv utveckling sker och att målen därför delvis förväntas uppnås.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Övergripande verksamhet

I linje med nämndens e-hälsoplan 2018-2019 pågår Projektet ”Tillgång till journalsystem (Treserva) inom Individ och familjeomsorg”, arbetet är nu genomfört inom Leanlink verksamhet, Råd och stöd. Det innebär att en sammanhållen digital informationsförsörjning sker från myndighet till verksamheten. Arbetet stärker rättssäkerheten och effektiviserar hanteringen av ärenden för aktörerna. Under september och oktober kommer också de privata utförare av att omfattas av det nya arbetssättet och funktionerna i Treserva. Projektet avslutas den 30 november 2018.

Omsorgs och äldreförvaltningen utreder och planerar införande av wifi. Pilotprojekt pågår på tre gruppboendestäder.

Individ och familjeomsorg och Socialpsykiatri

I budget för 2018 finns medel avsatta för två nya verksamheter, samordnade insatser med utbildningsförvaltningen för familjer med komplex problematik samt stöd till biologiska föräldrar med familjehemsplacerade barn. För dessa verksamheter pågår planering. Då verksamheterna innebär samverkan mellan förvaltningar krävs ett visst för och förankringsarbete varför startdatum är senarelagt.

Från 1 september påbörjas en samverkan mellan skola och socialtjänst som riktar sig till de barn och familjer som behöver samordning av insatser för flera av familjemedlemmarna. Verksamheten är en utveckling av det sociala investeringsprojektet "Familjelotsen" som avslutades under 2017.

I juni antogs en förvaltningsövergripande handlingsplan avseende våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. I budget för 2018 finns även medel avsatta för att utveckla arbetet med att nå och stödja utsatta kvinnor och barn. Under året planeras Råd och stöd erhålla ett utökat uppdrag att följa upp samtliga personer/familjer som placeras i ett akutboende utifrån en våldssituation. Teamet ska arbeta praktiskt vägledande och stödjande för kvinnor och barn i uppbrottsprocessen för att möjliggöra för kvinnan att fatta adekvata beslut kring sin situation.

LSS området

Under 2017 startade FoU-projektet LSS-innovation, där tre gruppboendestäder deltar. Projektet har fokuserat på olika aspekter, exempelvis inflytande, kommunikation och strukturell styrning. Syftet med projektet är att hitta möjligheter och nya arbetssätt som kan leda till förbättringar i vardagen för de boende, men också förbättringar i kommunikationen mellan verksamheten och anhöriga/gode män. Projektet har varit framgångsrikt, och planering finns att fortsätta arbetet under året, och involvera flera enheter.

Utbyggnad av nya bostäder pågår. Planering av verksamhet i två ny gruppboendestäder pågår. Planerad start 2019-05-01 för gruppboendestad i Västerlösa och preliminär start slutet av 2019 för gruppboendestad på Tinneröområdet, Alorp. I huvudsak kommer platser att erbjudas till personer som i dagsläget finns på externa platser.

Omsorgs- och äldreförvaltningen har tillsammans med Socialförvaltningen tagit fram en rutin för bostäder med särskild service. Det är en rutin som omfattar hela processen från erbjudande till att personen flyttar in. Syftet är att få ett bättre flöde, ökad tydlighet i vem som ansvarar för olika delar, samt att minska väntetider och minska tiden som det finns lediga platser i gruppboendestäder och servicebostäder.

Indikatorer

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

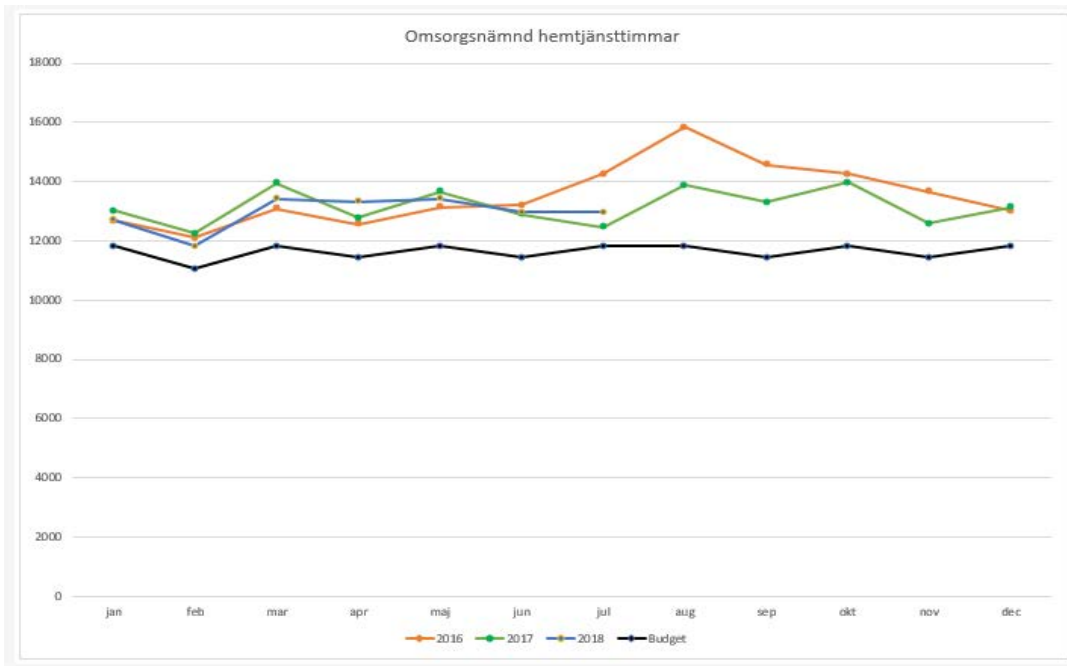
Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug. *	Målvärde	Prognos
Invånare 0-64 år som var beviljade hemtjänst, antal. Genomsnittligt antal timmar per månad och brukare.	267 50,7	263 50,0	273 48,2	267 50,7	267
Antal hemtjänsttimmar 0-64 år totalt	162 373	157 987	90 679	162 000	158 000
Män	56 234	54 723	28 836		
Kvinnor	106 138	103 264	61 843		
Insatser enligt LSS/SFB, kronor per invånare. Källa: Kolada	4 696	4 881			
Insatser enligt IFO per invånare. Källa: Kolada. Kostnad per invånare	5 260	5 469			
Insatser för funktionshindrade barn och vuxna <i>Personlig assistans, antal individer</i>	73	85	82	**	83
<i>Totalt antal timmar LSS</i>	151 300	182 750	106 500		186 500
Verkställighetstid i antal dagar från beslut till insats avseende boende enl. LSS § 9.9,	346	162 medel (median 93)			
Sysselsättning kopplad till ordinarie arbetsmarknad (LSS) <i>Personer med utvecklingsstörning som erhåller ngn form av anställning</i>	2	0	1	>0	2-3
Sysselsättning kopplad till ordinarie arbetsmarknad (LSS/Sol) <i>Personer i arbetsinriktad verksamhet</i>	214	245	-	**	-
<i>Personer som erhåller ngn form av anställning</i>	17	19	7	>19	<19
Avvikelse mot referenskostnad % LSS	-7,9%	-6,6%			
Avvikelse mot referenskostnad % IFO	10%	9,4%			
Lokaler**					
Grupp/servicebostäder <i>Yta per plats*</i>	79	79	79	**Bör revideras	79
<i>Lokalkostnad per plats*</i>	25 000	26 000	26000		26000

Kommentar

*Hemtjänsten samt insatser för funktionshindrade barn och vuxna avser utfall tom juli månad. Statistikuttaget har andra definitioner varför skillnader delvis kan förklaras av tekniska faktorer.

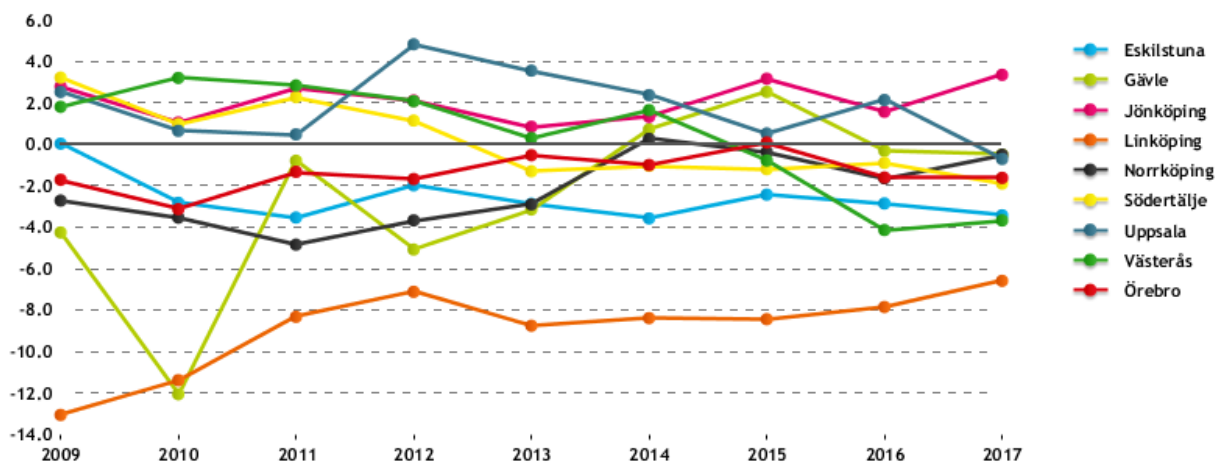
**Förändrade rutiner för registrering och statistik uttag ger en viss osäkerhet i jämförbarheten i uppgifterna varför målvärdena inte är aktuella.

Diagram hemtjänsttimmar

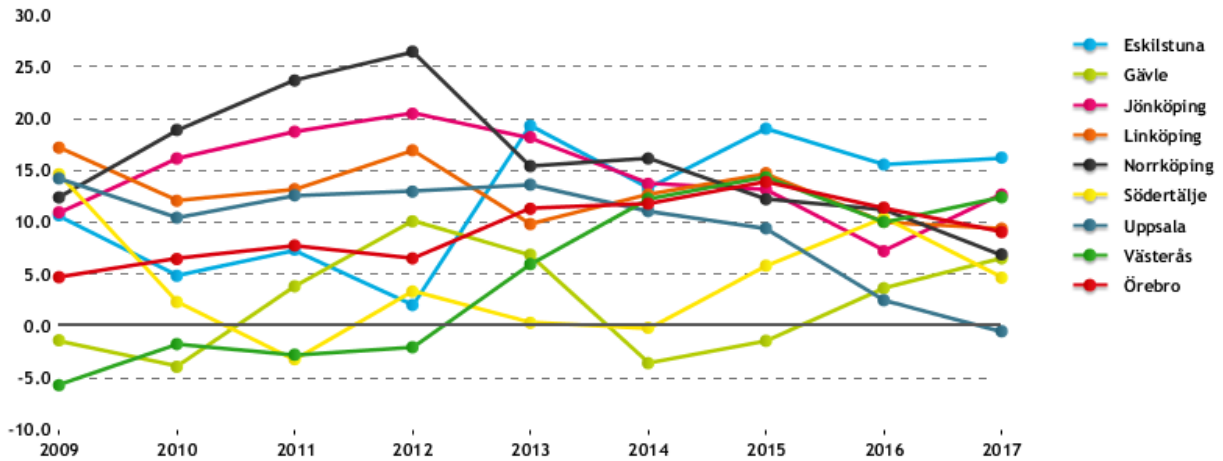
Kommentar: För 2018 visar diagrammet antal hemtjänsttimmar till och med juli månad. Hemtjänsttimmarerna försätter att ligger högre än budgeterade värden. Antalet individer har ökat med från i genomsnitt 267 till 273 (2016-2018) personer med tid per månad.

Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) (Värde)

Kommentar: Standardkostnaden för LSS-verksamheterna är den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet. I en jämförelse mellan den redovisade kostnaden för LSS-verksamheterna och standardkostnaden ligger Linköping 6,6 % under standardkostnaden vilket är lite mindre än 2016.

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) (Värde)

Kommentar: Standardkostnaden för individ- och familjeomsorg är den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet. I en jämförelse mellan den redovisade kostnaden och standardkostnaden ligger Linköping 2017 9,4 % över standardkostnaden. Området individ- och familjeomsorg omfattar förutom omsorgsnämndens individ- och familjeomsorg även socialnämndens individ- och familjeomsorg inklusive försörjningsstöd.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse
I Linköping ska fler människor nå egen försörjning	Linköpingsborna i omsorgsnämndens insatser ska erhålla en utveckling till sin bästa förmåga	
En kommun med ett växande näringsliv		
En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor		
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	Linköpingsborna som får del av omsorgsnämndens insatser skall få god kvalitet	
En ekologiskt hållbar kommun		
Fler bostäder för en växande kommun	Väljärden ska finnas när linköpingsborna behöver den	
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet	Barn och ungdomar i Linköping ska ha goda uppväxtvillkor, oavsett var man växer upp eller vilka föräldrar man har	
En kreativ kommun		
En kommun med bra arbetsvillkor		
En ekonomiskt hållbar kommun		
En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt		

Nämndens analys och bedömning

I bilagan verksamhetsplan 2018 redovisas indikatorerna och arbetet med aktiviteterna ytterligare.

Mål 1 Linköpingsborna i omsorgsnämndens insatser ska erhålla en utveckling till sin bästa förmåga

Utifrån de indikatorer som finns nås ej målen. Det innebär att det inte är fler individer som erhåller arbetsinriktat stöd eller någon form av arbete eller som flyttar till eget boende. Indikatorerna är dock inte tillräckligt bra på att mäta målet då en del mått är svåra att fånga och förklaringar kan finnas som visar att måttet inte mäter mot målet.

Mål 2 Linköpingsborna som får del av omsorgsnämndens insatser skall få god kvalitet

Målet kommer delvis uppnås. Det pågår ett antal aktiviteter avseende brukares delaktighet och modell för kvalitativa uppföljningar kommer redovisas. När det gäller komptensförsörjningsplanen kommer den ej bli klar 2018. Kommunen deltar inte heller i några nationella brukarundersökningar inom berörda områden under året.

Mål 3 Vården ska finnas när linköpingsborna behöver den

Målet är delvis uppnått. Det finns verksamheter som ej kan erbjuda stöd inom 10 dagar och 5 personer har ej erbjudits bostad inom 6 månader. Individerna har dock insatser i väntan på erbjudande. Arbete pågår med att förbättra möjlighet till kontakt och ett antal boenden öppnar varför det är sannolikt erbjudande om boende kommer ges.

Mål 4 Barn och ungdomar i Linköping ska ha goda uppväxtvillkor, oavsett var man växer upp eller vilka föräldrar man har

Målet bedöms delvis uppnå utifrån de indikatorer som finns:

- uppsökande och förebyggande insatser, rådgivning och stöd finns tillgänglig nära invånarna i olika stadsdelar och kommunalar.
- Samverkan med olika aktörer och boende i närområdet för att skapa jämlika levnadsvillkor. Ett projekt ska startas och ett avslutas under året
- Samverkansprojekt genomförs med andra nämnder, myndigheter och civilsamhället med målsättningen att tidigt erbjuda och samordna stöd.

Aktiviteter genomförs och nya utvecklingsarbeten pågår för att nå målet.

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Omsorgs- och äldreförvaltningen arbetar f n med att utveckla upphandlingsprocessen i samverkan med Upphandlingscenter. Målsättningen med arbetet är att förvaltningens upphandlingar på ett effektivt sätt ska ge en god affär med hänsyn till kvalitet, totalkostnad, miljö, sociala hänsyn och innovation.

En del förändringar som rör sociala hänsyn, miljöhänsyn och arbetsrättsliga villkor trädde i kraft 2017-01-01. Förändringarna i LOU (lagen om offentlig upphandling) utgår från EU:s tvingande regler. Inom ramen för översyn av upphandlingsprocessen får närmare analys göras i vilka avseenden ökade krav inom dessa områden kan vara tillämpliga i kommande upphandlingar.

Som en del av översynen kommer man också att titta på möjligheten att införa kvalitets- och belöningsincitament, vilket omsorgskontoret har ett särskilt uppdrag omkring.

Digital agenda

Nämndernas testbäddar utgör en viktig faktor i arbetet med att identifiera behov och krav. Hösten 2018 kommer ett upphandlingsarbete att starta. Nya resurser tillförs hösten 2018 och arbetet i testbäddarna kommer att formaliseras mellan parterna med syfte att öka takten i arbetet. Metod och angreppssätt i testbäddarna består av att identifiera behov och krav samt omsätta dessa med så kallade brukarscenarion och visualisera arbetsprocesser, dessa kommer att utgöra grund för funktionsbeskrivningarna som stöd för upphandlingen.

Ett viktigt syfte med funktionsbeskrivningarna är att dra nytta av marknaden inom sensorteknik och artificiell intelligens (AI). Utvecklingen går extremt snabbt inom AI och vår bedömning är att kunskapen om hur våra behov och funktionsbeskrivningar kan lösas finns hos dessa leverantörer. Ett mål är att utan dröjsmål kunna uppmärksamma behov hos en brukare, det stärker både integritet och trygghet hos den enskilde.

Informationssäkerhetspolicy

Arbetet med att säkerställa följsamhet till dataskyddsförordningen är en del av kommunens informationssäkerhetsarbete. Kommunens jurister har under våren 2018 framställt så kallade Personuppgiftsbiträdesavtal för nämndernas utförare, dessa ska reglera behandlingen av personuppgifter. Effektivisering av dessa sker under hösten 2018.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Personal- och kompetensförsörjning är en stor utmaning för att kunna genomföra uppdrag inom omsorgsnämndens ansvarsområde. I dag är det svårt att rekrytera socionomer, undersköterskor och sjuksköterskor till verksamheterna. Behovet av personal kommer att öka utifrån den demografiska utvecklingen. Kraven på personalens kompetens kommer också öka då de insatser som utförs kring den enskilde blir mer komplexa och mer vård och stöd skall ges i den enskil-

des hem. Nya arbetssätt och teknikstöd behöver därför utvecklas för att möta behoven och i vissa delar även ersätta arbetskraft. I dag står kommunen för kompetensutveckling inom olika områden, detta behöver utvecklas och anpassas utifrån nya arbetssätt och tekniska lösningar. Kommunen deltar i flera olika projekt för att underlätta framtida personalförsörjning. Kommunen behöver vara offensiva inom detta område och vara aktiv i extern finansiering samt driva olika projekt inom området för att hitta metoder och arbetssätt för att möta framtiden. Ett exempel är att med teknikstöd öka tillsynen samtidigt som personalinsatserna kan vara på samma nivå eller minskas.

Lokaler

I Omsorgsnämnden lokalförsörjningsplan beskrivs behovet av bostäder med särskild service fram till och med år 2028. Lokalförsörjningsplanen bygger på kända behov och den demografiska utvecklingen. Sammantaget bedöms ytterligare ca 130 nya bostäder med särskild service behöva tillskapas fram till och med år 2028. Av dessa är 45 finansierade inom ram.

Etablering

Linköpings kommun har de senaste åren tagit emot många ensamkommande asylsökande barn och ungdomar samt ett stort antal kommunanvisade personer med uppehållstillstånd.

Omsorgsnämnden har tillsammans med bildningsnämnden och socialnämnden ett gemensamt uppdrag att redovisa åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar och nyblivna unga vuxna. Tillsammans med bland annat skolan och civilsamhället behöver insatserna fortsätta utvecklas med sikte på fullföljd skolgång och egenförsörjning. Utbildning och möjlighet att avsluta gymnasieutbildning är en av de viktigaste förutsättningarna för ungdomarnas etablering. Olika insatser för att underlätta etableringen sker även från andra kommunala nämnder t.ex. genom feriearbete, praktikplatser, samhällsorienteringskurser samt stöd till olika föreningar.

Digitalisering

Linköpings kommuns styrande dokument pekar tydligt ut riktningen - digitalt först. Inom socialtjänstens tre nämnder har arbetet startat och det finns en tydlig ambitionsnivå.

För att göra rätt saker har ett utvecklingsarbete bedrivits tillsammans med Leanlinks affärsområdeschefer under våren 2018, dessa omfattar följande områden:

- Inom hälso- och sjukvård startar en pilotverksamhet för mobilt arbetssätt inom hemsjukvården samt i särskilt boende, målgruppen är legitimerad personal. Målsättningen är att journalinformation och dokumentation kan ske vid mötet med patienten. Bedömningen är att det mobila arbetssättet kan leda till en bättre arbetsmiljö och mer tid för patienterna. Arbetssättet kommer att utvärderas under hösten 2018.
- Omsorgs och äldreförvaltningen utreder och planerar införande av wifi. Pilotprojekt pågår på tre gruppboendestäder.

Sammanhållen kommun

I flera av Linköpings stadsdelar är arbetslösheten stor, hälsan sämre och barn och ungdomars uppväxtvillkor och skolgång är olika. För att motverka segregation behövs flera olika insatser. Omsorgsnämnden har bland annat förstärkt och utvecklat det uppsökande och förebyggande arbetet genom ett förändrat fältuppdrag, förstärkt det brottsförebyggande arbetet, ökat föräldrastödjande insatser genom fler föräldraprogram samt inrättat ytterligare en familjecentral i Tannefors.

Ett utvecklingsinriktat verksamhetsuppdrag avseende socialt områdesarbete har tilldelats Leanlink, Råd och stöd. Uppdraget innebär att delar av socialtjänstens resurser flyttats ut till Berga och Lambohov. Syftet är att skapa större närhet till boende och brukare, skapa bättre förutsättningar för samarbete med andra aktörer i området samt utveckla det förebyggande och stödjande arbetet. Det sociala områdesarbetet innebär en förändring av socialarbetarrollen och utveckling av nya arbetsmetoder. Arbetet följs upp i samverkan med FoU-centrum.

Levnadsvillkor mellan barn och ungdomar i olika delar av kommunen och med olika bakgrund skiljer sig i allt för hög grad. En nämndövergripande samverkan behövs för att kommunens insatser ska kunna samordnas och sträva i samma riktning. Nämnder inom skola och socialtjänst behöver samverka och gemensamt vidareutveckla metoder när det gäller insatser för barn och elever som är särskilt utsatta. Under 2018 har ett arbete pågått för att utveckla ett tvärkompetent team (skola/socialtjänst) där särskilt samordnat stöd ska riktas till familjer med komplex problematik med målsättningen att barnen ska erhålla godkända betyg. Samverkan behöver förstärkas med Region Östergötland.

Nämnds specifika

Att genomföra en översyn av bostäder med särskild service enligt LSS.

I syfte att få en effektiv process från beslut till erbjudande och verkställighet pågår en översyn avseende beläggning, och kö, samt relationen mellan externa placeringar och lediga platser.

Under året har riktlinjer för bostad med särskild service enligt § 9 LSS tagits fram. Syftet är att effektivisera och tydliggöra boendeprocessen, från beslut om insatsen till inflyttning. Arbetet har genomförts tillsammans med Socialförvaltningen, samt med stöd av kommunens juridikfunktion.

Att ta fram indikatorer som mäter tid från ansökan till erbjuden inflyttning i särskilt boende.

I syfte att minska tiden mellan ansökan och verkställighet av beslut om bostad med särskild service pågår en processkartläggning. Här görs en beskrivning av processen samt vilka indikatorer som påverkar tiden. Indikatorer som ingår är handläggningstid, antal personer som tackar nej till erbjudande om boende samt tid till insatsen är verkställd. Arbetet görs tillsammans med Socialförvaltningen. Även här har kommunens juridikfunktion varit involverad.

Att ta fram struktur och metoder för brukarundersökningar för omsorgsnämndens målgrupper.

Omsorgsnämndens målgrupper har olika förutsättningar att medverka i traditionella undersökningar varför metoder som fångar den upplevda kvaliteten i omsorgen behöver utvecklas. Nationella modeller finns och kommer att tillämpas under 2019.

Att redovisa åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar.

Gemensamt uppdrag med barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och socialnämnden. Omsorgskontoret kommer tillsammans med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen att ta fram förslag på olika åtgärder som kan främja ensamkommande ungdomars etablering i det svenska samhället. Samråd kommer även att ske med föreningslivet.

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Under våren 2018 har ett antal uppföljningar utförts. De allra flest visar på god följsamhet till avtal. Vid brister/avvikelser begärs det alltid in en åtgärdsplan, som sedan följs upp.

Vid nämnd i december kommer en sammanfattning och analys av genomförda uppföljningar att redovisas. Redovisningen kommer även att ta upp utvecklingsområden

Uppföljning av intern kontroll

Enligt antagen internkontrollplan för 2018 ska följande områden följas upp:

- Uppstart och implementering av det sociala områdesarbetet i Berga och Lambohov.
- Omställningen och implementeringen av mottagandet för ensamkommande barn och unga.
- Ekonomisk uppföljning av fakturor gällande vissa punkter

Under våren skedde en uppföljning av det sociala områdesarbetet. Leanlink Råd och stöds båda gruppleddare för det sociala områdesarbetet i Berga och Lambohov närvarade vid kontrollen som hölls på plats i lokalerna i Lambohov.

Det har skett viss avvikelse från uppdraget då man funnit det svårt att bedriva ett innovativt arbetssätt med ett holistiskt perspektiv, samtidigt som det befintliga arbetet ska fortgå. Bland annat har verksamheten valt att inte hantera samtliga av de ärenden som är boende i områdena utan lämnat de mest omfattande till annan central verksamhet.

Under september månad är internkontrollbesök planerade på ett HvB-hem, ett stödboende och på Orbis stödcenrum för att följa upp uppdraget att ansvara för omställningen och implementeringen av mottagandet för ensamkommande barn och unga.

Arbetet utifrån internkontrollplanen pågår enligt plan.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Övergripande verksamhet	7 758	8 689	931	1 801
Individ- och familjeomsorg	109 031	106 211	-2 820	7 796
Socialpsykiatri	146 565	139 082	-7 483	946
Insatser för personer med utvecklingsstörning	339 795	302 536	-37 259	-23 878
Funktionshindrade barn- och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)	49 316	52 088	2 772	1 477
Funktionshindrade barn-och vuxna (LSS-insatser)	41 908	38 305	-3 603	5 577
Hemtjänst 0-64 år	33 481	42 521	9 040	9 603
Summa	727 854	689 432	38 422	3 322

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Övergripande verksamhet	14 339	14 339	0	11 531
Individ- och familjeomsorg	169 241	175 241	6 000	166 043
Socialpsykiatri	219 266	221 266	2 000	205 551
Insatser för personer med utvecklingsstörning	487 875	473 875	-14 000	469 504
Funktionshindrade barn- och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)	76 190	76 190	0	69 298
Funktionshindrade barn-och vuxna (LSS-insatser)	71 227	71 227	0	71 156
Hemtjänst 0-64 år	58 626	64 626	6 000	59 718
Summa	1 096 764	1 096 764	0	1 052 801
<i>varav kostnader</i>	<i>1 232 536</i>	<i>1 229 536</i>	<i>-3 000</i>	<i>1 256 562</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>135 772</i>	<i>132 772</i>	<i>3 000</i>	<i>203 761</i>

Analys och kommentar

Resultatet tom augusti månad visar ett överskott på 3,3 miljoner kronor. Förra årets resultat vid samma tidpunkt var ett underskott på 1,0 miljoner kronor.

Inom de olika verksamhetsområdena varierar prognosticerat resultat där den största budgetavvikelsen är inom området insatser för personer med utvecklingsstörning

Sammantaget är bedömningen för året ett nollresultat.

Individ- och familjeomsorg

Inom IFO prognosticeras ett överskott på 6 miljoner kronor. Den främsta orsaken till detta är att ny verksamhet kräver lång planeringstid och uppstart därför ej varit möjlig vid budgetårets ingång. Det pågår planering för att förstärka arbetet med hedersrelaterat våld och våld i nära relationer där start beräknas sista kvartalet 2018. Inom flera verksamheter, främst inom förebyggande arbete och första linjen, finns även svårigheter med kompetensförsörjning varför flera tjänster har varit och förväntas vara vakanta under perioder av året.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin redovisade ett stort överskott i bokslut 2017. Prognosen för året visar på ett fortsatt överskott där den främsta anledningen är att planerad utbyggnad försenats. Detta påverkar kostnaden för externa placeringar men dock inte i samma omfattning.

Insatser för personer med utvecklingsstörning

Inom detta område redovisades ett underskott med 17 miljoner kronor i förra årets bokslut, årets underskott beräknas till 14 miljoner. Daglig verksamhet har tidigare visat underskott men har till detta år tillförts medel motsvarande tidigare års underskott. Dock finns en osäkerhet i hur många individer som är i behov av daglig verksamhet då det på socialförvaltningen finns outredda ansökningar. En ökning av antalet personer inom daglig verksamhet behöver nödvändigtvis inte medföra ökade kostnader då kostnaderna är beroende av individernas nivåindelning samt närvaro. Stora kostnader finns för externa placeringar. Det är personer som har mycket omfattande och komplexa behov. Antalet externa placeringar har inte ökat, men kostnaden för vissa placeringar är mycket stor. Totalt sett ser kostnaden för externa placeringar ut att minska något jämfört med tidigare år.

Funktionshindrade barn och vuxna (personlig assistans enligt SFB)

Kostnaderna för personlig assistans enl. SFB har under de senaste åren minskat. Här ersätter kommunen de 20 första timmarna. Eftersom FK (försäkringskassan) blivit mer restriktiv i sin bedömning har det inneburit en minskning av antalet personer som får personlig assistans enl. SFB. Prognosen för året ligger på ungefär samma nivå som kostnaderna förra året. Detta är dock väldigt osäkert hur utvecklingen kommer bli framöver inom detta område.

Funktionshindrade barn och vuxna (LSS-insatser)

Bedömningen för året är att antalet beviljade timmar för personlig assistans enl. LSS kommer öka pga. att FK har blivit mer restriktiva i sin bedömning av personlig assistans enl. SFB. Det är heller inte ovanligt att det finns en viss "efter-släpning" av faktureringen av personlig assistans. Prognosen för året är utifrån ovanstående faktorer är därför osäker.

Hemtjänst

Under 2018 ser antalet hemtjänststimmar ut att minska jmf med tidigare år. I budget 2018 har medel tillförts motsvarande 2017 års nivå. Prognosticerat överskott beräknas till 6 miljoner kronor.

Resultaträkning, tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Intäkter	93 458	132 853	-39 395	4 944
Kostnader	-821 241	-822 213	972	-1 623
Planenliga avskrivningar	-58	-58	0	0
Verksamhetens nettokostnad	-727 841	-689 418	-38 423	3 321
Finansnetto	-13	-14	1	1
Resultat före kommunbidrag	-727 854	-689 432	-38 422	3 322
Kommunbidrag	731 176	688 435	42 741	0
Periodens resultat exkl. kommunal verksamhet	3 322	-997	4 319	3 322
Nämndens verksamhet	0	0	0	0
Periodens resultat	3 322	-997	4 319	3 322

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Resultaträkning, tkr	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Intäkter	135 772	132 772	3 000	203 761
Kostnader	-1 232 427	-1 229 427	-3 000	-1 256 453
Planenliga avskrivningar	-88	-88	0	-88
Summa nettokostnad	-1 096 743	-1 096 743	0	-1 052 780
Finansnetto	-21	-21	0	-21
Resultat före kommunbidrag	-1 096 764	-1 096 764	0	-1 052 801
Kommunbidrag	1 096 764	1 096 764	0	1 049 823
Årets resultat exkl. kommunal verksamhet	0	0	0	-2 978
Nämndens verksamhet	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	-2 978

Externa intäkter

(redovisas nedan för både nämnd och intäktsfinansierad verksamhet)

Den 31 augusti

Nämnd 65 057 tkr

Intäktsfinansierad verksamhet

Summa 65 057 tkr

Prognos

Nämnd 90 272 tkr

Intäktsfinansierad verksamhet

Summa 90 272 tkr

Avskrivningar

(redovisas nedan för både nämnd och intäktsfinansierad verksamhet)

Den 31 augusti

Nämnd 58 tkr

Intäktsfinansierad verksamhet

Summa 58 tkr

Prognos

Nämnd 88 tkr

Intäktsfinansierad verksamhet

Summa 88 tkr

Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen

I Omsorgsnämnden lokalförsörjningsplan beskrivs behovet av bostäder med särskild service fram till och med år 2028. Lokalförsörjningsplanen bygger på kända behov och den demografiska utvecklingen. Sammantaget bedöms ytterligare ca 130 nya bostäder med särskild service behöva tillskapas fram till och med år 2028. Av dessa är 45 finansierade inom ram.

I lokalförsörjningsplanen framgick det att kommande projekt inte kommer att tillgodose behovet.

För att lyckas att tillgodose behovet och få ned kön har man från förvaltningens sida gjort en del åtgärder. Man har intensifierat diskussionerna med anställda på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i Linköping för att diskutera förvaltningens behov och exploatering inom nya områden och möten med Lejonfastigheter för utveckling och omställning av fastigheter. Man har inom förvaltningen inventerat och analyserat de lokaler vi förhyr idag för att se om några lokaler kan ställas om och användas till den målgrupp där aktuellt behov är störst.

Resultatet av åtgärderna har och kommer att leda till att få fram fler platser. Omställningar mellan målgrupper inom förvaltningen diskuteras samt att lokaler som idag inte nyttjas på grund av avvecklade verksamheter kommer att nyttjas av andra målgrupper. Förvaltningens mål är att inga lokaler eller lägenheter ska stå oanvända.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Typ av lokal Belopp tkr	Yta per plats	Lokalkostnad per plats	Nyttjande grad
Grupp- & servicebostäder	79	26	>95%

Lokalprojekt 2018

Kommentarer

Inga projekt färdigställa under 2018. Bygget av gruppbofastad i Västerlösa påbörjades under september månad och väntas bli färdigt maj 2019. Eventuellt kommer två till projekt att påbörjas under 2018.

Nyckeltalsredovisning – Egna lokaler jämfört med andra kommuner

Kommentar

Idag finns inte nationella jämförelsetal gällande yta och kostnad per plats.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Barn- och ungdomsnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	5
Basuppdrag	5
Utmaningar	5
Indikatorer	7
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	9
Nämndens mål	9
Styrande dokument	14
Strategiska utvecklingsuppdrag	15
Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ..	22
Uppföljning av intern kontroll	24
Ekonomi.....	25
Driftsammandrag	25
Investeringar	27
Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen	28

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

För att nå framgång är det viktigt att det finns en gemensam syn i hela verksamheten på de viktiga prioriteringarna och att fokus är på de frågor för vilka det finns evidens i vetenskap samt beprövad erfarenhet. Nämnden har därför ett fåtal kommunicerbara mål som är kända i hela verksamheten. Målen är desamma för alla nämndens verksamheter. Målen är:

- Maximalt lärande
- Likvärdiga möjligheter
- Lust och engagemang

Till målen har nämnden kopplat ett antal indikatorer som kan följas över tid på både kommun- och enhetsnivå. De statliga målen och majoritetens samverkansprogram har legat till grund för framtagande av mål, indikatorer och aktiviteter.

Barngruppernas storlek har generellt minskat på förskolor i Linköpings kommun. Skolchefen har i uppdrag att säkerställa att Linköpings kommunala förskolor organiserar och utvecklar arbetssätt som möjliggör att i högre utsträckning arbeta med att dela in barn i fler och mindre grupperingar under större del av dagen och över tid. Från och med februari 2018 erbjuds alla barn som har föräldraledighetsplats, arbetslöshetsplats eller allmän förskoleplats att få vara i förskolan fyra timmar varje dag.

Under året har ett pilotprojekt inletts med Tekniska verken och Kolmården benämnt ”*Bästa världen*”. Syftet är att arbeta med hållbarhet inom miljöområdet. *Bästa världen* syftar också till att ge elever möjligheter att lära på ett lustfyllt vis för att kunna bidra till en mer hållbar värld. I pilotomgången deltar några grupper i årskurs 5 och 8. För årskurs 2 och fritids deltar samtliga skolor. Detta är ett samverkansprojekt som främjar samverkan mellan fritidshem och skola.

Det har gjorts förstärkningar av lärartätheten med hjälp av lågstadiesatsningen. Förstärkningen med annan pedagogisk personal har i första hand lett till ökad personaltäthet som möjliggjort mer anpassningar och individuellt stöd för elever.

Andelen elever i årskurs 3 som har klarat alla delprov i de nationella proven i svenska, svenska som andraspråk har sjunkit något i jämförelse med 2017. Ett bättre resultat finns i matematik och där är det främst pojkar som ökat resultatet. Det är en fortsatt utmaning att både öka andelen som klarar alla delprov samt att öka likvärdigheten mellan skolor och elever.

Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en uppgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 221,6. Meritvärdet är det högsta sedan 2015 då man började beräkna meritvärdet på 17 ämnen. Flickor har fortsatt högre meritvärde jämfört med pojkar. Det är pojkarnas meritvärde som höjts från år 2017.

Det är en ökad spridning av meritvärdet mellan eleverna, det är fler elever med låga betyg och fler elever med höga betyg. Detta är en utveckling under flera års tid.

Behörigheten till yrkesprogram har ökat sedan förra året, den ligger nu på 81,4 %, 2017 var andelen 78,8 %.

Under 2018 har verksamhetsuppföljning utvecklats till att tydligare följa upp och analysera varje elevs resultat för att identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas och vilket stöd skolor behöver i detta arbete. Barn- och ungdomsnämndens indikatorer har blivit väl kända i verksamheten och utifrån dessa utformas förväntade resultat på respektive skola.

I förskolan har en ny ledningsorganisation arbetats fram och beslutats. Den verkställs 1 januari 2019 och har som syfte att:

- Få en hållbar organisation med likvärdiga förutsättningar för chefer inom förskolan
- Ge tydliga roller och uppdrag för ledningsfunktionen inom förskolan
- Ge förbättrad arbetsmiljö för chefer och medarbetare i förskolan.
- Möjliggöra för förskolechef att vara den pedagogiska ledare som krävs för att utveckla förskolornas kvalitet, likvärdighet och att möjliggöra barns maximala lärande.

En ny skolutvecklingsmodell har utarbetats och börjat användas augusti 2018. Den benämns ”Skolutveckling från mitten” och syftar till högre måluppfyllelse genom kollegialt lärande mellan förskolors/skolors ledningsgrupper.

I augusti lanserades begreppen #förvarjebarn/#för varjeelev. Syftet är att hela verksamheten arbetar tillsammans för att varje barn/elev ska lyckas nå gymnasiebehörighet. Såväl förskolans, fritidshemmens som skolans betydelse för att alla barn och elever ska nå gymnasiebehörighet framhålls.

Under året har en vision och strategi för elevhälsoarbetet tagits fram. Vid nämndens sammanträde i september förväntas dessa beslutas. Parallellt med detta tas aktiviteter och stödmaterial fram för att stödja skolor i deras arbete med att utveckla elevhälsoarbetet så att det blir mer främjande och förebyggande. Då det finns bristande likvärdighet mellan skolorna i tillgång till elevhälsans samlade kompetenser kommer statsbidrag för likvärdig skola användas under hösten för att öka tillgången på dessa kompetenser.

Utvecklingsarbete för att säkerställa övergångar mellan verksamheter har genomförts. Samarbete mellan rektorer inom grundskolan och gymnasieskolan har kommit till stånd för att vidareutveckla övergångar och andra gemensamma utvecklingsområden.

Samarbete med andra nämnder för utsatta barn/elever finns men behöver utvecklas.

De flesta av nämndens indikatorer har ett målvärde som innebär 100 % målpuppfyllelse. Målvärden för respektive indikator kvarstår, men till budget 2019 har varje indikator kompletterats med värden för delmål för kommande år.

Antalet barn och elever ökar kraftigt, vilket ställer stora krav på att bemanna förskolor och grundskolor med legitimerad och behörig personal. Verksamheten har som helhet ett stort rekryteringsbehov både utifrån pensionsavgångar, övriga avgångar och ökande barnkullar. Rekryteringen av förskollärare och lärare inom förskola, fritidshem och grundskola behöver prioriteras de kommande åren. På grund av bristen på utbildade förskollärare och lärare krävs extraordinära insatser samt nytänkande på olika nivåer i kommunen. Satsningar med hjälp av statsbidrag har gjorts för att öka andelen lärare med behörighet att undervisa i svenska som andraspråk.

Den positiva avvikelsen för perioden gällande nämndens anslagsdel beror främst på ännu ej genomförda insatser inom nämndens utvecklingsmedel samt på ett överskott gällande resursmedel. För prognosen kvarstår ett överskott på resursmedel samt medel för lokalkostnader.

En positiv avvikelse finns under perioden även för verksamheten och prognosen avser främst förskolan, öppen fritidsverksamhet och ungdoms- och fritidsverksamheten. Den positiva avvikelsen beror främst på svårigheter att rekrytera rätt kompetenser. Ett mindre överskott finns även inom övriga verksamheter, överskottet beror till större delen på tjänster som är vakanta och reservmedel på gemensam verksamhet som till viss del kommer att användas senare under året.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Basuppdrag

Barn- och ungdomsnämndens basuppdrag kommer att förändras i och med årsskiftet 2018-19 då ungdoms- och fritidsverksamhet samt sommaraktiviteter för barn och ungdomar till 16 års ålder övergår till kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.

Ansvar för skolskjutsar överförs i och med årsskiftet 2018-19 från samhällsbyggnadsnämnden till barn- och ungdomsnämnden.

Utmaningar

Nämndens fokus på maximalt lärande i förskola/grundskola förstärker vikten av att följa varje barns/elevs förändrade kunskapsutveckling och utifrån det stimulera varje barn/elev att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

En stor utmaning är att öka måluppfyllelsen för alla barn och elever utifrån deras förutsättningar. För att utvärdera förskolans kvalitet och skapa goda villkor för lärande behöver barns utveckling följas, dokumenteras och analyseras. Verksamheten utvecklar kontinuerligt metoder för detta.

Eleverna i Linköpings skolor har utifrån kommunens socioekonomiska struktur förutsättningar för ett högre kunskapsresultat. Arbete pågår för att med systematik följa upp, analysera och vidta förbättringsåtgärder för att ge barn och elever förutsättning att nå maximalt lärande. Verksamhetsuppföljningar för att följa varje elevs resultat genomförs av områdeschefer två gånger per år och ger nämnden information om verksamhetens utmaningar och behov. Detta tillsammans med en ny skolutvecklingsmodell där skolornas ledningsgrupper förstärks i sitt utvecklingsarbete förväntas leda till bättre analysarbete och justeringar i undervisningen så att kunskapsresultaten ökar.

Segregationen är en stor utmaning för Linköpings kommun både idag och framöver. Levnadsvillkor mellan barn och ungdomar i olika delar av kommunen skiljer sig i alltför hög grad. Detta är en fråga där det behövs en övergripande samverkan i kommunen. I barn- och ungdomsnämndens olika verksamhetsområden behöver arbetssätt och arbetsformer fortsatt utvecklas och implementeras för att alla elever, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha möjlighet att komma så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Förskolan har en viktig roll för barnens utveckling och för att de ska kunna nå kunskapskraven i grundskolan.

Barn- och ungdomsnämnden står inför två stora utmaningar gällande lokaler inom förskola och skola. Dels handlar det om att säkerställa behovet av nya platser i ett växande Linköping dels att klara finansieringen av nämndens lokalbestånd. Antalet barn och elever ökar kraftigt de kommande åren vilket kommer att ställa stora krav på att planera ändamålsenliga lokaler både för förskolan och grundskolan. Många av kommunens låg- och mellanstadieskolor närmar sig sin maxkapacitet när det gäller antalet elever.

Att ha personal med rätt kompetens i verksamheten är avgörande för att öka måluppfyllelsen. Inom samtliga verksamheter finns svårigheter att rekrytera personal med adekvat kompetens. Verksamheten har som helhet ett stort rekryteringsbehov både utifrån pensionsavgångar, övriga avgångar och ökande barnkullar. Rekryteringen av förskollärare och lärare inom förskola, fritidshem och grundskola behöver fortsatt prioriteras de kommande åren. På grund av bristen på utbildade förskollärare och lärare krävs extraordinära insatser och innovativa lösningar. Det kommer att krävas ytterligare åtgärder för att stärka läraryrkets attraktionskraft och därmed öka intresset för att fler ska söka sig till lärarutbildningarna.

För att få ett hållbart ledarskap i förskolan har en omorganisation av förskolans ledning beslutats. Den verkställs 190101 och har som syfte att:

Få en hållbar organisation med likvärdiga förutsättningar för chefer inom förskolan

Ge tydliga roller och uppdrag för ledningsfunktionen inom förskolan

Ge förbättrad arbetsmiljö för chefer och medarbetare i förskolan.

Möjliggöra för förskolechef att kunna vara den pedagogiska ledare som krävs för att utveckla förskolornas kvalitet, likvärdighet och att möjliggöra barns maximala lärande.

Under kommande år behöver det skapas förutsättningar för ett hållbart ledarskap i grundskolan. Den nya skolutvecklingsmodellen förväntas bidra som stöd till rektorer i deras roll som pedagogiska ledare.

För nyanlända barn har förskolan en viktig roll både när det gäller att erbjuda förskoleplatser och att ge barnen en pedagogisk verksamhet. Att säkra antalet förskoleplatser är en förutsättning för att familjer ska kunna etablera sig och kunna träda in i utbildning och arbetsmarknad. Idag går cirka 900 nyanlända elever i Linköpings grundskolor. Det finns nu nyanlända elever på de flesta av de kommunala och fristående skolorna. Fördelningen är ojämn, hälften av eleverna tas emot på nio av totalt ca 60 skolor.

Ett samarbete har inletts mellan grundskola och gymnasium för att förbättra nyanlända elevers möjlighet till utbildning. Gemensamma insatser behöver även göras kring de nyanlända elevernas psykiska hälsa och där behöver samverkan ske med Region Östergötland.

En genomlysning har gjorts gällande elevhälsoarbetet och visade på stora skillnader från skola till skola och likvärdigheten inom kommunen bedömdes som låg. Den visade också att elevhälsans uppdrag var otydligt och på behov av en gemensam strategi och förhållningssätt för kommunens elevhälsoarbete. Arbete pågår och en vision och strategi tas fram inför nämndens sammanträde i september 2018.

Indikatorer

Kommunfullmäktige har beslutat om indikatorer för respektive nämnds verksamhet under budgetperioden. Nedan redovisas nämndernas utfall per den sista augusti 2018. Fler resultat redovisas i nämndens årsredovisning. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

I internbudgeten redovisas även övriga indikatorer som nämnden vill följa under rubriken ”Nämndens övriga indikatorer”. I delårsrapporten väljer nämnden vilka av nämndens egna indikatorer som de vill redovisa.

Nytt för i år är att utfall för indikatorerna kommer att skickas ut till förvaltningarna via en så kallad. Nprinting-rapport. Rapporten kommer att skickas automatiskt och innehåller utfall för 2016, 2017 och per den 31 augusti 2018 samt eventuellt målvärde. Vissa nämnder kommer även att kunna hämta indikatorerna via LinQ.

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Barn och ungdomsnämnden		2016	2017	2018		
Delområden	Indikator	Utfall	Utfall	Utfall	Målvärde	Prognos
Förskola	Andel vårdnadshavare som uttrycker att de känner sig lugna och trygga under dagen när deras barn är i förskolan/familjedaghemmet	95,7	95,7	-	-	
	Flickor	96,2	96,4	-	-	
	Pojkar	95,2	95,1	-	-	
	Kostnad per barn i förskolan kr/barn.	144 857	153 086	-	-	
Grundskola	Andel elever som uttrycker att det är ett bra arbetsklimat på de flesta lektionerna (attitydundersökningen). Åk 2-3	83,4	-	79,7		
	Flickor	82,7	-	78,5		
	Pojkar	84,1	-	80,0		
	Andel elever som uttrycker att det är ett bra arbetsklimat på de flesta lektionerna (attitydundersökningen). Åk 4-6	75,3	-	71,6		
	Flickor	73,6	-	69,9		
	Pojkar	76,9	-	73,3		
	Andel elever som uttrycker att det är ett bra arbetsklimat på de flesta lektionerna (attitydundersökningen). Åk 7-9	69,0	-	68,3		
	Flickor	67,1	-	68,4		
	Pojkar	70,9	-	68,1		
	Andel elever i åk 3 som deltagit och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska /SVA (%).	73,1	75	72		

Andel elever i åk 3 som deltagit och klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik (%).	67,2	66	68	
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, andel % Samtliga elever.	83,6	78,8	81,4	
Exkl. nyanlända	87,8	86,7	-	
Flickor	84,1	84,4	84,3	
Pojkar	83,6	73,7	79,1	
Elever i åk 9, meritvärde uppdelat på föräldrars utbildningsbakgrund. Skillnaden utifrån föräldrars utbildningsbakgrund ska minska				-
För- eller gymnasial	199,2	203,2	-	
Eftergymnasial	248,0	243,3	-	
Elever i åk 9, meritvärde, uppdelat på pojkar och flickor. Samtliga elever.	224,2	218,1	221,6	
Flickor	230,9	237,1	237,2	
Pojkar	218,4	201,1	209,1	
Kostnad per betygspoäng i åk 9, Kommunala skolor.	397	445	-	
Närvaro i grundskolan Andel elever med frånvaro över 10 %.	21,0	22,8	27,9	-
ÅK: 1-3	20,6	21,0	24,2	-
Flickor	20,7	20,8	23,6	-
Pojkar	20,5	21,1	24,9	-
ÅK: 4-6	20,3	20,7	23,9	-
Flickor	20,1	20,3	23,2	-
Pojkar	20,6	21,2	24,6	-
ÅK: 7-9	21,7	26,0	30,6	-
Flickor	21,2	25,6	30,4	-
Pojkar	22,1	26,4	30,9	-
Kostnad för kommunal grundskola, kr/elev. Inkl kostnad lokaler.	113 298	116 781	-	-
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola, kr/elev.	19 331	21 007	-	-
Nettokostnadsavvikelse grundskola inkl. förskoleklass (%). Hemkommun.	6,8	5,5	-	-
Fritid				
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	40 259	43 231	-	-

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens mål och hur dessa bidrar till att majoritetens övergripande mål per den sista augusti 2018 och prognos. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Nämndens tre viktigaste mål – för resultat på indikatorer se bilaga 1

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse
I Linköping ska fler människor nå egen försörjning		
En kommun med ett växande näringsliv		
En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor	Maximalt lärande - Alla barn och elever utmanas i sitt lärande och förväntas nå så långt som möjligt i sin utveckling.	
	Likvärdiga möjligheter - Samtliga verksamheter ska bidra till att utjämna skilda förutsättningar.	
	Lust och engagemang - Samtliga barn och elever trivs, bemöts av engagerad personal (ständigt lärande personal) och känner sig delaktiga.	
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	Lust och engagemang - Samtliga barn och elever trivs, bemöts av engagerad personal (ständigt lärande personal) och känner sig delaktiga.	
En ekologiskt hållbar kommun		
Fler bostäder för en växande kommun		
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet	Likvärdiga möjligheter - Samtliga verksamheter ska bidra till att utjämna skilda förutsättningar.	
En kreativ kommun		
En kommun med bra arbetsvillkor		
En ekonomiskt hållbar kommun		
En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt		

Nämndens analys och bedömning:

Mål 1 Maximalt Lärande

Förskola

Andelen legitimerade förskollärare har minskat från 40 % (augusti 2017) till 37 % (augusti 2018). Under tiden har ett flertal barnskötare och övrig personal anställts. Fortsatt pågår uppdragsutbildning av barnskötare till förskollärare via Kristianstads högskola. Detta bidrar till att på sikt öka andelen legitimerade förskollärare. Det finns fortsatt ett stort behov av att anställa legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare.

Andelen inskrivna barn i förskola 3-5 år har ökat. Flera förskolor har öppnat och det har inneburit att fler barn skrivits in i förskolan.

Resultaten från insynsbesöken när det gäller genus och jämställdhet samt utveckling och lärande har ökat sedan tidigare år men ligger fortfarande under målvärdet. Arbetet med dessa frågor behöver vidareutvecklas på förskolorna.

Från och med hösten 2017 används det reviderade KUL materialet (Kvalitets Utveckling i Linköpings förskolor) i förskolornas kvalitetsarbete och vid alla insynsbesök. I detta material finns fler nya frågor rörande barns utveckling och lärande. De nya områden får låga bedömningar i sammanställningen vilket har påverkat resultatet inom området. Detta påverkar helheten som visar en nedgång.

Arbete pågår på samtliga förskolor i Linköpings kommun att minska barngruppernas storlek. Skolchefen har i uppdrag att säkerställa att Linköpings kommunala förskolor organiserar och utvecklar arbetssätt som möjliggör att i högre utsträckning arbeta med att dela in barn i fler och mindre grupperingar under större del av dagen och över tid.

En plan för hur förskolan ska ge förbättrade förutsättningar för undervisning och små barns lärande i förskolan har tagits fram. Syftet är att skapa en bättre kontinuitet och därigenom ge förbättrade förutsättningar för ett maximalt lärande hos barnen. Detta innebär också ett uppdrag för förskolorna att under denna tid särskilt strukturera verksamheten och arbeta med barnen i mindre grupperingar. Från och med februari 2018 erbjuds alla barn som har föräldraledighetsplats, arbetslöshetsplats eller allmän förskoleplats att få vara i förskolan 4 timmar varje dag.

Utbildningskontoret fortsätter rekryteringen av förste förskollärare 2018. Uppdraget som förste förskollärare innebär att arbeta för att säkra god undervisning, utveckla verksamheten samt att ge bättre förutsättningar för rekrytering.

Fritidshem

Andelen årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen är i Linköpings kommun 52 %. Andelen legitimerade lärare bland dem som har befattningen fritidspedagog är 36 % (93 av 258 är behöriga att undervisa i grundskolan i årskurs 1-6 i estetiska ämnen).

Utbildningskontoret fortsätter rekryteringen av förstelärare mot fritidshem. Uppdraget som förstelärare i fritidshem innebär att arbeta för att säkra god undervisning och utveckla verksamheten. Avsikten med att tillsätta förstelärare i fritidshem är att ytterligare höja kvaliteten i fritidshemmen och även ge bättre förutsättningar för rekrytering.

Ett arbete pågår för att stärka det pedagogiska innehållet på fritidshemmen samt se över möjligheterna för barn till föräldralediga och arbetslösa att delta i fritidshemsverksamheten utifrån ett likvärdighetsperspektiv.

Ett samverkansprojekt tillsammans med Kolmårdens djurpark och Tekniska Verken pågår för att stärka lärandet i fritidshemmen och stärka samverkan med grundskolan.

Förskoleklass och grundskola

De flesta elevresultat som finns för ett läsår i grundskolan (betyg, nationella prov, frånvaro etc.) sammanställs i mitten av juni. Analysarbetet både i verksamheten och på utbildningskontoret pågår under höstterminens första del och kan först presenteras i verksamhetsberättelsen.

Förskoleklass

I förskoleklass genomförs en kartläggning av barnens språkliga utveckling. Höstens test genomförs i början av terminen och resultatet blir klart i slutet av oktober. Det kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

Årskurs 3

I årskurs 3 beskriver kunskapskraven för svenska/svenska som andraspråk samt matematik den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev. De nationella proven (NP) prövar dessa kunskapskrav. Varje NP består av flera delprov där resultaten bedöms utifrån om eleverna uppnått eller inte uppnått kravnivån på delprovet.

Andelen elever i årskurs 3 som har klarat alla delprov i de nationella proven i svenska/svenska som andraspråk (sva) har minskat något jämfört med 2017. I matematik har fler elever klarat alla delprov, pojkarna står för denna förbättring.

Det är stor skillnad i måluppfyllelse mellan skolorna, andelen elever som klarat alla delprov varierar mellan 14 % -98 % i matematik och 21 % -100 % i svenska/SVA.

Det har gjorts förstärkningar av lärartätheten med hjälp av lågstadiesatsningen. Det har dock varit svårt att rekrytera lärare och därför har annan pedagogisk personal anställts. Förstärkningen med annan pedagogisk personal har i första hand lett till ökad personaltäthet som möjliggjort mer anpassningar och individuellt stöd.

Årskurs 6

Betygspoängen i svenska och matematik har ökat något sedan föregående år. I svenska som andraspråk har en tydlig ökning skett (från 6,1 år 2017 till 8,2). Flickor har betydligt högre betygspoäng än pojkar i detta ämne.

Andelen elever som klarat kravnivån för minst betyget E i svenska som andraspråk har höjts kraftigt från 51 % till 67 %. Andelen elever som klarar minst E i svenska ligger kvar på en fortsatt hög nivå (96 %). I matematik klarar drygt 90 % av eleverna kravnivån för minst E.

En fördjupad uppföljning behöver genomföras för säkerställa bakomliggande orsaker till den positiva utvecklingen.

Årskurs 9

Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en uppgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 221,6. Meritvärdet är det högsta sedan 2015 då man började beräkna meritvärdet på 17 ämnen. Flickor har fortsatt högre meritvärde jämfört med pojkar. Det är pojkarnas meritvärde som höjts från år 2017. Flickorna ligger kvar på samma nivå som 2017. Det är de nyanlända eleverna som står för höjningen av meritvärdet. En hypotes kan vara att fler elever nyttjat möjligheten att gå ett tionde och elfte skolår. Gruppen nyanlända elever som i årskurs 9 har en relativt god skolbakgrund.

Det är en ökad spridning av meritvärdet mellan eleverna, det är fler elever med låga betyg och fler elever med höga betyg. Detta är utveckling under flera års tid.

I den årskull som lämnade årskurs 9 våren 2018 motsvarar andelen nyanlända elever (1-4 år i Sverige) 9 % av eleverna vilket bär en sänkning jämfört med 2017 då 13 % av eleverna definierades som nyanlända.

För att bli behörig till ett yrkesprogram krävs minst betyget E i svenska/SVA, matematik och engelska samt ytterligare fem ämnen. Behörigheten till yrkesprogram har också ökat sedan förra året, den ligger nu på 81,4 % för samtliga elever, den siffran är exklusive de elever som läst på sommarskolan. 2017 var andelen 78,8 %. Om nyanlända elever exkluderas (118 st) är behörigheten till yrkesprogram 85,8 %. Det är något lägre än 2017, då behörigheten låg på 86,7 %. Det ämne som flest elever inte når E i är matematik, följt av engelska.

Bland de elever som inte är behöriga till yrkesprogram finns ett antal elever med relativt högt meritvärde, men som inte klarat minst betyget E i antingen svenska, matematik eller engelska.

För att bli behörig till ett högskoleförberedande program krävs minst E i svenska/SVA, matematik och engelska samt ytterligare åtta ämnen. Här kan ämnena variera utifrån vilket program som det gäller. Behörigheten till gymnasieskolans högskoleförberedande program har ökat för samtliga program sedan föregående år, störst är ökningen för ekonomiska, humanistiska och samhällsvetenskapliga program.

Det finns en förbättringspotential när det gäller elever vars föräldrar har förgymnasial utbildning, då Linköping presterar kring snittet för samarbetskommunerna

För skolorna i Linköping är det fortsatt viktigt att arbeta med analysen av resultaten för att kunna utveckla arbetet i klassrummet så att föräldrarnas utbildningsbakgrund minskar i betydelse.

Frånvaro

När det gäller elevfrånvaro över 10 % så har den ökat på låg- och mellanstadiet sedan föregående år. Störst frånvaro (både giltig och ogiltig) finns i årskurs 7-9 där nästan 40 % av eleverna är frånvarande mer än 10 %. Frånvaron kan bero på flera saker; beviljad ledighet, anmäld sjukfrånvaro och ogiltig frånvaro.

Det finns en liten skillnad i åk 7-9 där pojkar har 1 procentenheter högre frånvaro än flickor. I åk 7 har pojkarna en högre frånvaro än flickorna. Detta ändras helt till åk 8 där flickorna är mer frånvarande. I åk 9 utjämnas skillnaderna.

Respektive skola arbetar aktivt med de elever som har hög frånvaro. Därutöver genomförs förstärkt uppföljning på olika sätt för att öka närvaron.

Elevers frånvaro ingår i nämndens internkontroll 2018. I detta arbete har fokusgruppsintervjuer med rektorer årskurs 7-9 genomförts. De framgångsfaktorer som rektorerna lyfter är tillgång till extra personal, exempelvis skolvård eller skolcoach som tidigt kan fånga upp frånvaron. Tillgång till ett fulltaligt elevhälsoteam lyfts också som en framgångsfaktor. Flera av rektorerna lyfter fram vikten av samarbete med vårdnadshavarna och att även involvera berörd elev.

En bra inskolning vid stadiövergångar, tidiga insatser samt att man tidigt uppmärksammar elever med ströfrånvaro är andra framgångsfaktorer liksom att skapa goda relationer mellan vuxna och elever.

Rektorerna menar att det som behöver utvecklas är att tidigt och systematiskt följa upp elevernas närvaro. Vid överlämningar mellan olika skolformer/skolor är elevnärvaron extra viktig att följa upp. Flera av rektorerna beskriver vikten av att ha tillgång till flera vuxna som stöd, det behöver inte alltid vara lärare utan det kan handla om andra kompetenser.

Rektorerna beskriver att kvittering av lektioner är ett utvecklingsområde.

Arbetsklimat

Andelen elever som uttrycker att det är ett bra arbetsklimat på de flesta lektionerna undersöks årligen i attitydundersökningen. Definitionen av begreppet arbetsklimat lyder: "Alla i gruppen arbetar med det de ska på lektionerna."

Attitydundersökning genomfördes våren 2018 istället för hösten 2017, skälet till detta är att både Skolinspektionen genomfört sin enkätundersökning i årskurs 5 och 9 samt att Region Östergötland genomfört OM- mig kartläggningen riktad till elever i årskurs 8 under hösten 2017. Det innebär att vårens resultat jämförs med resultatet från hösten 2016. Det kan finnas en osäkerhet i att jämföra elevers uppfattningar höst- resp. vårtermin. Attitydundersökningen kommer att genomföras igen hösten 2018, varför jämförbara siffror kommer att kunna presenteras i verksamhetsberättelsen.

Resultatet våren 2018 är något lägre på samtliga stadier jämfört med hösten 2016. Värt att notera är att elevernas upplevelse av arbetsklimatet sjunker ju äldre eleverna blir. Skillnaden mellan pojkars och flickors uppfattning om arbetsklimatet på högstadiet är inte så stor medan pojkar upplever bättre arbetsklimat på låg- och mellanstadiet än flickorna.

Kompetensutvecklingsinsatser

Lärarlyftet 2 är en statlig satsning som riktar sig till lärare som inte har behörighet för de ämnen som de undervisar i. Hittills har ca 300 lärare och fritidspedagoger deltagit i kurser inom Lärarlyftet II. Linköpings kommun har i denna satsning prioriterat studier i bl.a. svenska och svenska som andraspråk för att höja kompetensen bland kommunens lärare. I dessa studier ingår läs- och skrivutveckling och lässtrategier som en del i kurserna. Cirka 50 lärare har hittills läst kurser inom svenska/svenska som andraspråk.

Sedan 2015 är det även möjligt att läsa speciallärarutbildning inom Lärarlyftet II. Under innevarande läsår läser drygt 25 lärare till speciallärare inom läs- och skrivutveckling, matematik och utvecklingsstörning.

Utöver detta har ca 20 lärare från Linköpings kommunala grundskolor deltagit i en uppdragsutbildning till speciallärare med inriktning språk-, skriv- och läsutveckling alternativt matematik 90 hp, Utbildningen till speciallärare avslutades under vt-2018, varför det är för tidigt att redovisa eventuella resultat eller effekter.

Den statliga satsningen Läslyftet, en kompetensutvecklingsinsats i språk-, läs- och skrivdidaktik för lärare och förskollärare, har genomförts på majoriteten av våra kommunala grundskolor under läsåret 2017/18. Samtidigt genomfördes även Skolverkets fortbildning "Specialpedagogik för lärande" på ett antal skolor. Det är ännu för tidigt att redovisa eventuella resultat eller effekter.

Utbildningen "Skolutveckling för ledningsgrupper" har genomförts på ett tiotal skolor. Utbildningen har syftat till att arbeta på vetenskaplig grund för att utveckla undervisningen på skolan. Effekterna av utbildningen är att ledningsgruppen på deltagande skolor arbetat fram konkreta verktyg att använda i skolutvecklingsarbetet.

Mål 2 Likvärdiga möjligheter

Förskola

När det gäller andelen inskrivna barn 3-5 år i förskola uppdelat på barn boende i socioekonomiskt utsatta arbetas det vidare med att minska skillnaden mellan inskrivna barn där jämfört med övriga områden. Fram till årsskiftet beräknas andelen inskrivna i de socioekonomiskt utsatta områdena öka som följd på utbyggnaden av förskoleplatser.

Från och med 2019 kommer statistik tas fram rörande barn 1-5 år i denna jämförelse för att bättre stämma överens med den nationella jämförelserna.

Arbetet med genus och jämställdhet i förskolan har visat på en ökning vid insynsbesöken, resultatet har gått från tidigare 3,1 till senaste årets 3,6 vid skattningen i KUL-materialet (Kvalitets Utveckling i Linköping).

Förskoleklass och grundskola

I årskurs 1 genomförs Skolverkets obligatoriska bedömningsstöd i svenska/svenska som andraspråk och matematik. I svenska kan 94 % av eleverna läsa, motsvarande resultat för svenska som andraspråk är 77 %. För båda ämnena når flickor högre resultat än pojkar. I matematik når drygt 88 % av eleverna den förväntade nivån, ingen större skillnad mellan pojkars och flickors resultat. Bedömningsstöden har genomförts för andra året och resultaten med föregående år är jämförbara med varandra.

I årskurs 3 genomförs nationella prov i svenska/svenska som andraspråk och matematik. I svenska och svenska som andraspråk har andelen elever som klarat alla delprov sjunkit något, framförallt gäller det svenska som andraspråk. Det

är stor skillnad i resultat mellan skolorna, andelen elever som klarat alla delprov varierar mellan 21 % -100 %. I matematik har resultatet förbättrats, fler pojkar har klarat samtliga delprov jämfört med förra året. Även här är det stor skillnad mellan skolorna, andelen elever som klarat alla delprov varierar mellan 14 % -98 %.

När man jämför betygspoängen i årskurs 6 för de elever som är bosatta i socioekonomiskt prioriterade områden (Skägetorp, Berga, Ryd) med övriga elever kan man se att det är stor skillnad, speciellt i matematik och svenska. Det är inte möjligt att göra en jämförelse med tidigare år då definitionen för de socialt utsatta områdena har reviderats. Statsbidragsmedel har tillförts de skolor som har särskilda utmaningar när det gäller att få elever behöriga till nationellt program. Effekterna av denna satsning är för tidigt att kunna uttala sig om.

Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en uppgång jämfört med föregående år; 221,6. Flickor har högre meritvärde jämfört med pojkar och skillnaden mellan könen har minskat, men det har blivit en ökad spridning i meritvärde mellan eleverna. De elever som har höga meritvärden har blivit fler liksom elever med låga meritvärden.

Om man jämför behörigheten till yrkesprogram för de elever som bor i socioekonomiskt prioriterade områden så ligger den på 52 %. För övriga områden ligger den på 88 %. Inte heller här är det möjligt att jämföra med tidigare år då definitionen för de socialt utsatta områdena har reviderats. Skillnaderna har till stora delar sin orsak i en ökad bostadssegregation.

Både vad gäller meritvärde och behörighet till nationellt program på gymnasieskolan så har en förbättring skett sedan föregående år. Det är gruppen nyanlända elever som har högre resultat. Det finns flera förklaringar till detta. En av dem är att elever använder sig av möjligheten att läsa ett tionde skolår. En annan möjlig förklaring är att mottagning, kartläggning av elevernas kunskaper och stödet till eleverna på skolorna har utvecklats på de senaste åren.

Under 2018 genomfördes insatser kopplade till de statliga satsningarna när det gäller läxhjälp samt lov- och sommarskola. När det gäller läxhjälp har samtliga skolor erbjudit någon form av extra stöd i skolarbetet till alla elever. Lov- och sommarskolor har under året erbjudits i olika former, bland annat har elever i årskurs 9 deltagit i sommarskola för att få behörighet i gymnasieskolans nationella program. Särskilt statsbidrag har funnits för att finansiera lov- och sommarskolorna. I rektorernas redovisningar framgår att det framför allt gett elever möjlighet att nå kravnivåerna i olika ämnen.

För nyanlända elever erbjuds extra undervisning utöver timplanen i svenska som andraspråk, kostnaderna täcks delvis av ett statsbidrag. På flera skolor organiseras den extra undervisningen i form av samlad skoldag där läxhjälp, återkoppling lärare -elev och fritidsaktiviteter kombineras.

Mål 3 Lust och engagemang

Förskola

Förskolan arbetar medvetet och aktivt med introduktion och information till föräldrar för ett gott samarbete och en grundläggande trygghet hos barn och vårdnadshavare. Resultatet i attitydundersökningen gällande upplevd trygghet ligger på en fortsatt hög nivå.

Resultaten från läsårets insynsbesök har sjunkit något men ligger även här på en fortsatt på hög nivå, detta är det område som ligger högst av alla område som ingår i insynsbesöken.

Fritidshem

Attitydundersökning genomfördes våren 2018 istället för hösten 2017, skälet till detta är att både Skolinspektionen genomfört sin enkätundersökning i årskurs 5 och 9 samt att Region Östergötland genomfört OM- mig kartläggningen riktad till elever i årskurs 8 under hösten 2017. Det innebär att vårens resultat jämförs med resultatet från hösten 2016. Det kan finnas en osäkerhet i att jämföra elevers uppfattningar höst- resp vårtermin. Attitydundersökningen kommer att genomföras igen hösten 2018, varför jämförbara siffror kommer att kunna presenteras i verksamhetsberättelsen.

Andelen elever som i attitydundersökningen uttrycker att de känner sig trygga på fritidshemmet ligger på fortsatt hög nivå, dock kan en liten sänkning konstateras jämfört med hösten 2016 då föregående attitydundersökning genomfördes.

Andelen elever som i attitydundersökningen upplever att de har inflytande i fritidshemmet har sjunkit betydligt, från 90,5 % till 85,8 %.

Förskoleklass och grundskola

Andelen elever som uttrycker att de känner sig trygga i skolan undersöks i den årliga attitydundersökningen.¹ Resultatet är fortsatt högt i alla årskurserna, ca 93 % i de olika stadierna. Detta är också något som undersöks i de interna insynsbesök som genomförs på grundskolan och resultatet i dessa är samstämmigt med attitydundersökningen. Samtidigt som en stor andel elever känner sig trygga i skolan visar Om mig-enkäten² att ca 10 % av eleverna upplever att de blivit mobbade under höstterminen. En högre andel flickor än pojkar upplever att de blivit mobbade.

¹ Se kommentar om genomförandet av attitydundersökningen under fritidshem.

² Om- mig enkäten genomförs i årskurs 8 samt årskurs 2 på gymnasiet av Region Östergötland.

Om-mig-enkäten fångar också upp elevers uppfattning om stress. Av pojkarna är det 23 % som upplever att de ofta är stressade en vanlig dag i skolan, motsvarande siffra för flickorna är 59. Detta är ett resultat som håller i sig från tidigare år. Om-mig enkäten visar att tjejer som är födda utanför Norden är mindre stressade medan det omvända gäller för killar där det är fler som är stressade bland dem som är födda utanför Norden.

Fysisk aktivitet, att känna att man duger som man är och att vara trygg har också samband med mindre stress. Killar och tjejer som är trygga hemma uppger mindre stress. För ungdomar med annan könsidentitet har också trygghet i skolan samband med minskad stress.³

Generellt sett så visar resultaten från *Om mig* 2014-16 att de allra flesta ungdomar mår bra. Men det finns skillnader; grundskolelever mår bättre än gymnasieelever. Killar mår bättre än tjejer, men sämst hälsa uppger ungdomar med annan könsidentitet.

Inför attitydundersökning 2016 har definitioner för de fem frågor som vägs in i resultatet när det gäller elevinflytande tagits fram. Definitionerna är tänkta att ge större likvärdighet i hur begreppen tolkas och även för att ge en tydligare bild av vad resultaten beror på. Frågeställningarna handlar bland annat om i vilken grad som eleverna kan vara med och planera sitt skolarbete och i vilken omfattning man får vara med och utvärdera undervisningen.

Eleverna upplever mer inflytande i fritidsverksamhet än i skolan. Jämfört med tidigare mätning 2016 går resultatet ned ganska markant för samtliga stadier, cirka 5 %. På mellan- och högstadiet är det fortfarande frågan: *Jag får vara med och utvärdera hur mina lärare undervisar* som får låga resultat. De interna insynsbesöken i grundskolan visar också på att detta är ett utvecklingsområde för många av de besökta skolorna.

Målsättningen är 0 % tallrikssvinn. Varje månad gör Kost & Restaurang mindre mätningar av svinnet i respektive kök men under vecka 37 och 38 görs årligen en större mätning där resultatet bearbetas och analyseras på en central nivå. Det är i samband med denna mätning som nya svinnsiffror rapporteras in till utbildningsförvaltningen. Vid förra höstens mätning låg tallrikssvinnet på 7 %. Kost & Restaurangs egna delmål är att halvera den siffran.

Köken arbetar kontinuerligt med att göra eleverna medvetna om vad ett minskat svinn innebär för både miljö och ekonomi.

Grundskola

I grundskolan är det liksom i förskolan elevernas vårdnadshavare som besvarar frågorna. Andelen svar från attitydundersökningen har tidigare varit för lågt för att slutsatser ska kunna dras av svaren. Under 2016 beslutades därför att ingen attitydundersökning skulle genomföras i grundskolan. Ny attitydundersökning kommer att genomföras under hösten 2018.

Ungdoms- och fritidsuppdraget

Fritidsgårdsverksamheten går över till kultur- och fritidsnämnden från januari 2019. Under hösten pågår ett utvecklingsarbete för att klargöra uppdrag och roller inom verksamheten.

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Förvaltningen/nämnden ska under budgetperioden verka för att implementera den nya upphandlingspolicyn inom hela verksamheten för att uppnå målet om den goda affären. Den goda affären innebär att tillgodose verksamhetens och medborgarnas behov.

Utbildningsförvaltningen arbetar tillsammans med Upphandlingscenter och upphandlingsstrateg med att sprida kunskap om vad våra styrdokument inom upphandlingsområdet innebär.

Förvaltningen har en organisation med inköpsansvariga inom varje skol- och förskolorråde samt på varje gymnasieskola. Övergripande finns en arbetsgrupp som aktivt arbetar med att vara en länk mellan verksamheterna och Upphandlingscenter avseende arbetet med att sprida information om nya avtal samt delta i nya upphandlingar.

I samband med att kommunen genomfört en nysatsning av projektet E-handel har det framkommit att den inköpsorganisation som vi idag har inom våra skol- och förskolorråden inte fungerat tillräckligt bra. Förvaltningen kommer därför att genomföra ett förändringsarbete under hösten 2018 som har till syfte att minska antalet inköpsbehöriga och öka kvaliteten och minska administrationen i hela upphandlingsprocessen.

Digital agenda

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till *Strategi för lärande i en digital värld 2018-2022* samt en handlingsplan för läsåret 2018-19. Denna kommer att beslutas av förvaltningsledningen under hösten 2018.

³ Om-mig, Ungdomars perspektiv på hälsa och livsstil Östergötland 2014-2016, sid 47

Strategi för lärande i en digital värld 2018-2022 utgår från den nationella strategin för digitalisering av skolväsendet 2018-2022 (U2017/04119/S).

Informationssäkerhetspolicy

För att följa kommunens informationssäkerhetspolicy och i samband med att kommunen övergår till en gemensam förvaltningsmodell måste en översyn av roller, ansvar, befogenheter och dokumentation göras. Därutöver träder den nya dataskyddsförordningen i kraft 2018-05-25 och ersätter då personuppgiftslagen

En översyn av behörighetshantering planeras inom ramen för "Förvaltningsplan för Utbildning, kultur och fritid" (PM3)

Inom förvaltningsobjektet genomförs en utredning i syfte att säkerställa att alla elever och all personal har rätt behörighet som ger tillgång till rätt information och rätt IT-stöd. Elever med skyddade personuppgifter går inte att hantera på ett säkert sätt idag i de pedagogiska system som elever använder. Rutin tas fram för att säkerställa att elever med skyddade personuppgifter hanteras på korrekt sätt i de pedagogiska system som elever använder.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Uppdrag:

- *Att utveckla arbetets organisering och processer både ur ett hälsoperspektiv och ett kompetensförsörjningsperspektiv för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.*

Trots en fortsatt svår rekryteringssituation har barn- och ungdomsnämndens en hög behörighetsnivå för lärare i grundskolan. En utvärdering har genomförts av de pilotprojekt som pågått för att pröva nya yrkesroller i skolan för att frigöra tid för lärare. Ytterligare utvärderingar kommer genomföras och därefter avses befattningarna tydliggöras för att kunna implementeras i andra delar av organisationen. Praktikplatser har erbjudits för lärarassistentstudenter inom ramen för yrkeshögskolan. Inrättandet av nya yrkesroller kommer att hanteras samordnat med det arbete som pågår för införande av rätt till heltid för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande. Arbeta pågår med att teckna ramavtal för de arbetstidsavtal som har prövats i verksamheten i syftet att kunna införa dessa på fler skolor.

Utöver de beslut som fattats om omorganisation i ledningsorganisationen för förskolan pågår fyra pilotprojekt där arbetet med införande av rätten till heltid har samordnats med införandet av utökad pedagogisk utvecklingstid samt översyn av roller och uppdrag. Syftet är att tydliggöra respektive befattnings uppdrag för att säkerställa en effektiv bemanning och schemaläggning utifrån ett verksamhet- och arbetsmiljöperspektiv. Målsättningen är ett breddinförande under 2019.

Kartläggning har genomförts av behörighetsgrad i fritidshemmens verksamhet. I dialog med fackliga organisationer kommer på motsvarande sätt som för förskolan arbete genomförs för att säkerställa en effektiv bemanning av fritidshemmen där lärare i fritidshems kompetens nyttjas på rätt sätt och där pedagogisk planeringstid säkerställs.

Fortsatta satsningar på kompetensutveckling pågår såsom fort- och vidareutbildning för lärare, både via lärarlyftet och via egna satsningar. För förskolan pågår fortsatt satsning på validering och utbildning av barnskötare till förskollärare. En ny utbildningsomgång har startas upp i samverkan med Linköpings universitet.

Ytterligare åtgärder som pågår är flera arbetsmiljöprojekt med fokus på för social och organisatorisk arbetsmiljö. Projekten genomförs i nära samverkan med arbetet kring organisation, arbetstid och bemanning för att säkerställa ett gemensamt arbete för att skapa hållbara bemanningslösningar.

Lokaler

Uppdrag:

- *Samtliga lokalintensiva nämnder får i uppdrag att gå igenom nämndens lokalförsörjningsplan för att hitta effektiviseringsmöjligheter och synergieffekter i lokalnyttjandet i syfte att få ned den totala kostnadsnivån för lokaler. Nämnderna får även i uppdrag att ta fram förslag till hur framtidens lokaler ska utformas för att stödja verksamheten på bästa sätt samtidigt som hög effektivitet i lokalnyttjandet uppnås.*

Goda lärmiljöer är en förutsättning för en positiv utveckling inom förskola och skola. Barn- och ungdomsnämnden står inför två stora utmaningar gällande lokaler inom förskola och skola:

- Säkerställa behovet av nya platser i ett växande Linköping
- Klara finansieringen av nämndens lokalbestånd

Barn- och ungdomsnämnden har arbetat fram förslag på utformningen av framtidens lokaler inom förskola och skola. Nämnden beskriver i sin skolmodell, Lärmiljö Linköping, hur lokalerna bör utformas för att stödja verksamheten och utformas för ett effektivt lokalnyttjande.

Modellen uppdateras kontinuerligt och har använts vid de senaste årens byggnation och medfört att Linköping idag använder ca 40% lägre area per barn/elev än i kommunens äldre befintliga skolor och i förhållande till skolor i våra jämförelsekommuner.

Utformning av framtidens lokaler styrs av verksamhetens behov samt av kravet att nå kostnadseffektiva lokallösningar. I arbetet med framtidens lärmiljöer studerar utbildningskontoret tillsammans med referensgrupper bland annat hur nya arbetssätt, förändrad organisation och digitalisering kan påverka utformningen av framtida lärmiljöer och lokaler.

I nämndens arbete ingår också att tillsammans med berörda fastighetsägare studera hur förändringar i upphandlingsprocesser, nya krav gällande lokalutformning och materialval kan påverka hur vi når en kvalitetshöjning i verksamheten samtidigt med kostnadseffektiva lokallösningar.

I planeringen av nämndernas nya lokaler är frågan om samnyttjande en viktig del för att nå verksamhetsfördelar och kostnadseffektiva lösningar. Långsiktighet, flexibilitet och generalitet är ledord i planeringen. Folkungaskolan och Berzeliuskolan, båda med grundskola och gymnasium, är fungerande exempel på samverkan inom utbildningsområdet.

Nedan följer exempel på där samverkan kan möjliggöra kostnadseffektivare lösningar:

- Behovsbedömning och planering av nya idrottshallar sker i nära samarbete mellan utbildning, kultur och fritid, för ett effektivare nyttjande av kommunens idrottshallar.
- Samverkan mellan grundskola, gymnasium och Kulturskolan i gemensamma lokaler kan bidra till utveckling av verksamheterna och ge kostnadseffektiva lokallösningar.
- Utformningen av nya skollokaler så att de kan nyttjas för annan verksamhet, allmänhet eller föreningar bidrar till en ökad samhällsnytta.
- Samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningens i planarbete i ger förutsättningar för ett ökat samnyttjande och att effektiva lösningar kan skapas.

Etablering – förenkla och förkorta etableringstiden för nyanlända

Uppdrag till samtliga nämnder:

- Att redovisa hur nämnden kommer att bidra till målet om att halvera etableringstiden för nyanlända gällande inträde på arbetsmarknaden.
- Att redovisa hur nämnden kommer att bidra till målet om förkorta etableringstiden gällande delaktighet i samhället.

Begreppet etablering är främst kopplat till vuxnas etablering på arbetsmarknaden. Det blir därför en otydlighet hur nämndens utmaningar ser ut i förhållande till arbetsmarknaden. Utmaningen för barn- och ungdomsnämnden när det gäller etablering har tolkats utifrån hur nämndens verksamheter arbetar med nyanlända barn och elever.

Familjecentralerna har en viktig funktion för att nyanlända familjer ska få tillgång till en mötesplats och en ingång till förskolan. Processtödjare på familjecentralerna har i uppdrag att möta alla nyanlända familjer och informera om förskolan och hur de ansöker om plats samt informera om de föräldrautbildningar som erbjuds.

Att säkra antalet förskoleplatser är en förutsättning för att familjer ska kunna etablera sig och kunna träda in utbildning och arbetsmarknad.

De redan uppbyggda modellerna och stödfunktionerna i form av mottagningsenhet, kartläggning och övrigt stöd behöver fortsatt utvecklas för att möta elevgruppen på ett relevant sätt. Den ekonomiska resursfördelningsmodellen (ryggsäcksmodellen) behöver finnas kvar för att säkerställa att skolorna får de resurser som krävs för att möta elevernas behov.

Att behärska det svenska språket i tal och skrift är en viktig förutsättning för att kunna genomföra sin grundskoleutbildning och kunna bli behörig till nationellt gymnasieprogram. Att genomföra ett gymnasieprogram är viktigt för etablering på arbetsmarknaden. Statsbidraget för ökad jämlikhet används för att stärka undervisningen i ämnet svenska som andraspråk. Dessutom deltar ett antal skolor i ett skolverksprojekt med utökad undervisningstid i svenska som andraspråk.

Tillgång till studiehandledning på modersmålet behöver ha fortsatt prioritet samtidigt som digitala stöd utvecklas i undervisningen. För elever som anländer sent under sin grundskoletid är det en extra utmaning att erbjuda undervisning som möjliggör fortsatta studier på gymnasieskolan. Det innebär bland annat att erbjuda ett tionde och elfte skolår för att eleverna ska kunna nå minst kravnivåerna i de ämnen som krävs för olika nationella gymnasieprogram.

För elevgruppen är tillgång till fritidsaktiviteter av stor vikt. Detta gäller både fritidshem (6-9 år), öppen fritidsverksamhet (10-12 år) och samt ungdoms- och fritidsuppdraget (13-16 år). Psykiskt välmående och att på olika arenor möta det svenska språket är en viktig utgångspunkt för en etablering i det svenska samhället.

Digitalisering

Uppdrag till samtliga nämnder:

- *Samtliga nämnder får i uppdrag att redovisa hur nämnden kommer att arbeta med digitalisering. Utgångspunkt och målsättning för arbetet med den digitala transformeringen är bland annat "En digital agenda för Linköping" och den nationella ambitionen "Digitalt först".*

Inom barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområde har de senaste åren genomförts stora satsningar på infrastruktur, tillgång till digitala verktyg samt kompetensutveckling av personal. Under hösten 2018 pågår arbete för att ta fram en handlingsplan. Handlingsplanen utgår både från Linköpings digitala agenda samt från den nationella strategin för digitalisering av skolväsendet 2018-2022 (U2017/04119/S).

Strategin och handlingsplanen arbetas fram i samverkan med digitaliseringsdirektör, områdeschefer samt förskolechefer och rektorer. Handlingsplanen bygger på de identifierade behov av utveckling och stöd som framkommit under arbetets gång. Handlingsplanen kommer att följas upp och uppdateras årligen.

Det pågår en upphandling av en ny skolplattform. Syftet är att förenkla administrativa rutiner samt att utveckla de digitala möjligheterna i lärandet.

Sammanhållen kommun

Uppdrag till samtliga nämnder:

- *Redogör vad nämnden planerar att göra för att utveckla sitt arbete för att skapa en sammanhållen kommun.*

Levnadsvillkor mellan barn och ungdomar i olika delar av kommunen skiljer sig i allt för stor grad. Alla barn och elever som växer upp och bor i Linköping ska ha samma rätt till ett gott liv och att kunna studera vidare efter att grundskolan avslutats. Verksamheterna har enligt skollagen ett kompensatoriskt uppdrag. Skolans uppgift är att ge alla elever möjlighet att nå så långt som möjligt och kompensera elevers olika förutsättningar. Skolan ska ge alla en likvärdig utbildning.

Barn- och ungdomsnämnden skapar genom sin resursfördelning till verksamheterna möjligheter till att arbeta med det kompensatoriska uppdraget. Detta sker genom att ökade resurser utges utifrån föräldrars utbildningsbakgrund och för nyanlända elever. Trots detta är det stor skillnad i resultat mellan barn från socioekonomiskt utsatta områden och andra områden. Skillnaden är även stor på kommunens skolor när det gäller resultaten för elever utifrån föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Metoder behöver vidareutvecklas inom nämndens verksamheter för att säkerställa att de kompensatoriska insatser som genomförs ger önskat resultat. Det behövs även en förstärkt samverkan och en gemensam strategi mellan nämnderna för att insatser ska få genomslag för barn och unga.

Flera av skolorna i Linköping är kraftigt segregerade. Det finns skolor där majoriteten av eleverna har svenska som modersmål och skolor där över 95 % av eleverna har andra modersmål. Föräldrarnas utbildningsbakgrund skiljer sig även åt mellan skolor. Nämnden har inlett ett arbete med att se över skolorganisation och skolval bland annat i syfte att minska segregationen. Exempel på detta är avveckling av årskurs 7-9 i Ryd för att erbjuda eleverna plats på centralt belägna skolor. Åtgärder för att minska segregationen kommer behöver vidareutvecklas. Ett utvecklingsarbete pågår med att se över skolorganisationen och principerna för placering av elever.

Barn- och ungdomsnämndens resursfördelningsmodell möter eleverna utifrån generella behov. På skolorna finns också elever som av olika anledningar särskilt behöver uppmärksammas. Det handlar bland annat om elever med funktionsnedsättningar, familjehemsplacerade elever och elever boende på HVB-hem.

Nämnder inom skola och socialtjänst behöver även samverka och gemensamt vidareutveckla metoder när det gäller insatser för barn och elever som är särskilt prioriterade. Samverkan behöver än mer utvecklas med aktörer utanför kommunen t ex med Region Östergötland.

Levnadsvillkor mellan barn och ungdomar i olika delar av kommunen och med olika bakgrund skiljer sig i hög grad. En nämndövergripande samverkan behövs för att kommunens insatser ska kunna samordnas och sträva i samma riktning. Nämnder inom skola och socialtjänst behöver även samverka och gemensamt vidareutveckla metoder när det gäller insatser för barn och elever som är särskilt prioriterade. Samverkan behöver även utvecklas med aktörer utanför kommunen t ex med Region Östergötland.

Områdesbaserat arbete i samverkan

I Linköping har ett utvecklingsarbete påbörjats i Berga och Lambohov. Verksamheten vänder sig till barn, ungdomar, familjer och vuxna som är i behov av socialt stöd, psykosocial behandling eller vägledning i samhälls- och familje frågor. Ett särskilt fokus finns på att utveckla, förfina och fördjupa samverkan mellan socialtjänst, skola, förskola, familjecentral, vårdcentral. Syftet är att i tidigt skede möta oro kring barn och unga och kunna erbjuda ett nära och samordnat stöd. Även Skolverket och Socialstyrelsen har ett utvecklingsuppdrag kring dessa frågor.

Implementering av "Familjelotsen"

"Familjelotsen– Metodutveckling i samverkan" är avslutat. Familjelotsen har haft som syfte att hitta vägar för att samordna det stöd som finns för familjer med sammansatta problem där barn och/eller föräldrar har en neuropsykiatrisk diagnos samt är aktuella inom socialtjänsten. För att ta tillvara de goda erfarenheter som framkommit i utvärderingen av arbetet har en arbetsmodell tagits fram. Det behövs en gemensam nämndövergripande styrning av arbetet.

SkolFam - Familjehemsplacerade barn

Barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden har gemensamt implementerat ett Skolfam-team. Målgruppen är barn från förskoleklass t.o.m. årskurs sju, vars placering förväntas bli långvarig. Skolfam bygger på principen om samverkan mellan skola och socialtjänst för att främja och stärka familjehemsplacerade barns skolgång. Ytterligare ett team planeras för att kunna arbeta med alla familjehemsplacerade barn.

Ett annat samverkansområde mellan nämnderna är metodutveckling gällande frågor inom området "hederskultur". En gemensam handlingsplan har tagits fram gällande hedersrelaterade frågor.

Elevhälsans kompetenser och förebyggande och hälsofrämjande insatser är av stor vikt för olika prioriterade grupper. Det behöver säkerställas att alla elevhälsans kompetenser finns tillgängliga för alla skolor i tillräcklig omfattning. Samarbetet med Region Östergötland behöver utvecklas och de samverkansformer som finns stärkas. Det gäller bland annat ungdomshälsan, Råd- stöd- och hälsamottagningen, MiniMaria (mottagning för ungdomar med så kallat riskbruk eller är beroende av alkohol och droger), men även med primärvården i bostadsområdena.

Nämnds specifika från kommunfullmäktige

Att se över kostnaderna för grundskolan och fritidshem i relation till skolornas resultat och föreslå åtgärder för att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Nämnden avser att fortsätta analyserna av nämndens kostnader och måluppfyllelse. När det gäller kostnadsnivån ligger Linköpings kommun relativt högt i förhållande till jämförelsekommunerna. En del i analysen är att Linköpingskommunala skolor har högre lärartäthet än jämförbara kommuner. En fördjupad analys pågår för att undersöka storlek på statsbidrag mellan olika kommuner och dess påverkan på jämförelsen med andra kommuner. Flera satsningar har gjorts de senaste åren som påverkar kostnadsbilden. Resurser har tillförts för att möta upp det ökade behovet gällande nyanlända elever. Det har även gjorts satsningar via markeringsmedel på bland annat digitala lärverktyg samt olika utbildningsinsatser kopplade till kompetensförsörjning. Dessa satsningar har ännu inte fått genomslag på elevresultaten, men bedöms som viktiga för att nå en ökad måluppfyllelse på både lång och kort sikt. När det gäller nyanlända elever så har de tillförda resurserna ökat måluppfyllelsen. För dessa elever har kunskapskraven kunnat nås i fler ämnen.

När det gäller kostnader för fritidshem så är det inte relevant att analysera dessa kostnader i förhållande till andra kommuner då redovisningen av kostnader och personal skiljer sig åt mellan kommunerna. Grundskola och fritidshem har ett gemensamt uppdrag utifrån den reviderade läroplanen. Kostnaderna för fritidshem ska därför analyseras tillsammans med kostnaderna för grundskolan. En utförlig analys planeras att ges i kommande verksamhetsberättelse.

Arbetet behöver vidareutvecklas för att kunna analysera måluppfyllelse kopplat till olika satsningar och se att de ger resultat. Analyser behöver göras för att säkerställa att den resursfördelning som finns leder till insatser som ökar måluppfyllelsen.

Nämnden ska ta fram indikatorer för att följa upp nyanlända elevers kunskapsprogression

En kontinuerlig uppföljning av elevernas kunskaper i framför allt svenska är avgörande om lärare ska kunna utforma utbildningen efter de nyanlända elevernas individuella förutsättningar och behov. Elever som kommer till skolorna i Linköping har olika förutsättningar bland annat utifrån hur länge de gått i skola i sitt hemland och måste ses som en heterogen grupp. Det har enligt forskning även stor betydelse vid vilken ålder eleven påbörjar sin skolgång i Sverige.⁴

⁴ Bunar, N. (2010). *Nyanlända och lärande: en forskningsöversikt om nyanlända elever i den svenska skolan*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Se även Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU: <http://www.ifau.se/sv/Aktiviteter/Tidigare-kurser-och-konferenser/Ju-forr-desto-battare-Betydelsen-av-tidiga-insatser-for-barns-skolframgang/>

Föräldrarnas utbildningsbakgrund ser olika ut, vilket enligt forskning har betydelse för elevernas skolframgång. Detta är viktiga faktorer att ta hänsyn till vid framtagandet.⁵

I arbetet med att ta fram indikatorer har utbildningskontoret i samverkat med rektorer och andra verksamhetsföreträdare som har erfarenhet av arbete med nyanlända elevers lärande. I detta arbete har Skolverkets bedömningsmaterial för årskurserna 1-3, 4-6 och 7-9 bedömts vara intressant att arbeta vidare med.

Förslag till indikator

- Betygspoäng för de nyanlända eleverna (inom 4 år) vårterminen åk 9 i jämförelse med deras betygspoäng höstterminen årskurs 7.

Nämnden får i uppdrag att ta fram indikatorer för att följa kunskapsprogressionen från förskolan till och med årskurs 9

Förskolans arbete ligger till grund för barnets/elevens fortsatta kunskapsutveckling. Till skillnad från grundskolans läroplan finns inga kunskapskrav i förskolans läroplan som mäter det enskilda barnets kunskapsutveckling. I förskolan finns istället strävansmål för vilka förmågor som barnet ska utveckla. Detta innebär att det inte är möjligt att ha en indikator som följer barnets kunskapsprogression från förskolan till grundskolan.

Resultaten på nationella prov och betyg utgör idag indikatorer, men visar inte kunskapsprogression för en enskild årskull eller enskild elev. Indikatorer som ska följa kunskapsprogression från förskola t o m årskurs 9 måste vara likvärdiga mellan årskurserna.

Elevernas betyg i årskurs 6-9 rapporteras in i Dexter (digitalt system) och är möjliga att följa terminsvis på både individ/grupp/skolnivå samt på kommunnivå. Utbildningskontoret visualiserar betygen på skol- och kommunnivå.

Nationella prov genomförs i årskurserna 3,6 och 9. Dessa resultat inrapporteras till både huvudman och SCB. Proven prövar olika kunskaper och förmågor i de olika årskurserna vilket leder till att det är svårt att använda dem för att följa en enskild elevs kunskapsprogression. Utbildningskontoret sammanställer och analyserar idag andelen elever som klarat kravnivåerna i respektive årskurs och ämne som de olika nationella proven prövar.

Utbildningskontoret följer de olika årskullarnas resultatutveckling över tid, dock ej på individnivå.

---

⁵ Bunar, N. (red.) (2015) *Nyanlända och lärande – mottagande och inkludering*.

Skolinspektionen (2014) *Utbildningen för nyanlända elever*.

Skolverkets lägesbedömning 2017, sid 40

Se även SCB: https://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Artiklar/Hog-utbildning-gar-i-arv/#

Förslag till indikator:

- Andel elever som klarat alla delprov i de nationella proven i åk 3, 6 och 9 (samma elever)

Nämnden ska ta fram åtgärder för att öka måluppfyllelsen i grundskolan

Barn- och ungdomsnämnden beslutar kontinuerligt om olika åtgärder för att skapa goda förutsättningar för kommunens skolor. Syftet är att stödja skolornas arbete med elevernas måluppfyllelse. Det handlar bland annat om resursfördelning och gemensamma utvecklingsinsatser. Ett fortsatt stärkt systematiskt kvalitetsarbete med särskilt fokus på en förbättrad uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat är en förutsättning för att kunna besluta om adekvata åtgärder. Likaså är tidiga insatser och förebyggande elevhälsa viktiga komponenter för höjd måluppfyllelse.

Nämnden ska särskilt belysa etableringstiden för nyanlända barn/elever. Nämnden får i uppdrag att ta fram indikatorer för att mäta etableringstiden för nyanlända barn/elever

Begreppet etablering används inte inom nämndens verksamhetsområden utan är kopplat till vuxnas etablering på arbetsmarknaden. Det är däremot av vikt att ge nyanlända barn och elever en utbildning av god kvalitet och snabbt etablera sig i den svenska grundskolan. Att behärska det svenska språket i tal och skrift är en viktig förutsättning för att kunna genomföra sin grundskoleutbildning och kunna bli behörig till nationellt gymnasieprogram. Att genomföra ett gymnasieprogram är viktigt för etablering på arbetsmarknaden. Ett förslag till att mäta etableringstiden blir därför att mäta tiden från elevens ankomst till att eleven får ett godkänt betyg i svenska/SVA.

Förslag till indikator:

- Genomsnittlig tid för nyanlända elever (som går i åk 9) för att få minst betyg E i svenska/SVA. Tiden räknas i antal terminer från elevens ankomst tills de uppnår minst E.

Ett förvaltningsövergripande budgetuppdrag har getts under 2017 och kommer att slutredovisas i december 2018.

De insatser som genomförs inom barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområden redovisas nedan- se budgetuppdraget ”Förkorta etableringstiden för nyanlända elever”.

Att ta fram rutiner för inmatning av nyckeltalen Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%) och Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde till Kolada senast till år 2018. Syftet med måttet är att få en kunskap om kommunens förmåga att planera tillgång till förskoleplatser i förhållande till behov

Samtliga barn som köat till förskola har under året kunnat erbjudas en plats på någon förskola dock inte alltid på önskade förskolor.

Från och med hösten 2018 kommer alla vårdnadshavare att ange tre alternativ på förskolor man önskar för placering av sina barn.

För att mäta andelen barn som får plats på någon av sina tre önskade alternativ är med nuvarande system inte möjligt.

Från och med kommande läsår 2019/20 har med största sannolikhet ett system introducerats och ger oss möjligheter att följa upp resultatet.

Att mäta skolnärvaron under 2017 och framåt i syfte att säkerställa elevernas skolgång

Barn- och ungdomsnämndens beslutade indikator lyder ”Andel elever med frånvaro över 10 procent”. Målvärdet är 0 %. Indikatoren mäts för åk 1-3, 4-6 och 7-9 för respektive termin. Indikatoren följs upp regelbundet på skolnivå och i samband med tertial och verksamhetsberättelse på nämndnivå. Arbetet med att säkra elevernas skolgång är en viktig del av elevhälsans arbete på skolorna. Nämnden följer även en indikator som mäter elevernas ogiltiga frånvaro på lektioner i årskurs 7-9. Ett internkontrollarbete genomförs under 2018 för att analysera frånvaron och säkra likvärdighet i samband med ledigheter. För att säkerställa att elevnärvaron förs digitalt på alla skolor finns utarbetade rutiner och uppföljning sker månadsvis.

Att tillsammans med bildningsnämnden ta fram ett förslag på hur nämnderna kan följa kunskapsprogressionen med fokus på övergången grundskola-gymnasieskola. Syftet med måttet är att jämföra skolor utifrån deras bidrag till elevernas kunskapsutveckling

Progression i utbildningen innebär att eleverna ges möjlighet att bygga vidare på de kunskaper och färdigheter som de förvärvat mellan grund- och gymnasieskola, liksom inom respektive nivå. Progression kan mätas på olika sätt, exempelvis genom betyg eller kunskapsinnehåll. Den fråga man bör ställa sig är vad som är möjligt att mäta för att kunna följa kunskapsprogressionen på ett likvärdigt sätt.

För att problematisera komplexiteten i detta budgetuppdrag kan man ställa ytterligare ett antal frågor:

Innebär det att en elev som fått betyget C (åk 9) i historia i grundskolan och betyget C i historia i gymnasieskolan gjort en progression? Och har samma elevs kunskaper utvecklats/försämrats om eleven får betyget D eller E på gymnasiet? Elevernas studier på gymnasieskolan bygger på successiva val som medför antingen breddning (läser ytterligare ett ämne) eller fördjupning på mer avancerad nivå kan innebära risk för ett lägre betyg. En annan svårighet när man ska följa eleverns progression är att eleverna på gymnasiet beroende på program och individuella val läser olika kurser inom samma ämne, exempelvis matematik.

Redan idag tar utbildningsförvaltningen fram jämförelser inom samma ämne mellan olika kurser och olika skolor på gymnasieskolan, exempelvis gymnasiekurser i matematik (Ma1, Ma2, Ma3, Ma4). Vidare jämförs betyg i en kurs med betyg på de nationella proven. Likaså görs jämförelser mellan betygen på kursnivå i gymnasieskolan med slutbetyg i grundskolan i några olika ämnen.

En annan frågeställning som behöver beaktas är vilka elever som ska/kan följas upp. Handlar det om folkbokförda eller alla elever på kommunala grundskolor respektive kommunala gymnasieskolor? På Linköpings gymnasieskolor studerar även elever från övriga kommuner i Östergötland. Handlar det om elever på specifika skolor/programtyper/program?

Utbildningsförvaltningen har prövat olika nyckeltal för att om möjligt kunna följa kunskapsprogressionen mellan grundskola och gymnasium. Ett exempel är jämförelse av individens ingångsvärde och utgångsvärde som en andel av maxvärde in och ut. Ingångsvärdet är då antagningsbetyget från grundskolan, andel av max (320/340) jämfört med genomsnittlig betygspoängen efter slutförda gymnasiestudier andel av max (20).

När utbildningsförvaltningen undersöker detta förslag till nyckeltal visar det sig att det är svårt att mäta progressionen och också svårt att använda för att jämföra gymnasieskolor med varandra. Elever med höga ingångsvärden (betyg/meritvärde) har låg möjlighet att höja sina betyg/meritvärden under gymnasietiden (betyg A kan inte bli högre) medan elever med låga ingångsvärden (betyg/meritvärde) har betydligt större möjlighet att höja sina resultat. Den fråga utbildningskontoret ställt sig är var det finns störst potential för hög progression? På yrkesprogram eller på högskoleförberedande program? Utbildningskontoret har tagit fram underlag som visar att den största potentialen för hög progression finns på yrkesprogrammen, medan utrymmet för förbättrade resultat är betydligt lägre på högskoleförberedande program. Detta blir också tydligt då man tittar på de enskilda gymnasieskolorna.

Frågan om att använda förädlingsvärde är inte ny. Skolverket utredde saken 2015. Bakgrunden var ett förslag om en välja skola-sajt där skolor skulle rankas utifrån sitt förädlingsvärde, värdet skulle alltså användas som ett kvalitetsmått på varje enskild skola.

Skolverket hade för några år sedan haft i uppdrag att tillsammans med forskare ta fram mått för att kunna mäta hur mycket eleverna på en viss skola förbättrar (eller försämrar) sina resultat under sin tid på skolan för att kunna sätta fingret på det som är skolans effekt på lärandet. Skolverket poängterade att det behövs pålitliga före- och eftermått på elevernas kunskaper.

Skolverkets slutsatser var att det svenska systemet inte riktigt passade för de mätförutsättningarna som man skulle vilja ha. Forskarna lyfte fram tre argument, framför allt såg man en ökad risk för betygsinflation eftersom det i Sverige är lärarna själva som sätter betyg och rättar nationella prov. Även betygsskalans utformning ställer till det eftersom den har ett tak och en botten. Om en elev kommer till gymnasiet med A i alla grundskolans ämnen kan hen ändå inte få mer än A på gymnasiet och förädlingsvärdet skulle bli noll. Dessutom såg man en risk i att vissa skolenheter är väldigt små och en enskild elevs resultat skulle kunna påverka värdet i hög grad.

Skolverket lade efter denna genomlysning ned arbetet med att ta fram ett förädlingsvärde.

Utbildningsförvaltningen menar att med detta som grund att det inte är relevant att ta fram ett mått för att kunna jämföra olika skolors bidrag till kunskapsutvecklingen.

Nämnden får i uppdrag att genomföra åtgärder för att öka andelen som blir behöriga till gymnasiet

Gruppen som inte blir behörig till yrkesprogram har ökat de senaste åren. Detta gäller i Linköping såväl som på nationell nivå. Behörigheten till gymnasiets yrkesprogram har dock ökat det senaste läsåret.

Barn- och ungdomsnämnden stärker bland annat genom sin resursfördelning skolornas förutsättningar så att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet. Flera specifika grupper stötts via ökade resurser, exempelvis nyanlända elever (den s.k. ryggsäcksmodellen), elever vars föräldrar har låg utbildningsbakgrund samt elever som har särskilda utmaningar. För att kunna sätta in adekvata åtgärder krävs systematisk uppföljning på individ- grupp- och skolnivå. Exempel på åtgärder som genomförs är

- Rekrytering av behöriga lärare
- Satsning på elevhälsa, framförallt det förebyggande arbetet
- Systematisk uppföljning av elevnärvaro på både individ och skolnivå

- Kompetensutvecklingsinsatser som t.ex. Mattelyftet, Läslyftet och Specialpedagogik för lärande
- Stödinsatser för nyanlända elever i form av t.ex. extra undervisning i svenska som andraspråk
- Hälsofrämjande skolutveckling, ett utvecklingsarbete för att bland annat minska psykisk ohälsa bland elever

Redovisa åtgärder för att korta tiden för språkintröduktion. Gemensamt uppdrag med bildningsnämnden

Språkintröduktion är ett intröduktionsprogram på gymnasieskolan för elever som saknar godkänt betyg i svensk/SVA. För elever som anländer sent under sin grundskoletid så är det en extra stor utmaning att bli behörig till nationella gymnasieprogram. Att kunna förlänga sin grundskoletid med ett tionde och elfte skolår ger möjlighet till att erhålla ett godkänt betyg i svenska/svenska som andraspråk. Det tionde och elfte skolåret ger även möjlighet för elever att få betyg i flera ämnen för att närma sig behörighet till yrkesprogram och högskoleförberedande program vilket kan korta tid på språkintröduktion. Det kan också leda till att elever efter grundskolan kan få behörighet till yrkesprogram och högskoleförberedande program och därmed inte har behov av studier på språkintröduktion. Andra satsningar som genomförs är utökad tid i svenska/SVA inom ramen för ett statsbidrag för nyanländas lärande samt att använda statsbidraget för ökad jämlikhet så att samtliga skolor med elever som läser svenska som andra språk får möjlighet att förstärka undervisningen i ämnet.

När den nya programplanen för språkintröduktion utvärderats har ett antal framgångsfaktorer identifierats med avseende på genomströmning och hänsyn kommer att tas till dessa vid fortsatt utveckling av programmet.

Samverkan mellan grundskolan och gymnasieskolan behöver utvecklas vidare när det gäller överlämning mellan skolformerna. Rektorer på grundskola och gymnasieskola har och kommer regelbundet att träffas. Ett av syftena är att förbättra övergångarna mellan skolformerna.

Att redovisa åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar. Gemensamt uppdrag med bildningsnämnden, socialnämnden och omsorgsnämnden

Ett samarbete mellan berörda nämnder och förvaltningar finns etablerat sedan flera år. Former för samverkan behöver vidareutvecklas med utgångspunkt i de framgångsfaktorer som identifierats. Fokus behöver sättas på kommunikationsmodeller mellan skolpersonal, gode män, boendepersonal och personal inom socialtjänsten. En utmaning är att tillämpa gällande lagstiftning på likvärdigt sätt mellan skola, socialtjänst och överförmyndare. Under hösten 2017 har de olika nämnderna var och en identifierat ett antal åtgärder för att förkorta etableringstiden.

Pågående insatser inom barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområde:

- Samarbete med BRIS ”Tillsammans för barn som flytt”
- Kompetensutveckling för studie- och yrkesvägledare
- Utökad undervisningstid i svenska som andraspråk – ersättning för de elever vilka kommunen inte erhåller statsbidrag för.
- Studiehandledare på modersmål, en utbildning via Linköpings universitet
- ett stimulanspaket i form av medel till en skola för att utveckla samverkan under ht 2018. Aktiviteten är tänkt att avslutas december 2018 med ett erfarenhetsseminarium så att goda exempel kan spridas.
- Utveckling av digitala verktyg - ett avtal kommer har skrivit med Komplementskolan AB för att få tillgång till det digitala läromedlet Studi.se. Tillgång till materialet får förutom åk 7-9 nu även årskurs 4-6, grundsärskolan elever samt gymnasiets språkintröduktion.
- Simundervisning till nyanlända elever vid 15 grundskolor.

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Kommunfullmäktige antog i den 16 februari 2016 program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare. Av programmet framgår bl.a. att varje nämnd ska med fullmäktiges program som grund utarbeta en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp under året.

I delårsrapporten återrapporterar varje nämnd resultatet av avtal- och verksamhetsuppföljningen. Inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt rapporterar sedan styrelsen till fullmäktige hur nämnderna utfört sin uppföljning och vad som är de viktigaste resultaten av denna.

I delårsrapporten ska redovisningen fokusera på:

- Resultatet av genomförd uppföljning, d.v.s. om uppdrag utförts i enlighet med uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal. Vid avvikelser ska det framgå vilka åtgärder som nämnden vidtagit.
- Eventuella förbättringsområden utifrån resultatet och hur de följs upp.

Kvalitetsarbete

För att nå framgång är det viktigt att det finns en gemensam syn i hela verksamheten på de viktiga prioriteringarna och att fokus är på de frågor för vilka det finns evidens i vetenskap samt beprövad erfarenhet. Nämnden har därför tre kommunicerbara mål som är kända i hela verksamheten. Målen är desamma för alla nämndens verksamheter. Till målen har nämnden kopplat ett antal indikatorer som kan följas över tid på både kommun- och enhetsnivå. Nämndens indikatorer kopplas direkt till fullmäktiges mål inom framförallt tre områden;

- En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor
- En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv
- En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet

De statliga målen och majoritetens samverkansprogram har legat till grund för framtagande av barn- och ungdomsnämndens mål, indikatorer och aktiviteter.

Utbildningskontoret följer systematiskt upp de indikatorer som barn- och ungdomsnämnden tagit beslut om. Resultaten visualiseras och samlas i ett internt samarbetsrum som rektorer och biträdande rektorer har tillgång till. Resultaten följs upp på skolnivå där rektor har stöd i analysen av områdeschef och kvalitetskoordinator. Det systematiska kvalitetsarbetet har stärkts under föregående läsår genom de likvärdiga verksamhetsuppföljningar som genomförs med varje skola och förskola av områdeschefer i förskola och grundskola. Ett syfte är att på ett tydligare sätt länka samman det systematiska kvalitetsarbetet mellan huvudman och verksamheten. Verksamhetsuppföljningen lyfter fram både styrkor och förbättringsområden både för den enskilda enheten, men också på huvudmannanivå.

Utbildningskontoret tar också fram fördjupade resultatbilder för de skolor som så önskar. Det kan bland annat handla om s.k. value added-statistik, lärares betygssättning, trender över tid m.m.

Utbildningskontoret följer upp och analyserar resultat på kommunnivå, bland annat det som ”sticker ut” (positivt/negativt), pojkars och flickors resultat, trender, samband etc. Kontoret tittar på bakgrundsfaktorer, trender och ställer upp hypoteser som sedan undersöks. Slutsatser som dras och orsakssamband som identifieras stämmer väl överens med forskning som finns om elevers resultat.

Som ett underlag för analysarbetet görs jämförelser för att se hur Linköping förhåller sig till andra kommuner när det gäller ett antal nyckeltal.

Insynsbesök genomförs idag i förskola och har genomförts i grundskola. Insynsbesök görs även regelbundet i de fristående verksamheterna.

Uppföljning av intern kontroll

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Nämnderna ska upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll d.v.s. de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Varje nämnd ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen, internkontrollplan.

I delårsrapporten återrapporterar varje nämnd arbetet med den antagna internkontrollplanen för 2018. Detta är en delrapportering. Slutlig uppföljning av internkontrollplanen för 2018 sker vid årets slut i verksamhetsberättelsen för 2018.

Intern kontroll

Den interna kontrollen för barn- och ungdomsnämnden 2018 riktas in på att säkerställa att nämndens beslutade mål och indikatorer för respektive verksamhet följs upp på alla enheter samt att åtgärder vidtagits utifrån de analyser som gjorts på både enhets- och huvudmannanivå. Nämnden har likaså beslutat att göra en intern kontroll gällande processerna kring verksamhetslokalerna. Internkontrollens syfte är att granska processerna för att kunna säkerställa att verksamhetens erfarenheter och behov tas tillvara vid planering av nya lokaler och vid ombyggnation av befintliga lokaler. Internkontrollen syftar även till att granska processerna för att säkerställa att nämnden resurser används på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Egenkontroll

Egenkontroll genomförs inom följande områden:

- Lärande i förskolan. Kontroll av hur barns lärandeutveckling följs på individnivå i förskolorna.
- Lärares behörighet i svenska som andraspråk i grundskolan. Kontroll görs av att de lärare som undervisar i ämnet svenska som andraspråk är behöriga att undervisa i svenska som andraspråk samt hur undervisningen är organiserad för att möta elevernas behov.
- Elevnärvaro i grundskolan. Kontroll att och hur skolorna arbetar med att öka elevnärvaron.

Barn- och ungdomsnämndens plan för intern kontroll och egenkontroll följer hittills fastslagen tidplan. Inga omprioriteringar har gjorts, samtliga planerade kontroller kommer att genomföras. Under våren har elevnärvaron i grundskolan följts upp i fokusintervjuer med rektorer för högstadieskolor och kommer att kompletteras med enkät till samtliga rektorer. I augusti och september kommer ytterligare fokusgruppsintervjuer att genomföras dels vad gäller lärande i förskolan, dels vad gäller lokalprocesser.

Samtliga områden inom intern kontroll samt egenkontroll kommer att undersökas med stöd av en enkät som går ut till samtliga förskolechefer och rektorer. I enkäten kommer även frågor kring finansiell rapportering ingå. Enkäten kommer att genomföras under augusti och september. I början av oktober kommer samtliga rapporter att sammanställas och eventuella förbättringsområden kommer då att föreslås inför beslut i barn- och ungdomsnämnden i november 2018.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Barn- och ungdomsnämnden	1 579	1 716	137	195
Grundskola	1 159 477	1 096 616	-62 861	8 040
Grundsärskola	43 791	43 518	-273	2 509
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	719 460	679 553	-39 907	10 031
Fritidshem och annan pedagogisk verksamhet	169 519	161 884	-7 635	4 813
Ungdoms- och fritidsverksamhet	39 121	36 323	-2 798	3 121
Verksamhetssystem	310	-266	-576	-204
Särskild omsorg/övrigt	0	0	0	0
Pris- och lönekomensation	0	0	0	2 984
Summa	2 133 257	2 019 343	-113 914	31 489
Resultat nämndens kommunala enheter ¹⁾	-97 422	-53 554	43 868	14 825
Summa, inkl kommunala enheter	2 035 835	1 965 790	-70 046	46 314

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

¹⁾ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Nettokostnaden för perioden inkluderat de kommunala enheter januari till augusti är 2 035 835 tkr. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är 46 314 tkr. Förändringen i nettokostnader gentemot föregående år motsvarar en ökning om 70 046 tkr. Kostnadsutvecklingen mellan åren beror på löneökningar men även på ökade volymer när det gäller barn och elever samt ökade kostnader när det gäller bland annat lokalhyror.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Barn- och ungdomsnämnden	2 661	2 661	0	2 700
Grundskola	1 732 087	1 747 967	15 880	1 668 413
Grundsärskola	70 124	69 450	-674	68 356
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	1 082 475	1 080 195	-2 280	1 024 866
Fritidshem	261 059	265 839	4 780	248 272
Ungdoms- och fritidsverksamhet, förebyggande verksamhet	63 482	64 776	1 294	58 614
	0			
Övrig verksamhet	0			
Verksamhetssystem	159	159	0	-501
Särskild omsorg/övrigt	0	0	0	0
Pris- och lönekomensation	0	0	0	0
Generellt statsbidrag budgetproposition	4 476	4 476	0	0
Summa nettokostnad tkr	3 216 523	3 235 523	19 000	3 070 719
<i>varav kostnader</i>	3 602 508	3 597 916	-4 592	3 520 661
<i>varav intäkter</i>	-385 985	-362 393	23 592	-449 942
Resultat nämndens kommunala enheter ¹⁾	-2 062	0	2 062	10 857
Summa nettokostnad tkr, inkl kommunala enheter	3 214 461	3 235 523	21 062	3 081 576

¹⁾ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Not. Enligt gällande princip kommer nämndens budgetram att justeras för demografiska förändringar i slutet av året. I tabellerna är budgetramen preliminärt justerad för demografiska förändringar om 3 431 tkr.

Barn- och ungdomsnämnden inklusive de kommunala enheterna prognostiserar ett överskott vid årets slut på 21 062 tkr

Analys och kommentar

Tabell över avvikelse mot periodiserad budget fördelad på nämnd och enheter, januari-augusti 2018

Verksamhet	Avvikelse mot periodiserad budget 31/8 2018	varav nämndens anslagsdel	varav kommunala enheter
Barn- och ungdomsnämnden	195	195	0
Grundskola	6 276	8 040	-1 764
Grundsärskola	3 699	2 509	1 190
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	18 034	10 031	8 003
Fritidshem och annan pedagogisk verksamhet	6 141	4 813	1 328
Ungdoms- och fritidsverksamhet	6 785	3 121	3 664
Verksamhetssystem	2 199	-204	2 403
Särskild omsorg/övrigt	0	0	0
Generellt statsbidrag	2 984	2 984	0
Summa	46 314	31 489	14 825

För perioden januari till augusti redovisar barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde en positiv avvikelse på 46 314 tkr jämfört med budget för perioden, varav nämndens anslagsdel redovisar en positiv avvikelse på 31 489 tkr och de kommunala enheterna en positiv avvikelse på 14 825 tkr.

Nämndens anslagsdel

Den positiva avvikelsen för perioden gällande nämndens anslagsdel beror främst på ännu ej genomförda insatser inom nämndens utvecklingsmedel samt på ett överskott gällande resursmedel. För prognosen kvarstår ett överskott på resursmedel samt medel för lokalkostnader. För 2018 tillskötts mer medel för lokaler som nu inte kommer att användas i sin helhet då kostnadsökningen inte varit i samma nivå som tillskottet. För perioden finns ett underskott när det gäller kostnader för barn och elever i behov av extraordinära stödåtgärder.

Intäkterna är högre än beräknat när det gäller schablonbidrag för flyktingar och bidrag för asylsökande och bidrar till den positiva avvikelsen för perioden. Överskottet uppkommer då medel från Migrationsverket ska hanteras enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR 18.1 vilket innebär att de ska bokföras enligt kontantmetoden, det vill säga att de ska intäktföras i samband med utbetalning. Det är svårt att göra en prognos för hur stort statsbidraget för flyktingmottagande kommer att bli 2019 och framåt. Det finns dock en risk framöver att kostnaderna överstiger intäkterna eftersom intäkten kommer ena året och kostnaderna uppstår ett annat år.

Kommunala enheter

En positiv avvikelse finns för perioden och för prognosen och avser främst förskolan, öppen fritidsverksamhet och ungdoms- och fritidsverksamheten och beror på svårigheter att rekrytera rätt kompetenser. Ett mindre överskott finns även inom övriga verksamheter som till större delen beror på tjänster som är vakanta och reservmedel på gemensam verksamhet som till viss del kommer att användas senare under året.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2108 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 Netto	Investerings- ram 2018 Netto
Grundskola inkl f-klass	9 076	0	14 510	0	14 510	14 510
Grundsärskola	61	0	270	0	270	270
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	1 737	0	9 190	0	9 190	9 190
Fritidshem	55	0	1 080	0	1 080	1 080
Ungdoms- och fritidsverksamhet	17	0	150	0	150	150
Summa	10 946	0	25 200	0	25 200	25 200

Analys och kommentar

Investeringar beräknas falla ut i nivå med investeringsramen för 2018.

Uppföljning av Lokalförslöjningsplanen

Barn- och ungdomsnämnden har som målsättning att årligen färdigställa c:a 300 nya förskoleplatser och c:a 400 nya skolplatser. Under januari – augusti 2018, har enbart 100 nya förskoleplatser färdigställts totalt i kommunen. Planerade nya platser i flera områden i kommunen, har inte färdigställts enligt plan.

Nämnden har i sin lokalförslöjningsplan ett stort antal nya objekt för att möta behovet av nya förskole- och skolplatser. Helt nya platser upphandlar nämnden i konkurrens i enlighet med LOU. Nya platser skapas i befintliga fastigheter genom direktupphandling hos Lejonfastigheter. Ett flertal av de objekt som direktupphandlats av Lejonfastigheter har, pga. förseningar i projektering och upphandlingar, inte färdigställts enligt plan. Detta har bidragit till en brist på platser i vissa av kommunens områden.

I Gottfridsberg, Vikingstad, Södra Ekkällan och i delar av södra stadsdelarna är behovet av nya förskoleplatser stort. I dessa delar av kommunen projekteras för nya förskolor och flexibla förskolor/skolor med planerat färdigställande under 2019-2020. I vissa områden kan tillfälliga lösningar bli nödvändiga för att klara det aktuella behovet.

Nya förskolor/skolor färdigställda jan-aug 2018

Verksamhet	Adress	Antal nya platser	Upphandling	Fastighetsägare
Förskola	Brandliljegatan, Harvestad	100	LOU	Botrygg AB

Nya förskolor/skolor, planerat färdigställande under 2019

Förskola	Björnbärsvägen, Sturefors	160		Lejonfastigheter
Skola	Tallboda skola	250		Lejonfastigheter
Förskola	S Ekkällan/Berga	80-100		Lejonfastigheter
Skola	Vidingsjöskolan	450		Lejonfastigheter
Förskola/Skola	Tornhagsskolan	300		Lejonfastigheter
Skola	Linghemsskolan	200		Lejonfastigheter
Förskola	Kvinnebyvägen 91	160		Hemsö
Förskola/Skola	Bankeberg, Vikingstad	400	LOU	

Eventuell avvikelse från övergripande mål

Södra Ekkällan, Vikingstad och Gottfridsberg kan få svårigheter att erbjuda förskole och skolplatser utifrån skollagens krav gällande placering nära hemmet.

Åtgärdsplan

- Tillfällig lösning för att klara skolbehovet i Gottfridsberg innebär att ett antal elever bussas till annan skola under läsåret 2018/19 i väntan på att nya skollokaler färdigställs.
- Tillfällig förskolepaviljong upphandlas för att klara förskolebehovet i Södra Ekkällan/Berga.
- Tillfällig förskolepaviljong kan komma att behöva upphandlas för att klara förskolebehovet i Norrberga/Sturefors.
- Barn- och ungdomsnämnden har i sin lokal- och investeringsplan tagit upp att ytterligare tillfälliga lösningar i andra områden som kan bli aktuella för att klara behovet av förskola och skola.

Nyckeltalsredovisning*

Befintliga Lokaler				
Verksamhet	Area/plats, kvm	Lokalkostnad/plats, tkr/år	Nyttjandegrad, aug. 2018	
Förskola	11,0	15,9	87 %**	
Färdigställda lokaler, jan-aug 2018				
Brandliljegatan, FSK	10,7	20,1	100 %	
Egna lokaler jämf med andra kommuner***				
Kommun 1				

Kommentar:

*I kommunens hyresavtalsregister KARPLAN finns idag ingen möjlighet att registrera kapacitet för skolor och därmed få ut nyckeltal area per plats, lokalkostnad per plats och nyttjandegrad.

**Nyttjandegrad i en förskola är alltid lägre vid läsårsstart. Vid läsårets slut på våren är nyttjandegraden som regel över 100 %.

***Nationella jämförelsetal finns idag inte gällande area per plats och nyttjandegrad.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Bildningsnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	5
Indikatorer	6
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	9
Nämndens mål	9
Styrande dokument	12
Strategiska utvecklingsuppdrag	13
Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ..	19
Uppföljning av intern kontroll	21
Ekonomi.....	22
Driftsammandrag	22
Investeringar	25
Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen	26

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Avdelningen för gymnasie- och vuxenutbildning

Gymnasieskolan

Andelen flickor som får examen har ökat medan andelen pojkar som får examen inte förändrats sedan föregående år. Detta innebär att differensen mellan flickor och pojkars examensgrad ökar ytterligare. Uppgången i andelen flickor som får examen beror på att examensgraden för eleverna på Birgittaskolan ökat markant. Den totala examensgraden för alla elever ökar med en procentenhet jämfört med föregående år till 85,0 procent. I uppföljningen av läsåret 2017/2018 gjordes en matchning av examen och frånvaro på individnivå. Denna visade ett starkt samband mellan närvaro och examensgrad på majoriteten av gymnasieprogrammen. För att kunna öka examengraden ytterligare måste skolnärvaron öka.

Under 2016 infördes en nyorganisation för introduktionsprogrammet språkinträdning i Linköping. Det första läsåret var det ett femtontal elever som blev behöriga till ett yrkes- eller högskoleförberedande program. Dessa elever kom antingen från grundskolan eller hade påbörjat språkinträdning enligt den gamla organisationen. Redan under det andra året med den nya organisationen har ca 150 elever nått det sista steget, fortsättningsnivån, och hälften av dessa har dessutom hunnit bli behöriga till ett nationellt program läsåret 2018/2019. Skolverket presenterade nyligen beskrivande statistik på nationell nivå över nyanlända elevers övergångar till och från språkinträdning under perioden 2011-2016. Av rapporten framgår att ungefär var femte elev gick över till ett nationellt program som sin första fortsatta utbildning efter språkinträdning. En jämförelse är inte helt möjlig att göra eftersom Linköpings modell för språkinträdning endast varit igång under två år, men resultaten hittills visar ändå på att många fler elever når full behörighet till ett nationellt program på kortare tid än i riket som helhet.

Som ett led i att stärka och utveckla yrkesprogrammen inledde fordons- och transportprogrammet på Anders Ljungstedts gymnasium ett samarbete med Volvo Car Sverige. Samarbetet syftar till att stärka kopplingen mellan skola och arbetsliv där bland annat elevernas utbildningsmiljö utformas som en Volvoverkstad med samma krav på kvalitet och service. Samarbetet stöds av fordonsverkstäder för andra bilmärken. Söktrycket till fordons- och transportprogrammet har ökat i och med samarbetet.

Utvecklingsarbetet med att digitalisera lärande- och stödprocesser fortgår. Under 2018 pågår flera upphandlingar av verksamhetssystem för bland annat elevregister, digitala examinationer och kunskapsbedömning.

Vuxenutbildningen

En ny enhet, Centrum för vuxenutbildning, har inrättats 2018. Syftet med enheten är att få en sammanhållen organisation för kommunövergripande uppdrag, funktioner och myndighetsutövning inom vuxenutbildningen. Centrum för vuxenutbildning ska utgöra ”en väg in” till vuxenutbildningen i Linköpings kommun. Utöver detta ansvarar enheten även för operativ ledning, styrning och verksamhetsuppföljning av den upphandlade delen av vuxenutbildningen.

Allt fler elever inom vuxenutbildningen har behov av olika stödinsatser. Under 2017 och våren 2018 bedrevs ett projekt vars syfte var att kartlägga stödbehov samt föreslå åtgärder. Projektet visar att vuxenutbildningen har samma behov av elevhälsa som andra skolformer. För att öka måluppfyllelsen är en utökad stödverksamhet nödvändig inom vuxenutbildningen.

Utbildningsplikten för nyanlända trädde i kraft 1 januari 2018. Arbetsförmedlingen hänvisar nyanlända till vuxenutbildningen och under våren var det endast ett 30-tal personer som omfattades. Efter sommaren har allt fler personer hänvisats och ca 80 till 100 personer bedöms vara aktuella under hösten 2018. Dessa personer har låg utbildningsbakgrund och förväntas bedriva studier på grundläggande nivå vilket har visat sig vara ett stort steg för denna kategori elever. Därför behöver anpassningar göras inom vuxenutbildningen för att kunna möta denna elevgrupp på den kunskaps- och språknivå som de befinner sig.

Linköpings kommun har varit en del av ett regionalt projekt med yrkes-SFI. Projektet kommer att avslutas under 2018 och utvärdering har visat att SFI i kombination med arbetsmarknadsutbildning fungerar mycket bra med SFI i kombination med gymnasiala kurser fungerar sämre då det är ett för stort steg främst språkmässigt.

Nytt arbetstidsavtal har tecknats för vuxenutbildningen i syftet att säkerställa en kontinuerlig utbildningsverksamhet under hela året samtidigt som de villkor som erbjuds lärare ger tid för planering, reflektion och utveckling.

Avdelningen för arbetsmarknad och integration

Arbetsmarknadsläget i kommunen är fortsatt positivt. Det är dock tydligt att diskrepansen mellan arbetsmarknadens krav och personer i utanförskap kvarstår. Ett fortsatt systematiskt arbete behövs, dels för att få fler i utbildning och dels för att öka personers arbetslivserfarenhet. Detta ställer krav på kommunen att bistå med arbetsplatser som bidrar till individens utveckling. Dessutom bör kommunen ställa tydliga sociala krav i upphandlingar av verksamhet och kraven måste även följas upp.

Bildningsnämndens uppdrag är att bidra till att sänka försörjningsstöd, korta etableringstiden och bidra till kompetensförsörjningen i kommunen på lång sikt. Under den här perioden har fokus legat på att definiera ramar för kvalitetsuppföljning med adekvata indikatorer för att visa på effekten av satsade medel och utfall.

Ett pilotprojekt (Arbetsplatskörkortet) startades i juni med syfte att kunna få fler individer att placeras eller arbetsträna inom kommunens olika verksamheter. Ett flertal utmaningar har uppkommit i projektet, vilket har lett till ett kontinuerligt lärande som tas tillvara i verksamheten. Pilotprojektet bygger till viss del på den tidigare genomförda utredningen tillsammans med socialförvaltningen (avdelningen för försörjningsinsatser).

Verksamheterna har kompletterats med ett Idéburet offentligt partnerskap (IOP) tillsammans med Internationella kvinnoföreningen. Partnerskapets fokus är att få ut kvinnor från stadsdelarna i syfte att motverka isolering.

Feriejobben 2018 riktades i större utsträckning mot utsatta ungdomar med särskilda behov. Vid placering togs mer hänsyn till individens förutsättningar. Det har framkommit att av arbetsrättsliga skäl ska feriejobben i fortsättningen enbart erbjudas inom kommunen.

Det internationella arbetet inom projektet Bags4youth med fokus på ungdomar har uppmärksammats av ESF i Bryssel. Kommunen representeras av Jobb- och kunskapstorget på en spridningskonferens under EU-veckan. Lärdomarna från projektet kommer framför allt att användas i kommande stadsdelssatsningar och av ungdomsteamet på Jobb- och kunskapstorget.

En aktivitet kallad "Branschintroduktion" har genomförts med Sveriges Byggindustrier, Arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen, i syfte att locka personer till yrken inom byggbranschen. Aktiviteten pågick under två veckor under sommaren och innehöll information från branschen, studiebesök och "prova på" vid olika praktiska stationer på Anders Ljungstedts Gymnasium samt att alla deltagare erbjöds att träffa en studie- och yrkesvägledare. 12 deltagare kallades, 9 började och 8 slutförde insatsen. 4 deltagare kommer att matchas mot praktik/arbete med hjälp av Sveriges Byggindustrier och 4 deltagare har planer på att vidareutbilda sig inom branschen. Resultatet var mycket positivt och tanken är att senare använda arbetsmodellen för andra branscher.

Under perioden har det skett fler anvisningar från socialförvaltningen till Jobb- och kunskapstorget och vidare ut till verksamheterna. Arbetet med effektivisering av flödena har gett resultat. Utvecklingen av insatserna har lett till att fler deltagare går till arbete och studier.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Bildningsnämnden beslutade i december 2017, § 175, om en handlingsplan för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Planen anger hur och när mål, uppföljningar och utvärderingar ska ske under året samt hur verksamhetens resultat och analys återkopplas till huvudmannen.

Utbildningsförvaltningen har under 2018 implementerat planen där målet har varit ett mer sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete från huvudmannen. Under 2018 har en utveckling skett i hur resultatuppföljningen sker av de kommunala gymnasieskolorna där utbildningsförvaltningen även genomför fördjupade uppföljningar av varje skolenhet. Under augusti har resultatdialoger genomförts med respektive skolledning. Detta i syfte att stödja skolorna i deras lokala kvalitetsarbete, tillfällena utgör även en viktig del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete i form av informationsinhämtning om skolorna utmaningar och framgångsfaktorer.

Ett av nämndens viktigaste mål är att alla elever i gymnasieskolan ska nå gymnasieexamen. Som ett led i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete har flera olika insatser genomförts under läsåret 17/18 i syfte att öka andelen elever med gymnasieexamen.

Utbildningsförvaltningen har i år följt upp elevers frånvaro i förhållande till examensgrad där uppföljningen visar ett tydligt samband mellan hög närvaro och examensgrad. Utbildningsförvaltningen ser att frånvaron de senaste tre åren är i stort sett oförändrad och att arbetet med att främja närvaro behöver fortsätta. I de insatser som planeras under hösten med koppling till det systematiska kvalitetsarbetet har utbildningsförvaltningen för avsikt att särskilt belysa frånvaro som en del av uppföljningen.

I avgångsklasserna 2018 återfinns en ökning i andelen flickor som får examen medan andelen pojkar som får examen inte förändrats sedan föregående år. Uppgången i andelen flickor som får examen har att göra med en positiv utveckling på Birgittaskolan där examensgraden ökar markant gentemot föregående år.

Elevhälsoteamen har tillsammans med skolans personal ett viktigt uppdrag i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet med att främja närvaro. Under våren 2018 beviljades Linköpings kommun statsbidrag för att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet. Målet med arbetet är att utveckla, utvärdera och sprida effektiva, hälsofrämjande arbetssätt.

Under 2018 har Centrum för vuxenutbildning inrättats. Enheten ansvarar för de kommunövergripande funktionerna och det myndighetsuppdrag som finns inom vuxenutbildningen. Utöver detta ansvarar enheten även för operativ ledning, styrning och verksamhetsuppföljning av den upphandlade delen av vuxenutbildningen. Centrum för vuxenutbildning har i uppdrag att arbeta motiverande och uppsökande, samt ge individer information om vuxenutbildning och möjligheter till studier kombinerat med praktik eller andra arbetsmarknadsinsatser. Ett utvecklingsområde inom vuxenutbildningen är det systematiska kvalitetsarbetet samt former för uppföljning. Under hösten 2018 kommer utbildningsförvaltningen därför särskilt fokusera på att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom vuxenutbildningen.

Den sammantagna effekten av både Jobb- och kunskapstorget och Arbetsmarknadssatsningen ger en positiv utveckling av antalet anställningar. Samarbetet med Idrott och Service stödjer antalet individer i sysselsättning. Ett pågående projekt med Idrott och Service, det så kallade arbetsplatskörkortet, förväntas underlätta ytterligare för fler individer att kunna placeras eller arbeta inom kommunens olika verksamheter.

Förbättringsåtgärder: Nya IT-system planeras under höst 2018 för att kvalitetssäkra och kunna mäta resultat, samt hämta in resultaten på ett tillförlitligt sätt.

Riktlinjerna för kommunalt feriearbete behöver revideras. Uppdraget kommer att stanna kvar inom bildningsnämnden.

Jobb- och kunskapstorgets verksamhet har utvecklats under 2018 och de har nu fem operativa team.

Kvalitetssäkring har gjorts gällande registrering av data på Jobb- och kunskapstorget och är under utveckling på Arbetsmarknadssatsningen.

Indikatorer

Kommunfullmäktige har beslutat om indikatorer för respektive nämnds verksamhet under budgetperioden. Nedan redovisas nämndernas utfall per den sista augusti 2018. Fler resultat redovisas i nämndens årsredovisning. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Delområden	Indikator	2016	2017	2018		
		Utfall	Utfall	Utfall	Målvärde	Prognos
Gymnasieskola	Invånare 16-18 år, antal	4 775	4 934	0	5 288	■
	Elever i gymnasieskola, hemkommun, antal	5 036	5 199	-	-	
	Flickor	2 338	2 443	-	-	
	Pojkar	2 698	2 756	-	-	
	Gymnasiefrekvens (%)	91,5	91,6	-	-	
	Flickor	91,6	92,2	-	-	
	Pojkar	91,4	91,1	-	-	
	Elever i gymnasieskola, kommunala skolor, antal.	4 202	4 202	4 360	4 108	■
	Flickor	1 999	2 026	2 117	-	
	Pojkar	2 203	2 176	2 243	-	
	Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal gymnasieskola, andel (%).	87,8	90,3	-	-	
	Avvikelse mot referenskostnad, Gymnasieskola, %	-1,7	0,4	-	-	
	Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev, inkl lokal-kostad	113 609	115 799	-	-	
	Kostnad för lokaler i kommunal gymnasieskola, kr/elev	22 253	23 408	-	-	
	Gymnasieelever med examen inom 3 år, andel (%). Kommunala skolor. Inkl introduktionsprogram	65,8	71,5	-	-	
	Flickor	67,4	70,7	-	-	
	Pojkar	64,2	72,4	-	-	
	Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	55,6	59,1	-	-	
	Flickor	60,3	61,2	-	-	
	Pojkar	51,0	57,1	-	-	

	Närvaro i kommunala gymnasieskolor (Andel närvaro av total schemalagd tid)	87	87	87	100,0	
	Flickor	87	87	87	-	
	Pojkar	87	87	87	-	
Vuxenutbildning	Kostnad (kr) per heltidsstuderande grundläggande vuxenutbildning	42 200	-	-	-	
	Kostnad (kr) per heltidsstuderande gymnasial vuxenutbildning	45 500	-	-	-	
	Gymnasiala vuxenutbildning, andel som slutfört kurs (%)	76,1	-	-	-	
	Kostnad (kr) per heltidsstuderande, SFI	30 400	-	-	-	
Arbetsmarknad och integration	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som A. Börjat arbeta, andel (%)	17,4*	19,6*	-	-	
	Kvinnor	16,6	16,2	-	-	
	Män	19,3	23,1	-	-	
	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som B. Börjat studera, andel (%)	9,9*	11,7*	-	-	
	Kvinnor	11,0	11,5	-	-	
	Män	9,3	11,9	-	-	

*Arbete och studier utgör endast två av fem avslutsorsaker. Eftersom totalen inte redovisas ser andelen kvinnor respektive män missvisande ut.

Analys och kommentar

De flesta av bildningsnämndens indikatorer mäts läsårsvis och jämförelser med andra kommuner kommer inte kunna göras förrän i bokslutet då nationell statistik finns tillgänglig.

Elever i gymnasieskola, kommunala skolor, antal

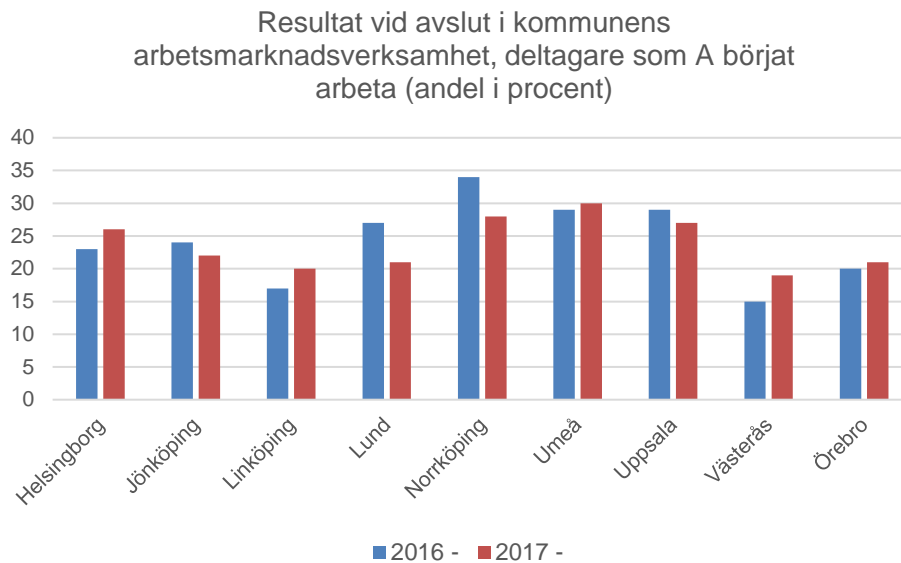
Elevantalet inom gymnasieskolan kommer enligt nuvarande prognoser öka de kommande åren. Elevantalet den 31 augusti är något högre än prognosen för 2018. I augusti varje år är det ofta lite fler elever än den 15 oktober då elevuppföljningen för läsåret görs. Att det är fler elever i augusti beror på att de elever som beviljats förlängd undervisningen men bara har någon kurs att slutföra för att få examen blir klara under september och sedan lämnar gymnasieskolan.

Närvaro i kommunala gymnasieskolor

Rektorn har från och med 1 juli 2018 skyldighet att utreda upprepad och längre frånvaro, såväl giltig som ogiltig (skollagen 15 kap 16§). Om det finns behov av att göra fler utredningar, till exempel vad gäller behov av särskilt stöd eller kränkande behandling, är det bra om dessa samordnas i en utredning. Huvudmannen ansvarar för att skolenheten och rektorn får förutsättningar att uppmärksamma och utreda elevers frånvaro. En utredning behöver endast göras om den bedöms som nödvändig. Utredningen, *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera*, (SOU 2016:94), understryker att det finns ett tydligt samband mellan elevers närvaro i skolan och deras möjligheter att utvecklas mot utbildningens mål. En fullföljd gymnasieutbildning är i regel avgörande för individens möjligheter till fortsatta studier och ett framtida yrkesliv samt utgör en skyddsfaktor mot psykosociala problem. I arbetet med att främja närvaro tar utbildningsförvaltningen fram närvarostatistik som en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, syftet är att hitta framgångsfaktorer för att främja ökad närvaro och medvetet arbeta för att minska frånvaron. Frånvarostatistik skickas månadsvis ut till skolorna att uppmärksamma, registrera och analysera både giltig och ogiltig frånvaro. Uppföljningen möjliggör analys av frånvaron över tid och på individ- och gruppnivå. Elevhälsoteamen har tillsammans med skolans personal ett viktigt uppdrag i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet att främja närvaro. Alla skolor har rutin för

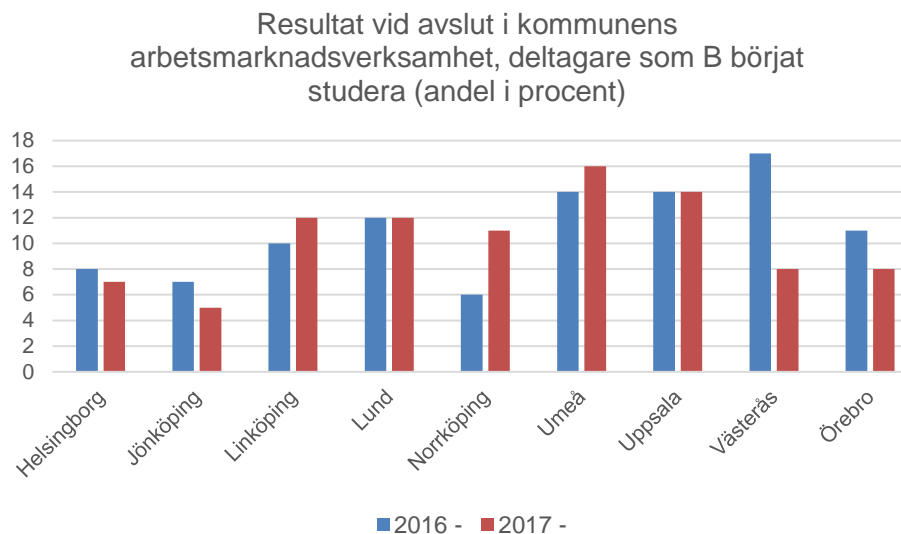
hur de arbetar förebyggande för ökad närvaro samt en arbetsgång då en elev har hög frånvaro. I kollegial samverkan med andra rektorer diskuteras hur arbetet med att minska frånvaron på skolorna i syfte att sprida goda exempel.

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som A. Börjat arbeta, andel (%)

Linköping har ett sämre resultat jämfört med övriga jämförande kommuner¹. Såväl 2016 som 2017 hamnar Linköping på näst sista plats jämfört med övriga kommuner. 2017 har dock resultatet i Linköping förbättrats med tre procentenheter sedan 2016. 2017 var det 20 procent av deltagarna som började arbeta vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet jämfört med 17 procent 2016 (Källa: Kolada).

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som B. Börjat studera, andel (%)

Linköping har ett relativt bra resultat jämfört med övriga jämförande kommuner. 2016 hamnar Linköping på fjärde plats jämfört med övriga jämförande kommuner. 2017 klättrar Linköping upp på tredje plats jämfört med övriga jämförande kommuner. 2017 har resultatet för Linköping förbättrats med två procentenheter sedan 2016. 2017 var det 12 procent av deltagarna som började studera vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet jämfört med 10 procent 2016. (Källa: Kolada).

¹ Jämförande kommuner är Eskilstuna, Helsingborg, Jönköping, Linköping, Lund, Norrköping, Umeå, Uppsala, Västerås och Örebro.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens mål och hur dessa bidrar till att majoritetens övergripande mål per den sista augusti 2018 och prognos. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug	Målvärde
I Linköping ska fler människor nå egen försörjning	Andelen medborgare som efter bildningsnämndens arbetsmarknadsinsatser försörjer sig själva ska ha ökat	■	Andelen personer som har fått arbete/börjat studera efter arbetsmarknadsinsats ska öka.	JKT: 20 % (arbete) 13 % (studier) AMS: inga uppgifter	JKT: 14 % arbete 5 % studier AMS: 16 % arbete 8 % studier	Ska öka
			Andelen personer som har gått från OSA till anställning/studier ska öka.	4 till annan anställning och 2 till studier	2 till arbete och 2 till studier	Ska öka
	Alla studerande i vuxenutbildningen ska tillägna sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens individuella studieplan	■	Andelen studerande med godkända studieresultat inom sfi ska öka	Indikatorn följs upp vid bokslutet		Ska öka
			Andelen studerande i gymnasial vuxenutbildning som slutfört kurs under året ska öka	Indikatorn följs upp vid bokslutet		Ska öka
			Andel studerande i grundläggande vuxenutbildning som slutfört kurs under året ska öka	Indikatorn följs upp vid bokslutet		Ska öka
En kommun med ett växande näringsliv	Andelen medborgare som efter bildningsnämndens arbetsmarknadsinsatser försörjer sig själva ska ha ökat.	■	Andelen personer som har fått arbete/börjat studera efter arbetsmarknadsinsats ska öka.	JKT: 20 % (arbete) 13 % (studier) AMS: inga uppgifter	JKT: 14 % arbete 5 % studier AMS: 16 % arbete 8 % studier	Ska öka
			Andelen personer som har gått från OSA till anställning/studier ska öka.	4 till annan anställning och 2 till studier	2 till arbete och 2 till studier	Ska öka

En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor	Alla elever i gymnasieskolan ska nå gymnasieexamen	■	Andelen elever i kommunala gymnasieskolor i Linköping som når gymnasieexamen inom tre år ska årligen öka med minst 2 procentenheter (källa: Kolada)	72% (inom 3år)		Ska öka
			Andelen elever i kommunala gymnasieskolor i Linköping som når gymnasieexamen inom fyra år ska årligen öka med minst 2 procentenheter (källa: Kolada)	71% (inom 4år)		Ska öka
			Andelen flickor respektive pojkar i avgångsklasserna som får gymnasieexamen ska öka årligen. (källa: Extens)	86% (K) 82% (M)	88% (K) 82% (M)	Ska öka
			Andelen elever som går från introduktionsprogram till nationellt program inom ett år ska öka. (Källa Skolverket)	24%		Ska öka
			Andelen flickor respektive pojkar i det kommunala aktivitetsansvaret som påbörjar eller återgår till studier ska öka jämfört med föregående år. (Egen statistik)			
			Närvaron ska årligen öka för flickor och pojkar (Egen statistik).	13,0% (K) 13,0% (M) <i>Siffror anger frånvaro</i>	13,1% (K) 13,0% (M) <i>Siffror anger frånvaro</i>	Ska minska
	Alla studerande i vuxenutbildningen ska tillägna sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens individuella studieplan	■	Andelen studerande med godkända studieresultat inom sfi ska öka	Indikatorn följs upp vid bokslutet		Ska öka
			Andelen studerande i gymnasial vuxenutbildning som slutfört kurs under året ska öka	Indikatorn följs upp vid bokslutet		Ska öka
		Andel studerande i grundläggande vuxenutbildning som slutfört kurs under året ska öka	Indikatorn följs upp vid bokslutet		Ska öka	

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv					
En ekologiskt hållbar kommun					
Fler bostäder för en växande kommun					
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet					
En kreativ kommun					
En kommun med bra arbetsvillkor					
En ekonomiskt hållbar kommun					
En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt					

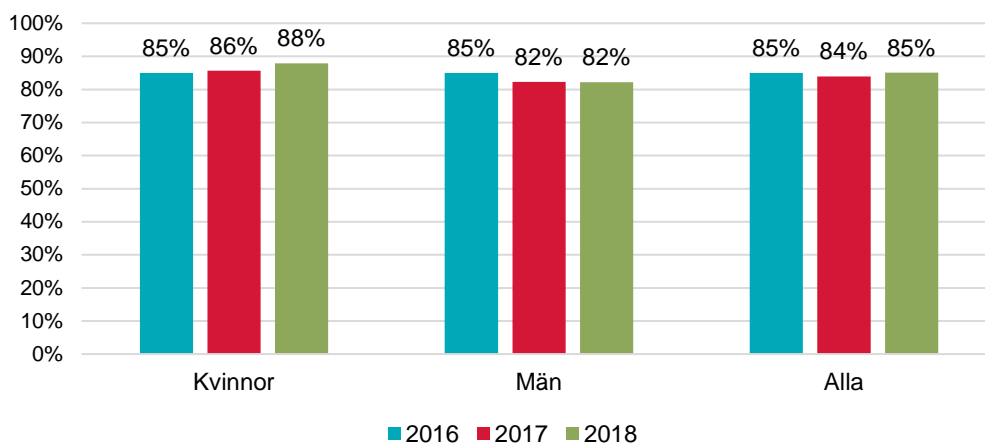
Nämndens analys och bedömning

Alla elever i gymnasieskolan ska nå gymnasieexamen

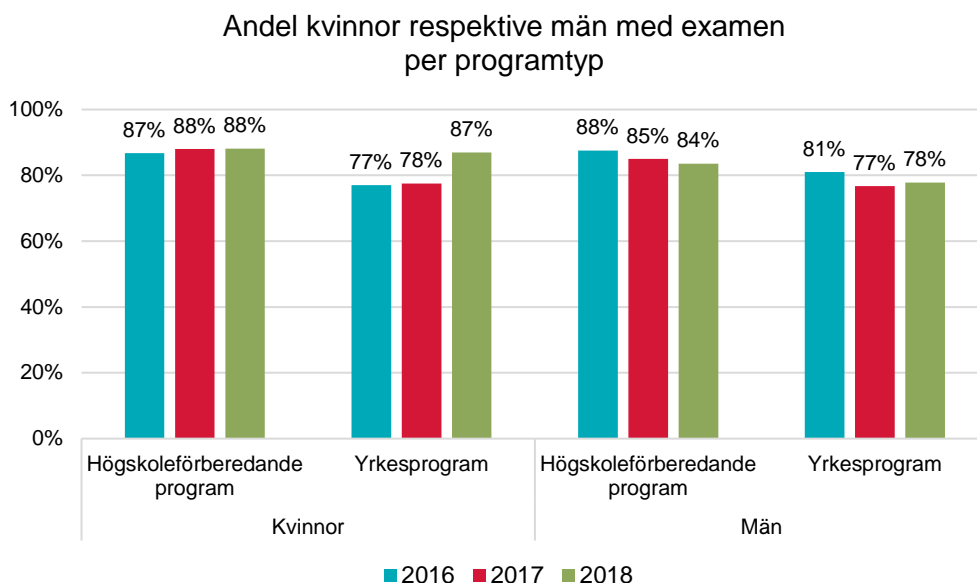
Andelen flickor som får examen har ökat medan andelen pojkar som får examen inte förändrats sedan föregående år. Detta innebär att differensen mellan flickor och pojkars examensgrad ökar ytterligare. Uppgången i andelen flickor som får examen beror på att examensgraden för eleverna på Birgittaskolan ökat markant. Den totala examensgraden för alla elever ökar med en procentenhet jämfört med föregående år till 85,0%. I uppföljningen av läsåret 2017/18 gjordes en matchning av examen och frånvaro på individnivå. Denna visade ett starkt samband mellan närvaro och examensgrad på majoriteten av gymnasieprogrammen. För att kunna öka examengraden ytterligare måste skolnärvaron öka.

Diagrammet nedan visar examensgraden i avgångsklasserna de tre senaste läsåren.

Andel elever med examen, alla nationella program

Diagrammet visar examensgraden i avgångsklasserna fördelat per programtyp de tre senaste läsåren (Källa: Extens).

Målet är delvis uppnått.

Alla studerande i vuxenutbildningen ska tillägna sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens individuella studieplan

Nationell statistik för 2017 finns ej tillgänglig. Indikatorn följs upp vid bokslutet.

Andelen medborgare som efter bildningsnämndens arbetsmarknadsinsatser försörjer sig själva ska öka

Den sammantagna effekten av både Jobb- och kunskapstorget och Arbetsmarknadssatsningen ger en positiv utveckling av antalet anställningar. Samarbetet med Idrott och Service stödjer antalet individer i sysselsättning. Ett pågående projekt med Idrott och Service, det så kallade arbetsplatskörkortet, förväntas underlätta ytterligare för fler individer att kunna placeras eller arbeta inom kommunens olika verksamheter. Idrott och services omorganisation och nya sätt att arbeta förväntas bidra till att fler individer går vidare från OSA till anställning eller studier. Bedömningen är därför att målet kommer att uppnås.

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Förvaltningen/nämnden ska under budgetperioden verka för att implementera den nya upphandlingspolicyn inom hela verksamheten för att uppnå målet om den goda affären. Den goda affären innebär att tillgodose verksamhetens och medborgarnas behov.

Utbildningsförvaltningen arbetar tillsammans med upphandlingscenter och upphandlingsstrateg med att sprida kunskap om vad våra styrdokument inom upphandlingsområdet innebär.

Förvaltningen har en organisation med inköpssamordnare inom varje skol- och förskolorråde samt på varje gymnasieskola. Övergripande finns en arbetsgrupp som aktivt arbetar med att vara en länk mellan verksamheterna och upphandlingscenter avseende arbetet med att sprida information om nya avtal samt delta i nya upphandlingar.

I samband med att kommunen genomfört en nysatsning av projektet E-handel har det framkommit att den inköpsorganisation som vi idag har inom våra skol- och förskolorråden inte fungerat tillräckligt bra. Förvaltningen kommer därför att genomföra ett förändringsarbete under hösten 2018 som har till syfte att minska antalet inköpsbehöriga och öka kvaliteten och minska administrationen i hela upphandlingsprocessen.

Digital agenda

Utbildningsförvaltningen, avdelningen för gymnasie- och vuxenutbildning arbetar utifrån Strategi för digitalisering som utgår från den nationella strategin för digitalisering av skolväsendet 2018-2022 (U2017/04119/S) och En digital agenda för Linköping 2017-2019. Den digitala agendan för Linköping är vägledande i arbetet med digitaliseringen även för avdelningen för arbetsmarknad och integration.

Informationssäkerhetspolicy

För att följa kommunens informationssäkerhetspolicy och i samband med att kommunen övergår till en gemensam förvaltningsmodell måste en översyn av roller, ansvar, befogenheter och dokumentation göras. Därutöver träder den nya dataskyddsförordningen i kraft 2018-05-25 och ersätter då personuppgiftslagen.

En översyn av behörighetshantering planeras inom ramen för "Förvaltningsplan för Utbildning, kultur och fritid" (PM3).

Inom förvaltningsobjektet genomförs en utredning i syfte att säkerställa att alla elever och all personal har rätt behörighet som ger tillgång till rätt information och rätt IT-stöd. Elever med skyddade personuppgifter går inte att hantera på ett säkert sätt idag i de pedagogiska system som elever använder. Rutin tas fram för att säkerställa att elever med skyddade personuppgifter hanteras på korrekt sätt i de pedagogiska system som elever använder.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Trots en fortsatt svår rekryteringssituation har bildningsnämnden en hög behörighetsnivå för lärare i gymnasie- och vuxenutbildningen.

Olika projekt har genomförts i grundskolan som syftar till att pröva andra yrkesroller som kompletterar lärare för att kunna frigöra tid för lärare som kan användas till pedagogiskt arbete. Utvärdering pågår och därefter ska nya befattningar tydliggöras. Dessa befattningar bör även kunna implementeras inom gymnasieskolans verksamheter. Under hösten kommer ett projekt att startas vid Katedralskolan för att pröva om digitalisering kan frigöra tid för lärare.

Praktikplatser har erbjudits för lärarassistentstudenter inom ramen för yrkeshögskolans utbildning. Inrättandet av nya yrkesroller kommer att hanteras samordnat med det arbete som pågår för införande av rätt till heltid för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande.

Nytt arbetstidsavtal har tecknats för vuxenutbildningen i syftet att säkerställa en kontinuerlig utbildningsverksamhet under hela året samtidigt som de villkor som erbjuds lärare ger tid för planering, reflektion och utveckling.

Fortsatta satsningar på kompetensutveckling pågår såsom fort- och vidareutbildning för lärare, både via lärarlyftet och andra satsningar.

Utöver detta pågår flera arbetsmiljöprojekt med fokus på för social och organisatorisk arbetsmiljö i syftet att skapa hållbara bemanningslösningar.

Lokaler

Bildningsnämndens investerings- och lokalplan beskriver kommande utmaningar, projekt och förändringar i nämndens lokalbestånd utifrån behovet av framtida utbildningslokaler. Mot bakgrund av det kommunövergripande uppdrag som kommunstyrelsen gett nämnderna i samband med budget 2018 med plan för 2019-2021 har prioriteringar i nämndens plan genomförts. Detta innefattar effektiviseringar vad gäller lokalytor för yrkesprogrammen i framtida utbildningslokaler, men även en ökad grad av samutnyttjande mellan bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och barn- och ungdomsnämnden. Arbetet med att hitta synergieffekter vad gäller lokalutnyttjande kommer fortsätta under budgetperioden där gemensam planering och behovsbedömning mellan bildningsnämnden, barn- och ungdomsnämnden och kultur- och fritidsnämnden är en viktig framgångsfaktor.

Etablering

Under 2018 har ett etableringsteam bildats. Det teamet består av arbetsmarknadskonsulenter. Etableringsteamet har valt att ta emot sökande från Arbetsförmedlingen som har ca 12-18 månader kvar inom etableringen. Etableringsteamet arbetar intensivt med deltagarna för att förhindra att de hamnar i försörjningsstöd. Verksamheterna inom arbetsmarknad och integration deltar aktivt i ett flertal projekt och Idéburet Offentligt Partnerskap tillsammans med externa aktörer som exempelvis Samordningsförbundet, Länsstyrelsen, Studieförbundet, föreningar m.fl.

Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av etableringsinsatser från Arbetsförmedlingen, och som bedöms ha behov av utbildning för att komma ut på arbetsmarknaden, ska hänvisas till studier. Ett 30-tal elever har hittills under 2018 anvisats av Arbetsförmedlingen till vuxenutbildningen. Prognosen är att antalet personer som anvisas kommer att öka då många av de personer som kommer till Arbetsförmedlingen har kort utbildningsbakgrund. Under hösten 2018 är bedömningen att ett 100-tal personer kan komma att anvisas till utbildningsplikt. En nyanländ person som anvisats till utbildningsplikt ska delta i undervisning, annars kan personens ersättning dras in. Vuxenutbildningens rektorer

och lärare arbetar tillsammans med Arbetsförmedlingen och studie- och yrkesvägledare för att utveckla och erbjuda utbildning till nyanlända som är anvisade till utbildningsplikt.

Digitalisering

Utbildningsförvaltningen har tagit fram en strategi för digitalisering inom gymnasie- och vuxenutbildningen i syfte att stödja förvaltningen och skolornas arbete med digitalisering. Strategin fokuserar på digitalisering som förstärker lärande. Den gemensamma strategin har lett till att alla skolor nu ger likvärdiga förutsättningar för eleverna vad gäller digitalisering av undervisningen samt den infrastruktur som krävs för en digitaliserad undervisning. Avdelningen för arbetsmarknad och integration ingår i utvecklingen inom IT-stöd. Framtagandet av plan för vilka system som är kompatibla sker i samverkan med socialförvaltningen och Idrott och service. Det gemensamma systemet ska underlätta samarbetet samt garantera en fungerande process enligt GDPR samt socialtjänstlagen.

Sammanhållen kommun

I en sammanhållen kommun behöver varje barn ha en förebild som är delaktig i samhället, i arbete, studier eller sysselsättning. För att de vuxna ska få den individuella stöd de behöver och utvecklas mot delaktighet/arbete, behöver det byggas upp en verksamhet med en stegvis möjlighet att nå arbetsmarknaden eller daglig sysselsättning. För de kommuninvånare som idag lever i utanförskap krävs ett samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Östergötland.

Deltagare i Linköpings kommuns arbetsmarknadsinriktade insatser, individer som av någon anledning står utanför arbetsmarknaden arbetas med i en modell i form av en trappa för individens progression mot egenförsörjning. Flera instanser har olika former av ansvar i trappans olika steg och individens faser i processen att nå egenförsörjning. Med hjälp av ett processororienterat arbetssätt sker en sömlös förflyttning mellan de olika trappstegen då varje instans och myndighet har tydliga processteg samt intern kommunikation om individens handlingsplan, kartlagda förmågor och uppställda mål.

Arbetet med framtidens gymnasie- och gymnasiesärskola syftar dels till att säkerställa nämndens lokalförsörjning mot bakgrund av den kommande elevökningen, men även till hur nämnden väljer att organisera den kommunala gymnasieskolan. Utbildningsförvaltningen följer kontinuerligt nyckeltal kopplade till segregation där föräldrars utbildningsbakgrund, andelen flickor och andelen elever med utländsk bakgrund på de kommunala gymnasieskolorna varierar i stor utsträckning. Ett sätt för nämnden att minska segregationen och bidra till en mer sammanhållen kommun är hur nämnden väljer att fördela gymnasieprogrammen på de olika skolorna. Arbetet med lokaliseringsutredningen för en ny gymnasieskola samt utvecklingen av gymnasieskolan på Birgittaskolan utgör två delar vilka har bäring på gymnasieskolans segregation och det kommunövergripande uppdraget att bidra till en sammanhållen kommun.

Nämnds specifika

Nämnden får i uppdrag att ta fram indikatorer för att mäta etableringstiden för nyanlända.

Bildningsnämnden använder de redan befintliga indikationerna; andel medborgare som är i arbetet/studier/sysselsättning efter avslutad etableringstid på Arbetsförmedlingen; dag 1 efter avslutad insats, samt 90 respektive 360 dagar efter avslutad etableringstid på Arbetsförmedlingen.

Att ta fram indikatorer inom området arbetsmarknad och integration i syfte att följa insatta resurser i relation till verksamhetens resultat. Utgångspunkten är att säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

Förslag på indikatorer har tagits fram av avdelningen för arbetsmarknad och integration. Bildningsnämnden kommer att besluta om indikatorerna i internbudgeten för 2019. Avdelningen för arbetsmarknad och integration ingår i utvecklingen inom IT-stöd. Framtagandet av plan för vilka system som är kompatibla sker i samverkan med socialförvaltningen och Idrott och service. Det gemensamma systemet ska underlätta samarbetet samt garantera en fungerande process enligt GDPR samt socialtjänstlagen.

Att utveckla verksamheten för en fortsatt minskning av antalet med långvarigt och mycket långvarigt ekonomiskt bistånd samt andel barn som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. I uppdraget ingår att även att minska andelen återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd. Uppdraget ska genomföras tillsammans med socialnämnden och kommunstyrelsen.

Arbetsmarknadsutskottet initierade en genomlysning av de individer som står som arbetssökande på avdelningen för försörjningsinsatser. Rapporten visar på behov av insatser samt en beskrivning av de utmaningar dessa individer står inför. Uppgifterna används för att utveckla arbetet och insatserna inom verksamheterna Jobb- och kunskapsstorget, Arbetsmarknadssatsningen samt Idrott och service. Ett förslag på utvecklat uppdrag kommer att redovisas till kommunstyrelsen.

Att föreslå åtgärder för att öka andelen gymnasieelever med examen inom 3 år.

Ett av nämndens viktigaste mål är att alla elever i gymnasieskolan ska nå gymnasieexamen. Som ett led i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete har flera olika insatser genomförts under läsåret 17/18 i syfte att öka andelen elever med gymnasieexamen.

Utbildningsförvaltningen har i år följt upp elevers frånvaro i förhållande till examensgrad där uppföljningen visar ett tydligt samband mellan hög närvaro och examensgrad. Utbildningsförvaltningen ser att frånvaron de senaste tre åren är i stort sett oförändrad och att arbetet med att främja närvaro behöver fortsätta. I de insatser som planeras under hösten med koppling till det systematiska kvalitetsarbetet har utbildningsförvaltningen för avsikt att särskilt belysa frånvaro som en del av uppföljningen.

Under augusti genomför utbildningsförvaltningen resultatdialoger med varje kommunal gymnasieskola. Vid dessa tillfällen sker en dialog med respektive skolledning utifrån en fördjupad uppföljning av skolenhetens resultat föregående år. Rektorer analyserar efter resultatdialogerna resultaten tillsammans med personal på skolan, analys och åtgärder redovisas i skolenhetens kvalitetsrapport som lämnas in årligen i oktober. Under kvalitetsseminarier med rektorer på gymnasieskolan i november diskuteras bland annat hur skolorna arbetar med främjande åtgärder för att öka närvaron. Alla skolor har rutin för hur de arbetar förebyggande för ökad närvaro samt en arbetsgång då en elev har hög frånvaro. Målet med de insatser som utbildningsförvaltningen initierar under läsåret 2018/19 är att stödja skolorna i deras utvecklingsarbete i syfte att främja en ökad närvaro bland eleverna i gymnasieskolan.

Elevhälsoteamen har tillsammans med skolans personal ett viktigt uppdrag i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet med att främja närvaro. Under våren 2018 beviljades Linköpings kommun statsbidrag för att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet. Målet med arbetet är att utveckla, utvärdera och sprida effektiva, hälsofrämjande arbetssätt.

Under 2018 har ett utvecklingsarbete genomförts i syfte att underlätta övergången mellan skolformer eller skolor. En arbetsgrupp med rektorer och enhetschefer/skolområdeschefer från grundskolan och gymnasieskolan har sett över behov och utvecklingsområden i överlämningen mellan grundskola och gymnasieskola. Rutiner har tagits fram för överlämningen och utbildning har getts i hur de digitala elevakterna överförs mellan olika skolenheter. Den 1 juli 2018 genomfördes lagändringar i syfte att underlätta övergången där det numera är lagstadgat att en överlämning ska ske när elever rör sig mellan och inom olika skolformer. Information som ska överlämnas kan handla om elevens kunskapsutveckling, stödinsatser, studieresultat eller andra uppgifter som är relevanta om elevens studiesituation. Den skola som eleven lämnar ska bedöma om en överlämning behövs, och vad som ska ingå i överlämningen. (Skollagen 3 kap 12§)

När den nya programplanen för språkintröduktion utvärderats har ett antal framgångsfaktorer identifierats med avseende på genomströmning och hänsyn kommer att tas till dessa vid fortsatt utveckling av programmet. En satsning på flera kompetensutvecklingsinsatser har inletts under året. Lovskola med inriktning engelska genomfördes under tre veckor för elever på språkintröduktion då detta ämne har visat sig utgöra den största svårigheten för många av de nyanlända ungdomarna. Förhoppningen är att permanenta denna verksamhet och att även utöka den till andra lov. Utbildningsförvaltningen kommer under hösten 2018 påbörja en översyn av övriga intröduktionsprogram. Från och med den 1 juli 2019 ställer skollagen större krav på innehållet i varje intröduktionsprogram programplan. Översynen som planeras syftar dels till att möta detta krav, men även bidra till utveckling av de olika programmen och möjliggöra en bättre uppföljning av de obehöriga elever som studerar på dessa program.

Att mäta skolnärvaron i gymnasieskolan under 2017 och framåt i syfte att säkerställa elevernas skolgång.

Rektorn har från och med 1 juli 2018 skyldighet att utreda upprepad och längre frånvaro, såväl giltig som ogiltig (skollagen 15 kap 16§). Om det finns behov av att göra fler utredningar, till exempel vad gäller behov av särskilt stöd eller kränkande behandling, är det bra om dessa samordnas i en utredning. Huvudmannen ansvarar för att skolenheten och rektorn får förutsättningar att uppmärksamma och utreda elevers frånvaro. En utredning behöver endast göras om den bedöms som nödvändig. Utredningen, *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera*, (SOU 2016:94), understryker att det finns ett tydligt samband mellan elevers närvaro i skolan och deras möjligheter att utvecklas mot utbildningens mål. En fullföljd gymnasieutbildning är i regel avgörande för individens möjligheter till fortsatta studier och ett framtida yrkesliv samt utgör en skyddsfaktor mot psykosociala problem.

I arbetet med att främja närvaro tar utbildningsförvaltningen fram närvarostatistik som en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, syftet är att hitta framgångsfaktorer för att främja ökad närvaro och medvetet arbeta för att minska frånvaron. Frånvarostatistik skickas månadsvis ut till skolorna att uppmärksamma, registrera och analysera både giltig och ogiltig frånvaro. Uppföljningen möjliggör analys av frånvaron över tid och på individ- och gruppnivå. Elevhälsoteamen har tillsammans med skolans personal ett viktigt uppdrag i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet att främja närvaro. Alla skolor har rutin för hur de arbetar förebyggande för ökad närvaro samt en arbetsgång då en elev har hög frånvaro. I kollegial samverkan med andra rektorer diskuteras hur arbetet med att minska frånvaron på skolorna i syfte att sprida goda exempel.

Att tillsammans med barn- och ungdomsnämnden ta fram ett förslag på hur nämnderna kan följa kunskapsprogressionen med fokus på övergången grundskola-gymnasieskola. Syftet med måttet är att jämföra skolor utifrån deras bidrag till elevernas kunskapsutveckling.

Progression i utbildningen innebär att eleverna ges möjlighet att bygga vidare på de kunskaper och färdigheter som de förvärvat mellan grund- och gymnasieskola, liksom inom respektive nivå. Progression kan mätas på olika sätt, exempelvis genom betyg eller kunskapsinnehåll. Den fråga man bör ställa sig är vad som är möjligt att mäta för att kunna följa kunskapsprogressionen på ett likvärdigt sätt.

För att problematisera komplexiteten i detta budgetuppdrag kan man ställa ytterligare ett antal frågor:

Innebär det att en elev som fått betyget C (åk 9) i historia i grundskolan och betyget C i historia i gymnasieskolan gjort en progression? Och har samma elevs kunskaper utvecklats/försämrats om eleven får betyget D eller E på gymnasiet? Elevernas studier på gymnasieskolan bygger på successiva val som medför antingen breddning (läser ytterligare ett ämne) eller fördjupning på mer avancerad nivå kan innebära risk för ett lägre betyg. En annan svårighet när man ska följa elevers progression är att eleverna på gymnasiet beroende på program och individuella val läser olika kurser inom samma ämne, exempelvis matematik.

Redan idag tar utbildningsförvaltningen fram jämförelser inom samma ämne mellan olika kurser och olika skolor på gymnasieskolan, exempelvis gymnasiekurser i matematik (Ma1, Ma2, Ma3, Ma4). Vidare jämförs betyg i en kurs med betyg på de nationella proven. Likaså görs jämförelser mellan betygen på kursnivå i gymnasieskolan med slutbetyg i grundskolan i några olika ämnen.

En annan frågeställning som behöver beaktas är vilka elever som ska/kan följas upp. Handlar det om folkbokförda eller alla elever på kommunala grundskolor respektive kommunala gymnasieskolor? På Linköpings gymnasieskolor studerar även elever från övriga kommuner i Östergötland. Handlar det om elever på specifika skolor/programtyper/program?

Utbildningsförvaltningen har prövat olika nyckeltal för att om möjligt kunna följa kunskapsprogressionen mellan grundskola och gymnasium. Ett exempel är jämförelse av individens ingångsvärde och utgångsvärde som en andel av maxvärde in och ut. Ingångsvärdet är då antagningsbetyget från grundskolan, andel av max (320/340) jämfört med genomsnittlig betygspoängen efter slutförda gymnasiestudier andel av max (20).

När utbildningsförvaltningen undersöker detta förslag till nyckeltal visar det sig att det är svårt att mäta progressionen och också svårt att använda för att jämföra gymnasieskolor med varandra. Elever med höga ingångsvärden (betyg/meritvärde) har låg möjlighet att höja sina betyg/meritvärden under gymnasietiden (betyg A kan inte bli högre) medan elever med låga ingångsvärden (betyg/meritvärde) har betydligt större möjlighet att höja sina resultat. Den fråga utbildningskontoret ställt sig är var det finns störst potential för hög progression? På yrkesprogram eller på högskoleförberedande program? Utbildningskontoret har tagit fram underlag som visar att den största potentialen för hög progression finns på yrkesprogrammen, medan utrymmet för förbättrade resultat är betydligt lägre på högskoleförberedande program. Detta blir också tydligt då man tittar på de enskilda gymnasieskolorna.

Frågan om att använda förädlingsvärde är inte ny. Skolverket utredde saken 2015. Bakgrunden var ett förslag om en "välja-skola-sajt" där skolor skulle rankas utifrån sitt förädlingsvärde, värdet skulle alltså användas som ett kvalitetsmått på varje enskild skola.

Skolverket hade för några år sedan haft i uppdrag att tillsammans med forskare ta fram mått för att kunna mäta hur mycket eleverna på en viss skola förbättrar (eller försämrar) sina resultat under sin tid på skolan för att kunna sätta fingret på det som är skolans effekt på lärandet. Skolverket poängterade att det behövs pålitliga före- och eftermått på elevernas kunskaper. Skolverkets slutsatser var att det svenska systemet inte riktigt passade för de mätförutsättningarna som man skulle vilja ha. Forskarna lyfte fram tre argument, framför allt såg man en ökad risk för betygsinflation eftersom det i Sverige är lärarna själva som sätter betyg och rättar nationella prov. Även betygsskalans utformning ställer till det eftersom den har ett tak och en botten. Om en elev kommer till gymnasiet med A i alla grundskolans ämnen kan hen ändå inte få mer än A på gymnasiet och förädlingsvärdet skulle bli noll. Dessutom såg man en risk i att vissa skolenheter är väldigt små och en enskild elevs resultat skulle kunna påverka värdet i hög grad. Skolverket lade efter denna genomlysning ned arbetet med att ta fram ett förädlingsvärde.

Utbildningsförvaltningen menar att med detta som grund att det inte är relevant att ta fram ett mått för att kunna jämföra olika skolors bidrag till kunskapsutvecklingen.

Att föreslå åtgärder för att öka måluppfyllelsen inom svenska för invandrare.

Arbetet med att öka måluppfyllelsen inom SFI är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och utveckling av ytterligare insatser i form förstärkning av motivation, information samt individuellt inflytande och förtydligande av mål för

studier inom SFI pågår löpande. Statsbidrag för Lärcentrum, en form av samordning och stöd till eleverna samt samordning av regionala insatser har erhållits för hösten 2018. En ansökan om statsbidrag för rekryterande insatser vilket kan bidra till uppsökande insatser och förstärkt studie och yrkesvägledning kommer att skickas i september 2018.

En projektansökan för utveckling av anpassade SFI grupper med multikompetenta team är inskickad till Socialpedagogiska myndigheten (SPSM) i augusti 2018.

Elever inom SFI har inte sällan behov av psykosociala insatser. Förslag på elevstödande insatser i form av en förstärkt elevhälsa inom vuxenutbildningen utreds som en del av insats, vilket kan stärka eleven i både studier och på ett individuellt plan.

Kompetenshöjandeinsatser till personal som arbetar inom SFI föreslås som en del av åtgärder för att öka måluppfyllelsen inom SFI.

Centrum för vuxenutbildning erbjuder studie och yrkesvägledning och arbetar utvecklingsinriktat med samordning av SFI inklusive kartläggning och språkbedömning, läs- och skrivstöd, samt särskilt stöd för elever inom SFI.

Inom vuxenutbildningen finns möjligheter att samordna SFI med praktik och anpassa utbildningsinsatser till yrkesinriktningar samt kombinera detta. Utveckling av olika förslag på nya kombinationer där SFI kombineras med praktik samt matchning av undervisningsgrupper och språkstöd sker löpande och är en åtgärd för att få fler elever att nå måluppfyllelse.

Att föreslå åtgärder för att öka måluppfyllelsen inom vuxenutbildning för grundläggande nivå och gymnasial nivå.

Arbetet med att öka måluppfyllelsen inom vuxenutbildning för grundläggande gymnasial nivå och gymnasial nivå är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Fortsatt åtgärd för att öka måluppfyllelse ska ske på både organisatorisk och individuell nivå.

Centrum för vuxenutbildning är under utbyggnad och ska bidra till tydliggörande av uppdrag, roller och ansvar som ger förutsättningar för effektiv ledning, styrning och verksamhetsuppföljning inom vuxenutbildningen. Centrum för vuxenutbildning har i uppdrag att arbeta motiverande och uppsökande, samt ge individer information om vuxenutbildning och möjligheter till studier kombinerat med praktik eller andra arbetsmarknadsinsatser.

Statsbidrag för Lärcentrum, en form av samordning och stöd till eleverna samt samordning av regionala insatser har erhållits för hösten 2018. En ansökan om statsbidrag för rekryterande insatser vilket kan bidra till uppsökande insatser och förstärkt studie och yrkesvägledning kommer att skickas i september 2018.

I kvalitetsarbetet ska skolorna arbeta med att kartlägga och finna orsakssamband till avbrott i kurser samt utefter det förändra och utveckla arbetssätt och individuella studieplaner för att minska avbrotten.

Elever inom vuxenutbildningen har inte sällan behov av psykosociala insatser. Förslag på elevstödande insatser i form av en förstärkt elevhälsa inom vuxenutbildningen utreds som en del av insats vilket kan stärka eleven i både studier samt på ett individuellt plan.

Kompetenshöjande insatser till personal – kompetenshöjande insatser till personal som arbetar inom vuxenutbildningen föreslås som en del av åtgärder för att öka måluppfyllelsen inom vuxenutbildningen.

Redovisa åtgärder för att korta tiden för språkintröduktion. Gemensamt uppdrag med barn- och ungdomsnämnden.

Språkintröduktion är ett introduktionsprogram på gymnasieskolan för elever som saknar godkänt betyg i svenska/ svenska som andraspråk. För elever som anländer sent under sin grundskoletid så är det en extra stor utmaning att bli behörig till nationella gymnasieprogram. Att kunna förlänga sin grundskoletid med ett tionde och elfte skolår ger möjlighet till att erhålla ett godkänt betyg i svenska/svenska som andraspråk. Det tionde och elfte skolåret ger även möjlighet för elever att få betyg i flera ämnen för att närma sig behörighet till yrkesprogram och högskoleförberedande program, vilket kan korta tiden på språkintröduktion. Det kan också leda till att elever efter grundskolan kan få behörighet till yrkesprogram och högskoleförberedande program och därmed inte har behov av studier på språkintröduktion. Andra satsningar som genomförs är utökad tid i svenska/SVA inom ramen för ett statsbidrag för nyanländas lärande samt att använda statsbidraget för ökad jämlikhet så att samtliga skolor med elever som läser svenska som andra språk får möjlighet att förstärka undervisningen i ämnet.

När den nya programplanen för språkintröduktion utvärderats har ett antal framgångsfaktorer identifierats med avseende på genomströmning och hänsyn kommer att tas till dessa vid fortsatt utveckling av programmet. En satsning på flera kompetensutvecklingsinsatser har inletts under året. En arbetsgrupp bestående av studie- och yrkesvägledare har träffats

regelbundet under året för att skapa tydliga stödstrukturer för elever genom SI och mot vägar vidare. Linköpings universitet har tagit fram en utbildning om 7,5 hp som kommer att erbjudas under höstterminen för 25 studiehandledare för att ge fördjupade kunskaper kring handledning på modersmålet och ökad kunskap om språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt. Ett avtal har tecknats och tanken är att fortsätta med ytterligare omgångar under 2019. Bildningsnämnden har också tillsammans med barn- och ungdomsnämnden tecknat en kommunlicens för Studi, ett digitalt verktyg, som på många olika språk stöttar elevernas studier och kompletterar den fysiska handledningen. Ett nätverk bestående av skolledare och lärare på alla skolor med språkinträdning deltog under våren i konferensen "Flerspråkighet i fokus" och ska under hösten påbörja arbetet med att driva ett kollegialt lärande i språkutvecklande arbetsätt på respektive skola.

En lovskola med inriktning engelska genomfördes under tre veckor för elever på språkinträdning då detta ämne har visat sig utgöra den största svårigheten för många av de nyanlända ungdomarna. Förhoppningen är att permanenta denna verksamhet och att även utöka den till andra lov.

Samverkan mellan grundskolan och gymnasieskolan behöver utvecklas vidare när det gäller överlämning mellan skolformerna. Rektorer på grundskola och gymnasieskola har och kommer regelbundet att träffas. Ett av syftena är att förbättra övergångarna mellan skolformerna.

Att redovisa åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar. Gemensamt uppdrag med barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden och omsorgsnämnden.

Ett samarbete mellan berörda nämnder och förvaltningar finns etablerat sedan flera år. Former för samverkan behöver vidareutvecklas med utgångspunkt i de framgångsfaktorer som identifierats. Fokus behöver sättas på kommunikationsmodeller mellan skolpersonal, gode män, boendepersonal och personal inom socialtjänsten. En utmaning är att tillämpa gällande lagstiftning på likvärdigt sätt mellan skola, socialtjänst och överförmyndare.

Bildningsnämnden beslutade 2018-04-19 (BIN 218-121) att asylsökande ungdomar som är 18 -19 år, bosatta i Linköping har rätten att söka och vara med i antagningen till de nationella programmen i gymnasieskolan. Många elever har kommit in sent till språkinträdning och haft kort tid på sig att nå behörighet till ett nationellt program. Förslaget ger fler elever möjligheten att nå sina mål och huvuddelen av eleverna vill få en utbildning på ett nationellt program som i förlängningen kan leda till vidare studier eller ett arbete.

Under det första läsåret enligt den nya organisationen och programplanen för språkinträdning i Linköping var det ett femtontal elever som blev behöriga till ett yrkes- eller högskoleförberedande program. Dessa elever kom antingen från grundskolan eller hade påbörjat språkinträdning enligt den gamla organisationen. Redan under det andra året har ca 150 elever nått det sista steget, fortsättningsnivån, och hälften av dessa har dessutom hunnit bli behöriga till ett nationellt program läsåret 2018/2019. Skolverket presenterade nyligen beskrivande statistik på nationell nivå över nyanlända elevers övergångar till och från språkinträdning under perioden 2011-2016. Av rapporten framgår att ungefär var femte elev gick över till ett nationellt program som sin första fortsatta utbildning efter språkinträdning. En jämförelse är inte helt möjlig att göra eftersom Linköpings modell för språkinträdning endast varit igång under två år, men resultaten hittills visar ändå på att många fler elever når full behörighet till ett nationellt program på kortare tid än i riket som helhet.

I en delredovisning av budgetuppdraget 2017-11-10 (Dnr BIN 2017-348) redovisades en kartläggning av befintliga pågående åtgärder, men även planerade åtgärder för att korta etableringstiden för ensamkommande ungdomar. Delredovisningen innehöll även äskanden som beviljades av KS 2017-12-05, § 538. För närvarande pågår följande insatser inom Bildningsnämndens verksamhetsområde:

- Riktade kompetensutvecklingsinsatser
- Utveckling av digitala verktyg
- Läromedel anpassade för nyanlända elever
- Utveckling av studiehandledning på SI och gymnasieskolan
- Sommarskola inriktad mot engelska
- Samordnad simundervisning
- Utvärdering av folkhögskoledispensen
- Samhällsorientering för ca 90 ungdomar
- 30 fler feriejobb

En samlad redovisning av genomförda insatser och dess effekter ska redovisas till KS i särskild ordning i december 2018.

Att nämnden får i uppdrag att ta fram andelen av nyanlända som befinner sig i ett nationellt gymnasieprogram.

Utbildningsförvaltningen arbetar med att under 2018 ta fram indikatorer för att kunna följa nyanlända elevers skolgång.

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Bildningsnämnden beslutade i december 2017, § 175, om en handlingsplan för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Planen anger hur och när mål, uppföljningar och utvärderingar ska ske under året samt hur verksamhetens resultat och analys återkopplas till huvudmannen.

Kvalitetsuppföljning inom gymnasie- och vuxenutbildning

Av skollagen framgår att varje huvudman systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla verksamheten. Huvudmannen har alltså det övergripande ansvaret för att ett kvalitetsarbete kommer till stånd. Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring, när brister synliggörs via det systematiska kvalitetsarbetet.

Motsvarande kvalitetsarbete som ovan, genomförs på skolenhetsnivå, där rektor har ansvar. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet inom skolan ska vara att nationella mål som finns i skollag och andra författningar, bland annat i läroplaner och kursplaner, ska uppfyllas. Kvalitetsarbetet är i första hand ett verktyg för det interna utvecklingsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Dokumentationen är en förutsättning för att kunna kartlägga verksamheten och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att öka måluppfyllelsen. Syftet är också att skapa delaktighet och dialog i verksamheten om måluppfyllelsen. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

För att stimulera till ett fördjupat analys- och förbättringsarbete har utbildningskontoret tillsammans med rektors- och enhetschefgruppen arbetat fram en kronologisk kvalitetsrapport vars innehåll fokuseras mot analys av den egna enhetens nyckeltal, resultat, framgångsfaktorer och förbättringsområden. Innehållet i rapporten är bland annat:

- Uppföljning av skolenhetens **utvecklingsplan** från föregående läsår
- **Nyckeltal**, med tydlig koppling till **mål och uppdrag**
- **Enkätresultat**, högst och lägst index inom olika målområden
- Enhetens egna **mål** följs upp
- Enhetens **utvecklingsplan** för kommande läsår

Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet har utbildningsförvaltningen under sommaren har genomfört den årliga resultatuppföljningen av gymnasie- och gymnasiesärskolan. Resultatet av uppföljningen redovisas till bildningsnämnden i september 2018 enligt plan. Under augusti 2018 genomför utbildningsförvaltningen resultatdialoger med samtliga kommunala gymnasieskolor i syfte att stödja verksamheten i deras kvalitetsarbete. Under september-oktober färdigställer enheterna sina kvalitetsrapporter för läsåret 2017/18. Senare under hösten genomför utbildningsförvaltningen rektorsseminarier kring enheternas inlämnade rapporter. Kvalitetsrapporterna ligger till grund för de gemensamma förbättringsområdena som tas fram i bildningsnämndens verksamhetsberättelse samt utgör ett underlag vid bildningsnämndens nämndbesök.

Kvalitetsuppföljning inom arbetsmarknad och integration

Avdelningen för Arbetsmarknad och Integration (AMI) samlar systematiskt och kontinuerligt in information i syfte att följa upp hur verksamheterna utvecklas. En viktig del i uppföljningen är att i den mån det är möjligt mäta den stegförflyttning som görs av deltagaren i en trappa. Samordningsförbundet har fått i uppdrag att synkronisera en trappa som är övergripande för alla myndigheter. I huvudsak handlar uppföljningen av verksamheterna om kvantitativa data i form av statistik och nyckeltal, men även om kvalitativ data i form av bland annat nämndbesök.

Tjänstemannabesök görs på Jobb- och kunskapsstorget en gång per år. Tjänstemän från AMI besöker Jobb- och kunskapsstorget. Syftet är att diskutera systematiskt kvalitetsarbete samt resultat av internkontroll och delårsrapporter. Tjänstemännen skriver minnesanteckningar som innehåller analys med förbättringsområden. Enhetschef är ansvarig för ändringar av rutiner och att åtgärder genomförs inom aktuella förbättringsområden.

Kvalitetsrapporter: Kommunens arbetsmarknadsenhet Jobb- och kunskapstorget sammanställer kvalitetsrapporter som innehåller systematiskt kvalitetsarbete per enhet och uppdrag. Kvalitetsrapporten omfattar ett kalenderår och lämnas in till utbildningskontoret vid årsskiftet. Enhetschef är ansvarig. Kvalitetsarbetet är i första hand ett verktyg för internt utvecklingsarbete. Kvalitetsrapporten följs upp av nämnd vid verksamhetsbesök. AMI kommer att utarbeta en mall för enheternas kvalitetsrapport.

Nyckeltal: AMI använder interna kommunala nyckeltal i kombination med Statistiska centralbyrån (SCB) och Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada).

Kartläggning: I verksamheterna ska det finnas en gemensam strukturerad uppföljnings/utvärderingsmetod som är kopplad till trappan. Vid anvisningen till verksamheterna ska en placering ske på trappan och det ska kunna gå att mäta deltagarens utveckling på trappan efter insats.

Kursutvärdering i utbildningsmoment: Kursutvärdering genomförs i förekommande fall efter varje avslutat utbildningsmoment.

Internkontroll. I Linköpings kommun är den interna kontrollen organiserad utifrån kommungemensamma internkontrollpunkter, nämndens internkontrollpunkter samt enheternas egna internkontrollpunkter. Både nämndernas och enheternas internkontrollpunkter strävar efter att vara så verksamhetsnära som möjligt.

Klagomålshantering: Synpunkter och klagomål som visar på att det finns brister i verksamheten följs upp av AMI som tillser att nödvändiga åtgärder vidtas. Resultatet delges bildningsnämnden vid deras sammanträde i september.

Uppföljning av intern kontroll

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige och nämnderna fastställda målen uppfylls. Intern kontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen och syftar till att påverka organisationens beslut och beteende i riktning mot önskat resultat, effektivitet och ekonomisk ställning.

Av skollagen framgår att varje huvudman systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla verksamheten. Huvudmannen har alltså det övergripande ansvaret för att ett kvalitetsarbete kommer till stånd. Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar. Det systematiska kvalitetsarbetet ska spegla arbetet i förhållande till de mål som finns i skollag, andra författningar och bildningsnämndens egna mål. Nämndens ansvar att upprätthålla en tillfredställande intern kontroll utgör en del av nämndens plan för systematiskt kvalitetsarbete där kontrollpunkterna som identifieras i internkontrollen har en nära verksamhetskoppling och kompletterar övriga aktiviteter i nämndens plan så som exempelvis resultatuppföljning, elevenkäter och enheternas kvalitetsrapporter.

Bildningsnämnden antog i november 2017, § 162, nämndens internkontrollplan för 2018. Internkontrollplanen utgörs av kommunövergripande kontrollpunkter samt bildningsnämndens och enheternas egna kontrollpunkter. Nämndens kontrollpunkter tas fram mot bakgrund av föregående års kontroll i samråd med nämndens ordförande och internkontrollrepresentanter. Nämnden har i internkontrollplanen för 2018 antagit totalt åtta egna kontrollpunkter, vilka spänner över nämndens samtliga verksamhetsområden. Samtliga punkter ska granskas i oktober inför nämndens internkontrollrapport, fem av punkterna ska enligt planen granskas både april och oktober.

Internkontrollen har genomförts enligt plan där utbildningsförvaltningen genomfört kontroll av följande moment under april månad:

Verksamhet	Kontrollmoment	Resultat av kontroll
Gymnasieskola	Kontroll av att kvaliteten inkl handledning på APL- och lärlingsplatser motsvarar utbildningens krav och behov, även kontroll av betygsättning av APL och lärlingsförlagda kursmoment.	Stickprov har gjorts genom besök på programråd, samtal med lärare, rektor och APL-handledare. Kontrollen har inte föranlett några åtgärder och enheterna bedöms ha tillfredställande rutiner för hantering av APL.
	Kontroll av resursfördelning gentemot fristående gymnasieskolor och mellan kommuner via Regionala Elevdatabasen	Kontroll har skett genom stickprov av betalningsströmmar från andra kommuner i Regionala Elevdatabasen. 24 av 25 betalningar var korrekta enligt gällande samverkansavtal. Kontrollen har inte föranlett några åtgärder.
Granskning avseende statsbidrag till flyktingverksamhet	Kontroll av rutiner som säkerställer att kommunen får del av de ersättningar som man har rätt till inom respektive område.	Kontroll har skett genom granskning av rutiner och genom stickprov. Tillfredställande rutiner bedöms finnas för återsökning av schablonbidrag från Migrationsverket avseende utbildning för asylsökande samt ansökan om statsbidrag för papperslösa. Kontroll av rutiner för återsökning av ersättningar för kvotflyktingar har visat brister vilket föranlett att Jobb- och Kunskapstorget utarbetat rutiner för att säkerställa att återsökningen fungerar ändamålsenligt.
Utbildning i svenska för invandrare	Kontroll att flyktingar får börja sfi inom en månad efter det att de ställt sig i SFI-kö.	Kontroll har skett genom stickprov. 30 av 40 individer har fått börja på sfi studieväg 1 inom en månad. 83 av 89 individer har fått börja på sfi studieväg 2 och 3 inom en månad. Återkommande granskning och eventuella åtgärder genomförs under oktober 2018.
Arbetsmarknad	Uppföljning av samordnade individuella handlingsplaner	Kontroll skett genom stickprov samt genom besök på Jobb- och kunskapstorget. Internkontrollplanen för 2018 har följts. Den 10 april hade Jobb- och Kunskapstorget 280 inskrivna deltagare, varav 36 personer som inte hade någon handlingsplan. Återkommande granskning och eventuella åtgärder genomförs under oktober 2018.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, tkr	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Verksamhet				
Bildningsnämnden	735	1 029	294	388
Gymnasieskola	362 848	347 628	-15 220	2 526
Gymnasiesärskola	25 610	23 191	-2 419	310
Vuxenutbildning/Särvux	48 141	79 918	31 777	30 206
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	33 842	31 259	-2 583	4 531
Reserv för oförutsedda utgifter/medel att fördela senare	0		0	1 433
Uppdragsutbildning	0	0	0	0
Ofördelad pris och lönejustering	0	0	0	0
Konsument-, budget och skuldrådgivning**	0	2 077	2 077	0
Summa	471 176	485 102	13 926	39 394
Resultat nämndens verksamheter = kommunala enheterna	-22 322	-4 542	17 780	4 757
Summa, inkl kommunal verksamhet	448 854	480 560	31 706	44 151

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Not. Nämndens budget har justerats med demografiska förändringar på 3 000 tkr.

**Konsument-, budget och skuldrådgivning ingår inte i bildningsnämndens uppdrag from 2018 men finns med i 2017 års siffror.

Nettokostnaden för perioden januari-augusti är 448 854 tkr. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är 44 151 tkr. Förändringen i nettokostnader gentemot föregående år för verksamheterna gymnasieskola, gymnasiesärskola och arbetsmarknads- och integrationsinsatser består till största del av justering för pris och lön samt justering för demografi för gymnasieskolan. Vuxenutbildningen har jämfört med föregående högre intäkter för statsbidrag, vilket gör att nettokostnaderna har minskat jämfört med 2017.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Verksamhet				
Bildningsnämnd	1 685	1 685	0	1 581
Gymnasieskola	555 562	555 562	0	539 464
Gymnasiesärskola	38 880	38 880	0	36 199
Vuxenutbildning/Särvux	94 521	117 521	23 000	120 145
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	53 560	57 560	4 000	50 037
Reserv för oförutsedda utgifter/medel att fördela senare	0	2 150	2 150	3 114
Uppdragsutbildning	0	0	0	
Ofördelad pris och lönejustering	0	0	0	
Summa nettokostnad tkr	744 208	773 358	29 150	750 540
<i>varav kostnader</i>	<i>997 009</i>	<i>967 654</i>	<i>-29 355</i>	<i>927 296</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-252 802</i>	<i>-194 297</i>	<i>58 505</i>	<i>-176 756</i>
Nämndens verksamheter	5 190	0	5 190	2 644
Summa nettokostnad tkr, inkl. kommunal verksamhet	739 018	773 358	34 340	753 184

Not. Nämndens budget har preliminärt justerats med demografiska förändringar på 12 000 tkr.

Analys och kommentar

Resultatet per den 31 augusti 2018 för hela bildningsnämndens ansvarsområde visar ett överskott på 44 151 tkr jämfört med budget, varav nämndens anslagsdel redovisar ett överskott på 39 394 tkr och de kommunala enheterna ett överskott på 4 757 tkr. Årsutfallsprognosen för hela bildningsnämndens ansvarsområde visar på ett stort överskott på 34 340 tkr där nämndens anslagsdel prognostiserar ett överskott på 29 150 tkr och de kommunala enheterna ett överskott på 5 190 tkr.

De ekonomiska förutsättningarna för vuxenutbildningen har förändrats under året. Tidigare har statsbidrag från Migrationsverket för flyktingmottagande kunnat föras över till kommande år, bildningsnämndens så kallade balanserade medel. Medel från Migrationsverket ska hanteras enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR 18.1. Detta innebär att de ska bokföras enligt kontantmetoden, det vill säga att de ska intäktföras i samband med utbetalning. Kommunen har till viss del gjort avsteg från rekommendationen och tidigare balanserat medel över årsskiftet. Föregående år påbörjades en successiv anpassning till gällande rekommendation som slutförs under 2018. Det innebär att de medel som balanserades i bokslut 2017 och som inte förbrukats under 2018 redovisas som ett överskott i 2018 års resultat. För vuxenutbildningen handlar det om 14 100 tkr och för arbetsmarknad- och integrationsinsatser om 700 tkr. From 2019 innebär det att bildningsnämnden inte har några balanserade medel för flyktingmottagande att möta en eventuell kostnadsökning för ökad efterfråga på SFI och grundläggande vuxenutbildning med. Det är svårt att göra en prognos för hur stort statsbidraget för flyktingmottagande kommer att bli 2019 och framåt. En analys av de sista tre årens utbetalningar visar emellertid att bildningsnämnden varje år har fått ett större statsbidrag än de medel som balanserats och tagits i anspråk, det vill säga, hade bildningsnämnden de senaste tre åren inte tagit några balanserade medel i anspråk och använt innevarande års statsbidrag för flyktingmottagande, hade vuxenutbildningen gjort överskott. Det finns dock en risk framöver att kostnaderna överstiger intäkterna eftersom intäkten kommer ena året och kostnaderna uppstår ett annat år.

Även statsbidrag från Skolverket för regional yrkesinriktad vuxenutbildning har kunnat föras över till kommande år. Ny förordning medför att statsbidraget ska användas under innevarande år och kan således inte föras över till nästkommande budgetår. Statsbidraget för yrkesinriktad vuxenutbildning är för 2018 betydligt större än det som bildningsnämnden tidigare budgeterat. För perioden januari till augusti har efterfrågan på både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning varit lägre än budgeterat. Det medför för den aktuella perioden ett överskott på 12 000 tkr. Sammanfattningsvis beror alltså det stora överskottet för vuxenutbildning på anpassning till gällande redovisningsprinciper för statsbidrag från Migrationsverket samt lägre efterfrågan på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning.

I samband med anpassning till gällande redovisningsprinciper för statsbidraget från Migrationsverket för flyktingmottagande har också hanteringen av gymnasieskolans del setts över. Tidigare år har bildningsnämnden skickat gymnasieskolans del av statsbidraget till kommunstyrelsen och fått full kompensation för ökade kostnader i samband med demografiavstämningen. From i år behåller bildningsnämnden statsbidraget och räknat av det från demografiavstämningen. Detta är anledningen till att bildningsnämndens ram preliminärt justerats med endast 3 000 tkr för perioden och preliminärt 12 000 tkr för helår. I delårsbokslutet per den 30 april var prognosen för justering för demografiska förändringar 25 590 tkr. Bildningsnämnden har inte kunnat göra någon ny beräkning för demografijustering per den 31 augusti eftersom antagning av nya elever fortfarande pågått under augusti månad.

Det ökade statsbidraget för yrkesinriktad vuxenutbildning under 2018 har möjliggjort omfördelning av kommunala medel från vuxenutbildningen till gymnasie- och gymnasiesärskolan. Budgetposter som tidigare varit underfinansierade har förstärkts i samband med revidering av bildningsnämndens internbudget. Det medför att de avvikelser från budget som tidigare funnits under året inte kvarstår för gymnasie- och gymnasiesärskolan. Resultatet för gymnasieskolan per den 31 augusti visar ett överskott på 2 526 tkr. Avvikelsen består bland annat av lägre kostnader för lokaler som beror på att planerade anpassningar inte hunnit genomföras. Resultatet för gymnasiesärskolan visar ett överskott på 310 tkr. Årsutfallsprognosen för båda verksamheterna är noll.

Verksamheten arbetsmarknad och integrationsinsatser redovisar för perioden ett överskott på 4 531 tkr. Avvikelsen beror på lägre kostnader för offentligt skyddat arbete, OSA, där ett antal deltagare lämnat verksamheten för andra anställningsformer och de budgeterade lönekostnaderna har således blivit lägre. Budgeterade medel för arbetsmarknadsinsatser och stadsdelsatsningar har inte förbrukats fullt ut, vilket också bidrar till periodavvikelsen. Helårsprognosen för arbetsmarknad och integrationsinsatser visar ett överskott på 4 000 tkr. För att bättre kunna möta medborgare med försörjningsstöd och medborgare som lämnar etableringen föreslås överskottet till 2019 års internbudget användas för att öka antalet medarbetare som arbetar med insatser för att få dessa medborgare i arbete, dels med ytterligare arbetsmarknads-konsulenter men framförallt med nya, kompletterande yrkeskategorier som språkombud och arbetsgivarkoordinatorer.

Nämndens enheter

Resultat 31 augusti 2018 per verksamhet

Resultat per verksamhet Belopp tkr	Resultat 31/8 2018	Periodiserad budget 31/8 2018	Avvikelse för perioden	Resultat 31/8 2017	Förändring mellan åren
Gymnasieskola	12 020	13 698	-1 678	-97	12 117
Gymnasiesärskola	53	1 549	-1 496	2 043	-1 990
Vuxenutbildning/sär- vux	3 453	1 260	2 194	-1 446	4 900
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	5 311	925	4 386	2 407	2 904
Högskoleutbildning/ Uppdragsutbildning	1 485	135	1 350	1 636	-151
Summa	22 322	17 567	4 757	4 542	17 780

Prognos resultat 2018 per verksamhet

Prognos per verksamhet Belopp tkr	Prognos augusti	Prognos april	Diff prognos april-aug	Budget 2018	Avvikelse Progn aug- budget	Bokslut 2017
Gymnasieskola	-363	-610	247	0	-363	-8 246
Gymnasiesärskola	-754	285	-1 039	0	-754	994
Vuxenutbildning/Sär- vux	1 345	-388	1 734	0	1 345	2 129
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	3 300	0	800	0	3 300	2 058
Högskoleutbildning/ Uppdragsutbildning	1 663	714	3 449	0	1 663	2 286
Summa	5 190	0	5 190	0	5 190	-779

Resultat 31 augusti och prognos resultat 2018 per skola/enhet

Resultat per skola/enhet Belopp tkr	Resultat 31/8 2018	Periodiserad budget 31/8 2018	Avvikelse för perioden	Prognos 2018 (augusti)	Budget 2018	Avvikelse mot helårsbud- get
Berzeliuskolan	3 866	3 218	648	-216	0	-216
Berzeliuskolan Uppdrags- utbildning	-85	-39	-45	0	0	0
Birgittaskolan	2 442	4 250	-1 808	-1 500	0	-1 500
Birgittaskolan Uppdragsut- bildning	1	1	-1	0	0	0
Katedralskolan	3 835	2 973	862	48	0	48
Anders Ljungstedts Gym- nasium	4 012	3 546	465	2 592	0	2 592
Folkungaskolan	1 659	2 296	-637	0	0	0
Sektionen för resurs- och stödverksamhet	-397	210	-606	-534	0	-534
Jobb- och Kunskapstorget	1 962	794	1 167	800	0	800
Bildning gem verksamhet	194	0	194	300	0	300
Centrum för vuxenutbild- ning	1 486	188	1 298	1 200	0	1 200
Arbetsmarknadssatsningen	3 349	131	3 218	2 500	0	2 500
Summa	22 322	17 567	4 757	5 190	0	5 190

Analys och kommentarer

Jämfört med föregående år redovisar gymnasieskolan ett betydligt bättre resultat per den 31 augusti, 12 117 tkr. Gymnasieskolan har jämfört med föregående år fler elever och en bättre anpassad organisation. Bildningsnämnden har under 2018 ökat ersättningarna till gymnasieskolan för att möta de ökade kostnaderna som skolorna har för digitalisering. Under 2017 fick skolorna bära en stor del av de ökade kostnaderna utan kompensation. Årsutfallsprognosen för gymnasieskolan visar på en verksamhet i balans för de kommunala enheterna. Gymnasiesärskolan visar på ett underskott vid årets slut. Gymnasiesärskolan har fler elever med multifunktionsnedsättningar. Ersättningen till verksamheten är inte anpassad efter den förändring som skett inom gymnasiesärskolans elevgrupp de senaste åren. Under 2018 har en översyn av programersättningen inom gymnasiesärskolan gjorts och en ny modell för ersättning föreslås gälla fr.o.m. 2019.

Trots att Birgittaskolan inför läsåret 2018/2019 fått fler elever till gymnasieskolan kvarstår problemet med små klasser. Även det stora stödbehov som elevgruppen har kvarstår. Detta sammantaget är anledningen till att Birgittaskolan för perioden visar ett underskott som också beräknas kvarstå under 2018.

Anders Ljungstedts gymnasium visar för perioden ett överskott som beräknas bli allt större under hösten. Avvikelsen beror på personalvakanser inom gymnasiesärskolan och yrkeshögskolans flygteknikerutbildning. Rekryteringsläget för flygteknikerutbildningen är fortsatt svårt.

Jobb- och kunskapstorget redovisar för perioden ett överskott som beror på lägre lokalkostnader och lägre kostnad för administration än budgeterat. Avvikelsen från budget för dessa poster beror på att övriga enheter i de lokaler som JKT hyr har vuxit under 2018 och fördelningen av hyror och administration har setts över då varje enhet ska bära sin del av kostnaderna. Avvikelserna beräknas kvarstå under 2018.

Arbetsmarknadsstämningen redovisar för perioden ett överskott på 3 218 tkr. Årsutfallsprognosen visar ett överskott på 2 500 tkr. Avvikelsen för både perioden och årsutfallsprognosen beror på att budgeterade medel för arbetsmarknadsutskottet inte förbrukats fullt ut.

Centrum för vuxenutbildning är en ny enhet inom bildningsnämndens verksamhet. Enhetschefen tillträdde 1 augusti och kartlägger under hösten vilka kompetens som behöver tillsättas. Överskottet för enheten beror på personalvakanser, liksom det prognostiserade överskottet vid årets slut.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr Ändamål	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2018 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 Netto	Investerings- ram 2018	Avvikelse
Gymnasieskola	896	0	5 508	0	5 508	7 400	1 892
Gymnasiesärskola	0	0	130	0	130	130	0
Vuxenutbildning/Särvux	1 850	0	1 687	0	1 687	400	-1 287
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	223	0	0	0	0	400	400
Högskoleutbildning/Uppdragsutbildning	0	0	75	0	75	70	-5
Summa investeringar	2 969	0	7 400	0	7 400	8 400	1 000
<i>varav utgifter</i>	<i>2 969</i>	<i>0</i>	<i>7 400</i>	<i>0</i>	<i>7 400</i>	<i>8 400</i>	<i>1 000</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Summa	2 969	0	7 400	0	7 400	8 400	1 000

Analys och kommentar

Bildningsnämndens beviljade investeringsram beräknas inte användas fullt ut under året. Prognosen visar att 1 000 tkr inte kommer att användas. Investeringsramen används för återanskaffning/anskaffning av inventarier samt till maskiner som används i undervisning.

Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen

Nämndens lokalplanering och utformning av programutbud på de kommunala gymnasieskolorna är en del i arbetet med en sammanhållen kommun. Bildningsnämnden står den kommande 10-årsperioden inför ett stort omställningsbehov vad gäller lokaler. Utmaningarna kan huvudsakligen delas in i tre delar:

- **Den demografiska elevökningen inom gymnasieskolan** medför att det kommer behöva tillskapas nya utbildningsplatser inom gymnasieskolan de kommande åren, där störst efterfrågan återfinns på utbildningsplatser för högskoleförberedande program.
- **Förändringar i gymnasieskolans sökmönster** där en större andel elever väljer att studera på högskoleförberedande program föranleder ett behov av att nämndens sammantagna verksamhetslokaler för yrkesprogram i högre utsträckning behöver följa elevantalet samt att framtida lokaler utformas för ett mer effektivt lokalutnyttjande.
- **Anders Ljungstedts gymnasiums** utbildningar behöver omlokaliseras utifrån ineffektivt lokalutnyttjande, kommande stadsbebyggelse och Ostlänkens dragning.

Bildningsnämndens investerings- och lokalplan beskriver kommande utmaningar, projekt och förändringar i nämndens lokalbestånd utifrån behovet av framtida utbildningslokaler. Mot bakgrund av det kommunövergripande uppdrag som kommunstyrelsen gett nämnderna i samband med budget 2018 med plan för 2019-2021 har prioriteringar i nämndens plan genomförts. Detta innefattar effektiviseringar vad gäller lokalytor för yrkesprogrammen i framtida utbildningslokaler, men även en ökad grad av samutnyttjande mellan bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och barn- och ungdomsnämnden. Arbetet med att hitta synergieffekter vad gäller lokalutnyttjande kommer fortsätta under budgetperioden där gemensam planering och behovsbedömning mellan bildningsnämnden, barn- och ungdomsnämnden och kultur- och fritidsnämnden är en viktig framgångsfaktor.

Kapacitet skolor	Kapacitet	Nyttjandegrad
Anders Ljungstedts gymnasium	1 335 platser	81,0%
Berzeliuskolan	900 platser	90,0%
Birgittaskolan	470 platser	87,0%
Folkungaskolan	800 platser	100,5%
Katedralskolan	1 350 platser	81,3% ²

Typ av verksamhet	Yta per plats (kvm)	Lokalkostnad per plats (kr)
Högskoleförberedande program	11	12 099
Yrkesförberedande program	26	25 738
Introduktionsprogram	22	20 017

Aktuella lokalprojekt

Utökning av Katedralskolan och Nya Vasahallen

Bildningsnämnden fick av kommunstyrelsen den 28 februari 2017, § 85, tillstånd att förhyra ytterligare skollokaler på Platensgatan 28 för en utökning av Katedralskolan. Lokalerna har under hösten 2017 genomgått en renovering. Genom förhyrningen möjliggörs en utökning av Katedralskolans platsantal med ca 200 elever vilket möter ett ökat behov av platser inom gymnasieskolan som helhet.

Moderniseringen av Berzeliuskolan har medfört en effektivisering av befintliga lokalytor vilket möjliggjort en utökning av platsantalet på de aktuella gymnasieprogrammen på skolan. Med det ökade elevantalet på skolan följer ett ökat behov av matsalsytor samt idrottshallstider för gymnasieskolan.

Katedralskolan har redan innan förhyrningen av Platensgatan 28 en ansträngd situation vad gäller matsalsytor. Om en utökning av Katedralskolan ska vara möjlig krävs att skolan på sikt får tillgång till ytterligare matsalsytor.

² Katedralskolans nyttjandegrad har minskat mot bakgrund av förhyrning av ytterligare skollokaler på Platensgatan 28. Det är i dagsläget inte möjligt att utnyttja den ökade kapaciteten till fullo då skolan saknar matsalsytor. Nyttjandegrad i ursprungliga skolan är 95,4%.

I och med utökningen av grundskoleplatser på Folkungaskolan ökar behovet av idrottshallstider dagtid på Folkungahallen. Detta får konsekvenser för Katedralskolan som för närvarande använder Folkungahallen för delar av sin idrottsundervisning. Nya Vasahallen möter därför även Katedralskolans behov av undervisningslokaler för idrott.

Anders Ljungstedts gymnasium

Anders Ljungstedts gymnasium är Linköping kommuns till ytan största skola. Skollokalernas totala area är ca 35 000 kvm, varav huvudbyggnaden har en area på ca 32 000 kvm. Övriga byggnader, Fordonshall, Byggtält och Skolidrotts-hall har en total area på ca 3 000 kvm.

Stor del av skolans lokaler är specialsalar och specialanpassade verkstäder för de yrkesförberedande programmens olika behov. En förändring av dessa lokalytor är idag svår att genomföra. Programmens olika karaktärsämnen, och dess behov av större specialanpassade ytor, påverkas obetydligt av antalet elever på de olika programmen. En förändring av dessa lokaler är möjlig först då nya lokalprogram tagits fram.

Bildningsnämnden beslutade i september 2017, § 107, att utbildningarna på Anders Ljungstedts gymnasium på sikt ska omlokaliseras.

Utökning av gymnasieskolan på Birgittaskolan

Bildningsnämnden beslutade i juni 2018, § 84 att uppdra till utbildningsdirektören att efter samråd med Birgittaskolan återkomma med förslag på plan samt konsekvensbeskrivning av en omlokalisering av SFI, grundläggande vuxenutbildning och de delar av den gymnasiala vuxenutbildningen som inte har direkt koppling till de gymnasieprogram som Birgittaskolan erbjuder. Uppdragen ska återrapporteras senast på bildningsnämndens sammanträde i december 2018.

Förändringar på Jobb- och Kunskapstorget, Nygatan 19

Jobb- och Kunskapstorgets lokaler på Nygatan 19 har under våren 2018 drabbats av en vattenläcka. I och med återställningsarbetet har anpassningar skett av verksamhetens lokaler. Detta innefattar både renovering av befintliga lokaler samt utökning av lokalyta för Arbetsmarknadssatsningen. En större samlings-sal har byggts och utrustats för att nyttjas av deltagare och personal.

Delårsrapport

per den 31 augusti 2018

Kultur- och fritidsnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	5
Indikatorer	6
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	6
Nämndens mål	6
Styrande dokument	14
Strategiska utvecklingsuppdrag	15
Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ..	18
Uppföljning av intern kontroll	18
Ekonomi.....	20
Driftsammandrag	20
Investeringar	22
Uppföljning av Lokalförsörjningsplanen	23
Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler	23
Kommentar	23
Lokalprojekt 2018.....	24

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Under första halvåret har en verksamhetsplan för 2019 tagits fram enligt kommunens styrsystem. För att möta upp en växande nämndorganisation samt kommunala mål, uppdrag och utmaningar har det skett en översyn av förvaltningsorganisationen. Från och med 2018 har nämnden en ny resultatenheter *Kulturscener och ungdom*. Den nya resultatenheter har bland annat skapat nya mötesplatser, arbetat med utveckling av ungdomsorganisering samt kommunens lovverksamhet. Vidare har arbetet med arrangemang, nya kulturuttryck och att nå nya målgrupper utvecklats. Nämndens arbete med etableringsinsatser för nyanlända har fortsatt med gott resultat, såsom Kulturskolans arbete med nyanlända barn och unga, Stadsbibliotekets integrationsinsatser samt fortsatt samarbete med föreningslivet. Nämndens nya arbetsmodell för konstnärlig gestaltning i staden har resulterat i en mängd gestaltningsprojekt och konstuttryck. Under första halvåret har Ryttrar-torpet flyttats till Friluftsmuseet Gamla Linköping och ett nytt eldrivet tuff-tuff tåg har köpts in av enheten.

Andra väsentliga ändringar och verksamhetsutveckling är bidragsutredningen och implementeringen av det nya bidragssystemet som ska effektivisera arbetet med föreningsbidrag, underlätta för föreningslivet samt vara mer utvecklingsfokuserat. Vidare har implementeringsarbetet med nya bokning- och bidragssystemet påbörjats som ska medföra en mer effektiv förvaltning och förbättrade uppföljnings- och planeringsmöjligheter för att kunna möta efterfrågan och öka nyttjandegraden i lokaler. Det nya bokning- och bidragssystemet utgör även en viktig del i nämndens uppdrag kring digitalisering.

Arbetet med simhallen har under perioden gått in i en ny fas där bland annat designen för simhallen ändrats, medan funktionsprogrammet kvarstår. Kultur- och fritidsnämnden fick under perioden uppdrag av Kommunstyrelsen (2018-04-10, § 146) att genomföra en utredning avseende Tinnerbäcksbadets utveckling, vilken har presenterats för Kommunstyrelsens planeringsutskott. Kultur- och fritidsdirektören har på uppdrag av Kommunstyrelsen utrett och presenterat förutsättningarna för en samordnad idrottsanläggning i Stångebro/Kallerstad (KS 2018-04-10 (KS § 145). Idrottshallen i Brokind har invigts (togs delvis i drift under första tertialen) och projekteringsarbetet med dubbelhall vid Vasahallen har fortgått.

Under april beslutade Kultur- och fritidsnämnden (KOF, § 67) och Barn- och ungdomsnämnden (BOU, § 31) att tillstyrka att den politiska styrningen av Fritidsverksamhet 13-16 år, från och med årsskiftet 2019, flyttas över från Barn- och ungdomsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden. Arbetet med kulturnoderna Skylten och Agora (allaktivitetshuset i Skäggetorp) har fortgått med planerad driftstart 2018 för Skylten.

I det strategiska arbetet med att utveckla kultur- och idrottslivet har nämnden under våren arbetat med ett kultur- respektive idrottspolitiskt program. Det idrottspolitiska programmet fastställdes av Kommunfullmäktige 2018-06-19, § 173. Det kulturpolitiska programmet planeras beslutas av Kommunfullmäktige under året. För att kunna arbeta långsiktigt och möta behov samt efterfrågan har en anläggningsstrategi tagits fram. Anläggningsstrategin kommer utgöra ett viktigt planeringsunderlag i samarbetet med andra nämnder, kommunala bolag och med föreningslivet.

Under perioden har nämnden haft strategiska utvecklingsdagar avseende arbetet med Budget 2019 med plan för 2020-2022 respektive arbetet med nämndens internbudget 2019. Nämndens större utmaningar och verksamhetsarbetet med Kommunfullmäktiges och nämndens egna mål har i stort skett enligt planering.

Måluppfyllelsen för nämndens mål bedöms överlag vara god. Nämndens samtliga tre viktigaste mål avseende *En attraktiv kommun*, *En hälsosam kommun* och en *Kreativ kommun* förväntas uppnås. Nämnden andra mål förväntas också uppnås med undantag av målen för Mötesplatser för unga (2 mål) samt målen för Idrotts- och fritidsanläggningar och Föreningsliv (1 mål per område), där resultatet visar en positiv utveckling och att målet förväntas delvis att uppnås. Nämndens bedömning för målen avseende Ungas mötesplatser baseras på försening av byggprocessen av Agora i Skäggetorp samt att arrangemangen av unga för unga har minskat. Gällande målet för Idrotts- och fritidsanläggningar kan nämnden konstatera att tillgängligheten i anläggningar är enligt lagstadgade krav, men för att tillgängligheten ska bedömas vara god behövs ytterligare åtgärder genomföras. Analys och åtgärdsplan är under framtagande i samarbete med Lejonfastigheter. Gällande målet för föreningslivet kan nämnden konstatera att pojkidrotten fortfarande får en väsentlig större andel bidrag än flickidrotten. Arbetet för en mer jämställd bidragsfördelning fortgår.

Nämndens arbete med de strategiska utvecklingsuppdragen sker enligt plan. Gällande personal- och kompetensförsörjningen ställer den utökade digitaliseringen andra kompetenskrav på förvaltningens medarbetare. Nämndens bedömning är att det finns en god hantering av kompetensförsörjning. Utmaningarna ligger i rekrytering av utbildade bibliotekarier där sökbasen är otillfredsställande, men fortfarande hanterbar.

Kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnderna samverkar idag för samnyttjande av verksamheternas lokaler. Behovsbedömning och planering av nya idrottshallar sker i samarbete mellan nämnderna för effektivt nyttjande av hallarna. Ett exempel är Nya Vasahallen där samutnyttjande kan ske genom bland annat flexibla lokallösningar. Arbeta med att se över förutsättningar för ökad samverkan mellan nämnderna för ytterligare synergieffekter avseende lokaler pågår. Gällande de nämnds specifika utvecklingsuppdragen fortgår arbetet och resultat redovisas i samband med bokslut.

Nämndens bedömning av större avvikelser är den försenade byggprocessen av Agora i Skäggetorp, som påverkar såväl måluppfyllelse som det strategiska utvecklingsuppdraget *En sammanhållen kommun*. En kontinuerlig dialog förs med Lejonfastigheter och byggnaden planeras vara klar innan årsskiftet med driftstart 2019. Annan avvikelse är arbetet med det kulturpolitiska programmet som försenats men som planeras tas upp för beslut under 2018.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar för perioden januari till och med augusti 2018 ett positivt resultat om 1,5 miljoner kronor mot periodens periodiserade budget. Nämnden visar ett underskott om 100 tusen kronor medan nämndens resultatenheter visar ett överskott om 1,6 miljoner kronor. Jämfört med samma period 2017 är avvikelsen för nämnden 1,4 miljoner kronor lägre medan nämndens resultatenheters avvikelse mot budget ökat med 1,5 miljoner kronor. Budgetavvikelsen för perioden återfinns främst inom resultatenheten *Kulturscener och ungdom* och verksamheten kring mötesplatser för unga. Förseningen kring uppstarten av Agora och uppstart av ”nya” Skylten har medfört svårigheter att hitta rätt periodisering av kostnaderna, men kommer att hanteras under året. Enheten är nystartad från 2018 varför jämförelse med tidigare år inte har kunnat göras.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar ett överskott om cirka 500 tusen kronor för helår 2018. Det prognostiserade överskottet återfinns främst inom resultatenheten Kulturscener och ungdom och härrör till förseningar kring uppstarten av Agora. Därutöver har nämnden i prognosen tagit hänsyn till förseningar i byggandet av Agora och uppskattar en återlämning av budgetram gällande hyreskostnad om cirka 2 miljoner kronor för 2018. Detta innebär att nämndens ram justeras från 304 560 tusen kronor till 302 560 tusen kronor. Dessa kommer dock att finnas med i nämndens ram från 2019 och framåt.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Större utredningar, såsom utredningar om Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtid, Kulturskolans framtid, offentlig konst, utredningar inom kulturformer som dans och film, ligger som grund för utveckling av basuppdraget. Bland annat har nämnden nått nya målgrupper, intensifierat arbetet i utsatta stadsdelsområden, skapat nya mötesplatser samt fortsatt utvecklingsarbetet med samverkan och samarbete.

Friluftsmuseet Gamla Linköping har utvecklat sin besöksverksamhet genom utvecklad programverksamhet, utveckling av Vallaskogen och en nysatsning av militärhistorien. Utredningen av den offentliga konsten har under våren resulterat i en mängd gestaltungsuppdrag samt bättre arbetsmetoder och rutiner för arbetet med gestaltungsuppdraget. Vidare har Passagen Linköpings konsthall utökad till tre utställningsytor samt påbörjat ett samarbete med en folkhögskola. Utveckling av arrangemangsverksamheten har skett under första halvåret, där nyskapande korsbefruktade arrangemang mellan olika kulturuttryck såsom film och dans har initierats. Arrangemangsverksamheten har även medfört att stadskärnan öppnats upp med bland annat arrangemang i nya områden. Arbetet med nya kulturformer (inom exempelvis nycirkus) har också fortgått under våren med förväntat resultat under hösten.

Efter medborgardialoger i Berga har det framkommit önskemål om att biblioteket utgör en grundarena i utvecklingen av stadsdelen, vilket nämnden utgått från i utredningen av hur stadsdelen kan utvecklas (arbetsnamn Berga by). Kulturskolan har genomfört analys och satsningar för att nå nya målgrupper.

Inom ramen för nämndens basuppdrag ska nämnden och dess verksamheter arbeta med kommunens styrande dokument däribland upphandlingspolicy, den digitala agendan och informationssäkerhetspolicy. Under första halvåret har ett fortsatt samarbete skett med Upphandlingscenter och upphandlingsstrategen. Bedömningen är att kunskapen om kommunens upphandlings- och avtalsförfarande förbättrats under halvåret. I samband med att kommunen genomfört en nysatsning av projektet E-handel har det framkommit att inköpsorganisationen behöver utvecklas och förbättras. Ett sådant arbete har påbörjats och förvaltningen kommer under hösten 2018 att genomföra ett förändringsarbete med syfte att öka kvalitén och minska administrationen i upphandlingsprocessen.

Implementeringen av det nya IT-stödet för lokalbokning och bidrag utgör en viktig del i nämndens arbete med den digitala agendan. Utvecklat digitaliserat system har även skett på stadsbiblioteket, vilket medfört ökad service till medborgare genom bland annat förenklat bokningsförfarande samt ökad säkerhet. Inom PM3 pågår en kartläggning av hur verksamheterna arbetar med digitala lösningar och resultatet visar att det finns flera åtgärder som behöver göras, bland annat gällande e-tjänster och bokningar av kulturaktiviteter. Utveckling och ökad användning av Big Data, dataanalyser och beslutsstöd för att underlätta uppföljningen av kommunens kvalitét och service har inte genomförts.

Arbete med informationsklassning har påbörjats i och med GDPR. Ytterligare arbete kring informationsklassning återstår, däribland framtagande av rutiner. Kultur- och fritidsnämndens bedömning är att detta arbete kommer att fortgå även under 2019. Under första halvåret har nämnden arbetat med plan avseende en koldioxidneutral kommun och kemikalieplan.

De delar där nämnden inte uppnått önskat resultat avser indikatorerna till kommunfullmäktige samt nämndens egna indikatorer avseende nyttjandegraden i anläggningar och lokaler. Implementeringsarbetet med det nya lokalboknings- och föreningsbidragssystemet har varit mer resurskrävande än planerat. Detta har åtgärdats, men nyckeltal har ej kunnat redovisats till augustitertialen. En manuell beräkning för första halvåret kommer att göras i samband med bokslut.

Under halvåret har nämnden sett över organisation, rutiner och system för kvalitetsuppföljning, vilket både ska medföra bättre utvecklingsmöjligheter samt ett mer effektivt och ändamålsenligt arbete. Bland annat ska uppföljningsarbetet redovisas i LinQ, vilket ger ökad transparens och bättre planeringsunderlag.

Nämndens bedömning är att resultatet hitintills överlag nått goda resultat. Arbetet utifrån olika styrdokument fortgår, men en del arbete kvarstår. Förvaltningens verksamhetsplan för 2019 enligt kommunens styrsystem kommer att utgöra en viktig parameter för arbetet med nämndens basuppdrag, nämndmål och uppdrag.

Indikatorer

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Nettokostnad kulturverksamhet, kr/invånare	1 260	1 274	Redovisas vid årsbokslut		-
Nettokostnad fritidsverksamhet ¹ , kr/invånare	1 163	1 176	Redovisas vid årsbokslut		-
Biblioteket- antal besök	1 376 539	1 281 685	735 815	Ska öka	
Biblioteket - digitala besök	413 630	369 806	254 049	Ska öka	
Idrottshallar (fullstora hallar) kvm per invånare	0,1	-	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller kvarstå	-
Nyttjandegrad efter säsong, klockan 17-22 + helger %	77,0	-	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller kvarstå	-
Isyta nyttjandegrad efter säsong, vardagar klockan 16-22 + helger (%)	84,0	83,0	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller kvarstå	-
Fotbollsplan naturgräs nyttjandegrad efter säsong, vardagar klockan 16-22 + helger (%)	45,0	53,0	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka	-
Fotbollsplan konstgräs nyttjandegrad efter säsong vardagar klockan 17-20 +helger (%)	79,0	36,0	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka	-
Kulturarenor, Dansens hus nyttjandegrad efter säsong, mellan 17-20 +helger (%)	40,0	-	Redovisas vid årsbokslut		-

Kommentar

Nettokostnad för kulturverksamhet och fritidsverksamhet redovisas när årets räkenskapsammandrag publiceras.

Indikatorer avseende nyttjandegrad kommer att redovisas vid årsbokslut. Några större avvikelser per den 31 augusti har inte noterats.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens mål och hur dessa bidrar till att majoritetens övergripande mål per den sista augusti 2018 och prognos. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Bedömning av måluppfyllelse

¹ Från räkenskapsammandraget. Avser allmän fritidsverksamhet, idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar.

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	Idrotts- och fritidsanläggningar ska ha hög tillgänglighet för motion och evenemang		Öppettider		Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller kvarstå
			Bokningsbar tid/år		Redovisas vid årsbokslut	God tillgänglighet
			Antal besökare till idrotts- och fritidsanläggningar		Redovisas vid årsbokslut	Effektivt utnyttjande
			Antal besökare till tempererade bad	407 838	246 502	Ska öka eller kvarstå
			Beskrivning av fysiska tillgänglighet på anläggningar som kultur- och fritidsnämnden har rådighet över		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ska öka
	Föreningsstödet ska bidra till ett aktivt och tillgängligt föreningsliv		Antal bidragsberättigade medlemmar. 7-20 år fördelat på flickor och pojkar	26 303 varav 44 procent är flickor	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller kvarstå samt uppnå könsfördelning enligt 60/40-regeln
			Antal deltagartillfällen för åldern 7-20 år fördelat på flickor och pojkar	791 770 Varav 42 procent är flickor	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller kvarstå
			Bidragsfördelning pojkdominerad respektive flickdominerad verksamhet, uppdelad i typ av förening		Redovisas vid årsbokslut	Uppnå könsfördelning enligt 60/40-regeln
			Bidragsfördelning mellan olika typer av idrotter		Redovisas vid årsbokslut	Uppnå könsfördelning enligt

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
						60/40-regeln
	Alla vuxna som bor och vistas i Linköping ska erbjudas ett varierat kulturutbud av hög kvalitet med möjlighet till eget skapande		Beskrivning av arrangemang via kulturavtalet		Redovisas i bilaga 1 för delår	Variation och kvalitet ska öka eller bibehållas
			Antal kulturarrangemang för vuxna/år	Ca 300	Redovisas vid årsbokslut	God tillgång
			Inriktning på kulturarrangemang för vuxna/år		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ökad variation av kulturutbud.
			Antal besökare/år	Ca 120 000	Redovisas vid årsbokslut	Ska öka eller hålla hög nivå.
			Beskrivning av kultur- och fritidsnämndens insatser för att bidra till en hög kvalitet på kulturutbudet		Redovisas i bilaga 1 för delår	Insatser med hög kvalitet ska öka eller kvarstå.
	Passagen ska vara en arena för eget skapande		Beskrivning av aktiviteter för barn		Redovisas i bilaga 1 för delår	Gott utbud av aktiviteter
	Linköpings stadsbibliotek med tillhörande närbibliotek och bokbuss ska vara en attraktiv och inkluderande mötesplats och bildningsarena		Antal besök/år, varav digitala besök	1 281 685 varav digitala besök 369 806	735 815 varav digitala 254 049	Ska öka
			Antal utlån per invånare/år, varav digitala utlån	885 344 varav digitala utlån 17 448	545 852	Ska öka
			Antal aktiviteter/år på biblioteket, varav barn respektive vuxna	2 342 varav barnaktiviteter 1 137	1038 inkl barnaktiviteter	Ska öka eller kvarstå

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
			Beskrivning av aktiviteter		Redovisas i bilaga 1 för delår	God variation med hög kvalitet
			Antal organisationer som biblioteket har samarbetat med/år	88	49	Samarbete med minst 10 organisationer
			Antal timmar/vecka som huvudbiblioteket har utöver tiden 08.00-17.00		Redovisas i årsbokslut	Ska kvarstå
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet	En kreativ kommun: Alla ska kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur- idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande		Linköpingsbor som anser sig kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande enligt kultur- och fritidsvaneundersökningen	73 procent	Redovisas i årsbokslut	Ska öka
	Barn ska erbjudas ett varierat kulturutbud av hög kvalitet med möjlighet till eget skapande		Antal skolbiobesök/år inkl deltagande skolor	6 593	3 115 (värtermån 2018)	Ska öka
			Beskrivning av programutbud riktat mot skolan		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ökat eller oförändrat utbud
			Antal aktiviteter kulturrangemang för barn/år		Redovisas i årsbokslut	Ska öka eller kvarstå
	Attraktiva och tillgängliga mötesplatser och aktiviteter ska erbjudas ungdomar och unga vuxna		Beskrivning av aktiviteter		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ökat eller oförändrat antal aktiviteter med god kvalitet
			Antal besökare vid arrangemang för unga/år	15 065 varav 46 procent flickor	Redovisas i årsbokslut	Ska öka eller kvarstå

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
			Beskrivning av fysisk tillgänglighet		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ska öka eller kvarstå
			Beskrivning av social tillgänglighet		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ska öka eller kvarstå
			Antal besökare mötesplatser inom nämndens ansvarsområde, könsuppdelad besöksstatistik avseende mötesplatser och aktiviteter för unga	40 899	Redovisas i årsbokslut	Uppnå könsfördelning enligt 60/40-regeln
	Unga ska vara delaktiga i planeringen av ungdomsarrangemang och utveckling av ungas mötesplatser		Andel arrangemang där unga är delaktiga i planeringsarbete/år	75 procent	Redovisas i årsbokslut	Ska öka eller kvarstå
			Beskrivning av på vilket sätt unga är delaktiga i utvecklingen av ungas mötesplatser	-	Redovisas i bilaga 1 för delår	Ska öka eller kvarstå
En kreativ kommun	En attraktiv kommun: Ett rikt och synligt kultur- idrotts- och fritidsliv ska bidra till Linköpings identitet som attraktiv kommun		Linköpingsbor som anser att kommunens kultur, idrotts- och fritidsutbud bidrar till Linköpings identitet som attraktiv kommun enligt kultur- och fritidsva-neundersökningen	81 procent	Redovisas i årsbokslut	Ska öka
			Beskrivning av aktiviteter i samverkan föreningsliv och kommunen		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ökad samverkan
			Linköpingsbornas betyg för vilka möjligheter som finns gällande aktiviteter på fritiden enligt SCB:s medborgarundersökning 2018	i.u	Redovisas i årsbokslut	Ska öka eller kvarstå för minst sex storheter.
			Antal sökträffar i media/år där Linköping nämns i sammanhang kring kultur, idrott och fritid	1 058	Redovisas i årsbokslut	Ska öka
	En hälsosam kommun Linköpings kultur- idrotts och fritidsutbud ska bidra till att alla linköpingsbor har förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv		Linköpingsbor som anser att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbudet bidrar till förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv enligt kultur-	83 procent	Redovisas i årsbokslut	Ska öka

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
			och fritidsvaneundersökningen			
			Beskrivning av utbud och tillgänglighet i form av idrottshallar, bibliotek, film och andra kulturyttringar		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ökat eller oförändrat utbud
	Kulturskolan ska erbjuda en mångfald av olika uttrycksformer		Beskrivningar av de konstformer som erbjuds		Redovisas i bilaga 1 för delår	Utbudet av konstformer ska öka eller kvarstå
			Antal elever inom olika uttrycksformer, fördelat på pojkar och flickor	Musik 1 800 Grundkurs musik 300 Dans 450 Teater 80 Bild och form 170	Redovisas i årsbokslut	Uppnå könsfördelning enligt 60/40-regeln
	Friluftsmuseet Gamla Linköping ska bidra till att sprida kunskap om Linköpings historia och upplevas som ett betydelsefullt och attraktivt besöksmål		Antal besök stadskvarteren	435 452	454 645	Ska öka eller kvarstå
			Antal grupper, varav antal skol- och förskolegrupper/år	316 varav 207 skol- och förskolegrupper	126	Ska öka eller kvarstå
			Antal sökträffar i media/år	150	Redovisas i årsbokslut	Ska öka eller kvarstå
			Antal aktiviteter för barn respektive vuxna/år	152 barnaktiviteter, 185 aktiviteter för vuxna	Redovisas i årsbokslut	Ska öka eller kvarstå
			Beskrivning av Linköpings kommuns insatser för att sprida kunskap om Linköpings historia		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ska öka eller kvarstå
	Passagen Linköpings konsthall ska bidra till utmanande och inspirerande möten med samtidskonsten		Inriktning på utställningar och program under året		Redovisas i bilaga 1 för delår	Ha en god variation av ut-

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
						ställningar med god kvalitet
			Antal besökare/år	30 161	Redovisas i årsbokslut	Ska öka
			Antal konstutställningar/år	13	12	Mellan 4-7 utställningar per år.
			Besökares upplevelser (mäts via årliga enkäter)		Redovisas i årsbokslut	Nöjdheter eller motsvarande ska öka
			Utställares könsfördelning i procent	60 procent män 40 procent kvinnor	Redovisas i årsbokslut	Uppnå könsfördelning enligt 60/40-regeln.

Nämndens analys och bedömning

Flertalet av nämndens övriga mål för verksamheten kan kopplas till ett eller två av kommunfullmäktiges övergripande mål. Detta finns redovisat i bilaga 1.

Inga större avvikelser har framkommit i nämndens arbete med mål för 2018 som bidrar till helheten i kommunkoncernen.

Nämndens bedömning och analys är att måluppfyllelsen per den 31 augusti är god. Bedömningen är att nämndens tre viktigaste mål - en attraktiv stad, en hälsosam stad och en kreativ stad kommer att uppnås även under 2018.

Det idrottspolitiska programmet är fastställt och det kulturpolitiska programmet planeras att fastställas under 2018. Programmen tydliggör vilken viljeriktning och utveckling kommunen vill se för att, tillsammans med föreningsliv och andra aktörer, skapa möjligheter för alla linköpingsbor att vara aktiva hela livet och utgöra grunden för en långsiktig kulturpolitik som bidrar till allas möjlighet att uppleva delaktighet i kulturlivet. Kultur- och fritidsnämnden arbetar med utvecklingen av idrott, kultur och event i kommunen.

Resultatet av den löpande verksamheten visar på ett brett och varierat utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter, vilka ska bidra till ett hälsosamt och meningsfullt liv. Många aktiviteter genomförs i samarbete med och med stöd till föreningslivet och organisationer. Nämnden ser en större geografisk spridning av idrotts- och fritidsaktiviteter vilket är en viktig förutsättning för att allt fler ska kunna ta del och vara medskapande av kultur- idrotts- och fritidsliv i Linköpings kommun.

För att bidra till Linköping som en attraktiv och kreativ kommun har och pågår arbete med ökat inflytande och ökad delaktighet inom kultur-, idrotts- och fritidsområdet. Fritidsverksamhet innehåller demokratiska inslag genom inflytande och delaktighet samt kan ses som en arena för att erbjuda kunskap om hur samhället fungerar. Kultur- och fritidsutbud är av stor betydelse för stadens utveckling, attraktivitet och dess arbete med inkludering. Ett resultat av arbetet med delaktighet kan ses inom UngPuls verksamhet där arrangemang där unga är delaktiga bedöms öka. En rimlig tolkning av att arrangemangen ökar är att arbetet sker genom egen organisering. Arbetet med ökat inflytande och ökad delaktighet kommer att fortgå. En arbetsmodell för nyskapande kulturarrangemang har utvecklats vilket resulterat i att linköpingsborna har fått ta del av kultur i nya former.

Samarbete och samverkan intern inom kommunkoncernen har under 2018 fortsatt att utvecklas. För en effektiv kommunorganisation med medborgaren i fokus behöver det ske fortsatt och stärkt samverkan med andra nämnder, bolag och andra verksamheter. I och med det stora antalet utmaningar, bättre planeringsunderlag/utredningsunderlag och samarbeten med andra nämnder kan kultur- och fritidsnämnden i större utsträckning arbeta med samordningsvinster och synergieffekter samt med helhet och långsiktighet.

Samarbete och samverkan externt har utvecklats genom fortsatt utveckling av former för dialog med föreningslivet. Bedömningen är de nya formerna för dialog gett goda resultat och som en följd av detta har samarbetet och samverkan ökat. Det utökade samarbetet med föreningslivet har resulterat i större och bredare utbud av exempelvis lovverksamhet, kultur, och fritidsverksamhet med större geografisk spridning inom kommunen. En utökad dialog med kulturaktörer i Linköping har visat på ett behov av kulturscener och mötesplatser, samt kring gemensamma arrangemang.

Arbetet med en sammanhållen stad genomsyrar nämndens arbete även under 2018– från planering av nya lokaler och anläggningar till aktiviteter och utbud i bland annat prioriterade stadsdelar (ex sommarsatsningarna) samt insatser för att öka inkluderingen. Nämndens samverkan med andra nämnder är en förutsättning för arbetet med måluppfyllelse, ökad effektivitet samt mer kostnadseffektiva, långsiktiga och hållbara resultat.

Den sammanfattande analysen visar på att nämndens verksamheter har stått och står inför en stor utvecklingsfas vilket bland annat innebär att samarbeten och samverkan behöver utökas och förbättras ytterligare, både externt och internt inom kommunkoncernen. Utmaningar såsom exempelvis byggnation av nya idrottsanläggningar, ny simhall, upprustning av Tinnerbäcksbadet, utveckling av mötes- och kulturarenor och barn och ungas fritid kräver att nämndkontoret stärks upp med ytterligare personalresurser för att nå goda resultat.

Mål 1 En attraktiv kommun: Ett rikt och synligt kultur- idrotts- och fritidsliv ska bidra till Linköpings identitet som attraktiv kommun.

Målet kan kopplas till Kommunfullmäktiges övergripande mål *En kreativ kommun* och *En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt*.

En av nämndens större utmaningar är lokaler och anläggningar inom idrottsområdet. Tillgången till anläggningar är på helheten för liten i relation till föreningslivets samlade behov. Dessa behov finns beskrivna i den anläggningsstrategi som kultur- och fritidsnämnden noterat (2018-05-24 § 87). Det finns en medvetenhet om detta i nämnden, vilket mynnat ut i flera politiska initiativ.

Färdigställandet av mötesplatsen Agora har förskjutits med anledning av att byggprocessen har försenats. Detta begränsar möjligheten att erbjuda en fysisk mötesplats i Skäggetorp under 2018 för barn, unga och vuxna under 2018.

Arbetet med det kulturpolitiska programmet har försenats men planeras tas upp för beslut under 2018.

Mål 2 En hälsosam kommun: Linköpings kultur- idrotts och fritidsutbud ska bidra till att alla linköpingsbor har förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Målet kan kopplas till Kommunfullmäktiges övergripande mål *En kreativ kommun*

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för en fortsatt god standard i hallar samt god service till föreningar. Implementeringen av den nya It-stödet för lokalbokning och bidrag har på helhet gått bra. Initialt var det problem med integrationer till andra system, främst ekonomi- och passersystem. Det har medfört att fakturor skickats sent och att några kunder inte fått access till anläggningarnas alla funktioner. Dessa problem är avhjälpna men eftersom mycket resurser har lagts på felsökning, har den vardagliga servicen försämrats. Exempelvis långa svarstider på mejl. För att erbjuda bättre service har tre personer visstidsanställts (timanställda).

Flera av kommunens idrottshallar är mindre bra ur ett tillgänglighetsperspektiv. Analys och åtgärdsplan är under framtagande i samarbete med Lejonfastigheter.

Skäggetorpshallen är på grund av vattenskada stängd fram till 1 december 2018. Det påverkar skolans och föreningarnas verksamhet i stor omfattning. På grund av bristen på hallar har ingen ersättningslokal kunnat erbjudas till berörda föreningar, mer än strötimmor.

Mål 3 En kreativ kommun: Alla ska kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur- idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande.

Målet kan kopplas till Kommunfullmäktiges övergripande mål *En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet* och *En kreativ kommun*.

Inom ramen för kulturbidragen uppmuntras och prioriteras nyskapande produktioner och arrangemang. Den utökade dialogen med kulturaktörer har lett till ett ökat antal ansökningar, varför utrymmet för beviljade bidrag är underdimensionerat. Detta understryker behovet av en översyn av aktuella ansökningsprocesser ifråga om budgetutrymme och urvalsstrategier.

Antal grupper (skol- och förskolegrupper) till Friluftsmuseet Gamla Linköping har under perioden januari till den 31 augusti 2018 minskat markant från 205 motsvarande period år 2017 till 126 grupper år 2018 vilket är en minskning med knappt 39 procentenheter. En analys av detta är pågående.

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Nämnden ansvarar för att implementera den nya upphandlingspolicyen inom hela verksamheten för att uppnå målet om den goda affären. Den goda affären innebär att tillgodose verksamhetens samt medborgarnas behov och där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Nämnden planerar under 2018 att ta fram en upphandlingsplan samt en övergripande strategi för respektive upphandlingsområde. Den övergripande strategin utgår från prioriterade mål, planer och program samt andra styrande dokument.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar tillsammans med upphandlingsstrateg med att sprida kunskap om styrdokument inom upphandlingsområdet samt innebörden av detta. Förvaltningen har en organisation med inköpsansvarig och inköpsamordnare på förvaltnings- respektive enhetsnivå. Förvaltningsövergripande återfinns personalresurser som bland annat är en länk mellan verksamheterna och upphandlingscenter avseende arbetet med informationsspridning av nya avtal samt deltagande i nya upphandlingar.

I samband med att kommunen genomfört en nysatsning av projektet E-handel har det framkommit att inköpsorganisationen behöver utvecklas och förbättras. Ett sådant arbete har påbörjats och förvaltningen kommer under hösten 2018 att genomföra ett förändringsarbete med syfte att öka kvalitén och minska administrationen i upphandlingsprocessen.

<http://www.linkoping.se/naringsliv-och-arbete/upphandling-och-inkop/>

Digital agenda

Kultur- och fritidsnämnden har arbetat med den prioriterade åtgärden Smart, effektiv och enkel förvaltning.

Vid implementeringen av det nya IT-stödet för lokalbokning och bidrag uppstod problem initialt vilket medförde att service och tillgänglighet gentemot medborgare försämrades under en period. För att åtgärda detta har ytterligare personalresurser tillsatts tillfälligt. När det nya IT-stödet för lokalbokning är i full drift ska detta generera i såväl ökad service och tillgänglighet som ökad intern effektivisering och kvalitetssäkring.

Inom Linköpings stadsbibliotek har nytt system för utskrifter införts vilket möjliggör för besökare att skiva ut även från egna enheter, inte bara bibliotekets enheter. Betalning kan ske via bankkort vilket är viktigt ur en säkerhetssynpunkt då inga kontanter behöver hanteras. Ett nytt system har även införts där besökare hemifrån kan boka studierum och datortid.

Inom PM3 pågår en kartläggning av hur verksamheterna arbetar med digitala lösningar och resultatet visar att det finns flera åtgärder som behöver göras, bland annat vad gäller e-tjänster och bokningar av kulturaktiviteter.

Utveckling och ökad användning av Big Data, dataanalyser och beslutsstöd för att underlätta uppföljningen av kommunens kvalitet och service har inte genomförts.

<http://www.linkoping.se/contentassets/6771401091c743ddb537cd60e4675678/en-digital-agenda-for-linkoping-170227.pdf?496a22>

Informationssäkerhetspolicy

Arbete med informationsklassning har påbörjats i och med GDPR. Ytterligare arbete kring informationsklassning återstår, däribland framtagande av rutiner. Rutiner för informationsklassning inom nämndens verksamheter planeras vara slutförd under 2018.

Kultur- och fritidsnämndens bedömning är att detta arbete kommer att fortgå även under 2019.

<http://www.linkoping.se/contentassets/c8c067e5a7a045099c61afaa0352e2ed/informationssakerhetspolicy.pdf?4a71c8>

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Personal- och kompetensförsörjning inom de närmaste åren

Efterfrågan på kommunens kultur- och fritidsverksamhet förändras i takt med att antalet invånare i kommunen ökar. Den förändrade efterfrågan gäller både inriktning av verksamhet och den geografiska placeringen. Efterfrågan på verksamheten kommer också förändras när förutsättningar i vår omvärld förändras. En utökad digitalisering ställer andra kompetenskrav på förvaltningens medarbetare. I samband med den demografiska utvecklingen och politiska prioriteringar beräknas en utökning av olika delar av förvaltningens verksamhet. Beslutet att ungdomsverksamheten för ungdomar över 13-16 år ska verksamhetsöverflyttas till Kultur- och fritidsnämnden 2019 innebär en ökning av antalet medarbetare med ca 60 personer. I Linköpings kommun är kompetensförsörjningen redan idag en stor utmaning inom flertalet yrkesgrupper. Kultur- och fritidsförvaltningen hanterar kompetensförsörjningen bra och det finns ett relativt gott inflöde av kandidater vid rekrytering. Utmaningarna ligger i rekrytering av utbildade bibliotekarier där sökbasen är otillfredsställande, men fortfarande hanterbar. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare både ur perspektivet behålla medarbetare samt attrahera nya måste fortsätta. En översyn av att kompetens används på rätt sätt, att modern teknik används och att verka för ett hållbart medarbetarskap samt ledarskap bör göras.

Kompetensförsörjningens påverkan utifrån utvecklingen av nationella och internationella faktorer såsom konjunkturläge, arbetsmarknadspolitik och trender på arbetsmarknaden

Redan idag påverkas förvaltningen av konjunkturläget på arbetsmarknaden där stor konkurrens råder om arbetskraften vilket är mer kännbart för vissa yrkesgrupper än andra. Kommunens personalboks slut visar att den gamla pensionsåldern 65 år ligger kvar som en styrande gräns inom kommunen. Incitament för att få fler att jobba längre och stanna kvar i arbetslivet kan vara ett sätt för att klara personalförsörjningen. Inom Kultur- och fritidsförvaltningen behöver arbete genomföras för att säkerställa bra metoder för en fungerande kompetensöverföring och med mentorskap för minska sårbarheten. Flera olika aktiviteter planeras även inom kommunen för att främja ett förlängt och förändrat arbetsliv.

Trenden om att vara rörlig på arbetsmarknaden kan komma att påverka en ökad personalomsättning i framtiden. Förvaltningen har idag en förhållandevis låg personalomsättning och inga yrkesgrupper kvalificeras in som bristyrken. Många nyrekryteringar innebär en inskolningstid som även kostar pengar för arbetsgivaren. Inom kommunens prognos över kommande rekryteringsbehov kan en större del av rekryteringarna härledas till personalomsättningen.

Lokaler

Kultur- och fritidsnämnden och utbildningsnämnderna samverkar idag för samnyttjande av verksamheternas lokaler. Behovsbedömning och planering av nya idrottshallar sker i samarbete mellan nämnderna för effektivt nyttjande av hallarna. Ett exempel är Nya Vasahallen där samutnyttjande kan ske genom bland annat flexibla lokallösningar.

Arbete med att se över förutsättningar för ökad samverkan mellan nämnderna för ytterligare synergieffekter avseende lokaler pågår.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar i samverkan med Samhällsbyggnadsnämnden med att i ett tidigt skede med planer för nya bostadsområden med tillhörande verksamhetslokaler kunna aktualisera samnyttjande och kostnadseffektiva lokallösningar.

Etablering

Inom nämndens verksamheter genomförs flera etableringsinsatser. Kultur- och fritidsnämnden har fortsatt samarbete med föreningslivet kring etableringen av nyanlända.

Försening av byggprocessen av Agora (allaktivitetshus) medför att möjlighet till praktik och arbetsmarknadsanställningar inte kommer kunna erbjudas inom denna verksamhet under 2018. Arbetet för att skapa goda förutsättningar för praktik och arbetsmarknadsanställningar sker inom bland annat den nystartade verksamheten vid Skylten.

Vid Linköpings stadsbibliotek har under 2018 "Vi ses! Språkvänner i Linköping" fortgått. Verksamheten syftar till att underlätta för bland annat nyanlända att snabbare etablera sig i samhället genom att öka kunskapen om det svenska språket och det svenska samhället samt dess kultur och traditioner. Stadsbiblioteket har även en avdelning med språkkurser och böcker för dem som vill studera det svenska språket.

Kulturskolan har arbetat för att nyanlända elever i årskurs 1-9 ska få kännedom om verksamheten. De får prova på olika aktiviteter som kör, dans, instrument samt bild och form. Genom de olika aktiviteterna har eleverna också fått utveckla

sina språkkunskaper. Projektet har skett genom samarbete mellan Adjunkten och Kulturskolans personal. Upplevelsen från målgruppen är att aktiviteter i projektet har varit betydelsefulla och uppskattade. Det har nått alla i målgruppen eftersom det är aktiviteter inom deras ordinarie introduktionsprogram.

Inom Friluftsmuseet Gamla Linköping erbjuds kostnadsfria visningar för SFI. Nämnden har även genom bidragsgivning stöttat föreningar och organisationer i syfte att öka integrationen och utbilda unga ledare.

Digitalisering

Inom ramen för en smart, effektiv och enkel förvaltning har arbete påbörjats med digitalisering för genomförandet av barnkulturgarantin. Målet med detta är att åstadkomma bättre planeringsförutsättningar i arbetet genom bättre statistikunderlag och resultatredovisningar. Därutöver ska digitaliseringen underlätta service till förskolor och skolor och skapa ökad effektivitet i arbetet. Detta arbete kommer att fortgå under 2019.

Implementeringen av det nya IT-stödet för lokalbokning och bidrag pågår och kommer att avslutas under 2018. Arbete kommer att fortgå under hösten 2018 med att skapa förutsättningar för bättre uppföljningsmöjligheter avseende lokalbokningen och i förlängningen nyttjandegrad av anläggningar och lokaler.

Sammanhållen kommun

Under 2018 har kultur- och fritidsnämnden inom ramen för en sammanhållen kommun arbetat vidare med utvecklingen av Agora (allaktivitetshus) i Skäggetorp. Verksamheten planeras vara i drift under första kvartalet 2019.

Aktiviteter har anordnats och UngPuls verksamhet finns i samtliga tre prioriterade stadsdelar. Flera av nämndens andra resultatenheter har genomfört aktiviteter i dessa stadsdelar under 2018, exempelvis Ateljé Passagens Skäggetorpsfilial där barn och unga erbjudits möjlighet till eget skapande. Under sommarlovet anordnades aktiviteter i samtliga prioriterade stadsdelar. En samordnare för lovverksamhet (sommarlov och övriga lov) har anställts och arbetar med en bättre samordning mellan nämnderna och för att skapa bättre förutsättningar för deltagande. Detta sker genom exempelvis goda planerings- och marknadsföringsförutsättningar samt ökat samarbete med den idéburna sektorn.

Nämndspecifika

Att ta fram indikatorer för att mäta nyttjandegraden utifrån målgrupper (ålder och kön) för att följa hur effektivt befintliga anläggningar används. För att få en fullständig bild av nämndens effektivitet behöver nyckeltal kunna jämföras med andra kommuner.

Indikator:

Nyttjandegrad efter säsong, klockan 17-22 + helger %

Isyta nyttjandegrad efter säsong, vardagar klockan 16-22 + helger (%)

Fotbollsplan naturgräs nyttjandegrad efter säsong, vardagar klockan 16-22 + helger (%)

Fotbollsplan konstgräs nyttjandegrad efter säsong vardagar klockan 17-20 +helger (%)

Kulturarenor, Dansens hus nyttjandegrad efter säsong, mellan 17-20 +helger (%)

Ett utfall har inte kunnat göras per den sista augusti då implementeringsarbete med nya lokalbokningssystemet pågår. Resultat redovisas i samband med årsbokslut.

Kultur- och fritidsnämnden har under 2018 inte kunnat fram indikatorer för att mäta nyttjandegraden utifrån ålder och kön då det tidigare lokalbokningssystemet inte tillät detta. Under hösten 2018 i samband med implementeringen av det nya IT-stödet för lokalbokning kommer målgrupper att läggas in som val vid bokningsförfrågan. Nämnden ser att nyttjandegrad utifrån målgrupper kommer att kunna levereras först under 2019.

Att ta fram indikatorer för att mäta ungdomars delaktighet i bidragsberättigad föreningsverksamhet i socialt utsatta områden.

Indikator:

Antal bidragsberättigade föreningar i prioriterade områden (Skäggetorp, Berga, Ryd)

Antal deltagartillfällen för åldern 7-20 år fördelat på flickor och pojkar i bidragsberättigade föreningar i prioriterade områden (Skäggetorp, Berga, Ryd)

Resultat redovisas i samband med årsbokslut.

Att ta fram indikatorer för att mäta ungdomars deltagande och konsumtion av kultur i socialt utsatta områden som arrangeras av eller sker med stöd av kultur- och fritidsnämnden.

Indikator:

Antal besökare vid aktiviteter och arrangemang för unga/år i prioriterade områden (Skäggetorp, Berga, Ryd) fördelat på flickor och pojkar.

Andel arrangemang där unga är delaktiga i planeringsarbetet av aktiviteter och arrangemang i prioriterade områden (Skäggetorp, Berga, Ryd)

Resultat redovisas i samband med årsbokslut.

Att ta fram indikatorer som mäter Linköpingsbornas deltagande i kultur- och idrottsevenst som arrangeras av eller sker med stöd av kultur- och fritidsnämnden och eventgroup.

Indikator:

Antal kultur- och idrottsevenst som arrangeras av eller sker med stöd av kultur- och fritidsnämnden. Med event avses större arrangemang såsom helgdagsfiranden, Idrottens dag och större idrottsarrangemang.

Kultur- och fritidsnämndens indikator omfattar endast event som genomförs av eller med stöd från nämnden. Avgränsningen görs utifrån nämndens reglemente.

Resultat redovisas i samband med årsbokslut.

Att ta fram indikatorer för att följa nämndens verksamhet (särskilt kulturverksamhet och kulturskola). Indikatorerna ska i möjligaste mån vara könsuppdelade.

Indikator:

Kulturskolan: Antal elever inom olika uttrycksformer, fördelat på pojkar och flickor.

Allmän kultur: Antal besökare mötesplatser inom nämndens ansvarsområde

Resultat redovisas i samband med årsbokslut.

Bilaga 1: Uppföljning av nämndens samtliga mål

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Program för uppföljning och insyn av verksamhet omfattar nämndens samtliga verksamheter som utförs av privata entreprenörer. Programmet fokuserar dock främst på upphandlade verksamheter som medborgare berörs och/eller är beroende av. Nämndens konkurrensutsättningsplan reglerar vilka verksamheter som utförs av privata utförare. Kultur- och fritidsnämndens samtliga upphandlade verksamheter omfattas av nämndens löpande kvalitetsuppföljningsarbete. Uppföljning av verksamheterna sker även inom ramen för nämndens internkontroll.

I samband med upphandling av nämndens verksamheter är det av stort vikt att nämnden har ett strategiskt förhållningssätt avseende uppföljning och kontroll av samt insyn i verksamheten. Det strategiska förhållningssättet omfattar även allmänhetens insyn i privata utförarens verksamhet som omfattas av avtal med nämnden. Nämndens upphandlingar präglas av samma förhållningssätt gällande uppföljning och kontroll samt insyn i verksamheten.

Under 2018 har inga avvikelser hitintills rapporterats. Uppdrag har utförts enligt uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal. Det sker en kontinuerlig dialog med utförare. Uppdragsföretag och andra avtalspartner lämnar bland annat in årsredovisning/ verksamhetsberättelser till nämnden. I samband med att resultatredovisningen av nyckeltalen begärs även uppgifter in från entreprenörer och andra avtalspartner såsom länsinstitutionerna.

En utmaning som nämnden står inför är uppföljningsarbetet av verksamhet som sker genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Rutiner för uppföljning, kontroll och insyn av verksamhet, som är förenligt med IOP som avtalsform, behöver säkerställas. För det fortsatta förbättringsarbetet behöver verksamhetsuppföljningsplanen kvalitetssäkras, revideras och följas upp kontinuerligt. Nämnden behöver även förbättra allmänhetens möjlighet till insyn i befintliga verksamheter.

Under 2018 har arbetet på strukturell nivå setts över. Det finns behov av att integrera nämndens internkontrollarbete ytterligare i arbetet med uppföljning och insyn, som en del av att säkerställa kvalitetsuppföljningsarbetet.

Uppföljning av intern kontroll

Kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan för 2018 beslutades 2018-02-15 §19 (KOF 2017-331). Nämndens ledamöter har varit delaktiga i framtagande av planen. Planen har följts och inga omprioriteringar har gjorts jämfört med antagen plan. Avstämningar med nämndens internkontrollrepresentanter sker kontinuerligt och interna utbildningar har genomförts inom förvaltningen.

Internkontrollrepresentanterna har påbörjat granskning av tillgängligheten i fyra lokaler med kulturverksamhet för barn och/eller unga. Slutrapportering sker i internkontrollrapporten för 2018.

Delrapportering till nämndens sammanträde i september ska enligt planen göras för nedanstående kontrollmoment.

Att kommunens nya regler efterföljs vid kontering av fakturor för resor

Kultur- och fritidsnämnden

Datum för kontroll/period som granskats är 2017-09 till 2018-08.

Granskning har gjorts av konto 7050 och där förekom inte några kostnader som avser flygresor. Rutinen bedöms därför fungera bra och inga brister finns.

Friluftsmuseet Gamla Linköping

Kontroll har genomförts av 10 fakturor från varje grupp (The Card/Resia, Sunfleet och Fordonsbränsleleverantör)

Inga fakturor finns från leverantörerna The Card/Resia och Sunfleet.

6 av 10 fordonsbränsleleverantörsfakturor som kontrollerats är felaktiga. Konterade belopp för respektive bränsle stämmer ej med fakturan. Fel drivmedelskonto har använts vid vissa fall.

Rutinen bedöms fungera bristfälligt. De felaktigheter som upptäckts gällande 2018 rättas och åtgärder för att säkerställa rätt kontering framåt genomförs omgående. Kontrollmomentet kommer även att föreslås finnas med som kontrollmoment för resultatenheten i internkontrollplanen för 2019.

Granskning av tillgängligheten i 4 idrottshallar och anläggningar

Tillgänglighetskontroll har utförts vid fyra olika idrottshallar i kommunen. Centralt belägen nyare (Folkungahallen), centralt belägen äldre (Kungsbergshallen), större tätort (Ljungsbrohallen) och mindre tätort (Brokindshallen). Bildokumentation finns.

Anläggningarnas tillgänglighet är i enlighet med lagstiftning men för att det ska bedömas vara en hög tillgänglighet så finns behov av ytterligare åtgärder. Detta gäller särskilt äldre hallar där fastighetsägaren inte har några krav på att tillgänglighetsanpassning enligt Plan och bygglagen (PBL 2010:900 8 kap). Tillgänglighetsanpassning av en äldre hall måste genomföras genom en så kallad lokalanpassning där kostnaden för ombyggnation läggs inom kultur- och fritidsnämnden. Analys och åtgärdsplan är under framtagande i samarbete med Lejonfastigheter.

Tillgänglighetskontrollen har inte belyst anpassning för synskada.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Nämnden	846	942	96	-87
Utvecklingsmedel och Information	3 705	3 309	-396	269
Allmän kultur för barn	1 899	2 232	333	-8
Mötesplatser för unga	14 355	8 594	-5 761	-57
Kulturskola	17 068	16 296	-772	183
Friluftsmuseet Gamla Linköping	11 726	10 804	-922	1
Idrotts- och friluftsanläggningar samt tempererade bad	52 607	50 136	-2 471	-117
Föreningsstöd	10 738	12 409	1 671	-12
Kulturverksamhet	36 488	34 541	-1 947	-259
Konst	3 687	3 233	-454	-334
Bibliotek	44 134	43 869	-265	43
Pris- och lönejusteringsmedel	0	0	0	270
Summa	197 253	186 365	-10 888	-108
Resultat nämndens verksamheter	-6 119 ¹⁾	-2 985 ¹⁾	3 134	1 679
Summa, inkl kommunal verksamhet	191 134	183 380	-7 754	1 571

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

¹⁾ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Nämnden	1 154	1 154	0	1 420
Utvecklingsmedel och Information	5 929	5 929	0	9 460
Allmän kultur för barn	2 878	2 878	0	2 493
Mötesplatser för unga	20 521	20 521	0	13 626
Kulturskola	25 876	25 876	0	25 414
Friluftsmuseet Gamla Linköping	17 590	17 590	0	16 215
Idrotts- och friluftsanläggningar samt tempererade bad	82 850	82 850	0	78 103
Föreningsstöd	18 984	18 984	0	19 389
Kulturverksamhet	52 656	52 656	0	50 698
Konst	4 958	4 958	0	4 986
Bibliotek	66 265	66 265	0	65 955
Pris- och lönejusteringsmedel	2 899	2 899	0	0
Summa nettokostnad tkr	302 560	302 560	0	287 759
<i>varav kostnader</i>	<i>343 824</i>	<i>343 654</i>	<i>-170</i>	<i>332 450</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>41 264</i>	<i>41 094</i>	<i>170</i>	<i>44 691</i>
Resultat nämndens verksamheter	-511 ¹⁾	0	511	-337 ¹⁾
Summa nettokostnad tkr, inkl kommunal verksamhet	302 049	302 560	511	287 422

¹⁾ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Belopp tkr	Avvikelse mot periodiserad budget 31/8 2018	Prognos helår
Friluftsmuseet Gamla Linköping	171	0
Stadsbiblioteket	82	0
Konstsenheten	-274	0
Kulturscener och ungdom	1171	411
Kulturskolan	530	100
Summa	1 680	511

Analys och kommentar

Kultur- och fritidsnämnden redovisar för perioden januari till och med augusti 2018 ett positivt resultat om 1,5 miljoner kronor mot periodens periodiserade budget. Nämnden visar ett underskott om 100 tusen kronor medan nämndens resultatenheter visar ett överskott om 1,6 miljoner kronor. Jämfört med samma period 2017 är avvikelsen för nämnden 1,4 miljoner kronor lägre medan nämndens resultatenheters avvikelse mot budget ökat med 1,5 miljoner kronor. Budgetavvikelsen för perioden återfinns främst inom resultatenheten Kulturscener och ungdom och verksamheten kring mötesplatser för unga. Förseningen kring uppstarten av Agora och uppstart av ”nya” Skylten har medfört svårigheter att hitta rätt periodisering av kostnaderna. Enheten är nystartad från 2018 varför jämförelse med tidigare år inte har kunnat göras.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar ett överskott om cirka 0,5 miljoner kronor för helår 2018. Det prognostiserade överskottet återfinns främst inom resultatenheten Kulturscener och ungdom och härrör till förseningen av uppstarten av Agora. Därutöver har nämnden i prognosen tagit hänsyn till förseningen i byggandet av Agora och uppskattar en återlämning av budgetram gällande hyreskostnad om cirka 2 miljoner kronor för 2018. Detta innebär att nämndens ram justeras från 304 560 tusen kronor till 302 560 tusen kronor. Dessa kommer dock att finnas med i nämndens ram från 2019 och framåt.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr Ändamål	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2018 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 Netto	Investerings- ram 2018	Avvikelse
Idrotts- och friluftsanläggningar							
Återanskaffning inventarier idrottsanläggningar	0	0	500	0	500	500	0
Återanskaffning inventarier skolidrottshallar	200	0	200	0	200	200	0
Nytt motionsspår Ekängen	0	0	0	0	0	5 000	5 000
Nytt konstgräsplan 11-manna Ekängen	0	0	7 500	0	7 500	6 500	-1 000
Idrottshall Brokind	488	0	488	0	488	400	-88
Byte av konstgräs	0	0	2 000	0	2 000	3 800	1 800
Friluftsmuseet Gamla Linköping					0		
Maskiner och inventarier	3 175	0	3 244		3 244	4 100	856
Kulturscener och ungdom							
Maskiner och inventarier	753	0	1 500	0	1 500	12 500	11 000
Kulturskolan							
Återinvestering	61	0	100	0	100	100	0
Konst							
Konstinköp	0	0	50	0	50	50	0
Biblioteket							
Återanskaffning inventarier biblioteket	0	0	300	0	300	400	100
Närbibliotek Berga	0	0	0	0	0	1 000	1 000
Övrigt							
Att fördela	0	0	500	0	500	500	0
Summa investeringar	4 677	0	16 382	0	16 382	35 050	18 668
<i>varav utgifter</i>	<i>4 677</i>	<i>0</i>	<i>16 382</i>	<i>0</i>	<i>16 382</i>	<i>35 050</i>	<i>18 668</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Summa	4 677	0	16 382	0	16 382	35 050	18 668

Analys och kommentar

Kultur och fritidsnämnden har under perioden totalt gjort investeringar för 4,7 miljoner kronor. Det är cirka 4 miljoner kronor mer än under samma period 2017. Periodens största investering består av ett nytt ”tuff-tuff”-tåg till Friluftsmuseet Gamla Linköping. Här blev investeringsbeloppen lägre än vad som uppskattats och ett överskott om cirka 800 tusen kronor redovisas. Under perioden har även investeringar gjorts till den nya skolidrottshallen i Brokind som öppnade under våren.

Prognosen för investeringar är för året 16,3 miljoner kronor av de totalt tilldelade 35 miljoner kronorna. Överskottet på 18,7 miljoner kronor beror främst på förskjutningar i tidplan för olika anläggningar och merparten kommer att begäras få flyttas med till 2019 enligt följande sammanställning:

Nytt motionsspår Ekängen	4 000
Byte av konstgräs	1 800
Inventarier Agora	11 000

Gällande investeringar av inventarier till närbibliotek i Berga återkommer nämnden med äskande av investeringsram när det blir aktuellt.

Uppföljning av Lokalförsljningsplanen

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

	Yta*	Hyres- kostnad*	Kostn/kvm*	Antal	Nyttjande- grad	Antal besök
Museiverksamhet						
Museum (inkl Valla fritidsomr)	9 509	1 224 153		1		435 452 ¹⁾
Bibliotek						
Huvudbibliotek	12 861	22 615 549		1		479 453
Integrerade bibliotek	380	482 306		3		124 339
Närbibliotek	1 800	1 877 267		6		269 387
Kulturskola						
Kulturskola	2 108	1 913 874		1		
Konst						
Ateljé	2 090	2 498 270		3		
Konsthall	1 272	924 602		1		30 161
Allmän kultur						
Danslokal	634	846 374		1	45%	
Scen	606	938 379		2		
Ungdomsverksamhet						40 899
Kulturhus för unga	2 232	1 921 528		3		
Verksamhetshus för unga vuxna	563	553 831		3		
Idrott- friluftsanläggningar samt tempererade bad						
Aktivitetshus	2 426	1 321 490		1		
Fotboll omklädning		406 312		2		
Fotbollshall	3 630	1 181 746		1		
Fotbollsplaner	13 516	11 732 711		15	53%	
Friidrottsarena	800	5 983 187		1		
Friidrottshall	5 200	4 586 630		1		
Fäktningslokal	240	96 200		1		
Idrottshall	9 121	4 540 426		5		
Isyta	1 633	1 633 082		5	83%	
Konstgräsplan				3	36%	
Motions- och friluftsanläggning				2		
Skyttecentrum						
Ridanläggning	8 795	10 114 504		2		
Simanläggning	13 108	12 656 730		2		407 838
Sjöbad						
Skolidrottshallar	8 900	10 272 761		10		

* Utgår från det som är registrerat i kommunens lokalförhyrningssystem (KARPLAN).

1) Antal besök avser stadskvarteren

Kommentar

Kultur- och fritidsförvaltningen genomför en översyn av nämndens samtliga hyresavtal i kommunens lokalförhyrningssystem (KARPLAN). Detta för att kunna ge en fullständig bild av lokaler och för att kunna få ut korrekta nyckeltal och underlag för nämndens lokalförsljningsplan. Detta ger också möjlighet att göra jämförelser över tid och mellan objekt.

Lokalprojekt 2018

Nedan kommenteras de lokalprojekt som omnämndes i bokslutet för 2017. I övrigt pågår arbete med planering kring anläggningar som finns i lokalförsörjningsplanen 2019-2022. Möjlighet till genomförande av nedanstående projekt är att erforderliga beslut fattas där dessa ej redan är fattade.

Kommentarer

Skylden

Renovering och ombyggnation av Skylden 3A är klart och invigning skedde i september 2018. Utifrån det konstprogram som togs fram har konstnären levererat ett verk. Projektering kring utemiljön som mötesplats pågår och åtgärderna beräknas vara klara under 2019.

Agora

Byggnadsproduktionen är påbörjad. Tidplanen har fördröjts och Agora beräknas vara klart under första kvartalet 2019. Upphandling av inredning, teknik samt läktare har påbörjats. Utemiljön kring huset processas för att optimera att fler aktiviteter skall kunna nyttja ytan framför och vid sidan om huset.

Sturefors

Hallen i Sturefors kommer att ligga i anslutning till Vist skola och fastigheten kommer inrymma både idrottshall och bibliotek. Hallen beräknas vara klar under 2020 under förutsättning att den föreslagna detaljplanen blir godkänd under hösten 2018.

Utredning samordnad idrottsanläggning i Stångebro/Kallerstad

Utredningen kring en eventuell samordnad idrottsanläggning har presenteras för kommunstyrelsen under 2018. Utredningen fokuserar på lokalisering, finansiering, ägande, driftsformer och innehåll.

Ny simhall

Arbete med projektering och kalkylarbete för den nya simhallen pågår för att kunna fastställa kostnader och hyresnivåer som underlag till beslut efter årsskiftet. Beräknas stå färdig under 2022.

Vikingstad

En ny skola ska byggas i Vikingstad. Kultur- och fritidsnämnden är involverade i det inledande planeringsarbetet för att få option på att det byggs en fullstor inomhushall i anslutning till skolan. Behovet behöver utredas vidare innan beslut kan tas. Färdigställande planeras till 2020.

Kungsberget

Projektering av Nya Kungsberget pågår. En arkitektävling har genomförts. Gällande idrottshall så planeras det i dagslägen för en enkelhall och inte som det står i lokalförsörjningsplanen en dubbelhall. Enkelhall beräknas vara färdig under 2022.

Nya omklädningsrum och kansli på Skarpan

Nya omklädningsrum och kansli ska uppföras på Skarpans idrottsplats i Berga. Projektet är ett samarbete mellan kommunen och föreningslivet. Byggstart har skett 2018 och bygganden planeras vara klar till sista kvartalet 2018.

Delårsrapport

per den 31 augusti 2018

Samhällsbyggnadsnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Indikatorer	5
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	6
Nämndens mål	6
Styrande dokument	12
Strategiska utvecklingsuppdrag	12
Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ..	14
Uppföljning av intern kontroll	15
Ekonomi.....	16
Driftsammandrag	16
Investeringar	17
Exploatering.....	18

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Nämndens arbete med att planera för nya bostäder är fortsatt intensivt och verksamheten har hittills inte känt av någon konjunkturförändring. Antalet förfrågningar om nya detaljplaner är fortsatt hög och stora flertalet avser detaljplaner för nya bostadsprojekt. Drygt 6000 bostäder ligger i pågående detaljplaner och planreserven innefattar 2 410 bostäder, vilket är 4 100 bostäder över målvärdet. Nämnden har genom sin planering verkat för att skapa förutsättningar för utveckling och bostadsbyggande i olika geografiska lägen i kommunen. Hittills i år har nämnden antagit detaljplaner för 620 bostäder i områdena Valla (Ebbepark), Ullstämman, Ekängen samt innerstaden. Markanvisningstävling för 500 bostäder i Stadsbyggnadsprojekt Berga har genomförts. Projektet syftar till att främja byggande av bostäder med lägre hyresnivåer. Projektet har också till uppgift att utveckla metoder för samverkan i stadbyggnadsprojekt genom tidig byggherresamverkan. Markanvisningsavtal har tecknats med fem byggherrar som tillsammans med kommunen ska utveckla området vidare.

Arbete med flera styrdokument och underlag pågår och har startats under våren. Exempelvis har åtgärdsprogram för buller och naturvårdsprogram med tillhörande handlingsplan beslutats för samråd. Naturvårdsprogrammet har även förberetts för tillstyrkande i Samhällsbyggnadsnämnden inför godkännande i Kommunfullmäktige. Antagandehandling för friluftsprogrammet är framflyttad till hösten 2018. Planering för 2018 års resvaneundersökning pågår, undersökningen kommer att genomföras i september.

Nämndens genomför planerade investeringar enligt plan. I uppföljningen redovisas vilka objekt som har färdigställts eller blir färdiga under året samt vilka som är under projektering och upphandling. Prognosen är att investeringsbudgeten förbrukas under året. Arbetet med genomförande av investeringsprojekten har påverkats av brist på konsulter och entreprenörer, vilket har medfört att upphandlingar i många fall har fått göras om för att få tagare eller på grund av orimlig prissättning i inkomna anbud. Genom hög parallellitet har ändå planen i arbetet med nämndens investeringar kunnat hållas.

Årets snösäsong var lång och annorlunda, genom många stora temperaturskiftningar jämfört med ett normalår. Detta innebar att sandupptagningen startade senare en normalt samt att dubbelt så mycket sand som normalt var utlagt på stadens gator och torg. Sandupptagningen blev därmed försenad. Driften har i allt väsentligt fungerat enligt plan.

Under året har nämnden förberett för införande av cykelreglering på resecentrum per den 1 september. Regleringen innebär att kommunen har rätt att bötfälla och frakta bort cyklar som står felparkerade. Inför cykelregleringen har cirka 1 000 stycken skrot- och övergivna cyklar tagits bort från cykelställ och området. Detta kommer att innebära luftigare cykelställ och att cyklarna är parkerade där de ska. Resecentrum blir mer funktionellt, tillgängligt, tryggt och attraktivt. Motsvarande projektet kommer under år 2019 att genomföras i innerstaden.

Nämnden kan stolt konstatera att man bidragit till att Linköping tilldelats fler fina utmärkelser.

1:a Årets stadskärna (Svenska stadskärnor)

Linköping tilldelade priset Årets stadskärna 2018 i huvudsak för att samverkan mellan fastighetsägarna, handeln och kommunen är så framgångsrik i Linköpings utveckling av Linköpings stadskärna. Arbetet bedrivs i bolaget Linköpings Citysamverkan AB, som nämnden delfinansierar tillsammans med övriga parter samt deltagande. Kommunen sitter i styrelsen och deltar mycket aktivt i utvecklingsarbetet.

2:a Bästa naturvårdskommun (Naturskyddsföreningen)

Enkätundersökning med syfte är att ge en så rättvis bild som möjligt av kommunernas arbete med att skydda, vårda och förvalta områden med biologiska värden, värden för friluftsliv och värden kopplade till exempelvis geologi och landskapsbild.

2: a Årets cykelfrämjarkommun 2018 (Cykelfrämjande)

Kommunvelometer är en granskning och jämförelse av kommuners arbete med cykelfrågor.

Högt NKI (Nöjd Kund Index) inom samtliga myndighetsområden (SKL)

SKL mäter Nöjd kund index (NKI) inom sex olika myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

2:a Bästa kommun att bo i (Kategori Stad, Fokus)

En bred undersökning som sammanställer och bedömer utifrån statistiska variabler inom kategorierna ”Bäst att vara ung”, ”Bästa att vara äldre”, ”Bäst att ha familj”, ”Bäst att arbeta i”.

Inga avvikelser finns i nämndens investeringsarbete och drift av kommunens allmänna platsmark, arbetet följer plan. Avvikelse finns i samband med årets sandupptagning, som är hanterad med nämndens avtalade entreprenörer.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Bostadsbyggandet håller en fortsatt hög takt och planeringen för nya bostäder är en av nämndens viktigaste utmaningar. Vid juli-månads utgång pågick byggnation av 2 547 bostäder varav 643 bostäder hade fått startbesked under året. De stora volymerna bostäder i flerbostadshus ligger i Vasastaden samt Södra Ekkällan. Påbörjad byggnation av småhus har en stor geografisk spridning. Med ca 6 000 bostäder i pågående detaljplaner har nämnden omfattande volym under planering. Hittills i år har det antagits detaljplaner för 620 och utfallet under återstående delen av året är beroende av kritiska tidplaner för ett antal större komplexa innerstadsprojekt. Ett sådant är Folkungavallen (500 bostäder) vars antagande behöver avvakta utgången av Naturvårdsverkets överklagande av den beviljade biotopskyddsdispensen.

De bostäder som planeras har en bra geografisk spridning och återfinns förutom i staden Linköping även i Ljungsbro, Skeda Udde, Slaka och Malmslätt. Även planering utanför tätorterna pågår för bl.a. Roxenbaden samt områdena Kränge, Vårdberg och Landeryd. I Linköpings stad har planering pågått både i innerstaden och stadsdelarna Berga, Ekholmen, Skäggetorp och Ryd. I Innerstaden har fokus legat på tidigare nämnd planering av Folkungavallen samt förtätning utmed Djurgårdsgatan. Målbilden för planeringen av förtätningen i de olika stadsdelarna, i synnerhet i Ryd och Skäggetorp, har givetvis varit den sociala hållbarheten med ambitionen att utveckla stadsdelarna genom att tillföra möjlighet till mer varierade bostadstyper och koppla ihop stadsdelarna med sin omgivning, bl.a. genom att förstärka gång- och cykelstråken. Att verka för att bostäder byggs i olika delar av kommunen och för olika kundgrupper blir även fortsättningsvis en viktig utmaning för nämnden, i synnerhet då nämnden påbörjar arbetet med Ostlänken genom Linköping som kommer att kräva en stor volym av nämndens planeringsresurser.

Utbudet av mark för industri, handel och kontor är begränsat men arbete har påbörjats för att analysera de områden som föreslås för verksamhetsmark och handel i antagna översiktsplaner och för att därefter föreslå vilket/vilka områden planläggning ska startas för under 2019 samt en prioriteringsordning framåt.

Nämndens arbete med att utveckla och förvalta stadens allmänna platsmark har under året genomförts enligt plan i samverkan med upphandlade konsulter och entreprenörer. Avvikelse i samband med sandupptagningen har hanterats, och vite har utdömts. Ständiga avstämningar och anställning av etablering av kontrollanter i organisationen säkerställer att medborgarna får den kvalitet som är beställd. Årets mycket heta och torra sommar medförde att flera kommunala ytor erbjöds kommunens lantbrukare, för att stödja en tillräcklig mängd vinterfoder för deras djurhållning.

Linköping växer som aldrig tidigare, mycket byggs i staden samtidigt, vilket bland annat innebär att stadens trafiksystem påverkas mer än vad vi är vana vid. För att minimera trafikstörningarna genomför nämnden en mer omfattande och ständig planering av alla byggprojekt som på något vis stör trafiken. Nya hårdare krav på entreprenörerna om att korta ner störningstiden, nya principer som att genomföra mycket asfaltsbeläggning nattetid och att stänga av hela gatan under kortare tid än att ha en pågående störning i fyra gånger så lång tid är exempel på hantering av situationen.

Hittills under året har kommunen trygghetsmätning samt en ”på-stan undersökning” redovisats gällande hur medborgarna uppfattar Linköping i olika perspektiv. Fler perspektiv kommer att undersökas senare i år. De redovisade undersökningarna visar att medborgarna upplever Linköping som en trygg och attraktiv stad. Redovisningarna kommer att användas för att verifiera och vidareutveckla nämndens arbete.

Digitalisering är en utmaning för nämnden. Två större projekt med externa intressenter arbetar nämnden med.

- Projekt Ollivia, som handlar om att utvärdera och testa självkörande bussar i Mjärdevi- Universitetet- Vallastaden området. Projektet genomförs med VTI som lead och i samverkan med bland annat LiU, Östgötatrafiken, Tekniska verken och Ericsson.
- Projektet PlayIT är ett Vinnovaprojekt inom området IoT, Internet of Things, som handlar om att bygga en interaktiv lekplast där den analoga och digitala leken möts.

Indikatorer

Kommunfullmäktige har beslutat om indikatorer för respektive nämnds verksamhet under budgetperioden. Nedan redovisas nämndernas utfall per den sista augusti 2018. Fler resultat redovisas i nämndens årsredovisning. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nås
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Marktillgång och plansituation					Siffror där det är möjligt
Areal detaljplanerad verksamhetsmark för industri och kontor samt för handel	115,5	104,3	106,2	95,5	
Areal utbyggnad med infrastruktur för industri och kontor samt för handel	69	58,3	56,2	69	
Planreserv <i>Antal bostäder i detaljplaner som vunnit lag kraft men där bygglov inte är beviljat</i>	2 491	2 860	2 396	5 100	
Planläggningstid detaljplaner*	-	-	-	18 mån	-
Kommunal service					
Medborgarnas upplevelser av förvaltningens service och bemötande**	60	72	-	65	-
Löpande insikt, Företagsklimat, SKL***	Deltog ej i mätningen.	NKI 75	-	Kontinuerlig förbättring.	-

* Tid anges som medel. Fokus de kommande åren kommer att ligga på förtätning i befintlig stadsmiljö vilket generellt kräver mer resurskrävande planläggning.

** Mäts genom upplevelsen av god service hos medborgare som de senaste 12 månader har haft kontakt med kommunen angående gator/vägar, trafik eller parker. Mäts i procent. År 2015 tog en stor andel av de svarande ingen ställning.

*** Kommunens service rankas totalt och inom myndighetsområdena brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd. Sex serviceområden mäts: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Kommentar

Bostadsbyggandet är fortsatt högt och detaljplaner för nya bostadsprojekt med en snar genomförandetidplan har prioriterats före projekt som utgör påfyllnad av kommunens planreserv samt reserv av planlagd mark för industri och andra verksamheter. Efterfrågan på mark för bostadsbyggnation har dessutom lett till fatt lera markanvisningstävlingar har genomförts, vilket ytterligare minskat kommunens planreserv.

Övriga indikatorerna mäts på årsbasis.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens mål och hur dessa bidrar till att majoritetens övergripande mål per den sista augusti 2018 och prognos. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Bedömning av måluppfyllelse

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
En kommun med ett växande näringsliv	SBN Mål 3. Nämnden och dess verksamheter ska erbjuda god service och effektiv ärendehantering som förklarar likvärdig behandling och rättssäkerhet med individuellt bemötande och flexibilitet.		Minst 65 procent av de medborgare som varit i kontakt med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ska uppleva att servicen är god. I service begreppet ingår tillgänglighet (nåbarhet), bemötande, kompetens, samt effektivitet och kvalitet i handläggningen.	72	Mäts årsvis	65
	SBN Mål 7. Linköpings innerstad ska upplevas som ett attraktivt och lättillgängligt regionalt centrum för företagsutveckling, handel, kultur, möten och besöksnäringen.		Minst 85 procent av besökarna i Linköpings innerstad ska vara nöjda med dess attraktivitet och tillgänglighet . Handeln och besöksnäringen ska utvecklas positivt i innerstaden.	84/74	Mäts årsvis	85/85
			Minst 80 procent av de fastighetsägarna som kan värdera Linköpings stadskärna ska anse att stadskärnan står sig bra i konkurrens med andra handelsplatser i regionen.	n/a	n/a	80
			Antalet mötesplatser och kulturarrangemang ska öka i innerstaden.	n/a	n/a	öka
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	SBN Mål 14. Kommunens trafiksystem ska skapa god tillgänglighet som bidrar till en hållbar utveckling i kommunen och regionen.		Minst 65 procent av medborgarna ska uppleva god tillgänglighet till daglig service och arbetspendling.	76 %	Mäts årsvis	65
	SBN Mål 15. Antalet döda och skadade i trafiken ska minska. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter ska prioriteras.		Antalet döda och skadade, såväl svårt som lindrigt, ska minska totalt i de senaste fem årens mätningar.	1 085	Mäts årsvis	minska
	SBN Mål 16. Kommunens offentliga miljö ska ha hög tillgänglighet oavsett funktionsvariation.		Minst 75 procent av medborgarna ska vara nöjda med framkomligheten för personer med nedsatt rörelseförmåga i Linköpings offentliga miljöer (gator, torg, parker).	68	Mäts årsvis	75
En ekologiskt hållbar kommun	SBN Mål 13. Kommunens trafiksystem ska bidra till en attraktiv och hälsosam stadsmiljö med prioriteringsordning att gå, cykla, åka kollektivtrafik, åka bil.		Antalet gång-, cykel- och kollektivtrafikresor ska öka i relation till det totala antalet resor i kommunen.		n/a	öka
			Minst 80 procent av resenärerna ska uppleva den allmänna kollektivtrafiken som snabb och attraktiv.	78	Mäts årsvis	80
			Trafikplaneringens aktiviteter har bidragit till att kommunens mål om koldioxidneutralitet 2025 kan uppnås.	n/a	n/a	n/a

	SBN Mål 9. Såväl den tätortsnära naturen som de kommunala naturreservaten ska ge goda möjligheter till rekreation och friluftsliv. Tillgängligheten till naturreservaten ska öka.		Minst 85 procent av medborgarna ska vara nöjda med möjligheten att få rekreation och idka friluftsliv i den tätortsnära naturen och de kommunala naturreservaten.	96	Mäts årsvis	85
	SBN Mål 10. Den ekologiska hållbarheten och den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas.		Minst 20 procent av de åtgärder som föreslås utifrån reviderat naturvårdsprogram ska ha genomförts.	n/a	n/a	20
	SBN Mål 12. Medborgarna ska uppleva att kommunens park- och rekreationsområden har bra skötsel och underhåll, samt utvecklas för att ge bättre möjligheter till närrekreation, social samvaro och rika miljöupplevelser.		Minst 85 procent av medborgarna ska vara nöjda med kommunens skötsel och underhåll av park- och rekreationsområden, och att de har utvecklats positivt för närrekreation, social samvaro och rika miljöupplevelser.	93	Mäts årsvis	85
Fler bostäder för en växande kommun	SBN Mål 4. Tillgången på detaljplanelagd mark för bostäder, verksamheter och handel ska vara god. Utveckla metoder för detaljplaneläggning och markanvisning.		Nämnden ska ha en planberedskap i antagna detaljplaner för nya bostäder som motsvarar två års bostadsproduktion.	2 860	2 410	2 000-3 500
			1 000 lägenheter i antagna detaljplaner ska produceras årligen.	1 190	620	1 000
			1 700 lägenheter är framtagna i startade detaljplaner.	2 890	523	1 700
			Nämnden ska ha en utbyggd markreserv om minst 50 ha attraktiv mark för industri och kontor, samt 20 ha för handel.	40,75/17,5	Mäts årsvis	50/20
	SBN Mål 5. Nämnden ska planera för stadsbyggnad och arkitektur av hög kvalitet och god hållbarhet.		Minst 85 % av medborgarna ska uppleva att nya, ombyggda och restaurerade byggnader, anläggningar och offentliga miljöer har arkitektur av hög kvalitet.	85 %	Mäts årsvis	85 %
			Stadsbyggnadsinsatserna ska bidra till en hållbar utveckling med en god bebyggd miljö och ”mer och bättre stadskvaliteter”.	n/a	n/a	n/a
	SBN Mål 11. Medborgarna ska uppleva att kommunens gator, gång- och cykelvägar har bra skötsel och underhåll.		Minst 75 procent av medborgarna ska vara nöjda med standarden på gator, vägar och gång- och cykelvägar. varav minst 25 procentenhet mycket nöjda.	75	Mäts årsvis	75
			Minst 70 procent ska vara nöjda med snöröjning och halkbekämpning på gator, vägar och cykelvägar.	80	Mäts årsvis	70
Minst 90 procent ska vara nöjda med renhållningen på gator och vägar,			90	Mäts årsvis	90	
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet		Planer för nya och ombyggda bostäder ska bidra till en ökad variation av upplåtelseformer, hustyper, bostadsstorlekar i den stadsdel och ort som berörs. Stadsbyggnadsinsatser ska genomföras för att integrera och utveckla stadsdelar med utanförskap och särskilda behov.	-	Mäts årsvis	-	
		Minst 80 procent av medborgarna ska anse sig ha fått god information om nämndens verksamhet, och upplever att nämnden erbjuder tillfällen till dialog och samverkan.	-	Mäts årsvis	80	

	SBN Mål 1. Nämnden och dess verksamheter ska stärka demokratin och inflytandet genom god information, dialog och samverkan med medborgarna, näringslivet, den idéburna sektorn och andra intressenter.		Minst 70 procent av medborgarna ska kunna värdera nämndens informationsinsatser och de möjligheter de fått att delta i dialog och samverkan med nämnden.	-	Mäts årsvis	70
	SBN Mål 2. Nämnden och dess verksamheter ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet för likvärdigt inflytande och likvärdig välfärd.		Kvinnor och mäns sammantagna upplevelser av sin möjlighet att ta del av informationen om nämndens verksamheter och erbjudande till dialog och samverkan ska vara likvärdig.	-	Mäts årsvis	-
			Kvinnor och mäns sammantagna nöjdhet med offentliga miljöer, trafiksystem, parker- och rekreationsområden, natur, trygghet och säkerhet, samt tillgänglighet för personer oavsett funktionsvariation ska vara likvärdig.	-	Mäts årsvis	-
	SBN Mål 8. Medborgarna ska uppleva att den offentliga miljön är trygg och säker.		Minst 65 procent av medborgarna ska uppleva den offentliga miljön som trygg kvälls- och nattetid. (gator & torg/parker/egna bostadsområdet)	64/44/86	Mäts årsvis	65

Nämndens analys och bedömning

Sammanfattande analys av verksamhetens utveckling och bedömning av måluppfyllelse.

Nämnden och dess verksamheter ska stärka demokratin och inflytandet genom god information, dialog och samverkan med medborgarna, näringslivet, den idéburna sektorn och andra intressenter.

Målet följs upp via medborgarenkät i slutet av året, ingen avvikelse.

Nämnden och dess verksamheter ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet för likvärdigt inflytande och likvärdig välfärd.

Målet följs upp via medborgarenkät i slutet av året, ingen avvikelse.

Minst 65 % av de medborgare som varit i kontakt med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ska uppleva att servicen är god. I servicebegreppet ingår tillgänglighet (nåbarhet), bemötande, kompetens, samt effektivitet och kvalitet i handläggningen

Målet följs upp via medborgarenkät i slutet av året, ingen avvikelse.

Tillgången på detaljplanlagd mark för bostäder, verksamheter och handel ska vara god. Utveckla metoder för detaljplanläggning och markanvisning.

Sammanlagt pågår planering för drygt 6 000 bostäder i pågående detaljplaner och områdesbestämmelser varav 523 i detaljplaner som har påbörjats under 2018. Detaljplaner för ytterligare ca 900 bostäder planeras påbörjas under resterande del av året. 620 bostäder har antagits genom de detaljplaner nämnden har beslutat om hittills under året. Största området utgörs av Ullstämman 5:2 (Skogsvallen) som innehåller 350 bostäder. Detaljplanen är överklagad.

Arbete har påbörjats för att analysera de områden som föreslås för verksamhetsmark och handel i antagna översiktsplaner och för att därefter föreslå vilket/vilka områden planläggning ska startas för under 2019 samt en prioriteringsordning framåt.

Stadsbyggnadsprojekt Berga har påbörjats som ett pilotprojekt med inriktningen mot samverkan i tidiga skeden mellan projektets olika intressenter, dvs. de fem byggherrar som har blivit tilldelade mark inom området samt kommunen.

Nämnden ska planera för stadsbyggnad och arkitektur av hög kvalitet och god hållbarhet.

Arkitektonisk idé alternativt stadsbyggnadsidé har formulerats för större planerings- och förtättningsprojekt som har startats under året. Ambitionen om en stadsbyggnadsidé har arbetats in i rutinen för uppstart av planeringsprojekt.

Arbete med översyn av parkeringspolicyn har påbörjats.

När det gäller den fysiska miljö som nämnden själv bygger så arbetar verksamheten i samverkan med Stadsarkitekt med framtagande av nytt Stadsmiljöprogram. I det nya programmet kommer intentionerna Arkitekturprogrammet att vävas in. I projekteringen idag ges varje projekt ges tid för perspektivet arkitektur. Stadsmiljökontoret har genomfört en "Kvalitetsresa" med alla sin personal med arkitektur/gestaltning som tema, där dialog och exempel från våra nämndens projekt redovisades och diskuterades.

Linköpings stadsdelar och kommunens tätorter ska utvecklas till levande och integrerade stadsmiljöer med blandade boendeformer, daglig service och bostadsnära verksamheter.

Prioritering av detaljplaner samt andra projekt har gjorts för att möjliggöra en bra variation inom stadsdelar/orter. Flera större planeringsinsatser har gjort i syfte att utveckla Linköpings innerstad. Bland annat har arbete pågått med en detaljplan för helt ny stadsbebyggelse på Folkungavallen samt med flera förtätningar i anslutning till Djurgårdsgatan men också mindre förtättningsprojekt så som Detektiven 19. Vidare har detaljplaner för ny bebyggelse påbörjats i stadsdelarna Ryd, Skäggetorp, Berga och Ekholmen. Arbetet med prioriterade utvecklingsorter är för tillfället koncentrerat till Lingham, Vikingstad och Ljungsbro. Vidare pågår arbete med områdesbestämmelser i Vårdsberg, Landeryd och Kränge. Detaljplaner som ska möjliggöra utveckling av både befintliga och nya skolor och förskolor har påbörjats.

Planering för Ostlänken genom Linköping har påbörjats och arbetets första fas kommer att fokusera på att ta fram en gemensam planeringsreferens med Trafikverket.

Nämnden genomför investeringsplanen för 2018 enligt plan. Planen innehåller kommunens prioriterade stadsmiljöåtgärder för att säkerställa utbyggnaden av Linköping i utbyggnadsområden och övriga projekt som stärker sammanhållen stad, stadens attraktivitet, funktion, trygghet och tillgänglighet. Exempel på projekt som är färdiga och som nämnden färdigställer under året redovisas under *Investeringar* i detta dokument.

Linköpings innerstad ska upplevas som ett attraktivt och lättillgängligt regionalt centrum för företagsutveckling, handel, kultur, möten och besöksnäringen.

Nämnden har underåret färdigställt Hospitaltorget och Nygatan. Ett omfattande och stort projekt som firades med en uppmärksam inviqning. Trädgårdstorget har fått ny elförsörjning och julbelysningen går på egen elförsörjning och ska få enskild styrning oberoende av vardagsbelysningen.

Linköping vann årets stadskärna! Nämnden har väsentligt bidragit till denna utmärkelse. Linköpings Citysamverkan, där stadens fastighetsägare, handeln och kommunen möts och samverkan är en framgångsfaktor för Linköpings innerstad och ett viktig arena för nämnden att lyfta frågeställningar till.

Medborgarna ska uppleva att den offentliga miljön är trygg och säker.

Nämnden har satt igång de två första Cykellänksprojekteten till Ryd respektive Skäggetorp, I konceptet Cykellänken är tryggheten och säkerhetsperspektivet inbyggt. Andra projekt som bidragit till målet är ny cykelöverfart på Jägarvallsvägen, ny gc-väg till Lingham från Tallboda, ny gc-väg längs Gränsliden Tallbod, ny gc-väg längs Norrsättersgatan i Sturefors samt väglinser i två korsningar på Snickaregatan i innerstaden.

Nämnden har även genomfört ett antal trygghetsåtgärder i tunnlrar i form av ommålningar, utvecklad belysning samt konstnärlig utsmyckning. Till kommande säsong kommer sop-salt stråket utökas på de nya Cykellänkarna samt på vissa övriga saknade kopplingar i gång- och cykelvägnätet.

Nämnden samarbetar med skolan om säkrare skolvägar. Projektet innehåller bland annat olika påverkansåtgärder riktade mot elever och deras föräldrar för ändrade beteenden avseende hur eleverna tar sig till och från skolan. Fysiska åtgärder genomförs i stadens gång- och cykelstråk, t.ex: i anslutning till nya cykellänken till Ryd vid Tornhagsskolan och vid Rydsskolan.

Nämnden arbetar med att bygga 3 nya återvinningscentraler på Alkagatan i Övre Vasastaden, i Sturefors och Hackefors samt flytt av befintlig återvinningscentral i Ekängen.

Såväl den tätortsnära naturen som de kommunala naturreservaten ska ge goda möjligheter till rekreation och friluftsliv. Tillgängligheten till naturreservaten ska öka.

Under året har samråd och tillstyrkande om antagande Naturreservat Motala ström skett. Skötselåtgärder samt förbättring av tillgängligheten kommer att inledas inom kort. Vidare har samråd om Naturvårdsprogrammet skett och antagande av densamma förberetts.

Skötselåtgärder och skyltningsarbeten har genomförts i t.ex. Vallaskogens och Vidingsjöns naturreservat. Det fleråriga projektet kring ridstigar som kopplas ihop i kommunens södra delar har i stort slutförts. Åtgärder för ökad tillgänglighet och informationsinsatser har genomförts kopplat till Östgötaleden.

En tillgänglig upplevelsestig om eklandskapet har skapats i Skäggetorp. Naturvårdsinformationen på kommunens hemsida samt på sociala medier har utvecklats.

Den ekologiska hållbarheten och den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas.

Naturvårdsprogrammet är antaget med en strategidel och en handlingsplan med åtgärder. År 2 av 6 i det EU-finansierade programmet "Bridging the Gap" är på gång och där har bland annat ett antal restaureringsåtgärder av värdefulla ekmiljöer genomförts. Restaureringsinsatser av våtmarken vid Ullaberg har påbörjats. Linköping har tagit en aktiv roll i deltagande och arbete med vattenrådet för Motala ström och Stångån. Kommunen genomför också ett antal LONA-projekt, såsom exempelvis inventering av stadens gräsytor för att kunna se över ytornas skötselstandarder. Förberedande arbete för dagvattenmagasin vid Gillbergagatan pågår, vilken planeras byggas under 2019.

Medborgarna ska uppleva att kommunens gator, gång- och cykelvägar har bra skötsel och underhåll.

Nämnden har påbörjat arbete med att analysera statistik av skador rapporterade i STRADA (olycksfallsregister), för möjlig utveckling av drift- och underhållsåtgärder. Vidare har åtgärder som syftar till att öka samordningen av grävarbeten och andra trafikstörande åtgärder på kommunal mark genomförts. Detta genom utökade samråd internt, tydligare och mer omfattande kommunikationsinsatser och uppföljning av återställningar av grävningar ute. Verksamheten har infört stödsystemet InfraControl för hantering av synpunkter, felanmälningar och driftärenden. Vi har anslutit vår upphandlade driftsrepreneur till stödsystemet InfraControl, vilket ökar vår servicegrad och effektivitet. Under året har vi genomfört test av "tyst asfalt" på Industrigatan samt arbetat med metoder för att hitta hållbar beläggning av gc-vägar.

Under hösten 2017 samplanerades alla arbeten för 2018 som berör C-ring, Y-ring och länkarna däremellan. I samband med grävarbeten på det större vägnätet sker alltid en dialog med den sökande för att hitta bästa lösningen som stör trafiken så lite som möjligt, t.ex. starta arbetet först klockan 9 och sluta 15, arbeta över en helg, nattarbete eller stänga av gatan helt under en kortare period för att minimera störningen av trafiken, förlägga arbetet på veckor då trafikarbetet är mindre t.ex. under lovveckor eller lägga körplåtar över schakten. Vid alla dessa arbeten läggs information ut på kommunens hemsida och i FB-flöden. Ändå är det oundvikligt att entreprenadarbetena påverkar våra olika trafiksystem.

Medborgarna ska uppleva att kommunens park- och rekreationsområden har bra skötsel och underhåll, samt utvecklas för att ge bättre möjligheter till närrekreation, social samvaro och rika miljöupplevelser.

Under året har nämnden genomfört olika investeringsprojekt med både komplettering och utbyggnad av nya lekplatser och aktivitetsparker i exempelvis Majelden, Askeby, Berga och Ekängen. Andra projekt som kan nämnas är renovering av plaskdammen i Johannelund, ombyggnad av Raul Wallenbergs plats, promenadslänga längs Lillån i Sjögestad samt ny toalett vid parkleken i Trädgårdsföreningen. En vård- och underhållsplan för Trädgårdsföreningens byggnader och park kommer slutföras under året.

Nämnden har vidareutvecklat sin samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen inom området. Dialoger har förts med upphandlade driftentreprenörer kring förväntningar, förutsättningar utmaningar med snöhantering i staden.

Kommunens trafiksystem ska bidra till en attraktiv och hälsosam stadsmiljö med prioriteringsordning att gå, cykla, åka kollektivtrafik, åka bil.

Mobility managementprojekt som omfattar beteendepåverkan samt ökar andelen gående och cyklande till skola har genomförts. Fokus har varit Cykellänkarna - planering av kommunikationsmaner och skyltning för cykellänkarna, till Ryd och till Skäggetorp. Bland annat har ungdomar timanställts för att intervjua invånare i Ryd om varför de inte cyklar för att få input till förbättringar enligt metod från Pedalista som verkat i Botkyrka.

Fortsatt pågår arbete med Grön resplan i Mjärdevi tillsammans med fastighetsägare och företag för att öka hållbart resande. Projekt för förbättrad tillgänglighet på Y-ring har påbörjats, utredning steg 1 och förslag på MM-åtgärder steg 2, en ansökan om stöd till MM-åtgärder från Energimyndigheten (gröna resplaner) skickades in i augusti.

Ny uppdaterad cykelkarta har tagits fram. Ny cykelväg till Lingham (vykort med info till boende skickades ut). Cykelkampanj på sociala medier, framtagen av Svenska cykelstäder där Linköping medverkar, har genomförts. Cykling finns med på nya kommunövergripande webbplattformen om klimatsmart Linköping.

Kommunens trafiksystem ska skapa god tillgänglighet som bidrar till en hållbar utveckling i kommunen och regionen.

Vi har fortsatt arbetet med att bygga ut kommunens gång- och cykelvägar. Den första cykellänken byggs nu mellan Östgötagatan och Ryds centrum. Den andra till Skäggetorp har påbörjats. Gång- och cykelvägen Tallboda och Lingham är klar. Gång- och cykelvägen längs Gränsliden i Tallboda är också klar. Förnyad gång- och cykelväg i Sturefors centrum är påbörjad. En ny gång- och cykeltunnel under Vårdsbergsvägen i Ullstämman pågår, vilken också är den första delen i cykellänken till Ullstämman. Nya bussfält och längre svängfältsmagasin har byggts på Bergsvägen. Nya busshållplatser har byggts bland i T1-området och i Hackefors. Nya busshållplatser byggs nu på St Larsgatan och Universitetsgatan.

Cykelregleringen vid resecentrum har setts över. Nu pågår arbete med att ordna upp cykelparkeringen så den blir mer ändamålsenlig. Arbete med att uppföra ett nytt cykelgarage har påbörjats.

Nämnden har varit framgångsrik i att ansöka om statliga stadsmiljöavtalsbidrag för att bygga gång- och cykelvägar. Bland annat har nämnden fått medel för en ny gång- och cykelväg längs Ålerydsvägen, vilken planeras byggas med cykellänksstandard. En dito längs Brokindsleden och Uvebergsgatan. Statsbidrag har erhållits för bland annat en ny gång- och cykelväg längs Fågelsångsvägen i Lingham.

Yttre ring, en utredning om åtgärder är genomförd. Den visar på att det går att göra mindre åtgärder, såsom mindre breddning och ändrad användning av redan befintlig asfalterad yta kan ge fler körfält alternativt längre magasin i korsningar. I några korsningar krävs mindre byggnationer för att skapa nya och längre svängfält, t.ex. i korsningen Universitetsvägen och Lambohovsleden. Åtgärder i anslutning till Kallerstadsrondellen är redan genomförda. Planering pågår för åtgärder i Ullstämmandellen.

Antalet döda och skadade i trafiken ska minska. Trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter ska prioriteras.

Projektering pågår för väglinsler på Repslagaregatan och en ny cykelöverfart på Jägarvallsvägen. Arbete med att införa nya hastigheter i kommunens mindre orter pågår. Klart sen tidigare är Linköpings tätort och Ljungsbro. Det arbetet beräknas bli klart under året. Blomlådor har placerats ut tillsammans med boende på ett antal boendegator. Vi har kontinuerliga möten med trafikpolisen för att diskutera var lämpliga åtgärder skall genomföras, t.ex. där kommunen önskar att polisen har hastighetsbevakning.

Nämnden har även här varit framgångsrik i att få beviljat statsbidrag, t.ex. för ny gång- och cykelöverfart över Hertig Johans allé och gång- och cykelväg längs Videgatan.

Kommunens offentliga miljö ska ha hög tillgänglighet oavsett funktionsvariation.

Arbete med att öka tillgängligheten till våra naturreservat har fortsatt. Busshållplatser ibland annat T1 och i Hackefors har byggts om tillgänglighetsanpassats. Lekplatsers sandlådor har tillgänglighetsanpassats och soffor har bytts ut. Trappen vid Nattstuvegatan har byggts om.

Styrande dokument

Uppnått resultat kommenteras med fokus på sambandet mellan vidtagna åtgärder och resultat. Planerade förbättringsåtgärder redovisas.

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Under året har nämnden tagit med kriteriet social hänsyn i tre driftsupphandlingar. Kriteriet avsåg att ge stöd för personer långt ifrån arbetsmarknaden i uppdraget. I alla nämndens upphandlingar har vi krav på hänsynstagande av framtagna miljökravsbilaga, som ställer krav på maskiner som använd i uppdragen. Nu Miljökravsbilaga är under framtagande och i det arbetet finns samverkan med Tekniska verken.

Digital agenda

Samhällsbyggnadsnämnden kommer under budgetperioden särskilt fokusera på hur nämndens verksamheter kan bidra till ett smart uppkopplat Linköping. Åtterrapporering sker i samband med årsbokslut.

Informationssäkerhetspolicy

Samhällsbyggnadsnämnden kommer under budgetperioden särskilt fokusera på nämndens information utifrån perspektivet tillgänglighet, det vill säga åtkomlighet för behörig person vid rätt tillfälle. Åtterrapporering sker i samband med årsbokslut.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande uppdrag

Personal- och kompetensförsörjning

Samhällsbyggnadsnämnden prövar möjligheter till samordnade upphandlingar samt bredare upphandlingar där olika kompetenser kan täcka för varandra. Nämnden lutar sig mot upphandlade ramavtal vid beställning av verksamhet. Ramavtal ska utgöra ett bra komplement till de mest svårrekryterade kompetenserna. Åtterrapporering sker i samband med årsbokslut.

Etablering

Samhällsbyggnadsnämnden har under året verkat för mindre och yteffektiva lägenheter bl.a. genom att påbörja arbetet med en detaljplan som ska möjliggöra omvandling av ett större kontorshus i Skäggetorp centrum till små lägenheter. Där så har varit lämpligt har påbyggnation vid rotrenoveringar i befintligt bestånd uppmuntrats i syfte att förbättra projektkalkylerna och försöka begränsa påverkan på hyrorna för befintliga lägenheter. Ett sådant projekt som nämnden arbetar med är kvarteret Laggkärlet i Berga.

Digitalisering

Samhällsbyggnadsnämnden kommer att fokusera på hur nämnden verksamheter kan bidra till ett smart uppkopplat Linköping samt medverka till digitala flöden mellan aktörer i samhällsbyggnadsprocessen.

En kunskapsöversikt över vad digitalisering innebär för nämndens verksamhetsområde kommer att tas fram. Åtterrapporering sker i samband med årsbokslut.

Sammanhållen kommun

Nämnden under året fortsatt arbeta med utvecklingen av bl.a. stadsdelarna Skäggetorp, Ryd och Berga där ett flertal projekt pågår, såväl projekt för att skapa nya bostäder som andra åtgärder. Syftet är att stadsdelarna ska få en tydligare koppling till övriga staden samtidigt som ny bebyggelse ska tillföras i syfte att få en större blandning av olika typer av bostäder och upplåtelseformer.

Nämndspecifika

Att ta fram indikator för att följa utvecklingen av färdmedelsfördelningen.

Arbete med att ta fram indikatorer kommer att genomföras under hösten, i samverkan med regionens aktörer.

Att redovisa markinnehav för bostäder, verksamheter och handel samt planering för att säkra marktillgång för de kommande 40 åren.

Arbete har påbörjats i syfte att redovisa markinnehavet, dvs. antal ha industri, kontor, handel och lägenheter i antagna översiktsplaner där kommunen äger mark. Vidare kommer en modell för kvantifiering och kostnadsuppskattning av ett långsiktigt markbehov att tas fram. Modellen ska visa på behov av kommunägd mark för industri, kontor, handel och bostäder de kommande 40 åren samt kostnadsuppskattning av markförvärv för samma tidsperiod. Arbetet ska även leda till att en rutin som beskriver tillvägagångssätt för kvantifiering och kostnadsuppskattning samt hur materialet ska hållas aktuellt upprättas. Slutligen ska inriktningar för aktivt markförvärv tas fram.

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Samhällsbyggnadsnämnden antog i september 2015 *Riktlinjer för kontroll, uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare*.

Förvaltningen har anställt kontrollant för att utöva tillsyn på nämndens beställda verksamhet inom arbeten på kommunal mark såsom återställningsarbeten vid grävningar och efterlevnad av trafikanordningsplaner.

Ramavtal finns för extern kontrollant, som periodvis genomför förstärkta kontroller och inventeringar av markskötselområden. Dessa kontroller av skötsel sker efter avrop, och entreprenörerna vet inte vilka ytor som ska kontrolleras.

Kontrollanten kommer särskilt följa upp de krav som är ställda i markskötselkontrakten avseende renhållning av gång- och cykelbanor, något som är en internkontrollpunkt för Samhällsbyggnadsnämnden.

Vidare finns ramavtal med en grön besiktningsman som arbetar med kontroller, besiktningar och rådgivning av och om gröna ytor för nämndens arbete med detaljplaner, stadsmiljö samt drift- och underhåll.

Ramavtal finns även tecknat med en besiktningsman för asfaltsarbeten. Kontroller sker av de prover som följer enligt den provtagningsplan som tas fram inför varje år och inför slutbesiktningarna. Besiktningsmannen för asfalt utför stickprov i fält under säsong, samt fungerar som rådgivare.

Uppföljning av markskötselentreprenaderna sker också genom stickprov i fält av ansvarig driftingenjör samt dokumenterade regelbundna driftmöten med respektive entreprenör, där eventuella avvikelser samt behov av förtydliganden av kontraktet hanteras.

För nyanläggning, renovering och ombyggnation av markanläggningar använder de kommunala projektledarna ett nationellt stödsystem för redovisning av produkt- eller tjänstebeställningar, mängder och kvalitéer, upphandling, kontroll, uppföljning, ekonomisk reglering och besiktningar. I denna formaliserade struktur ingår dokumenterade 1) byggmöten, 2) kvalitetmöten, 3) ekonomimöten, 4) slutbesiktningar och 5) garantibesiktningar. Under själva byggtiden används ofta byggleddare som kontinuerligt eller stickprovsmässigt ser till att kommunen får det som anges i kontraktet.

Förutom detta finns rutiner för att följa upp entreprenörernas organisation och genomförande. Utifrån ett nytt regelsystem så ska entreprenören använda sig av elektroniska personalliggare för att beställaren och skattemyndigheterna ska kunna kontrollera att entreprenören inte använder sig av svart arbetskraft.

Nämndens uppföljningar via kontroller visar att entreprenörerna i stort genomför sina uppdrag enligt avtal, men förbättringsområden identifieras och hanteras. Årets sena vinter påverkade sandupptagningen negativt. Detta innebar att den inte genomfördes enligt avtal och överenskomna tider, vilket ledde till viten i några fall.

Uppföljning av intern kontroll

Samhällsbyggnadsnämnden antog i januari sin interna kontrollplan för 2018. Normalt brukar även de övergripande kontrollmomenten ingå men de var inte klara då nämnden fattade sitt beslut men kommenteras här nedan ändå.

Övergripande kontrollmoment

Av de två kommunövergripande kontrollmomenten för år 2018 är kontrollmomentet "Rutin för inköpskort" inte tillämpligt då nämnden inte har inköpskort.

Avseende det andra kommunövergripande kontrollmomentet om "Jämställdhetsaspekten i nämndernas verksamhet" har en genomgång gjorts av tjänsteskrivelser för månaderna april, maj och juni. Resultatet från genomgången bearbetas för närvarande.

Nämndens kontrollmoment

I nämndens internkontrollplan finns fem rutiner som i nämndens risk och konsekvensanalys lyfts fram som kontrollmoment under 2018. Arbetet följer den antagna planen. Flera moment slutförs under hösten och resultatet kommer att redovisas i internkontrollrapporten i november.

Internkontrollanternas kontrollmoment

Nämndens utsedda interkontrollanter har också följt planen med de ytterligare två kontrollmoment som finns angivna. Rutinerna rör "Naturvårdsprojekt och de 12 ansvarsarterna", samt "Genomförande av cykellänken i Ryd". Även här följs planen och en utförligare redovisning kommer att ske i internkontrollrapporten.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Samhällsbyggnadsnämnd	2 238	6 007	-3 769	1 223
Planering, mark och byggande	4 462	4 584	-121	1 200
Förvaltning fastigheter och mark	-12 868	-12 651	-217	2 554
Natur och stadsmiljö	4 691	5 564	-874	1 794
Drift och underhåll	88 300	82 472	5 828	9 525
Trafik och parkering	-7 505	-5 353	-2 152	2 922
Kollektivtrafik	71 074	69 156	1 919	3 129
Kapitalkostnader	75 685	70 379	5 307	-332
Ofördelat	0	0	0	1 257
Summa	226 077	220 157	5 920	23 272

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Samhällsbyggnadsnämnd	4 426	5 140	714	7 462
Planering, mark och byggande	8 040	9 030	990	7 844
Förvaltning fastigheter och mark	-21 860	-19 992	1 868	-21 943
Natur och stadsmiljö	12 683	12 782	99	10 817
Drift och underhåll	156 921	156 460	-461	142 396
Trafik och parkering	-7 910	-6 035	1 875	-6 273
Kollektivtrafik	123 386	123 536	150	114 255
Kapitalkostnader	113 009	113 030	20	105 614
Ofördelat	0	1 885	1 885	0
Summa	388 696	395 836	7 140	360 173
<i>varav kostnader</i>	<i>-502 657</i>	<i>-501 277</i>	<i>-1 380</i>	<i>-466 895</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>113 961</i>	<i>105 441</i>	<i>8 521</i>	<i>106 722</i>

Analys och kommentar

Utfallet av nämndens driftbudget per den 31 augusti visar på överskott mot budget om 7 140 mnkr. Detta beror på ett flertal faktorer. Planerade underhållsåtgärder inom främst parker och grönområden ska utföras först under hösten. Den planerade inventeringen av status på gatunätet håller planen för genomförande under hösten samt 2019 men kostnaderna under innevarande år blir lägre än budgeterat. Beläggningsarbeten har kommit igång senare än planerat utifrån en kall vår men bedöms i stort hinna genomföras under året. Intäkterna från nämndens parkeringsverksamhet framför allt utifrån genomförd reglering av boendeparkering är högre än tidigare prognos. Markförvaltningen genererar också något högre intäkter från upplåtelse än budgeterat samtidigt som vissa rivningsarbeten inte bedöms kunna genomföras enligt plan. Kostnaderna för drift- och underhåll av trädgårdsföreningen bedöms bli något högre än budgeterat.

Investeringar

Årets investering Belopp tkr Ändamål	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2018 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 netto	Investerings- ram 2018 Netto	Avvikelse
Gator	43 966	-12 783	127 976	-73 285	54 691	47 300	-7 391
Parker och grönområden	30 288	-3 123	47 896	-9 493	38 403	39 250	847
Trafikantåtgärder	25 351	-2 250	53 786	-28 270	25 516	23 250	-2 266
Stadsmiljö	8 545	0	14 188	-4 037	10 151	19 800	9 649
Beläggning	12 553	0	30 000	0	30 000	30 000	0
Övriga investeringar	4 591	0	10 089	-4 300	5 789	4 950	-839
Summa	125 294	-18 156	283 935	-119 385	164 550	164 550	0

Analys och kommentar

Investeringsutfallet efter årets första 8 månader följer i stort plan och utfallet för helåret beräknas bli i nivå med årets budget om 164,5 mnkr.

Nämnden fortsätter att bygga ut allmän plats i nya bostadsområden bland annat i Övre Vasastaden, Bankeberg i Vikingstad, Videgatan och Södra Ekkällan.

Bland projekt som är färdigställda kan nämnas:

- promenadstråk längs Lillån i Sjögestad
- upplevelsestig om eklandskapet i Skäggetorp
- utbyte av linbanan i Trädgårdsföreningen
- utbyggnaden av ny gång- och cykelbana från Tallboda till Lingham
- gång- och cykelbana längs Gränsliden i Tallboda
- breddning av bron över Haningeleden vid Garnisonen
- ny tyst asfaltsbeläggning är lagd på del av Industrigatan
- restaureringen av Tinnerö mangårdsbyggnad
- ny lekplats i Vimanshäll
- ombyggnaden av Storgatan, Kaserngatan- Drottninggatan, till bland annat bussgata
- nya kollektivtrafikfält längs Bergsvägen.

Pågående projekt som beräknas bli klara under året:

- Restaureringen av kajen längs Stångån, Tullbron – Nykvarnsparken
- den första cykellänken till Ryd och första delen av cykellänken till Skäggetorp
- ny gång- och cykelbana längs Brokindsleden
- ny planskildhet under Vårdsbergsvägen
- ny gång- och cykelväg längs Näckrosvägen i Sturefors
- nytt cykelgarage vid resecentrum Linköping
- kollektivtrafikåtgärder längs St Larsgatan, delen Drottninggatan till Snickaregatan
- förnyelse av ett antal busshållplatser bland annat i Berg, Hackefors och T1-området
- lekplats i Manstorp Lingham
- reparation av Hjulsbro bro och gc-bro vid Hackefors sluss
- ombyggnaden av ny gång- och cykelväg och utveckling av parkmiljöer i Ljungsbro.

Exploatering

Årets exploatering Belopp tkr Ändamål	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2018 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 netto	Exploaterings- ram 2018 Netto	Avvikelse
Bostäder	39 600	-64 138	114 551	-95 405	19 146	28 317	9 171
Verksamheter	4 138	-36 118	12 405	-64 786	-52 381	-176	52 205
Summa	43 738	-100 256	126 956	-160 191	-33 235	28 142	61 377

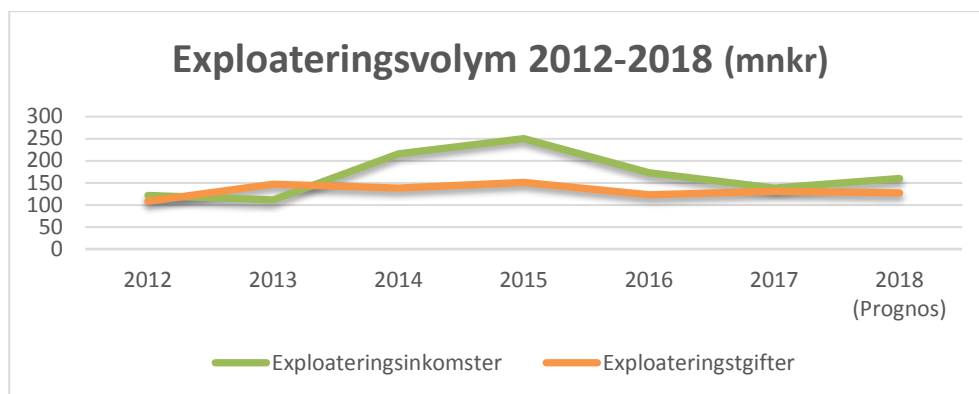
Analys och kommentar

Årets utgifter i pågående exploatering ligger per den 31/8 på 43,7 mnkr vilket är ett lågt utfall både jämfört med tidigare år och jämfört med uppskattning i budget. Det låga utfallet jämfört med tidigare år beror på att det är få stora exploateringsprojekt som befinner sig i en utbyggnadsfas under 2018, däremot flera stora projekt som befinner sig i ett tidigt eller sent skede.

Inkomstutfallet per 31/8 ligger på en normal nivå historiskt sett. En stor förändring i inkomstprognosen jämfört med föregående prognos är att marköverlåtelse för nya simhallen är uppskjuten till 2019, vilket innebär att såväl inkomstvolym som netto i prognosen för 2018 nu åter ligger på en mer normal nivå.

Prognostiserat inkomstnetto på 33,2 mnkr ligger fortfarande väsentligt bättre än exploateringsramens utgiftsnetto på 28,1 mnkr.

Som alltid finns osäkerhet kring exakt tidpunkt för vissa inkomster och utgifter och det kan fortfarande ske förseningar som leder till att utgifts- eller inkomstutfallet landar lägre än prognos. Däremot är det mindre sannolikt i detta skede att inkomst- eller utgiftsvolymer landar högre än prognos.

Tabell: Nedan ses de största projekten under 2018 sett till inkomst- och utgiftsvolym.

Projekt	Inkomster Prognos 2018 (mnkr)
Detaljplan för Bo2016, allmän	20,3
DP för del av Ullstämman 5:8 m fl.	16,0
Östra Mörtlösa	17,8
Östra Malmskogen 1:3, del 2	15,0
Ostbrickan 2	6,7

Projekt	Utgifter Prognos 2018 (mnkr)
Del av Ullstämman 5:8 m fl.	15,5
Vikingstad del av Bankeberg 1:139 m fl.	14,9
Detaljplan för Bo2016	11,5
Ostbrickan 2	6,7
Del av Valla 1:1 (Videgatan)	5,5

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Socialnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Indikatorer	5
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	6
Nämndens mål	6
Styrande dokument	10
Strategiska utvecklingsuppdrag	10
Uppföljning av intern kontroll	13
Ekonomi.....	14
Driftsammandrag	14

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Förvaltningen ser konsekvenser av att antalet invånare ökar i kommunen, ett antal av dem som flyttar in är i behov av stöd- och hjälpinsatser vilket ökar trycket på socialnämndens verksamheter. En målgrupp bland anvisade som ökat är de som kommer som kvotflyktingar där vi ser behov av längre och specifika stödinsatser. Andra delar som påverkar verksamheten är att medborgarna är upplysta om sina rättigheter och ansöker respektive begär fler insatser. Även ändringar i lag- och föreskrifter påverkar verksamheten.

Lag om samverkan har medfört en ökad administration som bedöms uppskattas till två årsarbetare. Uppföljning kommer ske i samverkan region och kommunerna i Östergötland under hösten. FoU-enheten har uppföljningsuppdraget. Åtgärder kommer att vidtas för att minska den ökade administrationen, om inte dessa ger tillräckligt resultat så kommer tecknat samverkansavtalet ses över. Beslut har fattats om förenklad handläggning vid ansökan om hemtjänst. Förvaltningen förbereder genomförandet av detta tillsammans med representanter från omsorgsförvaltningen.

Ny förvaltningslag innebär en ökad kommunikationsskyldighet till de som blir drabbade av långa handläggningstider vilket tyvärr finns inom äldreområdet och de som omfattas av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Analys av öppna jämförelser inom LSS området kommer att göras i östgötsk samverkan för att utforska eventuella strukturella förändringar som påverkat det ökade trycket på verksamheten.

Utredningstiderna för barn som far illa har minskat men sker inte till fullo inom lagstadgad tid. IVO har haft fyra tillsyner igång utifrån långa handläggningstider och har kallat till sig politik och förvaltningsdirektör för uppföljning och dialog om hur situationen kan komma till rätta. Åtgärder är vidtagna för att effektivisera processer och överanställningar har gjorts för att möta det ökade inflödet av ärenden.

Nya gymnasielagen ger möjlighet för EKB utifrån särskilda kriterier att söka tillstånd att få vara kvar och gå gymnasiet. Lagen är svårtolkad och Migrationsverket fattar för närvarande inga beslut för dem som sökt tillstånd utan väntar på dom från Migrationsöverdomstolen angående säkerställande av identitet. Förvaltningen administrerar för tillfället utbetalning av LMA för 11 tillståndssökande.

En stor utmaning under årets två första kvartal har varit behovet av ökade placeringar inom HVB, både inom barn och unga likväl som inom vuxenområdet. Inom barn och unga behöver ett större antal öppenvårdsinsatser handlas upp och dessa bör vara mer flexibla över veckans alla dagar. Familjehemsplaceringar har drabbats av sammanbrott och HVB placeringar har behövts. Även placering för att hindra kriminalitet har varit aktuellt. Inom vuxensidan är det framförallt behovet av skyddade boenden som ökat och placeringarna har blivit längre på grund av bostadsbristen. Under sommaren aktualiserades även ett antal LVM placeringar. Vårddygnskostnaderna har höjts i fas med ökad komplexitet i ärenden. Bedömningen är att trots åtgärder så kommer inte kostnaderna vara i ram med budget när året är slut. Dialog förs med omsorgsförvaltningen och övriga östgötska kommuner för att hitta fler lösningar på hemmaplan.

Ekonomiskt bistånd som 2017 minskade ser vi nu har stabiliserats, antal ärenden ökar bland de som blir anvisade till kommunen och som inte har tillräcklig arbetsförmåga, ett antal av målgruppen kvotflyktingar har arbetshinder i form egen sjukdom eller barns sjukdomar. Ett antal personer avslutar sin etableringstid utan att ha möjlighet till självförsörjning och blir då aktuella för AFI. Samverkan med enheten arbetsmarknad och integration har intensifieras och gemensam processkartläggning är genomförd för att minska tiden för etablering.

En av åtgärderna för att möta det ökade inflödet och erbjuda brukarna/klienterna en större delaktighet är att ge medarbetarna verktyg för ett mer mobilt arbetssätt, t.ex. använda sig av Skypemöten när så är möjligt, bärbara datorer, införandet av röststyrd journalföring samt påbörja införandet av automatiserat beslutsstöd.

Översynen av socialtjänstlagen och översynen av LSS kommer att påverka förvaltningens verksamhet. Tilläggsdirektiv har givits till översynen av socialtjänstlagen och tiden för utredningen har förlängts till juni 2020. Tilläggsdirektivet omfattar tre delar, barnrättsperspektivet, att utreda om särslagstiftning behövs inom äldreområdet samt att titta över delegationen inom LVU området.

En samlad bedömning är att utmaningarna har ökat inom socialtjänsten. Arbetsinsatserna för att möta dessa är professionella och brukarfokuserade. Ett arbete pågår ständigt med att hitta förbättringar för att stötta brukare/familjer till att leva ett tryggt och självständigt liv med god kvalitet.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Socialnämnden är en myndighetsnämnd. På kommunfullmäktiges uppdrag ska socialnämndens verksamhet informera, utreda, besluta och följa upp enskilda människors rättigheter och skyldigheter samt hantera myndighetstillstånd av olika slag.

Handläggningstider för orosanmälningar beträffande barn och unga når inte de lagstadgade gränserna för förhandsbedömning inom 14 dagar och utredning inom 120 dagar. Däremot har genomsnittstiderna minskat för det totala antalet ärenden som hanteras. Genomsnittstiden för förhandsbedömning har varit runt 10 dagar konstant under våren, med undantag för maj månad då en ökning av antalet anmälda skedde. Genomsnittstiden för en barnutredning har minskat från 149 dagar i januari i år till 98 dagar i maj. Verksamheten har fortsatt svårigheter att rekrytera rätt kompetens vilket medfört att bemanningsföretag anlitas. Utsikterna inför hösten är mer positiva.

Antalet placeringar inom HVB unga och vuxna har ökat under våren både vad gäller individer och vårdtyg. Öppen-vårdsinsatser prövas innan en placering sker. Flertalet placeringar avser ungdomar mellan 15-20 år och orsaken är bland annat destruktivt beteende, gängkriminalitet, missbruk, samt psykisk ohälsa. Struktur för fördjupad åtgärdsplan är framtagen utifrån faktorer som bedöms ha haft en påverkan på kostnaderna.

Utmaningar

Befolkningsökningen påverkar förvaltningen med ett ökat inflöde av ansökningar. Kö till handläggning finns inom alla områden trots en ökad produktion, flest väntande ärenden finns inom LSS och inom äldregruppen. Verksamheten nås löpande av nya målgrupper, just nu handlar det bland annat om kvotflyktingar som flyttar in i kommunen och som har stora behov av praktiskt stöd, sjukvård m m. För de ensamkommande flyktingbarnen ändras lagstiftningen hela tiden, ofta med kort varsel, vilket medför att det blir ont om tid att ställa om verksamheten till nya förutsättningar. Antalet ensamkommande barn minskar, men utmaningen är nu istället att arbeta med etableringen för de ungdomar som redan finns i kommunen. Bland unga vuxna/vuxna har det under andra kvartalet varit ett ökat behov av behandlingsinsatser riktat till drogberoende.

Andra utmaningar är förändringar i lagstiftningen, bland annat ett ökat ansvar för socialförvaltningen beträffande området från slutenvård till öppenvård (enligt Lag om samverkan) och inom familjerätt. Ny förvaltningslag påverkar också verksamheten, exempelvis så ökar administrationen. En utmaning är också bristen på boenden vilken har som konsekvens att målgrupper/individer får vänta på verkställighet. Det är viktigt för verksamheten att kunna bevilja och verkställa boende till de målgrupper och personer där behov finns och där socialtjänsten har ett ansvar.

Indikatorer

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Socialnämndens indikatorer	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Individ & familjeomsorg, barn, unga, vuxna					
<i>Social-, barn- och ungdomsvård</i>					
Invánare 0-20 år placerade på institution eller i familjehem, antal/1 000 inv 0-20 år	25,3	20,4	13,7	-	-
Kostnad/vårddygn för familjehemsvård av barn och unga 0-20 år, kr (genomsnitt)	1 974	-	-	-	-
Kostnad/vårddygn för institutionsvård av barn och unga 0-20 år, kr (genomsnitt)	2 860	-	-	-	-
Anmälningar till socialtjänsten om barn som far illa	3 331	3 691	2 490	-	3 735
Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	86,0	79,0	87,0	-	-
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	82,5	84,0	82,5	-	-
<i>Missbruksvård och beroendevård</i>					
Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%) (innefattar all problematik 21+)	45	66	-	-	-
<i>Ekonomiskt bistånd</i>					
Kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd per hushåll (exkl flyktinghushåll)	63 869	-	-	-	-
Väntetid i antal dagar från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	19	20	17	-	
Vuxna biståndsmottagare med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) <i>Bistånd minst 27 månader under en period av tre år med uppehåll högst 2 månader i rad.</i>	37	-	-	-	-
Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	4,6	-	-	-	-
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd, andel (%)	69,5	70	82	-	Minska

Kommentar

För flera av indikatorerna ovan finns ännu inte några uppdaterade siffror för perioden 2017 och framåt, de hämtas från Kolada och Öppna jämförelser. De kommer senare i höst och en uppdaterad redovisning sker därför i nämndens verksamhetsberättelse vid årets slut.

När det gäller ungdomar 0-20 år placerade i institution eller familjehem kan vi se att placeringarna inom framförallt HVB ökar. För att bryta den trenden så behöver bra öppenvårdsalternativ finnas. Vårdkedjan bör stärkas och tidiga insatser erbjudas i samverkan med andra aktörer. Det är viktigt att följa upp placeringar och planera tiden efter placering med öppenvårdsinsatser där så behövs.

När det gäller kostnaden per hushåll för ekonomiskt bistånd så är det en årssiffra som redovisas i tabellen ovan. I nämndens interna uppföljning följs kostnaden för utbetalningar per hushåll och månad och där märks en ökning.

Det långvariga biståndet följs regelbundet. Efter en tid med minskning finns nu en tendens till ökning. Bedömningen är att detta till viss del kan kopplas till flyktingsituationen och tiden för etablering.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens mål och hur dessa bidrar till att majoritetens övergripande mål per den sista augusti 2018 och prognos. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017 ¹	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
I Linköping ska fler människor nå egen försörjning	Antal hushåll i Linköping som uppbär försörjningsstöd ska minska 2018.		Fallande kurva vid mätningar av antalet utbetalningshushåll via Treserva och LinQ. (Jan-aug 2018 jfr med samma period 2017).	2 108 hushåll	2 063 hushåll	-
En kommun med ett växande näringsliv						
En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor	Barnperspektivet ska särskilt beaktas inom socialnämndens verksamhet.		Ett stärkt skydd ska finnas för alla barn. Barnets situation och behov ska framträda klart i dokumentationen i samband med utredningar och beslut. Mäts genom aktgranskning i samband med internkontrollen.	87 % (totalt)	Arbete pågår	Ökade kostnader för HVB
	Rättssäker och effektiv handläggning med lägsta effektiva omhändertagandenivå.		Standard för processer finns i den digitala processhandboken och efterlevnaden, som mäts vid leanrevisioner, ska förbättras.		Brukarenkät görs i höst	
			Minst 80 % av brukarna ska uppleva delaktighet i sitt ärendes handläggning enligt brukarenkät, barns delaktighet mäts vid internkontroll.			
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	Professionellt bemötande och god tillgänglighet.		80 % av de brukare som har kontakt med socialförvaltningen ska vara nöjda med bemötande och tillgänglighet.	82 % (totalt)	Brukarenkät görs i höst.	
			Samarbetet med externa parter ska öka i syfte att gagna			

¹ Källa Treserva, Månadsstatistik ekonomi, hushåll med utbetalning

	<p>Tidig medverkan i samhällsplaneringen med fokus på social hållbarhet</p> <p>Förvaltningens bemötande, service och resursfördelning ska vara likvärdig för kvinnor och män, pojkar och flickor.</p>	<p></p> <p></p> <p></p>	<p>t.ex. brukarens väg till egen försörjning.</p> <p>Representation från socialförvaltningen i olika samhällsplaneringsprojekt.</p> <p>Brukarenkäter och andra brukarundersökningar ska kunna visa på eventuella skillnader mellan könen.</p> <p>Uppföljning av allmänna nämndärenden för att se i vilken omfattning jämställdhetsaspekter uppmärksammas.</p>		<p>Visar inte någon skillnad.</p> <p>I 2,2 % är det särskilt beaktat.</p>	
En ekologiskt hållbar kommun						
Fler bostäder för en växande kommun	Tillse att akuta och tillfälliga bostadsbehov blir tillgodosedda.		Socialförvaltningen ska kunna erbjuda tillfälligt boende för alla brukare som har rätt till akutbostad enligt gällande regler och praxis.		Vissa målgrupper har svårare att få bostad	
En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet	Stärkt samverkan	<p></p> <p></p> <p></p>	<p>Medarbetarenkätens/arbetsmiljöenkätens resultat angående intern samverkan ska förbättras.</p> <p>Ökat antal SIP</p> <p>Förvaltningen ska medverka i olika samverkansgrupper</p>		<p>Mäts i internkontrollen</p> <p>Ja</p> <p>Deltar i ett antal samverkansgrupper på olika nivåer.</p>	
En kreativ kommun						
En kommun med bra arbetsvillkor	<p>Kontinuerligt stärka personalens kompetens och förmåga.</p> <p>Personalen ska ha en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö.</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p></p>	<p>Socialförvaltningens kompetens och personalförsörjningsplan ska följas.</p> <p>Mentorskonceptet ska tillämpas till 100 %.</p> <p>Förbättrat resultat i frågor som rör kompetensutveckling i medarbetarenkät/arbetsmiljöenkät.</p> <p>Förbättrade värden i medarbetarenkäten angående frågor som rör arbetsmiljön. Förvaltningen ska vid utgången av</p>		<p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja</p> <p>Ja, men ut-</p>	

Nämndens analys och bedömning

Antal hushåll i Linköping som uppbär försörjningsstöd ska minska 2018

Avdelningen för försörjningsinsatser, AFI, har ett pågående ESF projekt inom den egna verksamheten Team Utreda; Varaktig Inkludering i Samhälle och Arbetsmarknad (VISA). Ett samarbete pågår med avdelningen för arbetsmarknad och integration för att erbjuda fler individuellt anpassade insatser för de individer som bedöms kunna stå till arbetsmarknadens förfogande för att rusta dem att bli anställningsbara. **Målet är uppnått.**

Barnperspektivet ska särskilt beaktas inom socialnämndens verksamhet

Inom förvaltningen är ärenden där barn förekommer prioriterade. Det sker stadigt en förbättrad dokumentation kring barnets situation jämfört med tidigare men fortfarande finns förbättringsområden beträffande dokumentation av barnens behov och konsekvenserna av beslut för barn i familjer för försörjningsstöd. Måluppföljning inom individ och familjeomsorg samt äldre och funktionsnedsatta beträffande beaktande av barnperspektivet mäts i internkontrollen och redovisas senare i höst. **Målet är delvis uppnått** utifrån ett förbättrat beaktande av barnperspektivet i dokumentationen kring familjer med försörjningsstöd.

Rättssäker och effektiv handläggning med lägsta effektiva omhändertagandenivå

Det finns standarder för handlägningsprocesser i socialförvaltningens processhandbok och samtliga processer uppdateras kontinuerligt och nya processer läggs till vid behov. Barnutredningar ska slutföras inom fyra månader om det inte finns lagliga skäl till förlängning, vilket inte uppfylls idag. Däremot har mediantiden för förhandsbedömningar och utredningstider beträffande barnutredningar kortats ner. Målsättningen att minska kostnaden för institutionsplaceringar till förmån för öppenvårdsplaceringar har inte lyckats och HVB unga och vuxna visar ett underskott Köerna till handläggning inom område äldre och LSS är långa på grund av ökat antal ansökningar/begäran. Bemanningkonsulter har anlitats och överanställningar har gjorts för att få ned väntetiderna. **Målet är ej uppnått beträffande handläggningstider.** När det gäller **brukarens uppfattning om delaktighet i sitt ärende är målet uppnått.**

Professionellt bemötande och god tillgänglighet

Förvaltningen har mycket goda resultat i undersökningar som visar brukarnas nöjdhet med bemötandet och deras delaktighet, uppfattningen om tillgängligheten är också god även om önskemål finns om att den bör öka. **Målet är uppnått.**

Tidig medverkan i samhällsplaneringen med fokus på social hållbarhet

Socialförvaltningen samverkar med medborgarkontor i Berga, Skäggetorp och i City. Nätverk finns kommunövergripande för samverkan med idéburen sektor. Representant från förvaltningen deltar i olika samhällsplaneringsprojekt. **Målet är uppnått.**

Förvaltningens bemötande, service och resursfördelning ska vara likvärdig för kvinnor och män, pojkar och flickor

Jämställdhetsanalys i brukarundersökningar som genomförts visar att det inte är några skillnader mellan könen beträffande bemötande, service och resursfördelning. Placeringar inom HVB av unga och vuxna visar att det är en jämn fördelning av placerade kvinnor/män, flickor och pojkar. **Målet är uppnått**

Tillse att akuta och tillfälliga bostadsbehov blir tillgodosedda

Verksamheterna har samverkat för att tillgodose akuta och tillfälliga bostadsbehov. En god samverkan har funnits med fastighetsägare och hyresvärdar, men vissa svårigheter att hitta boenden har funnits beträffande målgruppen personer som är aktiva i missbruk. Socialnämndens hantering av andrahandskontrakt och akutbostäder har i september överförs till en ny bostadsenhet under kommunstyrelsen. **Målet är delvis uppnått.**

Stärkt samverkan

Antal SIP/nätverksmöten (SIP=Samordnad Individuell Planering) har ökat. Förvaltningsgemensamma mallar för kallex och samtycke finns numera inlagda i verksamhetssystemet för att underlätta hanteringen. Det finns en god samverkan både internt inom förvaltningen, mellan förvaltningar och externt i förhållande till olika motparter såsom t.ex. arbetsförmedlingen, försäkringskassan, regionen, samt olika hyresvärdar m fl. **Målet är uppnått.**

Kontinuerligt stärka personalens kompetens och förmåga

Mentorskonceptet som innebär stöd för nyanställda inom socialförvaltningen är stabilt och tillämpas enligt plan. Den inrättade kompetenstrappan med riktad utbildning till medarbetarna följs. **Målet är uppnått.**

Personalen ska ha en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö

Socialförvaltningens stressindex vid mätning i medarbetarenkäten har minskat från 23 till 13. Förbättrade värden finns också avseende ledarskap och diskriminering. Förvaltningen har deltagit i forskningsprojektet Stamina och fortsätter arbetsmiljöarbetet med arbetsmiljöverktyget Kraftkartan. En ny struktur har tagits fram avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet där även friskfaktorer tas upp. En kartläggning av chefers förutsättningar har skett och en plan för åtgärder kommer att tas fram. Inom ramen för förvaltningens övergripande handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet pågår arbete med att tydliggöra prioriteringar i verksamheten. **Målet är delvis uppnått.**

Socialnämnden och socialförvaltningen ska ha en budget i balans

Socialnämnden redovisar för perioden ett underskott totalt med 10,9 mnkr. För HVB unga och vuxna är underskottet 19,3 mnkr, men detta underskott vägs upp av ett överskott inom verksamheterna ekonomiskt bistånd (3 mnkr), familjehem (2,5 mnkr) och utredningsplaceringar (2,7 mnkr). **Målet är ej uppnått.**

Socialförvaltningen redovisar ett överskott med 1,9 mnkr per den siste augusti. **Målet är uppnått.**

Socialförvaltningen ska vara en lärande organisation och i det ingår utveckling och omvärldsbevakning. Omvärldsbevakningen kan omfatta internationellt utbyte

Verksamheterna arbetar med ständiga förbättringar enligt Lean metoden. Digitaliseringens möjligheter har tillvaratagits bland annat genom röststyrd journalföring s.k. taligenkänning. Mobilt arbetssätt har utvecklats via bärbara datorer vilket möjliggör dokumentation direkt vid besök med klienter. Deltagande sker i internationella projekt t.ex. genom LIFE som handlar om att genomföra mikroinnovationer inom socialt arbete riktat mot barnfamiljer med kontakter inom socialtjänsten. Målet är att genom samordning begränsa familjernas myndighetskontakter. **Målet är uppnått.**

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Vid upphandling tar förvaltningen hjälp av UpphandlingsCenter. Upphandling av HVB till barn och unga har varit aktuellt senaste kvartalet. Upphandlingen har gjorts i samverkan med andra kommuner.

Digital agenda

Det finns e-hälsoplaner på nationell, regional och förvaltningsnivå. Förvaltningen arbetar för fler e-tjänster med syfte att öka tillgängligheten. Automatiserat beslutsstöd inom ekonomiskt bistånd är påbörjat. En flerårig utbytesplan för att möjliggöra personalens mobilitet finns. Verktyg för att effektivisera dokumentation finns i form av röststyrd journalföring.

Informationssäkerhetspolicy

Utifrån nya GDPR har förvaltningen reviderat avtal och information har tagits fram till väntrum, samverkansparter och enskilda brukare. Kontinuitetsplan och säkerhetsplan är uppdaterade.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Gemensamma uppdrag

- **Omsorgsnämnden, socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden ska kortfattat och översiktligt redovisa resultatet av tidigare redovisade åtgärder för att förkorta etableringstiden för ensamkommande ungdomar.**

Kommentar: Socialförvaltningen har en lagstadgad skyldighet att följa upp placerade barn och ungdomars situation så att deras behov blir tillgodosedda. Målet är att de ensamkommande ungdomarna ska vara självgående och självförsörjande efter att man fyllt 18 år, vilket inte är möjligt i alla ärenden. Arbetet förutsätter samverkan med parter runt omkring den unge. 1 juli trädde ny lag i kraft som ger fler asylsökande ungdomar möjlighet att gå gymnasieskola. Lagen är svårtolkad.

”Flödesgruppen”, samverkansgrupp mellan Leanlink och socialförvaltningen, med uppdrag att gemensamt planera boendebehov för de ensamkommande ungdomarna, träffas regelbundet. Skola och överförmyndare är adjungerade medlemmar och bjuds in när det finns behov av samverkan. Utbyte av information och kommunikation sker mellan berörda förvaltningar, för att tydliggöra behov och gemensamt arbeta med förbättringsåtgärder för att stärka EKB-ungdomarnas situation och underlätta deras etablering.

- **Samtliga nämnder ska kortfattat och översiktligt redovisa resultatet av tidigare redovisade åtgärder för att halvera etableringstiden för nyanlända gällande inträde på arbetsmarknaden och målet om förkorta etableringstiden gällande delaktighet i samhället i den ordinarie uppföljningen.**

Kommentar:

Integrationsgruppen inom AFI arbetar med att effektivisera sin mottagandeprocess och har tydliggjort roller och ansvarsområden i frågor där samarbete finns med andra aktörer såsom bosättningsenheten och etableringsteamet på avdelningen för arbetsmarknad och integration. Processbeskrivningar är gjorda i samverkan för att effektivisera vägen från att vara anvisad till att etableras i samhället. Språkproblem, stort behov av samhällsinformation och kulturellt betingade frågor komplicerar handläggningen. Arbetsgruppen har tillsammans med övriga kommunala verksamheter identifierat ett ökat behov av praktiskt stöd för målgruppen kvotflyktingar. Ett antal familjer inom målgruppen kvotflyktingar har blivit aktuella inom IFO. Deras behov av vård- och stödinsatser är svåra att tillgodose med nuvarande insatsutbud. Kommunen behöver gemensamt utreda behov av insatser, samt hur stödet kan ges till dessa familjer för att stötta upp i föräldraskapet och för att korta etableringstiden och ge möjlighet till integration i samhället.

- **Personal- och kompetensförsörjning; Utveckla arbetets organisering och processer både ur ett hälsoperspektiv och ett kompetensförsörjningsperspektiv för att bidra till att lösa den framtida bemanningen samt arbeta med lönebildning och lönestruktur i större utsträckning för att bidra till att lösa den framtida bemanningen.**

Kommentar: Ett projekt ”Alternativa kompetenser” har genomförts inom barn och unga med syfte att se över möjligheterna att rekrytera medarbetare som inte är socionomer. Projektet har visat att den främsta alternativa kompetensen är beteendevetare. Förvaltningen har under året planerat för en andra omgång av utbildning i socialrätt för medarbetare som saknar detta. Kompetenstrappan är numera implementerad och det finns en årlig planering för utbildningar. Kartläggning av chefers förutsättningar har genomförts och en plan för åtgärder kommer att tas fram. En ny yrkeskategori har införts ”verksamhetsstödjare” som kommer att avlasta cheferna. Mentorskonceptet utvecklas successivt. En långsiktig strategi har också tagits fram avseende lönebildning med syfte att löneläget ska ligga i nivå med kringliggande kommuner. Arbetet med att minska personalomsättningen pågår kontinuerligt och förvaltningen har deltagit i ett nationellt arbetsmiljöprojekt och kommer under året att fortsätta arbeta med verktyget Kraftkartan.

- **Nämnderna får i uppdrag att ta fram förslag till hur framtidens lokaler ska utformas för att stödja verksamheten på bästa sätt samtidigt som hög effektivitet i lokalnyttjandet uppnås.**

Kommentar: Ett färdigt underlag för nya lokaler finns mot verksamhetsbaserat arbetssätt för att möta framtidens socialtjänst.

- **Samtliga nämnder ges i uppdrag att vidta åtgärder för att tillvarata digitaliseringens möjligheter.**

Kommentar: I socialnämndens och omsorgsnämndens handlingsplan framgår det att ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt ska införas och det sker i form av Socialstyrelsens Individens Behov I Centrum (IBIC). Insatsen riktar sig till funktionshinderområdets myndighetsutövning samt utförare. LSS-gruppen arbetar med alternativa kommunikationssätt via appar som testas och utvärderas.

En ny lag om samverkan vid utskriften från slutna hälso- och sjukvård infördes i januari 2018. Arbetet med att förbättra vårdövergångar mellan huvudmännen pågår. Ett exempel är utvecklingen av Nära vård inom Region Östergötland. Införande av Cosmic Link 2 systemet införs hösten 2018 vilket kommer möjliggöra kommunikation om patient mellan region och kommun. Skypemöten används i större utsträckning vilket medfört en ökad effektivitet. De sökvägar som finns digitalt, t.ex. ansökningar och tjänsten för att preliminärt räkna ut sin avgift behöver utvecklas och marknadsföras.

Förvaltningen medverkar i SKL:s verktyg för självskattning och digitalisering, LIKA-för socialtjänsten samt i uppföljning av digitala tjänster ur ett behovs- och individperspektiv.

- **Samtliga nämnder ges i uppdrag att vidta åtgärder för att minska sociala skillnader och för att skapa en sammanhållen kommun.**

Kommentar: Förvaltningen medverkar i möten för samhällsplanering för att bidra med social kunskap såsom behov av varierade bostadsformer och mötesplatser som bjuder in till aktiviteter över generationsgränser. I hushåll med ekonomiskt bistånd är barnfamiljer prioriterade och särskild hänsyn tas till barns och ungdomars möjligheter till fritidsaktiviteter. Förvaltningen medverkar i samverkansgrupper för att förbättra situationen för människor i kommunens s.k. utsatta områden.

Nämndspecifika uppdrag för socialnämnden

- **Att utveckla verksamheten för en fortsatt minskning av antalet med långvarigt och mycket långvarigt bistånd samt andel barn som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd.**

Kommentar: AFI har under våren genomfört en kartläggning av hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd. Detta har bidragit till ökad kännedom om orsaken till behovet av ekonomiskt bistånd och gett fördjupad kunskap om vilka insatser som behövs för att närma sig självförsörjning. I samarbete med avdelningen för arbetsmarknad och integration har utveckling av insatser diskuterats för att kunna ta emot fler individer med behov av individanpassade insatser. Det har fattats ett principbeslut om att i huvudsak alla anvisningar som avdelningen gör ska tas emot. Om återlämning av anvisningen till avdelningen övervägs, kommer beslut om det fattas av chefsgruppen. Jobb- och kunskapstorget kommer att utveckla sin insatsportal för att än mer kunna möta individuella behov. Det är fortsatt fokus på familjer med barn för att få båda eller åtminstone den ena föräldern ut på arbetsmarknaden eller i studier.

VISA-projektarbetet, som stöds av ESF, handlar om att rusta de som är långtidsarbetslösa med insatser som påskyndar deras möjligheter att kunna komma ut i egen försörjning. Team Utredas arbetsmarknadsinriktning fortsätter sitt samarbete med Jobbslussen och eget utåtriktat arbete gentemot privata arbetsgivare för att hitta insatser som möjliggör att individen kan öka sin anställningsbarhet alternativt få inträde på arbetsmarknaden.

- **Att säkerställa data inrapporteringen avseende nyckeltalen ej återaktualiserade barn, unga och vuxna efter utredning eller insats.**

Kommentar: Förvaltningen har anställt en controller för att kvalitetssäkra verksamhetsdata.

- **Att i enlighet med instruktioner från SKL skicka in uppgifter för deltagande i servicemätning Löpande Insikt.**

Kommentar: Rapportering sker kontinuerligt till Löpande Insikt vad gäller alkoholhandläggning. Uppgift lämnas till Insikt vilka företag/personer som förvaltningen handlagt vad gäller serveringsärenden. Insikt går sedan ut med en enkät till företagen/personerna med frågor gällande handläggningen och där har verksamheten fått höga poäng.

- **Att minska skillnader i handläggnings- och verkställighetstid mellan kön inom nämndens myndighetsutövning.**

Kommentar: Inga avvikelser finns inom IFO med undantag för verkställighet av kontaktfamilj (ej verkställda beslut). Kö finns inom ÄoF:s verksamhetsområden. Kontinuerlig dialog förs med omsorgsförvaltningen för att minska tiden för ej verkställda beslut. Rapport sker kvartalsvis om situationen till kommunfullmäktige.

- **Redovisa åtgärder för att förkorta utredningstiden för orosanmälningar gällande barn och unga.**

Kommentar: Kompetensförsörjning, attraktiv arbetsgivare, samt ständigt pågående rekrytering för att komma åt resursbristen inom grupperna som arbetar med orosanmälningar gällande barn och unga. IFO har anlitat bemanningsföretag i perioder då det varit vakanser samt arbetat med effektivisering av processer och flöden mellan grupperna för att dels skapa utrymme för utredningsarbete, dels korta handläggningstiderna. Arbete har skett med ökad digitalisering, mobilt arbetssätt med hjälp av bärbara datorer vid brukarmöten och med införandet av röststyrd journalföring m m.

Uppföljning av intern kontroll

Planen har följts hittills. Flera moment ska enligt planen göras senare under året, förberedelser för dessa pågår enligt plan. Redovisning av vissa moment kommer att flyttas till kvalitetsrapporten för att undvika dubbeldokumentation. Avvikelse har noterats inom några områden och åtgärder har vidtagits eller planeras att vidtas.

Internkontrollplanen för socialnämnden och socialförvaltningen innehåller flera moment som genomförs under slutet av året, dessa moment planeras till största delen att genomföras enligt plan. Hit hör: kontroll av vilka analyser av statistik som gjorts med jämställdhetsperspektiv, socialnämndens granskning av socialförvaltningen enligt granskningsplan, uppföljning av antal SIP, barnrättsperspektivet inom AFI och ÄoF. Frekvensen av LVM enligt 27 § och användandet av generella avtal inom HVB-placeringar. Uppföljning av SIPs (Samordnad Individuell Plan) effekter kommer att genomföras men metoden kommer att ändras från aktstudier till handläggarenkät. Denna metod bedöms ge bättre underlag för analys, samt ge en möjlighet att göra en sammanhållen beskrivning på förvaltningsnivå.

I nämndens kommande kvalitetsrapport kommer det att redovisas en analys kring vad som kännetecknar en barnavårdsutredning som är klar i tid. Det kommer också att redovisas konsekvenser för personer vars handläggningstid inom ÄoF har varit lång. Handläggningstiderna inom SoL Äldregrupp och LSS är en utmaning. Insatser pågår för att korta handläggningstider men oro finns kvar då inflödet fortsätter att ligga högt. Verksamhetsstödjare har tillsatts för att effektivisera arbetsprocessen där så är lämpligt. Handläggningstider, personalresurser och arbetsprocesserna ses kontinuerligt över.

När det gäller jämställdhetsaspekten görs analyser av statistik och det framkommer att genusperspektivet vid uppföljning har utvecklingsmöjligheter. Inom avdelningen för äldre och funktionsnedsatta har man kommit långt i arbetet och utöver analys av verksamhetsmått har man också arbetat strukturerat med att motverka de skillnader i insatser som inte kan förklaras på annat sätt.

De moment som ska följas kontinuerligt har till största delen genomförts enligt plan. Hit hör hur kontroll av att rutiner för inköpskort följs, uppföljning av statsbidrag i förhållande till kostnader för flyktingverksamhet, utbetalningar av ekonomiskt bistånd.

Det finns avvikelse inom området rutiner för inköpskort, ansvarig chef har informerats och förvaltningens ekonom kommer att kontakta berörda kortinnehavare för information om korrekt hantering av korten framledes. Överensstämmelsen mellan statsbidragen och utgifterna inom flyktingsidan visar på avvikelser. Det är kostnader inom framförallt HVB som ligger högre än förväntat. Ett gemensamt analys- och åtgärdsarbete med omsorgskontoret pågår.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Ekonomiskt bistånd	148 058	141 472	6 586	3 019
Bosocial verksamhet	9 303	8 657	646	-489
HVB unga	65 251	50 658	14 593	-10 968
HVB vuxna	51 194	37 194	14 541	-8 320
Familjehem	42 194	44 752	-2 558	2 538
Ensamkommande flyktingbarn	0	0	0	0
Utredningsplaceringar	1 739	2 920	-1 181	2 715
Barnahus	374	62	312	0
Socialnämnd och gemensamma funktioner	2 751	4 656	-1 905	561
Summa	320 864	289 830	31 034	-10 944

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning. Detta är t.ex. fallet med budget för bosociala verksamheten där större delen av budget för perioden september t o m december övergått till kommunstyrelsen och boendeenheten.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Ekonomiskt bistånd	224 615	226 615	2 000	215 539
Bosocial verksamhet	12 012	11 612	-400	13 432
HVB unga	92 424	81 424	-11 000	78 377
HVB vuxna	71 310	64 310	-7 000	61 965
Familjehem	64 598	67 098	2 500	63 957
Ensamkommande flyktingbarn	0	0	0	-94 904
Utredningsplaceringar	4 680	6 680	2 000	4 251
Barnahus	562	562	0	562
Socialnämnd och gemensamma funktioner	4 968	4 968	0	8 325
Summa nettokostnader, tkr	475 169	463 269	-11 900	351 504
<i>varav kostnader</i>	<i>-665 169</i>	<i>-625 328</i>	<i>-42 241</i>	<i>-810 652</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>190 000</i>	<i>159 659</i>	<i>30 341</i>	<i>459 148</i>

Analys och kommentar

Socialnämndens ekonomiska uppföljning visar på ett underskott per den 31 augusti med 10,9 mnkr jämfört med periodens budget. Prognos för året visar ett underskott med 11,9 mnkr. Beloppet motsvarar 2,6 % av nämndens budget.

Ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott med 3 mnkr den siste augusti. För perioden januari-augusti är det i snitt 47 färre hushåll med utbetalning jämfört med under samma period 2017. Däremot är utbetalningarna per hushåll drygt 500 kr högre per månad. Antal hushåll i snitt är i år 2 061 st per månad och snittutbetalningen per hushåll är 8 979 kr per månad. Motsvarande period 2017 redovisade ekonomiskt bistånd ett överskott med 9,6 mnkr och eftersom budgeten är oförändrad jämfört med förra året visar resultatet att kostnaderna ökat. Kostnaden per månad för utbetalt bistånd har ökat något de senaste månaderna. Prognosen för året visar på ett överskott för det ekonomiska biståndet med 2 mnkr.

Större delen av budgeten för bosociala verksamheten övergår till kommunstyrelsens boendeenhet från september månad. Fram till augusti påverkar tidvis tomma lägenheter resultatet då verksamheten haft hyreskostnader, men inte kunnat debitera motsvarande hyror till boende. Underskottet är för perioden 0,5 mnkr och prognosen med minus 0,4 mnkr visar att underskottet beräknas kvarstå resten av året.

HVB unga och vuxna redovisar ett underskott med 19,3 mnkr. Kostnaderna har jämfört med 2017 ökat med 28,5 mnkr. HVB unga visar ett underskott med 11,0 mnkr och vuxna med 8,3 mnkr. Blandmissbruk bland yngre, ofta i kombination med psykisk ohälsa har medfört ökat antal placeringar. Bedömningen för året är att verksamheten kommer att redovisa ett underskott med 18 mnkr fördelat med 11 mnkr för HVB unga och 7 mnkr för HVB vuxna. Åtgärder som vidtagits är exempelvis dialog med omsorgs- och äldreförvaltningen om att öka utbudet av adekvata öppenvårdsinsatser. En ny upphandling har gjorts med hänsyn tagen till erfarenheter från tidigare avtal för att bättre matcha behov med lämpliga insatser. Analys sker även av sammanbrott och kunskap tas tillvara för en bättre matchning framåt. Tydliga behandlingsplaner tas fram med begäran om åiterrapport från utförarna.

Antalet barn placerade i familjehem har minskat jämfört med 2017. Det är stadigvarande familjehemsplaceringar som har minskat, medan placeringar på akut- och jourhem ligger mer konstant. Det råder svårigheter att rekrytera familjehem vilket bedöms bero på förändringar i samhällsstrukturer. Verksamheten redovisar ett överskott med 2,5 mnkr, vilket delvis beror på retroaktiva utbetalningar från Migrationsverket för ensamkommande barn. I årsprognosen beräknas överskottet bestå med 2,5 mnkr.

Antalet utredningsplaceringar har varit färre än under 2017 så verksamheten redovisar i augusti ett överskott med 2,7 mnkr. En faktor som påverkar är det egna utredningsteamet inom socialförvaltningen och teamet familjesupporten som kan vara behjälpliga under utredningsprocessen samt vid tillfälliga krissituationer. Bedömningen är att resultatet i stort sett kommer att bestå resten av året och prognosen visar ett överskott med 2 mnkr.

Övriga verksamheter bedöms visa ett resultat i balans med budget vid året slut.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Bygg- och miljönämnden

INNEHÅLL

Nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys.....	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Indikatorer	5
Uppföljning av den politiska viljeinriktningen	6
Nämndens mål	6
Styrande dokument	7
Strategiska utvecklingsuppdrag	8
Uppföljning av intern kontroll	9
Ekonomi.....	10
Driftsammandrag	10
Investeringar	11

Nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

Inom Bygg- och miljönämndens bygglovsverksamhet har under andra tertiet det ackumulerade antalet inkommande ärenden kommit upp till samma mängd som motsvarande period förra året. Fakturerade bygglovsavgifter har under perioden medfört intäkter som är lägre än budget. Intäktsminskningen beror i huvudsak på en avmattning inom bostadsbyggandet, främst produktion av större flerbostadshus med bostadsrättslägenheter. En viss osäkerhet råder om den fortsatta utvecklingen, men en något mer normal efterfrågan på bostäder förväntas under resten av året, vilket gör att prognosen beräknas ligga i fas med budget.

Viss personalbrist inom svårrekryterade yrkesgrupper på kontoret, såsom arkitekter och ingenjörer för bygglovsgranskning, har medfört att handläggningstiderna ökat något, men klarar fortfarande ett medelvärde under 5 veckor.

Inom ramen för den av nämnden beslutade tillsynsplanen, i enlighet med plan- och bygglagen, har kontoret fortsatt med tillsynsaktiviteter på nya geografiska områden avseende ingripande mot olovliga åtgärder.

Antalet ackumulerade ansökningar om bostadsanpassningsbidrag ligger på samma nivå jämfört med motsvarande period förra året, men kostnadsnivån per anpassningsåtgärd är något lägre än beräknat. Bedömningen är därför att bostadsanpassningsbehovet kommer att ligga strax under budget under resten av året.

Verksamheten inom hälsoskydd, miljöskydd och livsmedel följer i stort den fastställda verksamhetsplanen. Miljökontoret har under de senaste åren haft en medveten satsning på uppsökande verksamhet. Vid besök på plats kan kontoret arbeta förebyggande med information till både företag och medborgare. Miljökontoret har gjort totalt 1635 inspektioner vilket är i nivå med föregående år och i linje med nämndens tillsynsplan.

Miljökontoret har under början av året, uppdaterat ärendehanteringssystemet Ecos vilket har inneburit ett omfattande arbete med att ta fram nya rutiner och att lära sig det nya systemet. Införandet innebär ett modernare system som är bättre rustat för kommande och pågående digitaliseringsarbete samtidigt som systemet ännu inte fullt ut kan leverera de uppgifter och nyckeltal som vi önskar.

Inom ramen för nämndens prioriterade mål har miljökontoret startat upp ett antal aktiviteter. Några exempel är verksamhetsbesök med fokus på minskad energianvändning, tillsyn på enskilda avlopp och fördjupad livsmedelskontroll på ägg, rå köttfärs samt allergener och allergiinformation. I samband med den löpande tillsynen på förskolor har även kommunens arbete med "Giftfri förskola" följts upp med goda resultat.

I den löpande verksamheten har exempelvis tillsyn på solarier, köldmedieanläggningar, biltvättar och mindre verkstäder gjorts.

Även i år har två nyhetsbrev skickats ut till de företag som nämnden har återkommande tillsyn på.

För att ytterligare förbättra medborgardialogen fortsätter bygglovskontoret, miljökontoret och kommunlantmäteriet att genomföra "kvällsöppet" och "besök på landsbygden" för allmänheten.

Nämndens nöjdhetsindex (NKI) för bygglov respektive miljö- och hälsa har sjunkit något men ligger fortfarande kvar på en jämförelsevis bra nivå i den nationella servicemätningen.

Vi bedömer att nämndens verksamhetsplan följs och att de uppsatta målen för 2018 kommer att nås.

Bygg- och miljönämndens sammantagna prognos för 2018 bedöms bli lika med budget.

Nämndens anknutna verksamhet Kommunlantmäteriet, prognosticerar ett negativt utfall jämfört med budget på 660 tkr.

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Bygg- och miljönämnden är den kommunala myndighet som svarar för myndighetsutövning avseende bygglov, bygganmälan och bostadsanpassning med stöd av plan- och bygglagen samt lagen om bostadsanpassningsbidrag. I samband med bygglovshantering handlägger även nämnden strandskyddsdispenser. För övrigt bidrar nämnden med rådgivning och vägledning samt utövar lagstyrd tillsyn i byggrelaterade frågor, tillgänglighet och skyltning.

Nämnden är även kommunens myndighet i miljö- och hälsoskyddsfrågor. Arbetet omfattar både förebyggande arbete i form av råd och upplysningar samt tillsyn. Nämnden ska främja en för kommuninvånarna god hälsa och bra miljö, samt skydda dem mot olika sorters störning. Kärnverksamheten består av tillsyn inom miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel. Arbetet styrs av nämndens reglemente och med stöd främst av miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och tobakslagen med dess tillhörande författningar.

Nämnden svarar även för kommunens namn- och adressättning samt för kommunens lantmåteriverksamhet. Nämnden svarar dock inte för ärenden där lantmåterimyndigheten enligt lag direkt skall svara för myndighetsutövningen.

Följande utmaningar identifierades i budgeten för 2018-2021.

Digitalisering (e-tjänster, hemsida, information, arbetssätt m.m.)

Ett internt utvecklingsprojekt att ytterligare digitalisera bygglovshantering pågår enligt handlingsplan 2018. Målsättningen är att automatisera administrativa rutiner och byta till en förbättrad e-tjänst för digital bygglovsansökan inför 2019. Nämnden arbetar även intensivt med att införa ett helt digitalt arkiv för båda kontoren men har ännu inte riktigt nått målet. Här är det tolkningar av gällande arkivregler som gör att vi inte når fram. Miljökontoret har uppdaterat ärendehanteringssystemet Ecos vilket har inneburit ett omfattande arbete med att ta fram nya rutiner och att lära sig det nya systemet. Införandet innebär ett modernare system som är bättre rustat för kommande och pågående digitaliseringsarbete samtidigt som systemet ännu inte fullt ut kan leverera de uppgifter och nyckeltal som vi önskar. Det innebär också att nämnden behöver göra ett omtag kring de e-tjänster som ska erbjudas.

Delta i företagservice

Företagservice, som finns placerad på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, bemannas sedan januari med personal från såväl Bygglövskontoret som Miljökontoret. Tjänsten har ännu inte nyttjats fullt ut och därför har även bemanningen justerats inför hösten.

Taxor

En ny taxa för miljöbalken infördes 2016. SKL arbetar centralt med en översyn över nämndens olika taxor och det förs därför också en nationell diskussion om hur den framtida taxan skall vara konstruerad. Nämnden har tidigare gett miljökontoret i uppdrag att utreda och komma med förslag på en ändrad taxor både för tillsyn enligt livsmedelslagen och för miljöbalken men senare bestämt att avvakta de centrala direktiven som är på gång. I samband med den planerade övergången till helt digital ärendehantering inom bygglov prövar bygglovskontoret möjligheten att gå över till SKL:s timbaserade bygglovstaxa av schablonmodell. Detta innebär att jämföra och analysera ett alternativ till dagens areabaserade schablontaxa.

Arkitektonisk kvalitet

Gestaltungsfrågorna spelar en viktig roll när en intressant och berörande stadsbyggnad med långsiktig hållbarhet ska skapas i Linköping. Bygg- och miljönämnden lägger stort fokus på detta och bidrar via bygglovshantering och tillsyn av såväl ny som befintlig bebyggelse. Det finns nu ett arkitekturprogram framtaget för att ge vägledning till byggherrar och underlätta inför projektering av nya byggprojekt i Linköping, samt lyfta fram den arkitektoniska idén i varje projekt.

Förbättrade vattenkvalité

Nämnden har redan tidigare förstärkt arbetet med vattenfrågor och kommer att fortsätta den satsningen mot bland annat dricksvatten, avloppsrening och att arbeta med vattendirektivets intentioner. Under året har problemen med vattenväxterna i Roxen uppmärksammats och nämnden har därför tagit initiativ till att bilda en förvaltningsövergripande grupp för att på bästa sätt hantera frågan. Tillsynen över vattenskyddsområdet för Råberga vattentäkt har också under året flyttats från länsstyrelsen till nämnden.

Förorenade områden

Även detta område kommer fortsättningsvis vara prioriterat och är särskilt viktigt när tidigare industriområden behöver omvandlas till kommande bostadsområden. Det är också en fråga som är högt upp på dagordningen när nya detaljplaner ska tas fram. Det är en fråga som berör många kontor och där vårt arbetssätt utvecklats och förbättrats under de senaste åren.

Indikatorer

Kommunfullmäktige har beslutat om indikatorer för respektive nämnds verksamhet under budgetperioden. Nedan redovisas nämndernas utfall per den sista augusti 2018.

Färgsättningen indikerar:

- Visar att målvärdet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målvärdet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målvärdet inte förväntas nå
- En prognos har inte kunnat göras per den sista augusti

Indikator	2016	2017	2018		
			Utfall per 31 aug.	Målvärde	Prognos
Medel handläggningstider bygglov	3,6 v	4,3 v	4,4 v	3,6 v	
Antal bygglovsärenden	2 202	2 286	1 590	2 350	
Andel bygglovsbeslut under 10 v	94 %	92 %	91 %	96 %	
Antal påbörjade bostäder	1 388	1 909	643		-
Antal färdigställda bostäder	1 055	1 850	813		-
Antal verksamhetsbesök (inom miljökontorets område)	2 139	1 857	1 635	1 800	
God kommunal service					
Löpande insikt, Företagsklimat, SKL*					
Bygglov	73	70	71	öka	
Miljö- och hälsoskydd.	-	73	72	öka	

* Kommunens service rankas totalt och inom myndighetsområdena brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd. Sex serviceområden mäts: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Kommentar

Målvärde för 2018 gällande handläggningstider bygglov är för optimistiskt satt eftersom volymerna och arbetsbelastningen ökade mycket under år 2017 och har fortsatt under år 2018. Målvärdet är det bästa utfallet som har förekommit och det skedde år 2016. Sedan dess har uppgången i byggsektorn gått upp varför det är orimligt att ligga på samma nivå år 2018. Även om prognosen visar på en negativ utveckling anses dock handläggningstider under 5 veckor ligga på en bra servicenivå vid en nationell jämförelse med andra kommuner.

Den negativa prognosen avseende andel bygglovsbeslut under 10 veckor bedöms inte vara allvarlig eftersom lagkravet enligt PBL tillåter en förlängd handläggningstid på ytterligare 10 veckor om så erfordras om det visar sig att förutsättningarna ändras så att en fortsatt utredning är nödvändig innan beslut om bygglov kan fattas. Nuvarande situation visar att andelen ärenden med handläggningstider mellan 10 och 20 veckor har ökat till 9 %.

Miljökontoret har gjort totalt 1635 verksamhetsbesök vilket ligger i nivå med förra året och i linje med nämndens tillsynsplan. Antalet verksamhetsbesök går inte fullt ut att jämföra med 2017 eftersom vi från och med 2018 även räknar med enskilda avlopp i statistiken.

Bygg- och miljönämnden deltar i den nationella servicemätning Löpande Insikt, fram tills idag ligger resultaten under 2018 på ungefär samma höga nivå som tidigare men eftersom målet är att öka så nås inte riktigt målet för närvarande.

Uppföljning av den politiska viljeinriktningen

Nämndens mål

I tabellen nedan redovisas måluppfyllelsen för nämndens mål och hur dessa bidrar till att majoritetens övergripande mål per den sista augusti 2018 och prognos. Där det är möjligt redovisas statistiken könsuppdelat.

Bedömning av måluppfyllelse

- Visar att målet förväntas uppnås
- Visar en positiv utveckling och att målet delvis förväntas uppnås
- Visar på en negativ utveckling och att målet inte förväntas uppnås
- En prognos har inte kunnat göras per sista augusti

Fullmäktiges övergripande mål	Nämndmål	Bedömning av måluppfyllelse	Indikator för måluppfyllelse	Utfall 2017	2018	
					Utfall per 31 aug.	Målvärde
En kommun med ett växande näringsliv	Nämnden ska ha god dialog med medborgarna och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet och rättssäkerhet.		Medborgare och intressenter ska i enkätundersökningar vara nöjda till mycket nöjda enligt nöjdhetsindex (NKI). Medel handläggningstider för bygglov	Bygglov 70	71	Öka
				Miljö- och hälsa 73	72	Öka
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv	Nämnden ska främja en hållbar utveckling så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en god miljö och hälsa.		Uppföljning kommer att ske genom att registrera antalet verksamhetsbesök Under 2018 ska totalt minst 450 verksamhetsbesök göras av hälsoskyddsavdelningen och totalt minst 350 verksamhetsbesök göras av miljöavdelningen.	1 857	1 635	1800
				258	363	450
	Nämnden ska skydda konsumenternas intresse av hälsosamma och säkra livsmedel.		Under 2018 ska totalt 1000 verksamhetsbesök göras av livsmedelsavdelningen.	1 211	1 028	1000
En ekologiskt hållbar kommun	Nämndens arbete ska fokusera på minskad klimatpåverkan.		Uppföljning kommer att ske genom att registrera antalet verksamhetsbesök, Under 2018 ska totalt minst 350 verksamhetsbesök göras av miljögruppen. Jämföra faktisk och beräknad energiförbrukning för byggnader.	388	244	350
Fler bostäder för en växande kommun	Nämnden ska bidra till en god bebyggd miljö, med ökat fokus på gestaltning och kulturmiljö.		Nämndens bygglovsbeslut ska klara en överprövning. Besluten ska innebära ändamålsenlig utformning och arkitektur.	Nytt mål.	Mäts på årsbasis.	Genomförda åtgärder.

Nämndens analys och bedömning

Sammanfattande analys av verksamhetens utveckling och bedömning av målpuppfyllelse.

Nämnden ska ha god dialog med medborgarna och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet och rättssäkerhet.

För att ytterligare förbättra medborgardialogen fortsätter bygglovskontoret, miljökontoret och kommunlantmäteriet att genomföra ”kvällsöppet” och ”besök på landsbygden” för allmänheten. Hittills i år har aktiviteten ”kvällsöppet” genomförts vid ett tillfälle på förvaltningen och fem besök till olika småorter på landsbygden, där besökarna fick möjlighet att presentera sina önskemål och ställa frågor direkt till handläggarna på plats.

Två nyhetsbrev har skickats ut till de företag där nämnden har återkommande miljö- och livsmedelstillsyn. Även särskilda branschträffar har genomförts för att informera och förbättra dialogen med verksamhetsutövarna.

Företagsservice, som finns placerad på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, bemannas sedan januari med personal från såväl Bygglovskontoret som Miljökontoret.

Nämndens nöjdhetsindex (NKI) för bygglov respektive miljö- och hälsa har sjunkit något men ligger fortfarande kvar på en jämförelsevis bra nivå i den nationella servicemätningen, därför bedöms målet delvist uppfyllt.

Nämnden ska främja en hållbar utveckling så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en god miljö och hälsa.

Verksamheten inom hälsoskydd och miljöskydd följer i stort den fastställda verksamhetsplanen. Miljökontoret har under de senaste åren haft en medveten satsning på uppsökande verksamhet. Vid besök på plats kan kontoret arbeta förebyggande med information till både företag och medborgare. Miljökontoret har gjort totalt 607 inspektioner vilket är i nivå med föregående år och i linje med nämndens tillsynsplan. Inom ramen för nämndens prioriterade mål har miljökontoret startat upp ett antal aktiviteter. Exempel på några aktiviteter som pågår är tillsyn på enskilda avlopp, solarier, biltvättar och mindre verkstäder. I samband med den löpande tillsynen på förskolor har även kommunens arbete med ”Giftfri förskola” följts upp med goda resultat

Nämndens arbete ska fokusera på minskad klimatpåverkan.

Inom ramen för nämndens prioriterade mål har miljökontoret startat upp ett antal aktiviteter. Några aktiviteter som pågår är verksamhetsbesök med fokus på minskad energianvändning samt kylmedietillsynen som bedrivs för att minska utsläppen av ozonförstörande ämnen. Förvaltningen har också varit delaktig i framtagandet av klimatanpassningsprogrammet och deltar nu i arbetet med handlingsplanen för CO2-neutrale Linköping.

Nämndens ska bidra till en god bebyggd miljö, med ökat fokus på gestaltning och kulturmiljö.

Bygglovskontoret följer upp och ger erfarenhetsåterföring utifrån genomförda detaljplaner, samt bevakar att gestaltungs- och kulturmiljöfrågor avvägs i bygglovsprocessen. Vidare prioriteras att följa arkitekturprogrammets inriktning beträffande arkitektonisk idé i samband med bygglovshandläggning.

Nämnden ska arbeta för att göra Linköping tillgängligt för alla människor

Det pågår kontinuerligt planerad tillsyn inom utvalda stadsdelar avseende enkelt avhjälpna hinder vid entréer till lokaler där allmänheten har tillträde. Bygginspektionen ser även till att hålla tillgänglighetsdatabasen uppdaterad.

Nämnden ska skydda konsumenternas intresse av hälsosamma och säkra livsmedel.

Verksamheten inom livsmedelsområdet följer den fastställda verksamhetsplanen och miljökontoret har också gjort 1 028 verksamhetsbesök, vilket är mer än planerat. Några exempel på aktiviteter som pågår är fördjupad livsmedelskontroll på ägg, rå köttfärs samt allergener och allergiinformation. Kontoret har också gjort kvällsinspektioner tillsammans med alkoholhandläggarna samt haft ett särskilt utbyte med livsmedelsavdelningen i Norrköping.

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Bygg- och miljönämnden gör endast i undantagsfall upphandlingar och är därför i mindre grad påverkad av upphandlingspolicyn, men självklart följs den vad gäller övriga inköp.

Digital agenda

Den digitala agendan är särskilt viktig för nämnden och detta arbete beskrivs utförligare längre fram i dokumentet under kommunövergripande strategiska uppdrag.

Informationssäkerhetspolicy

Bygg- och miljönämnden har två ärendehanteringssystem, ByggR och ECOS. Båda systemen är väl anpassade för nämndens verksamhet och säkerhetsfrågorna är i enlighet med den av kommunen fastställda policyn väl omhändertagna. I början på året uppdaterades ECOS till en ny version där säkerhetsfrågorna särskilt har lyfts. Just nu pågår en informationsklassning av systemet enligt kommunens nya rutiner. Information och utbildning i GDPR har också gjorts under året för att säkerställa att information lagras och kommuniceras enligt gällande regler. Detta arbete är inte klart utan behöver både utvecklas och förbättras.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Digitalisering

Nämnden fokuserar på att ytterligare utveckla och förbättra den pågående digitaliseringen av nämndens verksamhet.

Syftet är att förenkla för företag och allmänhet genom t.ex. minskad byråkrati och ökad möjlighet till självservice. Digitala flöden kan ersätta manuella rutiner, öka effektiviteten och även bidra till ett bättre arbetsklimat för personalen.

Digitaliseringen medför att det blir enkelt att hitta information på nätet och att det i viss utsträckning blir möjligt att ”handlägga ärenden på egen hand”, samt att ställa frågor och få svar direkt via Internet.

Nämnden arbetar även intensivt med att införa ett helt digitalt arkiv för båda kontoren men har ännu inte riktigt nått målet. Här är det tolkningar av gällande arkivregler som gör att vi inte når fram.

Miljökontoret har uppdaterat ärendehanteringssystemet Ecos vilket har inneburit ett omfattande arbete med att ta fram nya rutiner och att lära sig det nya systemet. Införandet innebär ett modernare system som är bättre rustat för kommande och pågående digitaliseringsarbete samtidigt som systemet ännu inte fullt ut kan leverera de uppgifter och nyckeltal som vi önskar. Det innebär också att nämnden behöver göra ett omtag kring de e-tjänster som ska erbjudas.

Sammanhållen kommun

Segregationen är en stor utmaning för Linköpings kommun både idag och framöver. Levnadsvillkor mellan olika delar av kommunen skiljer sig i allt för stor grad. Alla som växer upp och bor i Linköping ska ha samma rätt till en god hälsa, deltagande på arbetsmarknaden och en bra skolgång. Alla som bor i Linköping ska kunna känna sig trygga i sitt närområde och inte begränsas av otrygghet eller rädsla.

Dessa prioriterade frågor är kopplade till majoritetens övergripande mål om en kommun med fler bostäder och ett växande näringsliv. Nämndens bygglovsverksamhet bidrar där starkt till att uppfylla det stora behovet av att igångsätta fler bostadsprojekt, främst inom planlagda områden.

I det sammanhanget finns även skäl att generellt betona vikten av att gällande byggregler efterlevs av såväl privatpersoner som företag för att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling, men att även underlätta byggåtgärder för alla inom ramen för den positiva regeltolkning som är möjlig i det enskilda fallet.

Nämnden arbetar också i samband med den ordinarie tillsynen för att alla som bor och växer upp i Linköping tillförsäkras en god miljö och hälsa.

Nämnds specifika

Servicemätning

Bygg- och miljönämnden fick i uppdrag att i enlighet med instruktioner från Sveriges Kommuner och Landsting att skicka in uppgifter för deltagande i den nationella servicemätningen ”Löpande Insikt” under 2018, detta hade redan gjorts under 2017 med väldigt goda resultat. Fram tills idag ligger resultaten under 2018 på ungefär samma höga nivå som tidigare.

Uppföljning av intern kontroll

Bygg- och miljönämnden antog i december sin interna kontrollplan för 2018. Normalt brukar även de övergripande kontrollmomenten ingå men de var inte klara då nämnden fattade sitt beslut men kommenteras här nedan ändå.

Övergripande kontrollmoment

Av de två kommunövergripande kontrollmomenten för år 2018 är kontrollmomentet ”Rutin för inköpskort” inte tillämpligt då nämnden inte har inköpskort. Avseende det andra kommunövergripande kontrollmomentet rörande ”Jämställhetsaspekten i nämndernas verksamhet” har en genomgång gjorts av tjänsteskrivelser för månaderna april, maj och juni. Resultatet från genomgången bearbetas för närvarande.

Nämndens kontrollmoment

I nämndens kontrollplan finns åtta rutiner som i nämndens risk och konsekvensanalys lyfts fram som kontrollmoment under 2018. Arbetet följer den antagna planen och några särskilda avvikelser har ännu inte påträffats. Flera moment slutförs under hösten och resultatet kommer att redovisas i internkontrollrapporten.

Internkontrollanternas kontrollmoment

Nämndens utsedda interkontrollanter har också följt planen med de ytterligare fem kontrollmoment som finns angivna. Under våren har de haft en fördjupad granskning av rutiner och ärendehantering på kommunlantmäteriet och de har också ur ett internkontrollsyfte deltagit i några tillsynsärenden på miljökontoret. Under hösten kommer internkontrollanterna delta på ett antal fältbesök på pågående bygginspektionsärenden. Även här följs planen och en utförligare redovisning kommer att ske i internkontrollrapporten.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Verksamhet				
Bygg o miljönamnd	2 139	1 850	289	424
Bygglov	-9 074	-13 457	4 383	-1 149
Bostadsanpassning	7 652	7 533	119	1 338
Lantmäteri	1 437	1 407	30	29
Uppdrag	-17	-30	13	107
Hälsoskydd	-1 867	-1 833	-34	135
Miljöskydd	-2 891	-2 748	-143	5
Livsmedel	-4 243	-4 346	104	14
Summa	-6 863	-11 624	4 760	904
Nämndens verksamhet, Kommunlantmäteriet	1 036	-428	1 464	-122
Summa totalt	-5 827	-12 052	6 225	782

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Verksamhet				
Bygg o miljönamnd	3 715	3 815	100	4 426
Bygglov	-15 354	-16 065	-711	-19 913
Bostadsanpassning	13 000	13 485	485	12 138
Lantmäteri	2 199	2 199	0	2 111
Uppdrag	136	136	0	-73
Hälsoskydd	-1 664	-1 552	112	-2 088
Miljöskydd	-3 215	-3 204	11	-3 506
Livsmedel	-4 288	-4 285	3	-4 524
Summa	-5 471	-5 471	0	-11 429
<i>varav kostnader</i>	<i>-21 570</i>	<i>-22 372</i>	<i>801</i>	<i>-20 714</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>27 041</i>	<i>27 842</i>	<i>-801</i>	<i>32 142</i>
Nämndens verksamhet, Kommunlantmäteriet	660	0	-660	7
<i>varav kostnader</i>	<i>-27 074</i>	<i>-27 884</i>	<i>810</i>	<i>-27 407</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>26 414</i>	<i>27 884</i>	<i>-1 470</i>	<i>27 400</i>
Summa totalt	-4 811	-5 471	-660	-11 422
<i>varav kostnader</i>	<i>-48 644</i>	<i>-50 256</i>	<i>1 611</i>	<i>-48 121</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>53 455</i>	<i>55 726</i>	<i>-2 271</i>	<i>59 542</i>

Analys och kommentar

Totalt redovisar Bygg- och miljönamnden ett resultat för perioden som jämfört med periodiserad budget är 782 tkr bättre. Inom bygglovsverksamheten är antalet inkommande ärenden för perioden lika med motsvarande period förra året. En minskad volym av flerbostadshusprojekt har medfört intäkter som är klart lägre än budget. För bostadsanpassning är kostnadsnivån per anpassningsåtgärd lägre än beräknat.

Prognosen totalt sett beräknas dock ligga i fas med budget.

Kommunlantmäteriet prognosticerar ett resultat till årets slut som är 660 tkr sämre än budget. Kontorets tjänster och produkter nyttjas i mindre utsträckning samt kommer beställningar på annan typ av nybyggnadskarta än tidigare vilket har lett till bortfall av intäkter.

Investeringar

Investeringar	Redovisning	Redovisning	Prognos	Prognos	Prognos	Investerings-	Avvikelse
Belopp tkr	31/8 2018	31/8 2018	2018	2018	2018	ram 2018	2018
Ändamål	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto		
Kommunlantmäteriet							
<i>Geodata, utrustning etc</i>	0	0	0	0	0	500	500
<i>varav utgifter</i>	0	0	0	0	0	500	500
<i>varav inkomster</i>	0	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	500	500

Analys och kommentar

Inga planerade investeringar för år 2018.

Delårsrapport

per den 31 augusti 2018

Utförarnämnden

INNEHÅLL

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys	3
Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer	4
Styrande dokument	4
Strategiska utvecklingsuppdrag	4
Uppföljning av intern kontroll	6
Ekonomi.....	7
Investeringar	9

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstemans bedömning och analys

I likhet med tidigare år är Leanlinks budget underbalanserad för 2018. Huvudorsaken är ersättningsnivåerna inom hemtjänst, hemsjukvård, vårdboenden, personlig assistans och gruppboenden. Vi kan konstatera att underskotten ökar kraftigt inom affärsområdena Äldreomsorg och LSS Funktionsstöd mot bakgrund av att ersättningsnivåerna inte täcker självkostnaden för att utföra dessa verksamheter till av **beställaren beslutad ambitionsnivå**. Det ekonomiska resultatet för de två affärsområdena har försämrats med sammanlagt 23,1 mnkr jämfört med motsvarande period januari-augusti föregående år.

Resultatprognosen för Leanlink beräknas till -37,8 mnkr för 2018. Mot bakgrund av att förutsättningar saknas för en ekonomi i balans kan inte utförarnämnden besluta om åtgärdsplan. Nedanstående sammanställning visar de ekonomiska effekterna av beslut och ställningstaganden som är utom utförarnämndens rådighet:

- För låg ersättningsnivå hemtjänst, -25 mnkr
- Ingen ersättning för anlitande av sjuksköterskor från bemanningsföretag, -5,5 mnkr
- För låg uppräknings av assistansersättningen, -4,8 mnkr
- Verksamhetsuppdrag med ensidigt beställarbeslut om ersättningsnivå, -5 mnkr

Uppföljning av nämndens basuppdrag, utmaningar och indikatorer

Styrande dokument

Upphandlingspolicy inklusive sociala krav

Översyn av Leanlinks inköpsorganisation pågår. I arbetet ingår även att säkerställa att organisationen lever upp till de förväntningar och krav som ställs i kommunens nya upphandlings- och inköpspolicy med tillhörande riktlinjer (KF november 2016). Under verksamhetsåret fortgår utvecklingsarbetet med inriktning att uppnå målet för Linköpings kommuns upphandling, den goda affären.

Digital agenda

Den digitala agendan har identifierat fyra specifika insatsområden:

- Digitalisering som förstärker lärande
- Mer individanpassad och kvalitativ vård och omsorg
- Smart, effektiv och enkel förvaltning
- Uppkopplat, innovativt och hållbart

En grundförutsättning för ett framgångsrikt arbete inom insatsområdena är förmågan att organisera och prioritera mellan insatser. Den nya styrmodellen för utveckling och förvaltning (PM3) i Linköpings kommun utgör grunden för detta, och säkerställer att både verksamhetskompetens och IT-kompetens nyttjas för att nå målsättningarna. Etablering av den nya styrmodellen är har skett gradvis under 2017/2018.

Den digitala agendan är en utgångspunkt för prioritering av aktiviteter i de olika förvaltningsobjekt som etableras i den nya styrmodellen.

Ett arbetssätt för att fortlöpande identifiera nya aktiviteter kring den digitala agendans insatsområden bedrivs av Leanlink under begreppet ”skuggning” och kommer att öka under perioden. Arbetssättet innebär att IT är närvarande och följer verksamheten i vardagen, vilket ger en bra inblick och förståelse i möjligheter till effektivisering/kvalitetsutveckling genom digitalisering i verksamheterna. Ett aktuellt ex. kring detta är den pågående digitaliseringen av inköp inom hemtjänst.

Informationssäkerhetspolicy

Informationssäkerhetspolicyn i Linköpings kommun anger en ny styrstruktur och identifierade roller. Tillsammans med etablerandet av en ny styr- och ledningsstruktur för kommunens IT-system och IT-satsningar (PM3) utgör den grunden för arbetet med informationssäkerhet i ett digitalt perspektiv.

Fastställande och etablering av roller och styrstrukturer kommer under perioden att vara av stor betydelse för att nå informationssäkerhetspolicyns målsättningar.

Det pågående arbetet med framtagande av en handbok för informationssäkerhet utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet inom alla förvaltningar inkl. Leanlink

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommunövergripande

Personal- och kompetensförsörjning

Inom Leanlink pågår tillsammans med kommunledningen en gemensam satsning på personal- och kompetensförsörjning inom vård- och omsorgssektorn. Satsningen är i projektform och löper de två närmaste åren. Projektets uppdrag är att arbeta fram, utveckla och kvalitetssäkra processer, arbetssätt och metoder.

Utöver detta fortsätter det tidigare påbörjade arbetet med aktiviteter i personal- och kompetensförsörjningsplanen.

Planen följs upp kontinuerligt och behöver även revideras framöver. Inom samtliga delområden pågår aktiviteter utifrån målsättningen att vara en attraktiv arbetsgivare; attrahera, rekrytera, introducera, utveckla och motivera samt avsluta.

Etablering

Leanlinks Bosättningsenhet har uppdraget att bistå kommunanvisade nyanlända med bosättning och operativa service-tjänster enligt avtal med kommunledningskontoret. Avtalet gäller till och med 2018-12-31. I uppdraget ingår också att hjälpa de kommunanvisade tillrätta så att nödvändiga kontakter etableras med arbetsförmedlingen, utbildningskontoret, socialtjänsten m.m. Vi ser positivt på det nära samarbetet med avdelningen för arbetsmarknad och integration inom utbildningsförvaltningen vilket gynnar en effektiv etableringsprocess inom Linköpings kommun. Utöver detta har Råd och Stöd fått uppdrag att starta ett stödcentrum för att erbjuda stöd och aktiviteter till nyanlända ungdomar. Verksamheten som heter Orbis, startades 1/7 är i full gång och efterfrågan är stor.

Digitalisering

I den digitala agendan anges en nationell ambition att främja digitalisering men även en aggregerad bild av aktiviteter som pågår i olika förvaltningar inom Linköpings Kommun. Ett flertal av dessa aktiviteter drivs av förvaltningarna själva men kommer att ha en stor påverkan för digitaliseringen inom Leanlink. Detta är särskilt tydligt inom omsorgsområdet där ett flertal aktiviteter kring mobila arbetssätt, välfärdsteknik för brukare och digitalisering är av stor betydelse och utgör en huvudprioritering.

Sammanhållen kommun

Råd och Stöds utvecklingsinriktade verksamhetsuppdrag avseende socialt områdesarbete i Berga och Lambohov är i full gång. Resurser från några befintliga avtal med Råd och Stöd har flyttats ut till Berga och Lambohov och lokaliserats i nya lokaler. Syftet är att skapa större närhet till boende och brukare, skapa bättre förutsättningar för samarbete med andra aktörer i området samt utveckla det förebyggande och stödjande arbetet. Verksamheten kommer att utvärderas av FoU efter 2019.

Nämndspecifika

Utförarnämnden har fått uppdraget att ta fram en indikator för att följa rätt till önskad sysselsättningsgrad. Detta arbete pågår. Pilot-projekt med önskad sysselsättningsgrad pågår i verksamheten på 7 vårdboenden. För att följa merkostnader kopplat till rätten till önskad sysselsättningsgrad särredovisar vi all personaltid som är schemalagt utöver den för verksamheten fastlagda grundbemanningen (d.v.s. den mertid som uppstår p.g.a. önskad sysselsättningsgrad). Tiden märks som servicetid i schemat och används i första hand för att ersätta vid frånvaro eller vid arbetsanhopning. I andra hand används tiden till kvalitetshöjande insatser. På detta sätt följer vi noggrant upp hur mycket tid som används till att ersätta vid frånvaro och hur mycket tid som används till kvalitetshöjande insatser.

Uppföljning av intern kontroll

Arbetet med internkontroll inom verksamheterna pågår enligt planen. Nämndens internkontrollrepresentanter har under våren genomfört verksamhetsbesök hos förvaltningsledningen samt affärsområdena Stöd & Service, LK-data och Äldreomsorg. Vid besöken har fokus varit på uppföljning av verksamheternas IK-planer samt de av utförarnämnden beslutade specifika frågeställningarna. Några allvarliga brister i verksamheten har inte framkommit vid uppföljningarna. Arbetet med ständiga förbättringar och kvalitetsutveckling fortgår kontinuerligt enligt Leanlinks affärsplan. Resultaten av uppföljningsmötena dokumenteras genom minnesanteckningar vilka löpande rapporteras till utförarnämnden.

Ekonomi

Resultat 31 augusti 2018

Resultaträkning tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Intäkter	1 101 331	1 029 328	72 003	1 093
Kostnader	-1 084 691	-991 789	-92 902	-17 283
Planenliga avskrivningar	-27 933	-25 198	-2 735	317
Verksamhetens nettokostnad	-11 293	12 341	-23 634	-15 873
Finansnetto	-1 056	-1 049	-7	175
Resultat före kommunbidrag	-12 349	11 292	-23 641	-15 698
Kommunbidrag	-1 897	-1 897	0	0
Periodens resultat exkl. kommunal verksamhet	-14 246	9 395	-23 641	-15 698
Nämndens verksamhet	0	0	0	0
Periodens resultat	-14 246	9 395	-23 641	-15 698

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Resultaträkning tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Intäkter	1 667 695	1 670 501	-2 806	1 584 833
Kostnader	-1 658 163	-1 635 942	-22 221	-1 546 765
Planenliga avskrivningar	-42 596	-42 385	-211	-39 805
Verksamhetens nettokostnad	-33 064	-7 826	-25 238	-1 737
Finansnetto	-1 840	-1 848	8	-1 581
Resultat före kommunbidrag	-34 904	-9 674	-25 230	-3 318
Kommunbidrag	-2 846	-2 846	0	-2 846
Årets resultat exkl. kommunal verksamhet	-37 750	-12 520	-25 230	-6 164
Nämndens verksamhet	0	0	0	0
Årets resultat	-37 750	-12 520	-25 230	-6 164

Analys och kommentar

Redovisat resultat för Leanlink till och med augusti slutar på -14,2 mnkr. Det är 15,7 mnkr sämre än periodiserad budget, och 23,6 mnkr sämre än motsvarande period föregående år. Tre affärsområden redovisar negativa budgetavvikelser och de övriga tre visar positiv utveckling per 31/8. Redovisat underskott för Leanlink beror huvudsakligen på den obalans som råder inom affärsområde Äldreomsorg. Den kraftiga resultatförsämringen är en konsekvens av flera beslut och ställningstaganden från beställaren Äldrenämnden. Den enskilt största negativa påverkan på Leanlinks ekonomi utgörs av den allt för låga ersättningsnivån inom hemtjänsten. För varje utförd timme hemtjänst subventionerar Leanlink Äldrenämnden med 55 kronor i tätorten och 82 kronor i glesbygd. Till och med augusti uppgår underskottet till 17,3 mnkr. Affärsområdets underbalanserade ekonomi har dessutom sedan 2017 försämrats ytterligare mot bakgrund av beslutet om att verksamheten inom hemsjukvården inte längre får ersättning för den merkostnad som uppstår vid anlitande av sjuksköterskor via externa bemanningsföretag. Äldrenämnden har i flera fall ensidigt beslutat om ersättningsnivåer vilka inte täcker verksamhetsuppdragets faktiska kostnader, exempelvis Järdalavägens vårdboende som övertogs från privat utförare 2017-10-01.

Leanlink har under året lämnat in 11 st. ansökningar gällande utökade personalkostnader till följd av extra ordinära behov hos personer som bor på våra vårdbostäder. De första är inlämnade i början på året. Ingen av dessa ansökningar har hittills behandlats. Äldreomsorgen har/har haft personalkostnader motsvarande dessa ansökningar. Under perioden januari-augusti så motsvarar detta uteblivna intäkter om 3,8 mnkr.

För affärsområde LSS Funktionsstöd fortsätter ekonomin att försämrats mot bakgrund av att indexuppräknings av den statliga assistansersättningen inte längre (sedan 2014) följer den generella löneutvecklingen i samhället. Andra faktorer som påverkar affärsområdets resultat negativt är ökningen av antal tomplatser och en ansträngd personalsituation med problem att hitta vikarier till de olika verksamheterna.

Resultatprognosen för Leanlink beräknas till -37,8 mnkr vilket är 25,2 mnkr sämre än budget och 31,6 mnkr sämre än föregående år 2017. Jämfört med prognosen vid delårsrapporten per 30/4 försämrats resultatet ytterligare med -11,1 mnkr varav -15,4 mnkr för affärsområde Äldreomsorg. Bedömningen av den ekonomiska utvecklingen under årets sista tertiäl är högst osäker mot bakgrund av övergång till nytt ersättningsystem (det s k TES) inom hemtjänst 1/9 och det faktum att det fortfarande råder avtalslösa tillstånd för ett flertal verksamheter inom affärsområdena Äldreomsorg och LSS Funktionsstöd.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr Affärsområde	Redovisning 31/8 2018 Utgifter	Redovisning 31/8 2018 Inkomster	Prognos 2018 Utgifter	Prognos 2018 Inkomster	Prognos 2018 Netto	Investerings- ram 2018	Avvikelse
Råd & Stöd	0	0	0	0	0	600	600
LSS Funktionsstöd	110	0	500	0	500	500	0
Äldreomsorg	1 422	0	3 000	0	3 000	3 000	0
Stöd & Service	2 297	0	2 297	0	2 297	500	-1 797
Kost & Restaurang	0	0	0	0	0	200	200
LK-data	26 015	0	48 000	0	48 000	37 900	-10 100
Leanlink ledning	106	0	106	0	106	100	-6
Summa	29 950	0	53 903	0	53 903	42 800	-11 103

Analys och kommentar

Investeringsutgifterna till och med augusti uppgår till 29,9 mnkr. Merparten av utgifterna utgörs av LK-datas inköp av hårdvara för IT i kommunens verksamheter såsom datorer, pekplattor, skrivare, servrar m.m. Övriga investeringar under perioden är bl.a. två nya anläggningsmaskiner till Idrott & Service, möbler till vårdboenden och servicehus samt elektroniska nyckelskåp till hemtjänsten inom Äldreomsorg.

Prognosen för årets inköp beräknas till 53,9 mnkr vilket innebär ett utökat investeringsbehov med 11,1 mnkr jämfört med beslutad ram. Detta beror huvudsakligen på nya beställningar avseende pekplattor, Chromebooks, projektorer och skrivare samt fortsatt utbyggnad av trådlösa nätverk inom omsorgen. Begäran om utökad investeringsram tillställs kommunstyrelsen.

Delårsrapport per den 31 augusti 2018

Pensionsenheten

INNEHÅLL

Uppföljning av pensionsenhetens basuppdrag och utmaningar	3
Årets intjänande	3
Ansvarsförbindelsen	3
Övriga pensionskostnader	3
Finansiella kostnader	3
Ekonomi	4
Driftsammandrag	4

Uppföljning av pensionsenhetens basuppdrag och utmaningar

Pensionsenheten hanterar kommunens samlade pensionsskuld till anställda och politiker samt utbetalning av pensioner till de tidigare anställda som gått i pension.

Årets intjänande

De kostnader som redovisas under rubriken årets intjänande är i huvudsak fråga om den avgiftsbestämda pensionen, som uppgår till 4,5 procent av lönen. Den anställde väljer själv vilket pensionsbolag som ska förvalta den pensionen och ifall man önskar en traditionell pensionsförsäkring eller en fondförsäkring. I mars året efter intjänandeåret betalar kommunen ut den avgiftsbestämda pensionen till det försäkringsbolag som den anställde valt. Eftersom den avgiftsbestämda pensionen betalas ut, finns hos kommunen endast den skuld som uppstår vid varje årsskifte, men den ackumuleras inte.

Anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp (ca 38 tkr/månad) tjänar också in en förmånsbestämd pension. Den förmånsbestämda pensionen är en skuld som kommunen har till de anställda och den betalas ut först när de går i pension. Den förmånsbestämda pensionen är inte bestämd i förväg utan grundar sig på antaganden om löneutveckling, livslängd, ränteutveckling m.m. Därför redovisas inte den förmånsbestämda pensionen som en skuld utan som en avsättning¹ i kommunens årsredovisning.

Från och med den 1 januari 2014 infördes ett nytt pensionsavtal, AKAP-KL. För de som omfattas av AKAP-KL är pensionen i sin helhet avgiftsbestämd. Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på de delar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

Den 30 september 2014 beslutade kommunfullmäktige i Linköping om ett nytt pensionsavtal för förtroendevalda (OPF-KL). Detta är också ett helt avgiftsbestämt system och pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på de delar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt påslag på lönekostnaden som motsvarar en kalkylerad pensionskostnad (KP). Den kalkylerade pensionskostnaden belastar respektive verksamhet genom ett påslag på lönekostnaden och tillförs pensionsenheten som en intäkt. De faktiska pensionsutbetalningarna görs sedan via pensionsenheten. För 2018 består KP-delen av 4,5 procent plus löneskatt, det vill säga totalt 5,59 procent för samtliga verksamheter vilket ingår i arbetsgivaravgifterna. Därutöver görs en individuell beräkning för de personer som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp som bokförs i särskild ordning.

Ansvarsförbindelsen

Före 1998 var all pension förmånsbestämd. Därför består den största delen av kommunens pensionsskuld av sådan tidigare intjänad pension. Den delen av kommunens pensionsskuld brukar benämnas "ansvarsförbindelsen" eftersom den enligt lag ska redovisas som en ansvarsförbindelse och inte som en avsättning. Linköpings kommun redovisar dock hela pensionsskulden inklusive ansvarsförbindelsen, som en avsättning enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24.

Övriga pensionskostnader

I övriga pensionskostnader ingår bl.a.

- Utbetalning av vissa mindre pensionsåtaganden som inte skuldförs.
- Administrationsavgifter till ekonomiservice och kommunens pensionsförvaltare.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna utgörs bland annat av basbeloppsuppräknig samt räntekostnad på pensionsskulden.

---

¹ En avsättning är en förpliktelse som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp.

Ekonomi

Driftsammandrag

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Redovisning 31/8 2018	Redovisning 31/8 2017	Förändring	Avvik. mot periodiserad budget* 31/8 2018
Årets intjänande	22 200	48 944		
Ansvarsförbindelsen	77 900	18 114		
Övriga pensionskostnader	3 410	8 998		
Verksamhetens nettokostnad	103 510	46 056		-92 917
Finansiell kostnad	55 068	42 563		1 817
Summa	158 578	88 619	-69 959	-91 101

* Periodiserad budget innebär att årets budget är fördelad per månad efter beräknad förbrukning.

Prognos resultat 2018

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Prognos helår	Budget 2018	Avvikelse	Bokslut 2017
Årets intjänande	28 500			15 377
Ansvarsförbindelsen	54 200			-29 279
Övriga pensionskostnader	5 200			12 135
Verksamhetens nettokostnad	87 900	15 889	-72 011	-1 768
Finansiell kostnad	82 000	85 327	3 327	66 546
Summa nettokostnader, tkr	169 900	101 216	-68 684	64 777
<i>varav kostnader</i>	<i>412 900</i>	<i>334 216</i>	<i>-78 684</i>	<i>291 951</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>243 000</i>	<i>233 000</i>	<i>10 000</i>	<i>227 174</i>

Analys och kommentar

För att bedöma den framtida pensionsskulden och därmed kostnadsutvecklingen för pensionsenheten är kommunen beroende av de prognoser över pensionsskuldens utveckling som redovisas av kommunens pensionsförvaltare Skandia. Pensionsenhetens budget för 2018 grundade sig på den prognos som erhöles av Skandia i augusti 2017.

Förändringen av pensionskostnaden 2018 mot tidigare prognos kan till största del förklaras av högre prognos för den avgiftsbestämda pensionen samt pensionsavsättningen. Orsaken är fler nyanställda överlag men även fler som har rätt till förmånsbestämd pension. Vid fler anställda erhåller pensionsenheten en högre intäkt via KP som ingår i personalomkostnadspålägget. Avsättningen ökar även på grund av nya uppgifter om tidigare anställningar. Vidare är pensionsutbetalningarna högre orsakad av kompensationen för den uteblivna friläggningen då fler påbörjar sin utbetalning i förtid.

Prognosen för helår avviker med -69 mnkr mot budget. Denna prognos utgår från pensionsadministratörens beräknade prognos per 31 augusti. Inför bokslut 2018 kommer en ny prognos och erfarenhetsmässigt kan förändringarna mellan prognoserna vara stora varvid osäkerheten i prognosen nu vid delår är stor. Denna avvikelse består av:

- Årets intjänande: +8 mnkr
- Ansvarsförbindelse: -78 mnkr
- Övrig pensionskostnad: -1 mnkr
- Finansiella kostnader: +3 mnkr

Årets intjänande avser kostnader för nyintjänande av pensionsförmåner under 2018. Prognosen för helår ligger +8 mnkr mot budget.

Ansvarsförbindelsen ökar markant jämfört med förra beräkningen från pensionsförvaltaren. Detta beror mestadels på kompensationen för den uteblivna friläggningen. Vid årsskiftet 2017/2018 sjönk skulden markant på grund av tidigare bestämmelser om det allmänna pensionssystemet och gav en stor positiv resultatpåverkan då Linköpings kommun redovisar enligt fullfonderingsmodellen. Efter årsskiftet beslutade SKL om att istället kompensera berörda parter för denna

sänkning av pensionsskulden, vilket för år 2018 nu ger en stor negativ resultatpåverkan. Detta gör att prognosen för ansvarsförbindelsen ligger 78 mnkr över budget.

I posten för **övriga pensionskostnader** ingår 1,3 mnkr som tillhör 2017 och som blev differensen för den uppbokade kostnaden för årets intjänande, mot den verkliga kostnaden på fakturan. I övrigt håller sig prognosen enligt budget.

Vad gäller de **finansiella kostnaderna** så ger prognosen för helår en avvikelse mot budget med +3 mnkr.

Intern finansiering, resursmedel

Ekonomi

Resultat 31 augusti 2018

Driftsammandrag, netto tkr	Redovisning	Redovisning	Förändring
Verksamhet	31/8 2018	31/8 2017	
Reserv för demografi, pris/löneförändringar	0	0	0
Resursmedel	0	0	0
Nyttillkommen verksamhet	0	0	0
Intern ränta	-21 676	-21 070	606
Summa	-21 676	-21 070	606

Prognos pris/lön/demografi, resursmedel, nyttillkommen verksamhet

Driftsammandrag, netto tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Verksamhet	helår	2018	
Reserv för demografi, pris/löneförändringar	24 604	80 578	55 974
Resursmedel	0	57 000	57 000
Nystartad verksamhet	2 000	34 715	32 715
Summa nettokostnader, tkr	26 604	172 293	145 689
<i>varav kostnader</i>	<i>26 604</i>	<i>172 293</i>	<i>145 689</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Driftsammandrag, netto tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Verksamhet	helår	2018	
Intern ränta	-36 790	-41 663	-4 873
Summa nettokostnader, tkr	-36 790	-41 663	-4 873
<i>varav kostnader</i>	<i>10 676</i>	<i>-</i>	<i>-10 676</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-47 466</i>	<i>-41 663</i>	<i>5 803</i>

Driftsammandrag,	Prognos	Budget	Avvikelse
Totalt intern finansiering	helår	2018	
Nettokostnader totalt, tkr	-10 186	130 630	140 816
<i>varav kostnader</i>	<i>37 280</i>	<i>172 293</i>	<i>135 013</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-47 466</i>	<i>-41 663</i>	<i>5 803</i>

Intern ränta, resursmedel och reserv för demografi, pris- o löneökningar (överskott 140,8 mnkr)

Det samlade överskottet jämfört med budget beräknas i prognosen till 140,8 mnkr vilket är en stor förändring jämfört med aprilprognosen då överskottet prognostiserades till 32,4 mnkr. Till skillnad mot prognosen i april beräknas resterande resursmedel om 57 mnkr redovisas som överskott vid årets slut då det inte finns några aktuella ärenden på väg till kommunstyrelsen och några större belopp inte hinner förbrukas innan årets slut

Av överskottet avser 32,7 mnkr nystartad verksamhet som inte kommit igång ännu, i apriluppföljningen beräknades överskottet för nystartad verksamhet till 15,0 mnkr.

Det finns en central reserv på 25,0 mnkr för demografi som används för att vid årets slut göra regleringar för demografiska förändringar jämfört med budget. Äldrenämnden beräknas få en oförändrad ram och barn- och ungdomsnämnden beräknas lämna tillbaka 3,4 mnkr vilket är en förändring jämfört med april då de istället beräknade att få en ökad ram med 17,7 mnkr. Bildningsnämnden beräknas få en ökad ram med 12,0 mnkr utifrån antalet elever och programval. Jämfört med aprilprognosen beräknas ersättningen från Migrationsverket (schablonbidraget) finansiera en större del av bildningsnämndens gymnasiekostnader. Överskott för pris och lön prognosticeras till 39,4 mnkr och avser främst reserv för priskompensation som inte fördelas ut under 2018. Totalt överskott för demografi och pris/löneförändringar beräknas till 56,0 vilket är en ökning med 33,7 mnkr jämfört med apriluppföljningen. Förändringen avser till största delen lägre kompensation till nämnderna för demografiska förändringar.

Internräntan prognosticeras ge ett underskott på 4,9 mnkr på grund av försenade investeringar, motsvarande överskott redovisas under nystartad verksamhet”.